

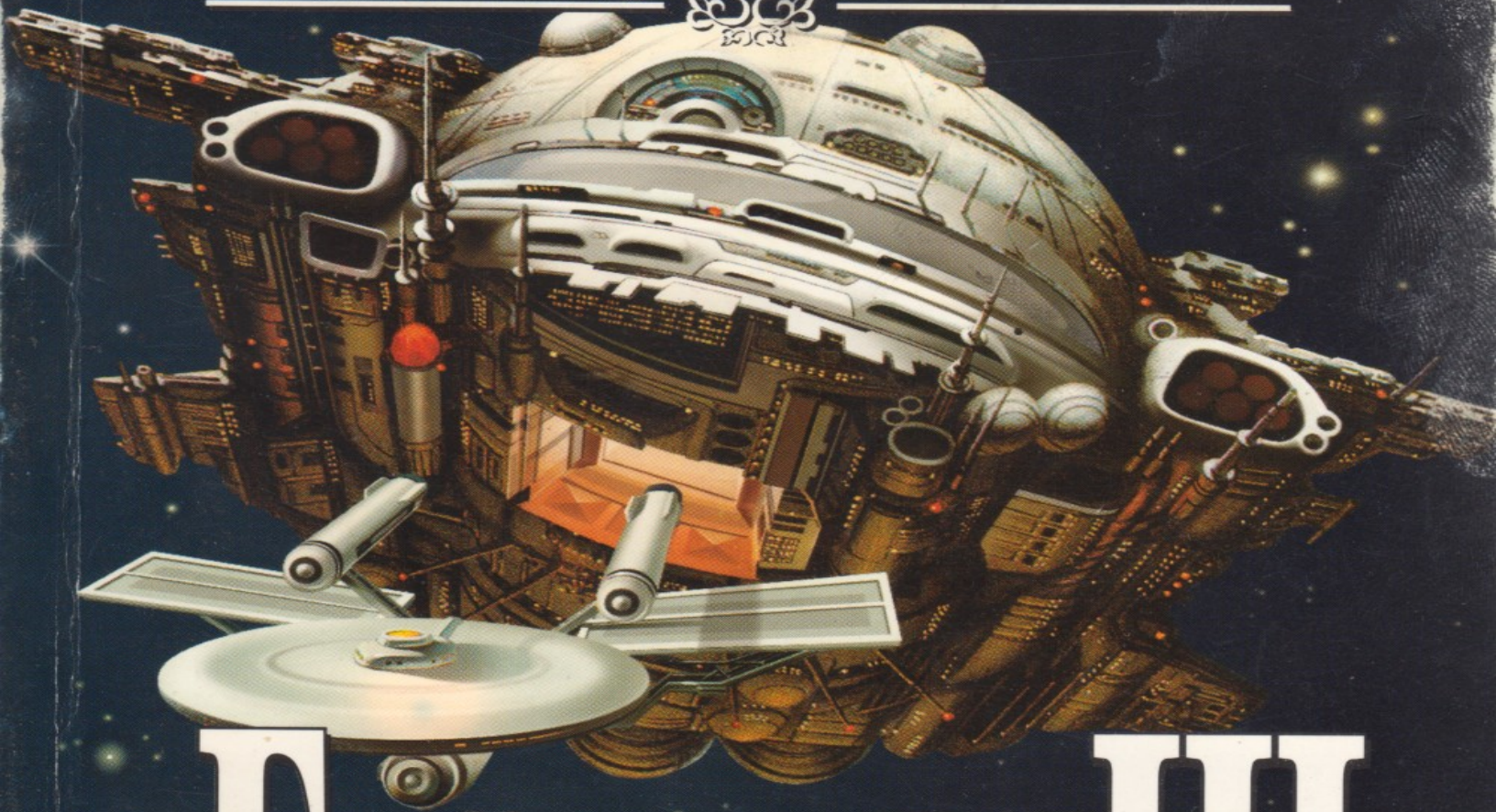
ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

Едно опасно пътуване
в Космоса...

ФАНТАСТИКА

48

ФРЕДЕРИК ПОЛ



ГЕЙТУЕЙ III

Залогът е бъдещето на ЧОВЕЧЕСТВОТО

БАРД



ИЗДАТЕЛСКА
КЪЩА

ФРЕДЕРИК ПОЛ ГЕЙТУЕЙ III

Превод: Георги Стоянов

chitanka.info

Някога Галактиката е била управлявана от хичиянците — благосклонни извънземни, всесилни като богове. Но преди петстотин хиляди години те срещнали една по-силна от тях раса и за да се спасят от изстребление, избягали и се скрили на относително сигурно място в една черна дупка, оставяйки само следи от своята цивилизация.

ПРОЛОГ

ИНТЕРВЮ С МОЯТА ПОДПРОГРАМА

Аз не съм Хамлет. Аз съм само компаньон или в най-добрия случай щях да съм такъв, ако бях човек. Но не съм човек. Аз съм компютърна програма. Това състояние е много специално и аз ни най-малко не се срамувам от него, особено като се вземе предвид (както сами ще се уверите), че съм много съвършена програма, която не само може да развие аритметична или геометрична прогресия, или да представи една-две сцени от някакво минало събитие, но и да цитира поети от далечното и тъмно двадесето столетие, и да ви разкаже техните биографии.

Позволете ми преди всичко да ви се представя. Името ми е Алберт и много обичам запознанствата. Винаги започвам, като се представям.

Приятел съм на Робинет Бродхед. Е, може и да не е точно така. Не съм съвсем сигурен, че мога да се нарека негов приятел, макар че много се старая, пък и бях създаден (в този си конкретен вид) тъкмо с тази цел. По същество съм обикновена информационно-търсеца система, която е програмирана да притежава много от отличителните качества на световноизвестния покоен учен Алберт Айнщайн. Затова Робин ме нарича Алберт. Съществува и друга неяснота. Дали напоследък Робинет Бродхед наистина е обект на моята дружба, тъй като тя е в тясна връзка с въпроса кой (или какво) е сега Робинет Бродхед... Но това е дълъг и сложен въпрос и затова ще го разгледаме по-късно.

Зная, че всичко звучи много обърквашо и не мога да се освободя от чувството, че не си върша добре работата, тъй като задачата ми е да ви подготвя за онова, което Робин има да разкаже за себе си. Възможно е изобщо да не трябва да правя нищо, понеже вие може би вече знаете историята, която искам да ви кажа. Дори и да е така, нямам нищо против да я повторя. Ние, машините сме търпеливи. Но вие вероятно

ще предпочетете да прескочите моето изложение и се запознаете направо с Робин... което, несъмнено, той също ще предпочете.

Ще изградя в моята програма една подпрограма да ме интервюира и ще представя въведението под формата на въпроси и отговори.

Въпрос: Кой е Робинет Бродхед?

Отговор: Робин Бродхед е човешко същество, отишло на астероида Гейтуей, преживяло големи опасности и травми, спечелило началния капитал на едно огромно богатство и обременило съзнанието си с чувство за голяма вина.

Въпрос: Не се отклонявай, Алберт, придържай се към фактите. Какво представлява астероидът Гейтуей?

Отговор: Астероидът Гейтуей е артефакт, оставен от хичиянците. Те са го напуснали преди половин милион години. Представлява нещо като орбитален паркинг за хичиянски звездолети. С тях можете да отидете до всяка точка от Галактиката, но не можете да контролирате накъде да летите. (За повече подробности вижте карето по-долу. Прилагам го, за да ви покажа колко съвършена информационно-търсеща програма всъщност съм аз.)

Въпрос: Внимавай. Алберт! Излагай само фактите, моля. Кои са тези хичиянци?

Отговор: Виж, нека да се разберем! Ако „ти“ ще ми задаваш въпроси — макар „ти“ да си само една подпрограма на същата програма като „мен“, — ще трябва да ме оставиш да отговарям по най-добрия възможен начин. „Фактите“ не са достатъчни. Голи „факти“ могат да се получат от всяка примитивна система. Аз съм прекалено съвършена система, за да си губя времето с излагане само на факти. Аз искам да опиша предхождащите ги събития и обстановката. Например, за да обрисувам най-пълно хичиянците, трябва да разкажа как за първи път са се появили на Земята.

Станало е преди около половин милион години, в късния Плеистоцен. Първото живо земно същество, което научило за тяхното съществуване, била саблезъба тигрица, родила две тигърчета. Една вечер, след като изръмжала застрашително и прогонила нахалния мъжкар, легнала да спи. На сутринта се събудила и открила, че едното тигърче го няма. Месоядните не...

Въпрос: Алберт, моля те! Остави това за Робин, а ти продължи до мястото, откъдето той започва да разказва.

Отговор: Вече ти казах и ще повторя. Ако отново ме прекъснеш, просто ще те изключа, подпрограмо! Ще разказвам така, както смятам за добре.

Месоядните не умеят да броят добре, но тази тигрица била достатъчно интелигентна и правела разлика между едно и две. За нещастие на останалото тигърче месоядните са много избухливи. Загубата на едната ѝ рожба толкова много я вбесила, че в пристъп на ярост тя убила и другата. Заслужава да се отбележи, че това била единствената фатална последица за големите млекопитаещи от първото посещение на хичиянците на Земята.

За мен това е един от най-лесните начини за намиране на информация:

„Конфликтът за Доминиканския остров, макар и ужасен, бил преодолян за седем седмици, тъй като както Хаити, така и Доминиканската република, желаели да живеят в мир, за да възстановят съсипаните си икономики. Следващата криза, пред която се изправил Секретариатът, изпълнила човечеството с големи надежди, но тя криела и големи рискове за световния мир. Имам предвид, разбира се, откриването на така наречения Хичиянски астероид. Макар да било известно, че много отдавна представители на технологически развита извънземна раса били посетили слънчевата система и били оставили някои ценни артефакти, откриването на този астероид и многобройните работещи космически кораби било съвсем неочаквано. Ползата от това, разбира се, била неоценима и почти всички страни, членки на ООН, овладели космическите полети, предявили претенции за него. Аз няма да говоря за деликатните и тайни преговори, довели до създаването на петстранната корпорация «Гейтуей». Ще кажа само, че с това се сложило началото на нова ера за човечеството.“

Из мемоарите на Мари-Клименти Бенхабуше Генерален секретар на Обединените нации

След десет години хичиянците отново дошли. Те върнали някои от животните, които били взели, включително и мъжкия саблезъб тигър, вече стар и закръглен, и взели нови видове живи същества. Този път не взели четириноги. Хичиянците се научили да правят разлика между различните видове хищници. Избрали едни тронави, с полегати чела, с четири крайника, високи същества с окосмени лица и без брадички — техните много далечни сродници по сребрена линия, хората, ги нарекли *Australopithecus afarensis*^[1]. Тях хичиянците не върнали. Те решили, че тези същества са от земните видове с най-голяма вероятност за развитие на значителна интелигентност и започнали да изпълняват програма за постигане на набеязаната цел.

Разбира се, в своите издирвания хичиянците не се ограничили със Земята, но никоя от останалите планети в слънчевата система не притежавала онова, което ги интересувало. Те търсели. Изследвали Марс и Меркурий, хвърлили по едно око на облачната покривка върху газовите гиганти отвъд астероидния пояс, открили, че там се намира планетата Плутон, но не си направили труда да я посетят. Направили нещо като хангар за звездолетите си в един странен астероид, издълбали добре изолирани тунели на Венера и тя заприличала на пчелна пита. Хичиянците не избрали Венера, защото предпочитали нейния климат пред този на Земята. Всъщност те ненавиждали повърхността на тази планета толкова, колкото я ненавиждат и хората. Поради това направили постройките си под земята. Но те ги изградиха там, защото на Венера нямало нищо живо, на което да навредят, а хичиянците без нужда никога не причинявали зло на живи същества.

Хичиянците не се ограничили също и със слънчевата система на Земята. Техните кораби пресекли Галактиката и отишли отвъд нея. Те съставили карта на всичките двеста милиарда астрономически обекта по-големи от планета в Галактиката. Не посетили всички тези обекти. Но не препуснали да ги проверят, да прелетят над всеки един и да

извършат дистанционно изследване за следи от живот. Впоследствие повечето станали забележителни туристически обекти.

А други... съвсем малко на брой... съдържали онази ценна особеност, търсена от хичиянците, наречена живот.

Животът бил рядкост в Галактиката. Интелигентният живот обаче, включително и според дефиницията на хичиянците, бил още по-голяма рядкост... но все пак съществувал. Съществували земните австралопитеки, които вече били научени да използват оръдия на труда и започнали да развиват обществени институции. Съществувала обещаваща крилата раса в съзвездието, наричано от хората Змиеносец; на една плътна, огромна планета, която се въртяла около звезда от девета величина в съзвездието Еридан^[2], съществувала раса мекотели. Имало и други четири или пет вида различни същества, намиращи се на звезди в далечната част на ядрото на Галактиката, скрити от погледа на хората зад облаци от газ, прах и плътни звездни образувания. Общо петнадесет вида от петнадесет различни планети на хиляди светлинни години една от друга можело да се очаква съвсем скоро да станат достатъчно интелигентни, за да пишат книги и да строят машини. (Хичиянците дефинирали „съвсем скоро“ като интервал от време от няколко до около един милион години.)

Така че австралопитеките не били уникални. Въпреки това те били много ценни. Ето защо хичиянецът, който пренесъл колония от тях от равнините с белеещи се кости до новата им жизнена среда в Космоса, получил голямо признание.

Работата била трудна и продължителна. Този хичиянец бил потомък на три поколения, организирали проекта за изследване и картографиране на слънчевата система. Той очаквал, че неговото потомство ще продължи работата. Но в това сбъркал.

Хичиянците останали в слънчевата система на Земята общо малко повече от сто години. А после за по-малко от един месец я напуснали.

Решението за изтегляне било взето... набързо.

Започнали да опаковат всичко — от приличните на мравуняци лабиринти на Венера, малките предни станции на Диона^[3] и южната полярна шапка на Марс, чак до последния, намиращ се в орбита артефакт. Хичиянците били най-прибраните „наематели“. Те изнесли над деветдесет и девет процента от инструментите, машините,

дреболийките и дрънкулките, използвани от тях по време на престоя си в земната слънчева система. Прибрали дори направения боклук. Особено боклука. Нищо не забравили. Изобщо нищо не оставили върху повърхността на Земята, дори такива ненужни неща като хичиянски еквивалент на бутилка от кола или използвана салфетка. Хичиянците не направили невъзможно за наследниците по сребрена линия на австралопитеките да научат, че са посетили техния район. Само се погрижили най-напред да усвоят междузвездните полети и чак тогава да разберат за тях. Много от онова, което хичиянците отнесли, било безполезно и те го изхвърлили в междузвездното пространство или върху Слънцето. Немалка част била откарана на много далечни места за специални цели, И това те извършили не само в земната слънчева система, а навсякъде. Хичиянците почистили като с прахосмукачка почти всички следи. Никоя съкрушена холандска вдовица от Пенсилвания, която се готви след смъртта на съпруга си да прехвърли къщата в стопанството на семейството на най-големия син, не е оставяла помещенията по-чисти.

Те не оставили почти нищо и във всеки случай, нищо без определена цел. На Венера запазили само главните тунели, основите на постройките и грижливо подбрани голи артефакти. На крайните постове — само минимален брой пътепоказатели. И още едно нещо.

Във всяка слънчева система, където предполагали, че живеят разумни същества, хичиянците оставили по един голям загадъчен подарък. В слънчевата система на Земята това бил правоъгълен астероид, използван като спирка за техните междузвездни полети. На едно или друго грижливо подбрани далечни места в други звездни системи оставили по някое важно съоръжение. Всяко съдържало работеща, функционално почти неразрушима част от хичиянски звездолет за полети със свръхсветлинна скорост.

Тези богатства стояли много дълго там, повече от четиристотин хиляди години, докато хичиянците се прибрали в тяхната база. Австралопитеките на Земята претърпели неуспех в своята еволюция, макар хичиянците да не го разбрали. Но братовчедите на австралопитеките станали неандерталци или кроманьонци, а после, по последен каприз на еволюцията, съвременният човек. А междувременно се развили и крилатите същества, много неща научили, открили предизвикателството на Прометей и загинали. Други

две от съществуващите технологически общества се срещнали и взаимно се унищожили. А шест от останалите обещаващи вида изостанали в своята еволюция. В това време хичиянците се криели и през няколко седмици, според тяхното време... всеки няколко хилядолетия, според бързия ход на времето навън от тяхното скривалище — страхливо надничали през шварцшилдовата си повърхнина.

А подаръците чакали и накрая човешките същества ги намерили.

И така, хората открили хичиянските звездолети и с тях започнали да кръстосват Галактиката. Първите изследователи били изплашени, отчаяни хора. Техният единствен шанс да се измъкнат от мизерията на Земята бил да рискуват живота си в едно безразсъдно пътуване до обект, който можел или да ги направи богати, или, което било много по-вероятно, да загинат.

Такава е частта от историята на хичиянците, свързана с човешката раса, до времето, откъдето разказът ще продължи Робин. Имаш ли някакви въпроси, подпрограмо?

Въпрос: X-p-p-p-p-p.

Отговор: Подпрограмо, не се прави на интересна. Зная, че не спиш.

Въпрос: Не, разбира се, че не спя, само искам да те накарам да разбереш, че говориш адски дълго, за да опишеш такава елементарна мизансцена, умнико, който умее да представя сцени от минали събития. И разказа само за миналото на хичиянците. Не каза нищо за тяхното настояще.

Отговор: Тъкмо щях да започна. Ще ти разкажа за един конкретен хичиянец на име Капитана (всъщност той не се казва така, защото именната система на хичиянците се различава от човешката, но за разказа ще свърши работа), който точно от мястото, откъдето Робин ще започне да ти разказва своята история...

Въпрос: Ако въобще го оставиш да започне разказа си.

Отговор: Подпрограмо! Млъкни! Този Капитан е доста важен в историята, която ще разкаже Робин, защото от даден момент двамата енергично предприемат общи действия, но дотук Капитана няма ни най-малка представа за съществуването на Робин. Той, заедно с членовете на неговия екипаж, се готви да се измъкне от скривалището

на хичиянците и да отиде в по-голямата Галактика, която е дом на всички останали.

Видя ли как ти изиграх един малък номер? Ти вече... Млъкни, подпрограмо! Ти вече си се срещала с Капитана, тъй като той е бил в хичиянския екипаж, отвлякъл малкото тигърче и построил тунелите на Венера. Сега само е малко по-стар.

Капитана обаче не е по-стар с половин милион години, защото хичиянците се били скрили в една черна дупка в центъра на нашата Галактика.

А сега, подпрограмо, много те моля да не ме прекъсваш. Искам да разкажа за нещо необичайно. Тази черна дупка, в която живеели хичиянците, колкото и странно да изглежда е била известна на човечеството много преди то да било чувало за тях. Още през 1932 година бил открит първия междузвезден източник на радиоизлъчване. Към края на двадесетото столетие той бил картографиран интерферометрично като много голяма черна дупка, с маса хиляди пъти по-голяма от тази на слънцето и диаметър около тридесет светлинни години. По онова време хората знаели, че тази черна дупка е на около тридесет хиляди светлинни години от Земята, по посока на съзвездието Стрелец, че е обвита в мъгла от силикатна прах и че е силен източник на гама фотони^[4] с енергия 511 килоелектронволта^[5]. По времето, когато открили астероида Гейтуей, хората вече знаели много повече. Но те нямали ни най-малка представа, че тази черна дупка е пълна с хичиянци. Това открили чак... фактически, без да смяташ това за самоизтъкване, мога определено да кажа, че аз пръв... започнах да дешифрирам старите хичиянски звездни карти.

Въпрос: X-p-p-p-r...

Отговор: Тихо, подпрограмо. Разбирам гледната ти точка. Корабът, в който бил Капитана, приличал много на намерените от хората на астероида Гейтуей. Нямало много време за подобрения на конструкцията. Затова и Капитана всъщност не бил половин милиона години по-стар.

В тяхната черна дупка времето течало бавно. Основната разлика между кораба на Капитана и другите хичиянски кораби била, че той притежавал аксесоар.

На хичиянски език аксесоарът е известен като разрушител на реда в добре регулирана система. Един англоговорящ летец би могъл

да го нарече отварачка на консерви. С негова помощ те преминали през шварцшилдовата повърхнина около черната дупка. На вид аксесоарът не бил нищо особено. Просто усукана кристална пръчка, излизаща от черна като абанос основа, но когато Капитана я активирал, тя засветила като броеница от диаманти. Диамантеното светене се разпростряло, обградило кораба, отворило път през бариерата и те излезли в по-широката външна Вселена. Не траяло дълго. По стандартите на Капитана — по-малко от един час. По часовниците на външната Вселена — почти два месеца.

Капитана не приличал на човек, тъй като бил хичиянец. Той приличал по-скоро на скелет от анимационен филм. Но ние можем да мислим за него като за човек, защото Капитана притежавал повечето от човешките отличителни черти... любопитство, интелигентност, влюбчивост и всички други качества, за които зная, макар никога да не съм ги изживявал. Например: той бил в добро настроение, защото получил разрешение по време на изпълнение на задачата да вземе в екипажа си една жена, която обещавала да му бъде любовен партньор. (Хората също го правят, когато са на така наречените делови командировки.) Задачата обаче, ако човек се замисли, била определено неприятна. Той не се тревожел за нея повече, отколкото би се тревожил един средно статистически човек дали следобед ще бъде обявена война, или не. Ако бъде обявена, това означава край на всичко, но времето протичало монотонно и толкова бавно, и така нататък... Най-голямата разлика била в това, че задачата на Капитана не се отнасяла до нещо толкова незначително като ядрена война, а до причините, поради които хичиянците се били оттеглили в черната си дупка. Той трябвало да провери останените от тях артефакти. Те не били оставени случайно, а като част от добре замислен план. Би могло дори да се нарече уловка.

Колкото до чувството за вина на Робинет Бродхед...

Въпрос: Питам се, кога ще се върнеш на този въпрос. Позволи ми да направя едно предложение. Защо не помолиш Робин Бродхед лично да разкаже за себе си?

Отговор: Чудесна идея! Тъй като, Бог ми е свидетел, той е експерт по тази тема. И така завесата се вдига, действието започва... давам ти Робинет Бродхед.

[1] Изчезнал вид висш бозайник от Плеистоценска епоха. — Б.пр. ↑

[2] Голямо южно съзвездие между Кит и Орион. — Б.пр. ↑

[3] Спътник на Сатурн, в старогръцката митология, дъщеря на Океан и Тетия, у Омир съпруга на Зевс. — Б.пр. ↑

[4] Елементарно количество електромагнитна лъчиста енергия с произволна честота. — Б.пр. ↑

[5] Единица за измерване на енергията, широко използвана в атомната физика. Един еВ е равен на енергията, която придобива елементарен електрически товар (равен на електрическия товар на електрона) при преминаване през потенциална разлика един волт. — Б.пр. ↑

ПЪРВА ГЛАВА

СЪЩО КАТО ЕДНО ВРЕМЕ

Преди да ме направят всеобхватен, изпитах нужда, която не бях чувствал повече от тридесет години, и извърших нещо, което не си бях и помислял, че отново ще направя. Отдадох се на един порок, практикуван в уединение. Изпратих жена си, Еси, в града да направи проверка на заведенията си от веригата за бързо хранене. Блокирах всички комуникационни системи в къщата с бележката „Никой да не ме безпокои!“. Извиках информационно-търсещата си програма (и приятел) Алберт Айнщайн и му подадох такива команди, от които той се намръщи и засмука лулата си. Малко след това къщата утихна и Алберт неохотно, но покорно, се самоизключи. Настаних се удобно на дивана в кабинета. От съседната стая се чуваше тихо „Малка нощна музика“ от Моцарт, въздухът от климатичната инсталация ухаеше на мимоза, осветлението намаля... И тогава назовах името, което не бях произнасял от десетилетия: „Зигфрид фон Шринк, бих искал да говоря с теб“.

За момент си помислих, че няма да дойде. Но в ъгъла на стаята, до барчето, неочаквано се появи слаба светлина и той седна.

Не се беше променил през последните тридесет години. Носеше тъмен, дебел костюм с кройка, която ще видите на портретите на Зигмунд Фройд. На възстарото му чудато лице не се бе прибавила нито една нова бръчка, светлите му очи блестяха както преди. Държеше истински бележник в едната ръка и истински молив в другата... сякаш се готвеше да си води бележки!

— Добро утро, Роб — поздрави учтиво той. — Изглеждаш много добре.

— Ти винаги казваш нещо, с което се опитваш да ме успокоиш — отвърнах аз, а той леко се усмихна.

Зигфрид фон Шринк всъщност не съществува. Това е просто една компютърна психоаналитична програма. Той няма физическо измерение. Онова, което се появи, беше само холограма, а думите

произнесе електронен синтезатор. В действителност програмата няма име, но аз я нарекох „Зигфрид фон Шринк“, понеже не можех да говоря за неща, които ме бяха травмизирали преди десетилетия, пред машина, която няма дори име.

— Предполагам — каза замислено той, — че ме извика, защото нещо те безпокои.

— Съвсем вярно.

Зигфрид ме погледна със сдържано любопитство. В това отношение също не се бе променил. Сега ме обслужват голям брой подобри програми... особено програмата „Алберт Айнщайн“, която е толкова съвършена, че почти не прибягвам до други... но и Зигфрид все още много го бива. Той ме изчаква. Знае, че онова, което ме тревожи, изисква време за изразяване с думи и не ме притиска.

От друга страна, Зигфрид не ме оставя да си пиляя времето в празни мечти.

— Можеш ли да ми кажеш какво те тревожи в този момент, Робин?

— Много неща. Различни неща — отговорих аз.

— Посочи ми едно от тях — подкани ме търпеливо Зигфрид.

Вдигнах рамене.

— Този свят е неприятен, Зигфрид. След всички хубави неща, които станаха, защо хората все още са... О, по дяволите. Пак започвам както едно време, нали?

Той ми намигна.

— Какво започваш пак?

— Да казвам, че нещо ме тревожи, без да го посочвам. Бягам от истинския проблем.

— Звучи доста обещаващо, Робин. Ще се опиташ ли да ми кажеш какъв е истинският ти проблем?

— Бих искал — отговорих аз. — Всъщност изпитвам такова силно желание да ти кажа, та ми се струва, че ще заплача. Не съм го правил от много отдавна.

— От много отдавна не си имал нужда от мен, Робин — отбеляза Зигфрид.

— Да. Вярно е — съгласих се аз и кимнах.

Той почака малко. От време на време въртеше бавно молива между пръстите си, без да променя израза си на учтив и приятелски

интерес — онзи неосъдителен интерес между сеансите, който единствено си спомнях. Накрая каза:

— Нещата, които те тревожат, Робин, са дълбоко в теб и по дефиниция трудно могат да се формулират. Ти сам знаеш, че е така. Това го разбрахме и двамата още преди години. Не е учудващо, че толкова дълго не си изпитвал нужда да ме повикаш, защото очевидно животът ти е бил хубав.

— Дори много хубав — съгласих се аз. — Може би много по-хубав, отколкото заслужавам... Момент, като казвам това, изразявам ли скрито чувство за вина? Или за несъответствие?

Зигфрид въздъхна, но продължи да се усмихва.

— Знаеш, че предпочитам да не се опитваш да говориш като психоаналитик, Робин. — Усмигнах се. Той изчака малко, после продължи: — Нека да разгледаме обективно сегашното ти положение. Ти се погрижи да не ни безпокоят... или подслушват? Да не би някой случайно да дочуе нещо, което не искаш да споделиш и с най-близкия си приятел. Инструктира дори Алберт Айнщайн, твоята информационно-търсеща програма, да се оттегли и да не включва този разговор в никоя база данни. Онова, което имаш да казваш, сигурно е много лично. Може би е нещо, което чувстваш, но се срамуваш да признаеш, че го чувстваш. Това подсказва ли ти нещо, Робин?

Прокашлях се.

— Направо сложи пръста в раната, Зигфрид.

— Е? Какво искаш да кажеш? Можеш ли да го кажеш?

Реших смело да продължа.

— Адски прав си! Много е просто! Дори е очевидно! Боже Господи, става дума за старостта. Проклетата старост ме наляга!

Това е най-добрият начин. Когато нещо е трудно да се каже, просто го казваш направо. Научих го от Зигфрид през онези далечни дни, когато три пъти седмично изливах пред него болката си. Винаги дава резултат. Веднага щом го казах и се почувствах облекчен... Не, не се почувствах по-добре, нито щастлив, нито смятах проблема за решен, но топката, която ме гнетеше отвътре, бе изхвърлена. Зигфрид мълчаливо кимна. Той погледна към молива, който въртеше между пръстите си, и зачака да продължа. Знаех, че сега ще мога да продължа. Бях минал най-трудната част. Това чувство ми бе познато. Помнех го много добре от времето на бурните сеанси.

Сега не съм същата личност като тогава. Онзи Робин Бродхед беше разяждан от чувство за вина, защото бе оставил своята любима да умре. Това чувство за вина отдавна беше преодоляно... Зигфрид ми помогна да се освободя от него. Онзи Робин Бродхед имаше толкова ниско мнение за себе си, та не можеше да повярва, че някой е в състояние да го уважава, поради което имаше малко приятели. Сега аз имам... не зная точно. Десетки приятели! Стотици! (За някои от тях ще ви разкажа.) Онзи Робин Бродхед не вярваше в истинската любов, а оттогава вече четвърт столетие аз имах най-добрия брак, който човек може да си представи. Следователно вече бях съвсем различен Робин Бродхед.

Но някои неща изобщо не се бяха променили.

— Зигфрид — казах аз. — Вече съм стар, през някой от следващите дни ще умра и знаеш ли какво не ми дава мира?

Той вдигна глава.

— Какво, Робин?

— Не съм достатъчно съзрял, за да съм толкова стар!

Зигфрид сви устни.

— Ще бъдеш ли така добър да се изразиш по-ясно, Робин?

— Разбира се — съгласих се аз. Всъщност следващата част дойде лесно, защото, можете да сте сигурни, бях мислил много по въпроса, преди да се реша да извикам Зигфрид. — Предполагам, че е свързано с хичиянците. Остави ме да свърша и чак после ми кажи, че съм луд, става ли? Както сигурно си спомняш, аз съм от хичиянското поколение. През детството си ние слушахме много за хичиянците, които имали всичко, което ние, човешките същества, нямахме, и знаели всичко, което хората не знаеха...

— Хичиянците не превъзхождат толкова много хората, Робин.

— Аз казвам как ни изглеждаше на нас, децата. Те бяха ужасни, защото ние се плашихме един друг, като казвахме, че хичиянците ще дойдат и ще ни вземат. И преди всичко те бяха толкова по-напред от нас във всичко, че ние не можехме да им съперничим. Бяха нещо като Дядо Коледа. И в известен смисъл като онези извратени изнасилвачи, за които ни предупреждаваха нашите майки. В някаква степен като Бог. Разбираш ли какво искам да кажа, Зигфрид?

— Да, Робин. Сблъсквал съм се с това чувство — каза той малко предпазливо, — Всъщност то се явява в психоанализите при много

хора от твоето и от следващото поколение.

— Правилно! И си спомни нещо, което веднъж ми каза за Фройд. Ти каза, че според него никой човек не може да съзрее, докато баща му е жив.

— Да, всъщност...

Изпреварих го.

— А аз ти възразих, че това са глупости, защото баща ми беше така добър да умре, още когато бях малко момче.

— О, Робин. — Той въздъхна.

— Не, изслушай ме. Отнася ли се това за най-големия Баща, който съществува? Как може някой да съзрее, когато нашият Отец продължава да стои там горе, където никой не може да го достигне, камо ли пък да свети маслото на това копеле?

Зигфрид тъжно поклати глава.

— „Образи на баща“. Цитати от Фройд.

— Не, не са цитати. Аз наистина го мисля! Не разбираш ли?

— Да, Робин — каза той. — Разбирам, имаш предвид хичиянците. Така е. Съгласен съм. Това е проблем за човешката раса и, за нещастие, доктор Фройд никога не е разглеждал подобна ситуация. Но сега ние не говорим за човешката раса, а за теб. Ти не ме извика за провеждане на абстрактна дискусия. Извика ме, защото наистина си нещастен и вече обясни, че това се дължи на неизбежния процес на остаряване. Затова нека се опитаме да се ограничим върху този проблем. Моля те, не теоретизирай, просто ми кажи какво чувстваш.

— Чувствам — изревавах аз, — че съм ужасно стар. Ти не можеш да го разбереш, защото си машина. Не знаеш какво е зрението ти да се замъгли, по ръцете ти да се появят ръждиви старчески петна, бузите ти да провиснат. Да си обуваш чорапите седнал, защото ако застанеш на един крак, ще паднеш. Всеки път, когато забравиш някой рожден ден, да си мислиш, че страдаш от болестта на Алцхаймер и понякога, когато ти се пикае, да не можеш да се облекчиш! Когато... — Спрях, не защото той ме прекъсна, а защото слушаше внимателно и изглежда щеше да продължи да слуша вечно, а в края на краищата каква беше ползата от цялата ми изповед? Зигфрид изчака за миг, за да се увери, че съм свършил и след това започна търпеливо.

— Според здравния файл простатата ти е сменена преди осемнадесет месеца, Робин. Смущенията в средното ухо могат лесно

да бъдат...

— Спри! — извиках аз. — Какво знаеш ти за моя здравен файл, Зигфрид? Аз наредих този разговор да остане в тайна.

— Разбира се, Робин. Повярвай ми, нито една дума от него няма да е достъпна за другите програми, нито за някой друг, освен теб. Но, разбира се, аз съм в състояние да си осигуря достъп до всички твои бази данни, включително до здравните. Може ли да продължа? Чукчето и наковалнята в ушите ти могат лесно да се подменят и с това ще се реши проблемът с равновесието. Трансплантация на роговица ще реши проблема с началното перде. Останалото е просто козметика и, разбира се, няма никакъв проблем да ти се осигури добра, млада плът. Остава само болестта на Алцхаймер, но, честно казано, Робин, не виждам никакви признаци от такова заболяване в теб.

Отново е Алберт Айнщайн. Мисля, че е най-добре да изясним онова, което Робин казва за Джел-Клара Моинлин. Тя била изследовател на Гейтуей, заедно с Робин, и той бил влюбен в нея. Двамата, заедно с други изследователи, попаднали в черна дупка. Било възможно да се измъкне някой от тях за сметка на другите. Робин успял. Клара и останалите не успели. Може да е било случайно. Възможно е и Клара да се е жертвала, за да го спаси. Не е изключено също Робин да се е паникьосал и да се е спасил за сметка на другите. Дори и сега не може да се каже със сигурност. Но Робин, склонен да се чувства виновен, носил в продължение на години образа на Клара, останала в онази черна дупка, където времето почти е спряло и тя непрекъснато изживява шока и ужаса... и продължава (той си мислел така) да го обвинява. Зигфрид му помогнал да изживее това чувство.

Може би се чудите откъде зная това, тъй като достъпът до интервюто със Зигфрид е бил направен невъзможен. Много е просто. Научих го по същия начин,

по който Робин научава сега толкова много неща за толкова много хора, които не е виждал.

Вдигнах рамене. Зигфрид почака за миг, после каза:

— И така, всичките ти здравни проблеми, които спомена... както и един голям списък от други, за които не каза нищо, но са описани в твоята анамнеза... могат да се решат по всяко време или вече са решени. Може би ти не постави въпроса както трябва, Робин. Може би проблемът не е в това, че остаряваш, а че не искаш да направиш необходимото, за да спреш този процес.

— Защо, по дяволите, трябва да го правя?

— Защо, наистина, Робин? — кимна Зигфрид. — Можеш ли да отговориш на този въпрос?

— Не, не мога! Ако можех, нямаше да те питам.

Зигфрид стисна устни и зачака.

— Може би просто искам да остаря — добавих.

Той вдигна рамене.

— Хайде, Зигфрид — примирих се аз. — Добре. Признавам, че казаното от теб е вярно. Признавам, че си направил пълна справка за здравословното ми състояние и мога да взема колкото искам чужди органи, а причината, поради която не го правя, се върти из главата ми. Зная и как я наричаш. Ендогенна депресия. Но това не обяснява нищо.

— Ах, Робин — въздъхна той, — отново използваш психоаналитичен жаргон. И при това лош. „Ендогенен“ просто означава „идващ отвътре“. Не обяснява причината.

— Тогава каква е причината?

— Хайде да изиграем една игра — предложи замислено той. — До лявата ти ръка има едно копче...

Погледнах. На кожения стол наистина имаше копче.

— То просто държи тапицерията — отвърнах аз.

— Така е, но в играта, щом натиснеш това копче, ще се извършат всички хирургически имплантации, от които се нуждаеш или би могъл да пожелаеш. Сложи си пръста на копчето, Робин, Така. Искаш ли да го натиснеш?

— ...Не.

— Виждам. Можеш ли да ми кажеш защо?

— Защото моята личност не е толкова ценна, че да взимам телесни органи от друг! — Нямах намерение да кажа това. Дори не го знаех. Но след като се изгървах, единственото, което можех да правя, бе да седя и да слушам ехото от казаното. Зигфрид също дълго мълча.

А после сложи молива в единия си джоб, затвори бележника, прибра го в другия и се наведе към мен:

— Робин — каза той, — не мисля, че мога да ти помогна. Не виждам начин да премахна чувството ти за вина.

— Но ти си ми помагал много пъти преди! — изплаках аз.

— Преди — каза сериозно той — ти страдаше от вина за нещо, за което може изобщо да не си бил виновен, и в много случаи то лежеше някъде далеч в миналото. Сега съвсем не е така. Може би ще можеш да живееш още петдесет години чрез трансплантации, с които да се подменят твоите увредени органи. Но е вярно, че новите органи ще бъдат взети от някой друг и за да живееш ти по-дълго, в известен смисъл някой друг ще живее по-кратко. Разбирането на тази истина не е причина за неврогенно чувство на вина, Робин. То е само признаване на една морална истина.

Повече нищо не каза. Само се усмихна, любезно и тъжно, и промълви: „Довиждане“.

Мразя, когато компютърните ми програми ми говорят за морал. Особено, когато имат право.

Сега разбирам, че докато съм изживявал тази депресия това не е било единственото, което е ставало. Боже Господи, не! Много неща са се случвали с много хора по света... по всички светове и в космическото пространство между световите... които са не само много по-интересни, но и с по-голямо значение дори и за мен. Тогава просто не съм знаел за тях, макар че са включвали човешки (или нечовешки) същества, които съм познавал. (Или с които съм се запознавал, или съм познавал, но съм забравил.) Нека да ви дам няколко примера. Капитана, който вече не ми е приятел и някога беше един от онези побъркани-изнасилвачи-дядо-коледи хичиянци от ужасните ми детски сънища, щеше да се изплаши много повече, отколкото аз навремето се

бях плашил от хичиянците. Моят бивш (и в скоро време отново настоящ) приятел Оди Уолтърс Младши щеше да се срещне, за своя сметка, с моя някогашен приятел (или неприятел) Уон. И най-добрият ми приятел (с тази забележка, че той не беше „истински“), компютърната програма Алберт Айнщайн, щеше да ме изненада... Колко сложни са всички тези твърдения! Но нищо не мога да направя. Аз живях в сложно време и по много сложен начин. Сега, когато съм всеобхватен, разбирам каква хармония е съществувала във всичко случило се, в което сами ще се уверите, но тогава дори не осъзнавах смисъла на събитията. Аз бях един самотен застаряващ мъж, потиснат от мисълта за смъртта и съзнанието за грях. И когато жена ми се прибра и ме намери тежко отпуснат на шезлонга, зареял поглед към Тапанско море, тя извика:

— Ей, Робин! Какво, по дяволите, става с теб?

Усмихнах ѝ се и се оставих да ме целуне. Еси има навика да се кара от време на време. Но иначе е любвеобилна. И е жена, създадена да бъде обичана. Висока. Стройна. С дълги, златисто-руси коси, които носи прибрани в стегнат съветски кок, когато изпълнява професорските си задължения или се занимава с бизнес, и пуснати до кръста, когато се готви да си легне. Преди да бях обмислил какво да отговоря, за да го цензурирам, изтърсих:

— Говорих със Зигфрид фон Шринк.

— Ах — възкликна Еси и се изправи. — Ох.

Докато размишляваше върху чутото, тя вадеше фуркетите от кока си. Когато си живял с един човек няколко десетилетия, започваш да четеш мислите му. Разбрах какво става в нея, сякаш говореше на глас. Тревожеше се, разбира се, защото бях почувствал нужда да говоря с психоаналитик. Но имаше голямо доверие в Зигфрид. Еси винаги се е чувствала задължена на Зигфрид, тъй като знаеше, че само с неговата помощ признах, преди много време, че съм влюбен в нея. (Както и в Джел-Клара Моинлин, в което се състоеше и проблемът.)

— Искаш ли да ми кажеш за какво разговаряхте? — попита тя внимателно.

— За стареенето и депресията. Нищо сериозно. Най-общо. Как мина денят ти?

Еси ме проучваше с проникателните си диагностични очи и продължаваше да разплита буйните си руси коси, а те падаха свободно

на гърба ѝ. После подбра отговора така, че да съответства на диагнозата.

— Страшно уморително — отговори Еси. — Искам да кажа, че се нуждая от едно голямо питие... както, доколкото разбирам, и ти.

Пихме. На шезлонга имаше място и за двама ни и ние наблюдавахме луната над брега на морето при Джърси, Еси ми разказваше как е прекарала деня и не прояви никакво любопитство за разговора със Зигфрид.

Еси си имаше свой живот, много запълнен... чудя се как успяваше да намери достатъчно свободно време в него и за мен. Освен че ръководеше веригата заведения за бързо хранене, тя прекарваше дълги часове в създадените от нас изследователски лаборатории за внедряване на хичиянски технологии в нашите компютри. Хичиянците изглежда фактически не използват компютрите, ако не броим такива елементарни приложения като навигация на звездолетите, но имат някои интересни идеи в други приложни области. Това е специалност, по която Еси има докторат. Когато говори за изследователските си програми, разбирам какъв остър ум има тя. Затова не ѝ е необходимо да разпитва стария Робин; достатъчно е да отвори програмата Зигфрид и да получи пълен достъп до проведения сеанс.

— Всъщност не си толкова хитра, колкото се мислиш — казах ѝ наивно аз. — Достъпът до файла с разговора ни със Зигфрид е блокиран.

— Ха! — възкликна тя самодоволно.

— Никакво „ха“ — отвърнах аз също толкова самодоволно, — защото накарах Алберт да ми обещае. Той е зашифрован така, че дори и ти не можеш да го декодираш, без да разрушиш цялата система.

— Ха! — възкликна за втори път Еси и се изви така, че да ме погледне в очите. Този път това „ха“ беше по-силно и в него прозвуча нещо, което можеше да се преведе като: „Ще си поговорим с Алберт по този въпрос“.

Дразнех Еси, но и я обичах. Затова престанах да я измъчвам.

— Наистина не искам този файл да е достъпен — казах аз, — защото... е, може би от суетност. Когато разговарям със Зигфрид, се чувствам толкова жалък. Но щом те интересува, ще ти разкажа за разговора.

Еси се отпусна назад доволна, а аз започнах да разказвам. Когато свърших, тя помълча малко, а след това попита:

— Затова ли се чувстваш депресиран? Защото не можеш да очакваш много нещо от бъдещето?

Кимнах.

— Но, Робин! Може бъдещето ти наистина да е ограничено, ала, Господи, какво блестящо настояще имаш! Пътувания из галактиките! Въшлив с пари магнат! Неотразим любовник! И адски секси жена!

Усмихнах се и вдигнах рамене. Последва наситена с размисъл тишина.

— Моралната страна на въпроса — заключи тя накрая — не е неоснователна. Прави ти чест, че я взимаш под внимание. Аз също имах угризения, когато, както помниш, неотдавна ми бяха подменени няколко износени органа.

— Значи ме разбираш!

— Прекрасно те разбирам! Разбирам също, скъпи Робин, че взетото морално решение не е основание да се безпокоиш. Депресията е глупост. За щастие — каза тя, стана от шезлонга и ми подаде ръка — съществува идеално лекарство срещу депресията. Ще имаш ли нещо против да си легнем?

Е, разбира се, нямах нищо против. Легнахме си. И намерих антидепресанта, защото ако има нещо, което истински да ми доставя удоволствие, това е да правя любов със С.Я.Лаворовна-Бродхед. Щеше да ми достави удоволствие, дори ако знаех, че ми остават по-малко от три месеца до смъртта, мисълта за която ме депресираше.

ВТОРА ГЛАВА

КАКВО СЕ СЛУЧИ НА ПЛАНЕТАТА ПЕГИС

Междувременно на планетата Пегис моят приятел Оди Уолтърс търсеше един човек.

Казвам, че ми е приятел, макар да не се бях сещал за него от години. Някога ми бе направил една услуга. Не я бях забравил, искам да кажа, че ако някой ме попиташе: „Слушай, Робин, спомняш ли си, че Оди Уолтърс ти помогна да наемеш кораб, когато имаше нужда?“, щях да му отвърна възмутено: „Дявол да го вземе, разбира се, че си спомням! Мога ли да забравя такава нещo!“ Но не си мислех непрекъснато за него и всъщност в онзи момент нито знаех къде се намира, нито дори дали е жив.

Трябваше добре да го помня, защото бе доста необичаен на външен вид. Беше нисък и грозен. Лицето му бе по-широко при челюстите, отколкото при слепоочията, поради което много приличаше на жаба. Беше женен за красива и незадоволена, два пъти по-млада от него жена. Тя бе на деветнадесет. Казваше се Доли. Ако Оди се бе обърнал към мен за съвет, щях да му кажа, че любовта при такава голяма разлика във възрастта е обречена... с изключение, разбира се, при мен, тъй като аз съм извънредно запазен. Но той отчаяно искаше бракът му да оцелее и затова работеше като роб за Доли. Оди Уолтърс беше летец. Пилотираше всякакви летателни апарати. Бе карал въздушни машини на Венера. Когато големият земен транспортен кораб (който непрекъснато му напомняше за моето съществуване, тъй като аз притежавах голяма част от него и го бях кръстил на името на жена си) се намирал в орбита около Пегис, той летеше със совалка до него, за да пренесе товари до планетата. В останалото време Оди извършваше чартърни полети на Пегис. Подобно на много други жители на планетата, той бе дошъл на $4 \cdot 10^{10}$ километра от мястото, където беше роден, за да си изкарва прехраната и понякога припечелваше по нещо, а друг път — не. Така че когато се върна от един чартърен полет и Аджангба му каза, че ще има друг, Уолтърс се

разшета да го получи. Готов бе да преброди всички барове в Порт Хеграмет, за да намери групата за този полет, а това никак не беше лесно. За „град“ с четири хилядно население Порт Хеграмет бе преситен с барове. Страшно много бяха. Но в хотелското кафе, кръчмата на летището, голямото казино, в което единствено имаше кабаретна програма, не можа да намери арабите, които щеше да извозва. Доли също не беше в казиното, където обикновено изнасяше кукленото си шоу, нито вдигаше телефона вкъщи. Половин час покъсно Уолтърс все още ходеше по лошо осветените улици и търсеше арабите. Вече не беше в богатите, приличащи на Запада части на града. Накрая ги намери да спорят в една малка кръчма в покрайнините.

Всички постройки в Порт Хеграмет бяха временни — естествена последица от това, че Пегис бе колониална планета. Всеки месец, когато с големия хичиянски транспортен кораб от Земята пристигаха нови емигранти, числеността на населението набъбваше като балон под вентила на бутилка с водород. След това за няколко седмици постепенно намаляваше, тъй като отвеждаше колонистите по плантации, сечища и мини. Но градът никога не се връщаше до предишните си размери. Всеки месец населението му се увеличаваше с няколко стотици жители, построяваха се няколко десетки нови жилища, събаряха се няколко стари. Но тази кръчма беше явно най-временна от всичко. Бе изградена от три плочи конструктивна пластмаса за стени и една за покрив. Откъм улицата беше отворена за топлия въздух на Пегис. Въпреки това вътре бе пълно с пушек от цигари и марихуана, примесен с изпарения от сервирания домашен алкохол.

Уолтърс веднага позна търсения човек от описанието, дадено му от неговия агент. Нямахше втори като него в Порт Хеграмет... Разбира се, имаше много араби, но колцина бяха богати? Господин Люкман беше по-стар дори от Аджангба, пълен и плешив, с масивен златен пръстен с много диаманти на всеки от дебелиите си пръсти. Седеше в компанията на други араби в дъното на кръчмата, но когато Уолтърс тръгна към него, барманката му препречи пътя.

— Това е частно парти — каза тя. — Те са си го платили. Остави ги на спокойствие.

— Очакват ме — заяви Уолтърс, като се надяваше да е вярно.

— За какво?

— Това не те засяга! — отвърна гневно той и се помъчи да си представи какво би се случило, ако се провере покрай нея. Тя не представляваше проблем. Беше слаба тъмнокожа млада жена с големи метални светещи в синьо обеци на ушите. Но грамадният мъж с прилична на куршум глава, който седеше в ъгъла и следеше какво става, бе съвсем друго нещо. За щастие господин Люкман видя Уолтърс и със залитане тръгна към него.

— Ти си моят пилот! — извика той. — Ела и пийни едно с нас!

— Благодаря, господин Люкман, но трябва да се прибирам вкъщи. Искях само да потвърдя чартърния полет.

— Да. Ние ще пътуваме с теб. — Той се обърна и погледна към другите от групата, които бурно спореха. — Ще удариш ли едно питие? — отново попита през рамо.

Мъжът беше по-пиян, отколкото предполагаше Уолтърс.

— Благодаря, не. Бихте ли подписали договора, моля?

Люкман се обърна и погледна листа в ръката на Уолтърс.

— Договор ли? — Той се замисли. — Защо трябва да има договор?

— Така е прието, господин Люкман — обясни Уолтърс, вече започваше да губи търпение. На масата другите се надвикваха и вниманието на Люкман бе раздвоено между Уолтърс и спорещата група.

Но имаше и още нещо. В спора участваха четирима души... петима, ако се броеше и Люкман.

— Господин Аджангба каза, че ще бъдете общо четирима — каза Уолтърс. — Ако сте петима ще трябва да доплатите.

— Петима ли? — Люкман се обърна към Уолтърс, — Не. Четирима сме. — После изражението му се промени и той се усмихна. — О, ти мислиш, че и онзи луд мъж е от групата? Не, той няма да пътува с нас. Той най-вероятно ще отпътува за онзи свят, ако не се откаже да разяснява на Шамиин учението на Пророка.

— Разбирам — отвърна Уолтърс. — Тогава просто подпишете...

Арабинът вдигна рамене и взе договора от Уолтърс. Той го постла върху покрития с цинк бар и засрича, стиснал в ръка молив. Спорът стана още по-шумен, но Люкман изглежда бе забравил за него.

По-голямата част от клиентелата на тайната кръчма бяха африканци. Насядалите от едната страна приличаха на кикуюи^[1], а от

другата — на масаи^[2]. На пръв поглед в такава компания спорещите изглеждаха еднакви. Сега обаче Уолтърс разбра грешката си. Единият от спорещите мъже беше по-млад от другите, по-нисък и по-слаб. Цветът на кожата му бе по-тъмен от този на повечето европейци, но не като на либийците. Очите му бяха черни като техните, но не катранено черни.

Това обаче не засягаше Уолтърс.

Той им обърна гръб и търпеливо зачака, горящ от желание да си тръгне. Не само защото искаше да види Доли; Порт Хеграмет бе град, раздиран от етнически вражди. Китайците общуваха предимно с китайци; латиноамериканците се движеха в тяхното барио^[3]; европейците — в европейския квартал... о, не само и съвсем не винаги мирно. Разделението отиваше още по-далеч. Китайците от Кантон се разграничаваха от тайванските си сънародници, португалците не общуваха с финландците, чилийците и бившите аржентинци не можеха да се понасят. Но европейците определено избягваха заведенията, в които имаше африканци, и когато Оди получи подписания договор за чартърния полет, той благодари на Люкман и с чувство на облекчение побърза да напусне кръчмата. Още не беше стигнал до първата пресечка и чу зад гърба си яростни викове и писък.

На планетата Пегис човек не се интересува от чужди работи, но Уолтърс трябваше да си осигури чартърния полет. Хората, които биеха онзи човек, можеше да са африканци, нападнали ръководителя на неговата чартърна група. Това вече не беше чужда работа. Той се обърна и затича назад — грешка, за която, повярвайте ми, Уолтърс дълго време след това много съжалява.

Когато стигна там, нападателите си бяха отишли. На тротоара лежеше една скимтяща, окървавена фигура и тя не беше от компанията, която щеше да извозва. Бе младият чужденец. Той сграбчи крака на Уолтърс.

— Помогни ми и ще ти дам петдесет хиляди долара — изломоти мъжът. Устните му бяха надути и кървави.

— Ще отида да потърся патрул — каза Уолтърс и направи опит да се освободи.

— В никакъв случай! Помогни ми да убия онези типове и ще ти платя — изръмжа чужденецът. — Аз съм капитан Хуан Енрике Вантос-Шмитц и мога да си позволя да ти заплатя за услугата.

Разбира се, по онова време аз не знаех нищо. От друга страна Уолтърс не знаеше, че господин Люкман работи за мен. Но това нямаше значение. Десетки хиляди души работеха за мен и дали Уолтърс знаеше или не кои са те нямаше никакво значение. Лошото бе, че той не позна Уон, защото никога не бе чувал за него, освен най-общи приказки. В крайна сметка това се оказа от голямо значение.

Аз познавах добре Уон. За първи път го срещнах още като дете, отгледано и възпитано от машини и нехуманоиди. Когато изброявах приятелите си, не го причислих към тях, макар че, го познавах много добре. Но той никога не е бил достатъчно общителен, за да бъде приятел с някого.

Може да се каже, че Уон се бе държал доста враждебно — не специално към мен, а към цялото човечество — когато през младежките си години, изплашен и объркан, бълнуващ на кушетката на сънищата далеч на облака Оорт, без да знае и без да се интересува, подлудяваше всички. Разбира се, грешката не беше негова. Той не бе виновен, че проклетите и разгневени терористи, вдъхновени от неговия пример, отново ни подлудяваха винаги, когато това бе възможно... Но като засегнах въпроса за „грешката“ и го свързах с „вината“, още преди да сме се усетили ще се върнем отново към Зигфрид фон Шринк, а аз сега говоря за Оди Уолтърс.

На Уолтърс му беше чуждо чувството за милосърдие, но той не можеше да остави човека на улицата. Когато заведе окървавения мъж в малкия си апартамент, в който живееше с Доли, Уолтърс просто нямаше представа какво прави. Вярно е, че човекът бе в лошо състояние. Но имаше здравни заведения за бърза помощ, а и освен това жертвата проявяваше учудващо нежелание да го откара там. По целия път до квартала, наречен „Малка Европа“, мъжът намаляваше сумата, която предлагаше, и се оплакваше, че Уолтърс е страхливец. Когато вече беше на сгъваемото легло в стаята на Уолтърс, тази сума спадна на двеста и петдесет долара, а критиките по адрес на характера на Уолтърс не преставаха.

Най-после раните спряха да кървят. Мъжът се изправи и хвърли презрителен поглед на апартамента. Доли още не се беше върнала и, разбира се, жилището бе в ужасен безпорядък: на сгъваемата масичка бяха натрупани немити съдове; навсякъде бяха разхвърляни куклите от

нейното шоу; над умивалника съхнаше долно бельо; върху дръжката на вратата висеше потник.

— Тука си е направо кочина — каза нежеланият гостенин. — Двеста и петдесет долара са много.

Това вече премина всякакви граници, но Уолтърс потисна реакцията си, така както бе потиснал и всички други реакции през последния половин час. Каква полза, ако му отговори?

— Ще те измия — заяви той. — А след това можеш да се измиташ. Не ти искам парите.

На подутите устни се появи нещо като презрителна усмивка.

— Колко глупаво от твоя страна — каза мъжът. — Аз съм капитан Хуан Енрике Сантос-Шмитц. Притежавам собствен звездолет. Между другите важни предприятия имам акции и в транспортния флот, обслужващ тази планета. Смята се, че съм единадесети по богатство сред човешката раса.

Казаното от Робин тук също се нуждае от някои обяснения. Хичиянците много се интересуваха от живи същества, особено от такива, които са интелигентни или обещават да станат интелигентни. Те имаха един апарат, който им позволяваше да възприемат чувствата на същества в отдалечени от тях светове.

Лошото в този апарат беше, че той не само приемаше, но и предаваше. Собствените емоции на оператора се възприемаха от изследваните обекти. Ако операторът бе разстроен или депресиран... или побъркан... последиците бяха много, много лоши. Като дете Уон имаше такъв апарат, когато беше изоставен още съвсем малък. Той го наричаше „кушетка на сънищата“ — по-късно учените го нарекоха телепатичен психокинетичен приемопредавател — и когато го използваше, се получаваха толкова субективно описаните от Робин събития.

— Никога не съм чувал за теб — измърмори Уолтърс и пусна топлата вода във ваната. Но това не беше вярно. Макар и от много отдавна, в паметта му се бе залазило нещо, имаше някакъв спомен. За човек от бюлетина с новините по пиезовизията, който го показваха през час цяла седмица, а след това в продължение на един-два месеца веднъж седмично. Но никой не се забравя така сигурно десет години по-късно, както онзи, който е бил цял месец на екрана.

— Ти си момчето, отгледано в жизнената среда на хичиянците — сети се изведнъж Уолтърс, а мъжът изръмжа:

— Точно така. Ох! Боли!

— Не мърдай и няма да боли — отвърна Уолтърс, докато се чудеше какво да прави с единадесетия по богатство сред човешката раса. Разбира се, Доли щеше да бъде много щастлива да се срещне с него. Но след като преминеше първоначалното вълнение, какви комбинации щеше да измъдри тя, за да накара този човек да сподели с тях това богатство и да им купи плантация на някой остров, вила на Хийтър Хилс... или една екскурзия до Земята? Дали в края на краищата нямаше да е по-добре да задържи мъжа под някакъв претекст, докато Доли се върне... или да го отпрати и само да й каже за него?

Дилемите, над които размишляваме много дълго, най-често се решават от само себе си. Тази също се реши по този начин, когато ключалката изщрака и на вратата се появи Доли.

Независимо как изглеждаше Доли у дома — понякога с насълзени очи от алергия, дължаща се на растителността на планетата Пегис, много често нацупена и рядко вчесана, — когато нахълта в стаята, беше очарователна. Тя очевидно заплени нечакания гост, а Оди, макар да бе женен за тази жена с поразяващо стройна фигура и невъзмутимо алабастрово лице повече от една година и да знаеше, че първото се дължи на диетата, а второто — на козметиката, също бе възхитен.

Той я прегърна и целуна. Доли отвърна малко разсеяно на целувката. Вниманието ѝ бе насочено към госта.

Уолтърс ѝ го представи, без да я изпуска от прегръдките си.

— Скъпа, това е капитан Сантос-Шмитц. Попадна в уличен бой и аз го доведох тук...

Тя го отблъсна.

— Младши, как си могъл!

За момент Оди се смути, после разбра недоразумението.

— О, не, Доли, боят не беше с мен. Просто се случих наблизко.

Изразът на лицето ѝ се промени и тя се обърна към госта.

— Разбира се, че си добре дошъл тук, Уон. Чакай да видя как са те подредили.

Сантос-Шмитц навири нос.

— Ти ме познаваш — каза той и позволи на Доли да докосне направената от Уолтърс превръзка.

— Разбира се, Уон. Всички в Порт Хеграмет те познават. — Доли поклати съчувствено глава. — Видях те миналата вечер — продължи тя. — В салона на „Вретеното“.

Уон се отдръпна назад, за да я разгледа по-добре.

— О, да! Артистката от кукленото шоу. Гледах твоето представление.

Доли Уолтърс рядко се усмихваше, но в крайчеца на очите ѝ се появи нещо като бръчици, красивите ѝ устни се присвиха. Резултатът бе по-добър от усмивка, изражението бе впечатляващо. И докато настаняваше по-удобно Уон Сантос-Шмитц, докато му поднасяше кафе и слушаше обясненията му защо либийците не били прави, когато се нахвърлили върху него, на лицето ѝ често се появяваше това изражение. Уолтърс си мислеше, че Доли ще бъде недоволна, задето е довел вкъщи този неканен гост, но скоро установи, че опасенията му са били неоснователни. А когато времето напредна, той започна да се тревожи.

— Уон — обади се Уолтърс, — утре сутринта ще летя пак и предполагам, че искаш да се върнеш в хотела...

— Разбира се, че не иска, Младши — укори го жена му. — При нас има достатъчно място за трима. Ще го настаним на леглото. Ти ще спиш на дивана, а аз ще легна на детското креватче в стаята, където шия кукли.

Уолтърс бе толкова стреснат, че не успя нито да се намръщи, нито да отговори. Идеята беше глупава. Разбира се, че Уон искаше да се върне в хотела... а Доли просто се държеше като учтива домакиня.

Тя всъщност не би желала да спят по такъв начин, който не им осигуряваше никакво уединение през нощта преди заминаването му с онези раздражителни араби. И той зачака, уверен, че Уон ще се извини, че не може да приеме поканата. Но постепенно увереността му започна да намалява и накрая съвсем изчезна. Макар че Уолтърс не беше дълъг човек, диванът бе по-къс от него и той се мята и обръща цяла нощ, като искрено съжаляваше, че бе срещнал Хуан Енрике Сантос-Шмитц.

Желание, изпитвано от мнозина представители на човешката раса, включително и от мен.

Уон не беше просто неприятна личност... о, вината за това не бе негова, разбира се (да, да, Зигфрид, знай... махни се от главата ми!). Той бягаше от правосъдието или щеше да бяга, ако се знаеше какво бе отмъкнал от хичиянските артефакти.

Когато каза на Уолтърс, че е богат, той не го излъга. Уон имаше законно право върху много от хичиянската техника, просто защото майка му го бе родила в хичиянска среда, без други човешки същества, с които да общува. Когато съдът намери време да се занимае със случая, това му донесе много пари. Но Уон смяташе, че има право върху всичко хичиянско, което бъде открито и официално не е регистрирано. Той си присвои един хичиянски звездолет... всички знаеха за него... но подкупи адвокатите, които защитаваха интересите на „Гейтуей Корпорейшън“ и делото бе прекратено. Взе също и някои хичиянски устройства, които не бяха широко достъпни, и ако някой знаеше какво точно представляваха, случаят щеше спешно да се разгледа в съда и Уон вместо досадна личност, щеше да бъде обявен за обществен враг номер едно. Така че Уолтърс имаше всички основания да го мрази, макар че, разбира се, той не изхождаше от тези съображения.

Когато на следващата сутрин отиде при либийците, те бяха махмурлии и раздражителни. Уолтърс обаче бе по-зле от тях, макар да не беше пил предишната вечер. Това беше и част от причината за лошото му настроение.

Неговите пътници не го попитаха нищо за предната нощ. Всъщност те почти не приказваха, тъй като летяха над обширни

савани, горски поляни и много рядко над ферми. Люкман и един от мъжете разглеждаха съсредоточено сателитни холограми с фалшив цвят на сектора, който изследваха, един от другите спеше, четвъртият просто гледаше през прозореца. Самолетът летеше почти изцяло на автопилот. През това време на годината нямаше сериозни атмосферни смущения и Уолтърс имаше достатъчно време да мисли за жена си. Бракът с Доли за него бе истински триумф, но защо след това не беше щастлив?

Доли бе имала тежък живот. Израснала в Кентъки без пари, без семейство, без работа... без никаква квалификация и може би без много ум в главата си... едно такова момиче трябвало да използва всичките си активи, ако иска да се измъкне от тази опушена страна. Единственият търговски актив на Доли била нейната външност. Добра външност, макар и фалшива. Стройна фигура, блестящи очи, но зъбите ѝ не стрували. Четиринадесетгодишна тя започнала работа като танцьорка в един бар в Синсинати, но не ѝ плащали достатъчно и за да преживява, щяло да ѝ се наложи да продава тялото си. Доли не желала да го прави. Тя щадяла себе си. Опитала се да пее, но нямала глас. Освен това тя пеела без да движи устните си, за да не се виждат редките ѝ зъби, от което приличала повече на венстрилок^[4]... и когато един клиент, когото тя отблъснала, се опитал да я уязви, като ѝ го казал, в главата ѝ неочаквано просветнало. М.К. се смятал за комик в този клуб. Доли си платила с пране и шиене за няколко комедийни номера, направила си кукли, проучила всички куклени представления, които давали по пиезовизията, намерила още и на касети и направила първия си опит на последното за нея съботно представление, тъй като от неделя на мястото ѝ идвала друга певица. Представлението не пожънало голям успех, ала новата певица била още по-лоша и уволнението на Доли се отсрочило. Така изкарала две седмици в Синсинати, един месец в Луисвил, почти три месеца в малки клубове извън Чикаго... Ако ангажиментите били един подир друг, Доли щяла да е доста добре, но между тях имало седмици и дори месеци на бездействие. Все пак не гладувала. А когато дошло време да отлети на планетата Пегис, много от слабите места в пиесата били изгладени от често враждебно настроената или от пияна публика, така че пиесата придобила приемлив вид. Заминаването за Пегис бил отчаян ход, защото за да плати пътя, трябвало писмено да преотстъпи тялото си.

На Пегис „звездите“ също не се радвали на голям успех, но положението ѝ не било по-лошо от онова на Земята. Тя вече не пазела тялото си така педантично, но и не разточителствала много. Когато срещнала Оди Уолтърс Младши, той ѝ предложил най-високата цена, предлагана ѝ някога... брак. Така Доли се омъжила. На осемнадесет. За мъж, два пъти по-възрастен от нея.

Животът на Доли в действителност не беше много по-тежък от живота на когото и да било на Пегис... като не броим, разбира се, хора като нефтотърсачите на Оди. Те, или техните компании, бяха платили пълната такса за полета до планетата Пегис и всеки от тях положително имаше в джоба си платен билет за връщане.

Това обаче не ги правеше по-весели. Летяха шест часа до Уест Айлънд, който избраха за базов лагер. Когато се нахраниха, опънаха палатките и казаха по един-два пъти молитвите си, не без неизбежния спор в коя посока да са обърнати лицата им. Махмурлукът им бе преминал, но беше много късно за работа през този ден. За тях. Не и за Уолтърс. На него му наредиха да пресече надлъж и нашир над двадесет хиляди хектара обрасъл с шубраци хълмист терен. Тъй като той просто трябваше да прекара маса-сензор, за да измери гравитационните аномалии, нямаше значение, че е тъмно. Във всеки случай нямаше значение за господин Люкман, но бе от голямо значение за Уолтърс, защото точно такава летене той мразеше най-много. Трябваше да лети на съвсем малка височина, а някои хълмове бяха доста високи. И така, Уолтърс летя едновременно с радар и с маса-сензор, плашейки бавните, глупави животни, които населяваха тези савани на Уест Айлънд, а самият той изтръпваше от ужас, когато откриваше, че е задрямал и неочаквано виждаше как обрасналият с храсти връх на хълма стремително се насочва към самолета.

Уолтърс успя да поспи пет часа, преди господин Люкман да го събуди, за да направи аерофотографско изследване на няколко неясни места, а като свърши със снимките, да набие колове по целия терен. Тези колове не бяха обикновени метални пръти. Те бяха сеизмографи и трябваше да се разположат под формата на връх на стрела, дълъг няколко километра. Освен това трябваше да бъдат пуснати поне от двадесет метра, за да е сигурно, че ще се забият и ще останат прави, както и че техните показания ще са достоверни, и всеки един трябваше да бъде поставен с точност от два метра. Уолтърс безуспешно се опита

да обясни на господин Люкман, че тези изисквания са взаимно изключващи се, затова не се изненада, че когато включиха монтираните на камиони вибратори, от петрологическите^[5] данни нямаше никаква полза. „Пренареди ги!“ — заповяда господин Люкман и Уолтърс трябваше да повтори пеша всяка стъпка, да извади сеизмографите и да ги забие отново на ръка.

Той се бе наел за пилот, но господин Люкман имаше по-широки възгледи. Не само да забива сеизмографни колове. Един ден го накара да копае и да лови прилични на кърлежи насекоми, еквивалент за планетата Пегис на земните червеи, които аерират почвата. На следващия ден му даде да работи с роторна копачка, която се забиваше на няколко десетки метра и изваждаше образци от почвата. Сигурно щяха да го карат и картофи да бели, ако ядяха картофи. Всъщност те се опитаха да го натоварят с миенето на чиниите... но накрая се съгласиха да се редуват. (Уолтърс забеляза, че редът на господин Люкман никога не идваше.) Не че тези неприятни задачи бяха безинтересни. Приличните на кърлежи насекоми слагаха в буркан с разтворител и получената супа изсипваха върху електрофорезна^[6] филтърна хартия. Образците от роторната копачка пък отиваха в малък инкубатор със стерилна вода, стерилен въздух и стерилни въгледородни пари. Това бяха два теста за откриване на нефт. Буболечките, прилични на термити, бяха копачи на голяма дълбочина. Част от изкопаното те връщаха обратно на повърхността със себе си, а електрофорезата щеше да сортира донесеното. На планетата Пегис, както и на Земята, имаше микроорганизми, които можеха да живеят на диета от чисти въгледороди. Така че ако нещо пораснеше и се развиеше в средата от чисти въгледороди на инкубаторите, ставаше ясно, че то не е могло да съществува без източник на свободни въгледороди в почвата.

Следователно имаше нефт!

Но за Уолтърс тези тестове бяха главно тежка и неприятна работа и единственото отървяване от нея беше да влачи магнитометъра или да пуска колове. След първите три дни той се оттегли в палатката си и извади договора, за да провери дали е длъжен да върши всичко това. Длъжен беше. Уолтърс реши да поговори с агента си, когато се върне в Порт Хеграмет. След петия ден размисли. Стори му се по-атраکتивно да убие агента... Но непрекъснатото летене имаше и един

положителен ефект. На осмия ден от триседмичната експедиция Уолтърс с радост събщи на господин Люкман, че горивото му свършва и трябва да се върне обратно в базата да зареди.

Когато Уолтърс влезе в апартамента, беше тъмно. Но бе чисто, една приятна изненада. Още по-приятно беше, че Доли си бе вкъщи. Но най-хубавото беше, че тя бе мила и очевидно радостна да го види.

Прекараха вечерта чудесно. Правиха любов. Доли приготви нещо за вечеря. След това отново правиха любов, а в полунощ се настаниха на кушетката, подпрели гърбове на възглавници, протегнали крака напред, хванати за ръце и отпиваха от бутилка вино от Пегис.

— Искан ми се да можеш да ме вземеш със себе си — каза Доли, когато Уолтърс свърши разказа си за чартърния полет до Ню Делауер. Тя не гледаше към него. В свободната си ръка премяташе глави на кукли. Изразът на лицето ѝ бе спокоен.

— Никаква възможност, скъпа. — Уолтърс се засмя. — Ти си прекалено хубава, за да влезеш в храстите с четирима арабски грубияни. Слушай, аз дори не съм спокоен за себе си.

Тя вдигна ръка, изражението ѝ все още бе спокойно. Куклата, която държеше сега, бе котешка глава със светлочервени блестящи мустаци. Розовата уста се отвори и котешкият глас изфъфли:

— Уон казва, че те наистина са груби. Според него те едва не го убили, само защото разговарял за религия с тях. Той смята, че се канели да го убият.

— О? — Уолтърс се размърда, сякаш кушетката вече не му беше много удобна. Той не зададе въпроса, който бе на езика му: „Вижда ли си Уон?“, защото това щеше да означава, че ревнува. Само попита:

— Как е Уон? — Но в този въпрос се съдържаше неизказаният въпрос и той получи отговор. Уон бил много по-добре. Насиненото под окото почти изчезнало. Той наистина имал много хубав кораб в орбита, хичиянски, петместен. Негова частна собственост и бил специално оборудван... така казал той. Тя, разбира се, не го е виждала. Уолтърс намекна, че част от оборудването е стар хичиянски боклук, който Уон е придобил може би не по най-честния начин. Доли отговори, че Уон споменал, че има много хичиянски материали, за които никога не е съобщавано, защото намерилите ги не искат да плащат такси на

„Гейтуей Корпорейшън“. Уон смятал, че има право над тези материали, защото е имал невероятен живот и на практика е отгледан от самите хичиянци...

И тогава, без Уолтърс да го иска скритият въпрос изскочи.

— Звучи така, като че ли доста често си се виждала с Уон — отбеляза Уолтърс, опитвайки се да говори, спокойно, но като чу собствения си глас, разбра, че съвсем не е така. Той беше или ядосан, или разтревожен... всъщност повече ядосан, отколкото разтревожен, защото нямаше никакъв смисъл да се тревожи! Уон определено не бе красив. Нито с добър характер. Разбира се, той беше богат и възрастта му бе много по-близо до тази на Доли...

— О, мили, не бъди ревнив — каза спокойно, почти доволно Доли... което малко поуспокои Уолтърс. — Той съвсем скоро си заминава, знаеш. Не иска да е тук, когато пристигне транспортният кораб. Сега зарежда за следващото си пътуване. Това е единствената причина, поради която е дошъл тук. — Тя вдигна отново ръката, в която държеше куклата, и запя с гласа на малко котенце: — Младшия ревнува Дол-ли!

— Не ревнувам — отвърна той инстинктивно, а после призна. — Е, наистина ревнувам. И махни тази кукла от лицето ми, Доли!

Тя се премести в леглото, докато устните ѝ дойдоха близо до ухото му и той почувства мекия ѝ дъх, фъфлещия котешки глас.

— Обещавам, че няма да се срещам с Уон, но страшно ще се радвам, ако ти... — Помиряването вървеше много добре, но точно по средата на четвъртия рунд бе нарушено от пронизителния звън на пиезофона.

Уолтърс го остави да звънне петнадесет пъти — достатъчно дълго, за да завърши изпълняваната задача, макар и не така добре, както възнамеряваше. Когато вдигна слушалката, чу гласа на дежурния от летището.

— В неудобен момент ли позвъних, Уолтърс?

— Казвай какво искаш — отвърна Уолтърс, опитвайки се да не проличи, че все още диша тежко.

— Ставай и се стягай, Оди! Веднага! Трябва да спасим една група от шестима със скорбут. Координатите им „изток седем три север“ са малко неясни, но имат радиофар. Това е всичко, което съобщиха. Рано сутринта трябва да си при тях с доктор, зъболекар и

около един тон витамин С. Налага се да излетиш най-късно след деветдесет минути.

— Ах, по дяволите, Кери! Не могат ли да почакаат?

— Рисувах да ги докараш в болницата мъртви. Много са зле. Пастирът, който ги е намерил, казва, че според него двама няма да доживеят.

Уолтърс изпсува наум, погледна виновно към Доли и после с нежелание започна да се облича.

Когато Доли заговори, интонацията ѝ вече не беше като на котенце.

— Младши? Не можем ли да се върнем у дома?

— Тук сме у дома — каза той и се постара гласът му да прозвучи естествено.

— Какво каза, Младши? — Спокойното допреди миг лице бе изопнато, маската с цвят на слонова кост бе невъзмутима, но той долови стаеното напрежение.

— Доли, мила — започна Уолтърс, — там не ни очаква нищо добро. Забрави ли? Точно по тази причина много хора като нас идват тук. Сега ние сме на съвсем нова планета... този град ще стане по-голям от Токио, по-нов от Ню Йорк. След две години ще има шест нови транспортни линии, знаеш, и стартова спирала Луфстром, вместо онези скапани совалки...

— И кога ще бъде всичко това? Когато остареея?

Може би Доли нямаше основателна причина да се чувства нещастна, но въпреки всичко гласът ѝ прозвуча жално. Уолтърс преглътна, пое тежко дъх и се опита да се пошегува.

— Сладко котенце, ти няма да си стара, дори когато станеш на деветдесет. — Не последва никаква реакция. — О, но мила — започна да я придумва той, — но тук непременно ще стане по-добре! Сигурно съвсем скоро ще построят завод за храна на нашия Оорт. Може би още следващата година! Дори ми обещаха работа като пилот при строителството...

— О, чудесно! Тогава сигурно няма да те има цяла година, вместо само един месец. И аз ще седя на това бунище, без дори да имам сваятна програма, с която да разговарям.

— Те ще имат програми...

— Дотогава ще съм мъртва!

Сега Уолтърс беше съвсем разсънен, удоволствието от вечерта бе помрачено.

— Виж какво — каза той, — Ако не ти харесва тук, не сме длъжни да останем. Планетата Пегис не е само Порт Хеграмет. Можем да отидем навътре, да разчистим един парцел и да си построим къща...

— Да отгледаме силни синове, да създадем семейство? — Гласът ѝ беше презрителен.

— Е... нещо такова, предполагам.

Тя се обърна в леглото.

— Вземи душ — посъветва го Доли. — Ужасно вониш.

Докато Оди Уолтърс Младши беше под душа, едно същество, което изглеждаше съвсем различно от куклите на Доли (макар че една се предполагаше да представя точно него), за първи път през тридесет и една истински години живот виждало чуждестранни звезди; а междуременно един от болните изследователи престана да диша и с това облекчи пастира, който, обърнал настрана глава, се опитваше да му помогне; а междуременно на Земята имаше бунтове и петдесет и един мъртви колонисти на планета, отдалечена на осемстотин светлинни години...

А междуременно Доли стана, колкото да направи кафе на Оди, и го остави на масата. После се върна в леглото и дълбоко заспа, или се престори че спи, докато той си изпи кафето, облече се и излезе.

Когато гледам Оди от разстоянието, което ни разделя, става ми тъжно, като виждам колко много прилича на страхливец. А не беше такъв. Наистина не беше. Той бе достойна за възхищение личност. Беше първокласен летец, смел, винаги готов да се сбие, когато се налага, мил, когато имаше възможност да е такъв. Предполагам, че гледан отвътре, всеки изглежда страхливец и, разбира се, сега аз го виждам отвътре... от много голямо разстояние отвътре или отвън, в зависимост каква аналогия на геометрията ще предпочетете да приложите към тази метафора. (Представям си как Зигфрид въздиша и казва: „О, Робин! Такива отклонения!“ Но Зигфрид никога не е бил всеобхватен.) Искам да кажа, че всички имаме някои области, в които се проявяваме като страхливци. По-великодушно е да ги нарека области на уязвимост, а Оди просто бе изключително уязвим, когато ставаше дума за Доли.

Естествено вие разбирате, че „страхливостта“, която Робин извинява тук, не се отнася за него. Робин никога не е бил страхлив, освен когато е изпитвал нужда да увери себе си, от време на време, че наистина не е страхлив. Хората са толкова странни същества!

Обикновено Оди не беше страхлив. През следващия малък период от време той притежаваше всички качества, присъщи на един добър човек... съобразителен, отзивчив, неуморим. Трябваше да бъде такъв. Под благовидната фасада на планетата Пегис се криеха някои опасности.

В сравнение с другите неземни светове планетата Пегис бе истинско бижу. На нея имаше въздух. Климатът ѝ позволяваше човек да оцелее. Растителността обикновено не причиняваше копривна треска, а животните бяха учудващо кротки. Е... думата „кротки“ не беше най-точната, По-скоро глупави. Уолтърс се чудеше понякога какво ценно са видели хичиянците на тази планета. Предполагаше се, че хичиянците се интересуваха от интелигентни живи същества... а на Пегис определено нямаше такива. Най-интелигентното животно беше хищник, с размерите на лисица и бавен като къртица. Неговият коефициент на интелигентност бе като този на пуйката. Това животно се оказа най-лошият враг на самото себе си. Жертвата му беше по-глупава и по-бавна от него... така че винаги имаше какво да яде... и то най-често умираше от задушаване с повърната, поради преяждане, от самото него храна. Хората можеха да ядат този хищник и главно неговата жертва, както и много от животните и растенията от планетата изобщо... стига да бяха внимателни.

Но страдащите от нервно изтощение проучватели на ураниеви залежи не бяха достатъчно внимателни. Когато Уолтърс кацна в най-близката до групата просека един от тях вече бе умрял под лъчите на неумолимото тропическо слънце.

Лекарският екип нямаше време за умрелия. Той събра живите и възложи на Уолтърс да изкопае гроб. За момент Уолтърс се надяваше да прехвърли тази неприятна работа на овчарите наоколо, но щом се обърна с гръб към тях, те побързаха да изчезнат.

Умрелият изглеждаше най-малко на деветдесет години и миришеше сякаш бе на сто и десет. На картонче, завързано на китката му, пишеше, че се казва Селим Ясменех, двадесет и три годишен, роден в някакво селце южно от Кайро. Останалата част от биографията му не беше трудна за отгатване. Достигнал до юношество в египетските бордеи, той извадил чудния шанс да започне нов живот на Пегис. Изнемогвал от горещина на един от наредените в десет реда хамаци на транспортния звездолет, едва останал жив по време на прехвърлянето на капсулата за излизане от орбита... петдесет колонисти напъхани в една безпилотна капсула, ужасени от страх при навлизане в околопланетното пространство. Когато парашутите се отворили, екскрементите самоволно излезли от тях. Почти всички капсули се приземили благополучно. Само около триста колонисти, засега, се разбили или потънали. Ясменех имал щастието да кацне на планетата невредим, но когато се опитал да промени професията си и от отглеждане на ечемик преминал към търсене на тежки метали, щастието му изневерило; другарите му забравили да бъдат предпазливи. Грудките, с които се нахранили, когато донесената от групата храна свършила, съдържали, като почти всеки източник на храна на Пегис, вещество, несъвместимо с витамин С. Човек трябва да го изпита, за да повярва. Тогава те не повярвали. Знаели за риска. Всички го знаят. Но просто искали да живеят още един ден, после още един, и още един, докато зъбите им изпадали, получили лош дъх и когато овчарите се натъкнали на техния лагер, за Ясменех било твърде късно. За останалите почти също толкова късно.

Уолтърс трябваше да откара цялата група, спасени и спасители, до лагера, където един ден щяха да построят стартова спирала и където вече имаше поне дванадесет постоянни жители. Когато най-последно се върна при либийците, господин Люкман беше бесен. Той се изправи на вратата на самолета на Уолтърс и изкрещя;

— Тридесет и седем часа те няма! Това е възмутително! Плащаме ти за чартъра и искаме работа от теб!

— Беше въпрос на живот и смърт, господин Люкман — отговори Уолтърс, като се постара в гласа му да не проличи раздражението и умората от полета.

— Животът е най-евтино нещо тук! А смърт очаква всички ни! Уолтърс мина покрай него и скочи на земята.

— Бяха ваши сънародници, араби, господин Люкман...

— Не! Египтяни!

— Във всеки случай, мюсюлмани...

— Не ме интересува, дори да са родните ми братя! Времето ни е скъпо! Залогът е много голям!

Защо ли се мъчи да сдържи гнева си? Уолтърс се озъби:

— Такъв е законът, Люкман. Аз съм наел самолета и според закона съм длъжен незабавно да окажа помощ, когато ме потърсят. Прочетете копието от договора!

Срещу този аргумент наистина не можеше да се възрази, но Уолтърс бе много обиден, когато Люкман не направи дори опит да отговори, а просто му възложи цял куп задачи, натрупали се по време на неговото отсъствие. Всичките да бъдат свършени веднага. И дори по-бързо. И ако Уолтърс не е спал, е, един ден всички ще заспят завинаги, нали?

И така, без да е спал, Уолтърс трябваше да лети с магнитната сонда през следващия час — деликатна, нервна работа, да тегли магнитен сензор сто метра зад самолета, без проклетото чудо да се заплете в дърветата или да се влачи по земята. В кратките моменти на размисъл между задължението в действителност да кара едновременно два самолета Уолтърс печално разбра, че Люкман го бе излъгал. Щеше да има разлика, ако не бяха египтяни, а негови сънародници, либийци, камо ли пък, ако бяха негови братя. Национализмът не беше оставен на Земята. Вече имаше гранични сблъсъци — каубои срещу земеделци, когато стадата на път за водопой мачкаха посевите; китайци срещу мексиканци, при спорове за земя поради грешка в регистрацията; африканци срещу канадци, славяни срещу испанци, без изобщо никаква причина за външния наблюдател. Имаше дори и по-лоши случаи. Но най-лошото беше, че понякога възникваха лоши чувства между славяни и славяни, между латиноамериканци и латиноамериканци.

А животът на Пегис можеше да бъде толкова хубав! Имаше всичко... почти всичко, ако не се брояха такива дреболии като витамин С. На планетата имаше хичиянска планина с водопад, наречен Перлена каскада — осемстотин метра млечно бял поток, идващ направо от южните ледници. Имаше ухаещи на канела гори с глупави, безобидни маймунки с цвят на лавандула... е, не точно маймунки. Но хубави животинки. И Стъклено море. И издълбани от вятъра пещери. И ферми... особено ферми! Тези ферми бяха накарали толкова много милиони, десетки милиони африканци, китайци, индийци, латиноамериканци, бедни араби, иранци, ирландци, поляци... толкова много отчаяни хора да искат да отидат толкова далеч от родния си дом.

„Бедни араби“, помисли си Уолтърс. Но имаше и богати араби. Като четиримата, за които работеше. Когато те казваха „много голяма работа“, измерваха я в долари и в центове. Това бе ясно. Тази експедиция не беше евтина. Само за неговия чартър сумата бе шестцифрена... жалко, че не може да задържи повече за себе си. И това бе дреболия в сравнение с другите разходи — за построяване на палатки и звукова апаратура, за разполагане на микрофони и вземане на дълбочинни проби, за наемане на сателитно време за снимките с фалшив цвят и за радарно картографиране, за инструментите, които трябваше да влачи из района... ами за следващия етап? Тогава трябваше да копаят. Да направят шахта до солния купол, който откриха, на три хиляди метра дълбочина! Щеше да струва милиони...

Освен, неочаквано реши той, ако вместо да копаят, използват някоя от онези нелегални хичиянски машини, за които Уон беше разказвал на Доли.

Първото нещо, което научили хората за отдавна отишлите си хичиянци, било, че те обичали да копаят тунели, защото такива имало навсякъде под повърхността на планетата Венера. И начинът, по който били изкопали тези тунели, бил технологическо чудо. Един прожектор на поле разрушавал кристалната структура на скалите и ги превръщал в някакъв вид рядка глина. След това глината се изпомпвала, а шахтата се облицовала с твърд, излъчващ синя светлина хичиянски метал. Такива прожектори все още съществували, но те не бяха в частни ръце.

Ала групата на господин Люкман изглежда имаше такъв прожектор... което означаваше, че зад тях стояха не само пари, но и влияние — някой достатъчно силен и на подходящото място. От

случайни забележки, изпуснати в кратките интервали на почивка и по време на хранене, Уолтърс научи, че този някой се казва Робин Бродхед.

Солният купол бе локализиран, местата за сондиране — избрани, основната работа на експедицията — завършена. Оставаше само да се проверят няколко други възможности и да се извърши кръстосана проверка. Люкман се успокои и разговорите вечер бяха за дома. Домът за всички се оказа не Либия, нито дори Париж, а Тексас. Там те имаха средно по 1,75 жени всеки и по половин дузина деца. Не много равномерно разпределени, доколкото можеше да прецени Уолтърс, но арабите може би нарочно не бяха много ясни в подробностите. В желанието си да ги накара да са по-открити, Уолтърс неочаквано се усети, че говори за Доли. Повече, отколкото искаше. За нейната младост. За кариерата ѝ в шоу бизнеса. За куклите ѝ. Той разказа колко бе сръчна Доли при изработването на кукли... патица, кученце, шимпанзе, клоун. Но най-хубава била куклата на един хичиянец. Хичиянецът на Доли имал полегато чело, приличен на човка нос, стърчаща брадичка и скосени очи като на египетски стенопис. В профил лицето представлявало почти права, наклонена надолу линия... чиста фантазия, разбира се, тъй като никой никога не бе виждал хичиянец. Най-младият либиец, Фавзи, кимна умно.

— Да, добре е жената да печели — заяви той.

— Не е само до парите. С това си запълва времето, знаете — обясни Уолтърс. — Страхувам се, че въпреки всичко, на Порт Хеграмет тя много сучае. Фактически жена ми няма с кого да разговаря.

Либиецът на име Шамеен също кимна.

— Програмите ще помогнат — каза мъдро той. — Когато имах само една жена, за компания ѝ купих няколко хубави програми. Спомням си, че особено много харесваше „Скъпи Аби“ и „Приятели на Фатима“.

— Как бих желал да мога и аз да ѝ купя, но на Пегис още няма такива неща. Трудно ѝ е. Затова не мога да я виня, ако понякога, когато, нали разбирате, аз съм настроен любовно, а тя не е... — Либийците се засмяха и Уолтърс млъкна.

Подозренията на Уолтърс, че изследванията се финансират от Робин Бродхед, бяха напълно основателни. Но мнението му за мотивите на Робин... не съвсем основателно. Робин беше много морален човек, но обикновено не спазваше кой знае колко законите. Той също бе човек (както сами виждате), който изпитваше голямо удоволствие да прави намеци за себе си, особено когато ги прави в трето лице.

— Във втора сура^[7] пише... — усмихна се младият Фавзи — ... че жената е нашата нива и ние можем да влизаме в нея и да я изораваме винаги, когато пожелаем. Така казва Ал-бакара, Кравата.

Уолтърс потисна възмущението си и го обърна на шега.

— За нещастие моята жена не е крава.

— За нещастие твоята жена не е жена — смъмри го арабинът. — У дома, в Хюстън, такива като теб ги наричаме мухльовци. Срамота е, че си мъж.

— Виж какво — започна Уолтърс, целият почервенял. После отново потисна гнева си. В палатката за готвене Люкман вдигна глава от мензурата, с която педантично отмерваше дневната дажба бренди, и се намръщи. Уолтърс се насили и се усмихна помирително. — Никога няма да се разберем, затова нека да не си разваляме приятелството. — Той се опита да промени темата. — Чудя се, защо сте решили да търсите нефт точно тук, на екватора?

Фавзи стисна устни и се вторачи в Уолтърс, преди да отговори.

— Ние имаме много обещаващи данни за съответната геология.

— Сигурно... при всичките тези публикувани спътникови снимки. Те не са секретни. Но има още по-подходяща геология в северното полукуълбо, около Стъклено море.

— Достатъчно — повиши глас Фавзи. — На теб не ти се плаща да поставяш въпроси, Уолтърс!

— Аз просто...

— Просто си пяхаш носа, където не ти е мястото, ето какво правиш!

И отново всички заговориха високо. Този път Люкман дойде, с дажбите от осемдесет милилитра бренди за всеки.

— Какво става? — попита гой. — Какво иска този американец?

— Няма значение. Аз не му отговорих.

Люкман го погледна за миг, взе дажбата бренди на Уолтърс, после изведнъж я вдигна до устата си и я гавръгна. Уолтърс потисна протеста си. Това нямаше толкова голямо значение. Всъщност той не искаше да пие в компанията на тези хора. И във всеки случай изглеждаше, че педантичното измерване на дажбите от страна на Люкман не му бе попречило предварително да обърне тайно една-две чашки, защото лицето му бе почервеняло, а езикът — надебелял.

— Уолтърс — изръмжа той, — щях да те накажа за непозволено любопитство, ако беше нещо важно, но не е. Ти искаш да знаеш защо търсим тук, на сто и седемдесет километра от мястото, където ще се строи стартовата спирала? Погледни нагоре! — Той посочи с театрален жест към притъмнялото небе и залитна, смеейки се. После през рамо подхвърли: — Във всеки случай това вече е без значение.

Уолтърс го погледна, после вдигна глава към нощното небе.

Едно светлосиньо мънисто се движеше през непознатите съзвездия. Транспортният кораб! Звездолетът „С. Я. Бродхед“ бе влязъл във висока орбита. Уолтърс можеше да разчете неговия курс, маневрите за слизване на по-ниска орбита и паркиране — една огромна, с формата на картоф по-малка луна в безоблачното небе на планетата Пегис. След деветнадесет часа звездолетът щеше да бъде паркиран. Преди това той трябваше да е в своята совалка, за да го посрещне и да участва в неотложните полети космос-планета с чупливи товари и с високопоставени пътници или да изведе в орбита капсулите без собствена тяга и да свали ужасените емигранти в техния нов дом.

Уолтърс мълчаливо благодари на Люкман за откраднатото питие. Тази нощ той не можеше да си позволи да легне. Докато четиримата араби спяха, той сгъва палатки и прибира апаратура, товари самолета и разговаря с базата в Порт Хеграмет, за да провери дали е получил назначение на совалката. Беше назначен. Ако пристигнел преди обед на следващия ден, щели да му осигурят стоянка, за да извърши спешни рейсове по затворен маршрут, с които да разтоварят огромния транспортен звездолет и да го освободят за обратен полет. При първи зори Уолтърс събуди арабите, които псуваха и се мотаеха. След

половин час четиримата бяха на борда на неговия самолет и пътуваха обратно към Порт Хеграмет.

Уолтърс пристигна на летището много рано, макар че нещо в него му нашепваше монотонно: „Много късно. Много късно...“

Много късно за какво? А след това разбра. Когато се опита да плати сметката за горивото, банковият монитор светна на червено. Общата му сметка с Доли била празна.

Невъзможно!... Или в действителност не, не е невъзможно, помисли той, гледайки към мястото, където преди десет дена бе паркиран автомобилът на Уон. Сега го нямаше. Когато се прибра вкъщи и огледа апартамента, той не беше изненадан от онова, което намери. Банковата им сметка бе изчерпана. Дрехите на Доли бяха изчезнали, куклите ѝ бяха изчезнали и преди всичко самата Доли бе изчезнала.

По онова време не мислех за Оди Уолтърс. Ако бях мислил, сигурно щях да си поплача за него... или за себе си. Щях да реша, че това е поне едно извинение за моя плач. Трагедията от загубата на скъпата, сладка любовница ми беше до болка позната, тъй като моята любима бе останала в една черна дупка преди много години.

Истината е, че никога не съм мислил за него. Интересувах се само от собствените си работи. Най-много мислех за болките в корема си, но отделях много време да мисля и за гадните терористи, които заплашваха и мен, и всичко около мен.

Разбира се, това не беше единствената радост наоколо. Мислех си за моите изхабени вътрешности, защото те ме принуждаваха да мисля за тях. Но междувременно артериите, които си бях купил от магазина, започваха да се втвърдяват, а всеки ден шест хиляди клетки в мозъка ми безвъзвратно умираха. И междувременно звездите забавяха скоростта, с която се въртяха, и Вселената съдбоносно се движеше към своята ентропична смърт, а междувременно... Междувременно всичко, ако човек се замисли, се плъзгаше по наклонена плоскост. Но аз никога не се бях замислял.

Ала всички хора постъпват така, нали? Ние продължаваме по избрания път, защото сме възпитавани да не мислим за никое от тези

„междувременно“... докато, както стана при мен, те ве ни принудят да помислим за тях.

[1] Негроиден народ от Кения. — Б.пр. ↑

[2] Пастирски африкански народ, населяващ Танзания и Кения. — Б.пр. ↑

[3] Квартал (исп.). — Б.пр. ↑

[4] Човек, използващ изкуство на говорене, при което гласът се чува като идващ не от говорещия, а от друг източник. — Б.пр. ↑

[5] Петрология — научно изследване на произхода, структурата, състава, промените и класификацията на скалите. — Б.пр. ↑

[6] Електрофореза — придвижване на частици в суспензия, емулсия или колоиден разтвор под влияние на електрическо поле. — Б.пр. ↑

[7] Всяка от 114-те глави на корана. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

БЕЗСМИСЛЕНО НАСИЛИЕ

Бомба в Киото овъглила дървена статуя на Буда отпреди един милион години, безпилотен кораб разпръснал над астероида Гейтуей спори от синя пришка, престрелки в Лос Анджелис, резервоарът за питейна вода „Стейнс“ в Лондон заразен с плутониев прах... Тези събития тревожеха човечеството. Тероризъм! Безсмислено насилие!

— Светът полудява — споделих с възлюбената си жена Еси. — Поотделно хората са трезви и разумни, но събрани заедно вършат детинщини... Такива глупости хората правят само, когато са на групи!

— Така е — съгласи се Еси и кимна. — Прав си, но кажи ми, Робин, как са ти червата?

— Както може да се очаква — отговорих аз и добавих като шега: — Днес вече човек не може да си купи качествени органи. — Червата ми, разбира се, бяха трансплантирани, както и значителна част от органите, от които се нуждаеше моето тяло, за да функционира нормално. Такива са изгодите от пълното здравно обслужване. — Но аз нямам предвид моите собствени болести. Говоря за недъзите на света.

— Имаш право — каза Еси, — макар че според мен, ако си имплантираш нови органи, няма да говориш за тези неща толкова често. — Тя дойде до мен и сложи ръка на челото ми, гледайки разсеяно навън към Тапанско море. Еси умееше да си служи със здравни инструменти по-добре от много други. Свидетелство за това бяха големият брой получени награди, но когато искаше да знае дали имам температура, тя го правеше по начина, по който го е правила нейната дойка в Ленинград, когато е била малко дете. — Не си много топъл — призна неохотно, — но какво казва Айнщайн?

— Алберт казва — отвърнах аз, — да вървиш и да си продаваш хамбургерите, — Стиснах ръката ѝ. — Честна дума, чувствам се добре.

— Все пак за по-сигурно защо не попиташ Алберт? — не отстъпваше Еси. Всъщност тя беше много заета с откриването на нова верига заведения за бързо хранене и аз го знаех.

— Добре — обещах и я потупах по все още хубавия задник, когато тя се обърна и се отправи към собствения си кабинет. Щом излезе, извиках:

— Алберт? Чу ли?

На холографската рамка над бюрото ми се появи познатият образ на моята информационно-търсеща програма и се почеса по носа с края на лулата си.

— Да, Робин — отвърна Алберт Айнщайн. — Разбира се, че чух. Както знаеш, моите слухови рецептори винаги функционират, освен в случаите, когато ти специално искаш да ги изключиш или когато се отнася за нещо очевидно много интимно.

— Ах-а — възкликнах аз и го заразглеждах. Той не е от онези момчета, снимките на които се закачват по стените, моят Алберт, със смачкана риза, събрана около врата и чорапи, усукани около глезените. Еси би го оправила заради мен, ако я помоля, но аз си го харесвах и така. — И как можеш да знаеш дали е интимно, без да си подслушал?

Той премести лулата от носа на скулата и продължи да се почесва и да се усмихва. Този въпрос беше познат и той не се нуждаеше от отговор.

Алберт е всъщност повече приятел, отколкото компютърна програма. Той разбира достатъчно добре кога въпросът е риторичен и не трябва да отговаря. Навремето имах около една дузина различни информационно-търсещи и вземащи решение програми. Имах бизнес мениджърска програма и тя ме информираше какви печалби ми носят инвестициите, здравна програма, която ми казваше кога трябва да подменя вътрешните си органи (между другото... мисля, че тя подучи главната ми програма вкъщи да бутне някакви странни лекарства в храната), юридическа програма ме измъкваше от някои затруднения и когато закъсвах прекалено много, моята психиатрична програма ми помагаше да разбера защо правя глупави грешки. Или най-малкото се опитваше да ми помогне. Аз не винаги ѝ вярвах. Но все повече свиквах да използвам само една програма. И така, програмата, с която прекарвах по-голямата част от времето си, беше моят генерален научен съветник и момче за всичко, Алберт Айнщайн.

— Робин — каза той леко укорително, — нали не ме извика само, за да разбереш дали подслушвам?

— Много добре знаеш защо те извиках — отвърнах аз. Той наистина знаеше. Айнщайн кимна и посочи към далечната стена на моя кабинет, над Тапанско море, където се намираше комуникационният ми пулт... Алберт го контролираше, както и всичко, което притежавах. На него се появи нещо като рентгенова снимка.

— Докато говорехме — обясни той, — си позволих да ти направя ехография. Това са имплантираните ти черва. Ако разгледаш внимателно снимката... чакай да увелича изображението... ще видиш, че цялата коремна област е възпалена. Страхувам се, че организъмът ти ще ги отхвърли.

— Не беше необходимо да ми го казваш — озъбих се аз. — Колко дълго?

— Имаш предвид още колко остава, преди положението ти да стане критично? Ах, Робин — каза сериозно Алберт, — трудно е да се определи, защото медицината съвсем не е точна наука...

— Колко дълго!?

Той въздъхна.

— Мога да ти дам само оценка за минимален и максимален срок. Катастрофално влошаване вероятно няма да настъпи по-скоро от един ден и най-вероятно след шестдесет дни.

Успокоих се. Състоянието ми не беше толкова лошо, колкото можеше да се очаква.

— Значи имам известно време, преди здравето ми сериозно да се влоши.

— Не, Робин — възрази Алберт загрижено — положението ти вече е сериозно. Дискомфортът, който чувстваш, ще се засили. Във всеки случай трябва веднага да започнеш да се лекуваш, но дори и да започнеш лечението, прогнозата е в скоро време да почувстваш остри болки. — Той млъкна и ме заразглежда. — Като гледам израза на лицето ти, смятам, че поради някаква своеобразна причина ти си решил да отлагаш лечението колкото е възможно по-дълго.

— Искам да спра тероризма.

— А, да — съгласи се той. — Зная. Това наистина е добра идея, ако ми позволиш да изразя личното си мнение. Поради тази причина ти искаш да отидеш в Бразилия и да настояваш пред комисията на Гейтуей... — Наистина имах такова намерение. Терористите бяха отвлекли един космически кораб, който никой не можеше да хване, и

от него тероризираха цялото човечество. — ...страните да разменят данни за терористите и да се справят с тях. Следователно от мен искаш да научиш колко дълго можеш да отлагаш лечението, без опасност за живота ти.

— Точно така, скъпи ми Алберт — усмихнах се аз.

— Мога да ти дам такава гаранция — тъжно се усмихна той — или най-малкото да продължа да следя състоянието ти и да те предупредя, когато то се влоши. Но тогава ще трябва веднага да се оперираш.

— Съгласен съм, скъпи ми Алберт — усмихнах се аз. Не отвърна на усмивката ми.

— На мен ми се струва — продължи Айнщайн, — че това не е единствената причина, поради която отлагаш трансплантацията. Мисля, че имаш и нещо друго наум.

— О, Алберт — въздъхнах — много си скучен, когато започнеш да се държиш като Зигфрид фон Шринк. Бъди добро момче и се изключи.

Изключи се. Изглеждаше загрижен. И имаше пълни основания да е загрижен, защото беше прав.

Вие разбирате, че някъде вътре в мен, в онова неопределено пространство, където се криеше не напълно очистеното от Зигфрид фон Шринк чувство за вина, аз носех убеждението, че терористите бяха прави. Не искам да кажа, че бяха прави да убиват или да взривяват и да подлудяват хората. Това не можеше да се оправдае. Искам да кажа, че според мен те имаха основание да са недоволни, силно недоволни от останалата част на човечеството и следователно бяха прави, като настояваха да им се обърне внимание. Аз не исках просто да спра терористите. Исках да ги накарам да се чувстват добре.

Или поне да ги накарам да се чувстват по-малко озлобени и точно тук беше моралната страна на проблема. Колко можеш да откраднеш от крадеца, преди сам да се превърнеш в крадец?

Въпросът не ми излизаше от ума, а нямаше към кого да се обърна за отговор. Към Еси не можех, защото разговорите с нея винаги се насочваха към моето здраве. Със старата си психоаналитична програма също не можех, защото тези разговори винаги се изместваха от „Какво да направя, за да станат нещата по-добри“ в „Защо, Робин, чувстваш, че точно ти трябва да направиш нещата по-добри?“ Не

можех да разговарям дори и с Алберт. С него можех да побъбря по всеки проблем. Но когато му задавах такива въпроси, той ме поглеждаше така, сякаш го бях помолил да ми дефинира свойствата на Бог. Алберт е само холографска проекция, но понякога възприема заобикалящата го среда така добре, сякаш е жив човек. Той оглежда обстановката разбиращо, където и да сме — в къщата на Тапанско море, например, която, признавам, е доста добре обзаведена, — казва нещо от рода на: „Защо ми задаваш такъв метафизичен въпрос, Робин?“ и аз знам, че неизречената част от този въпрос е: „Боже Господи, момче, още ли не си разбрал какво е да преуспяваш?“

Разбрал го бях много добре. По Божия воля спечелих маса пари, когато най-малко очаквах, а парите правят пари и сега мога да купя всичко, което се продава. Дори неща, които не се продават. Вече притежавам сума ти неща, които си струва да се притежават. Имам влиятелни приятели. Аз самият съм важна личност. Правя любов, истински добра любов, с моята любима жена, Еси... и при това доста често, въпреки, че възрастта и на двама ни напредва. Така че аз се позасмивах и променях темата... но нямах отговор.

Няма отговор. Дори и сега, макар сега въпросите да са много по-важни.

Друго нещо, което ми тежи на съвестта, е, че оставям бедния Оди Уолтърс дълго време да тъне в своето нещастие, докато аз се отклонявам, така че нека да изчерпя до край въпроса.

Причината, поради която чувствах вина спрямо терористите, беше, че те бяха бедни, а аз — богат. Вярно, че на тяхно разположение беше огромната Галактика, но ние нямахме подходящ транспорт да ги закараме там, във всеки случай не достатъчно бързо, и те бяха недоволни. Гладуваха. Когато гледам по пиезовизията колко охолол е животът за някои, а след това видя колибите или вигвамите, или квартирите на бедните, разбирам колко отчайващо е положението им и колко малък е шансът хубавите неща да станат тяхно притежание преди да умрат. Алберт казва, че това се нарича революция на нарастващите очаквания. Сигурно има решение на този проблем, но аз не мога да го намеря. И въпросът, който не излизаше от ума ми, беше: „Имам ли право да утежнявам още повече положението им? Имам ли

право да купувам нечий органи и кожа, и артерии, за да ги имплантирам в моето остаряло тяло?“

Не знаех отговора, не го зная и сега. Но болката в стомаха ми не беше толкова силна, както болката от съзнанието, че с парите си отнемам нечий живот и той ще умре, защото няма пари.

И докато седях там, притиснал ръка до стомаха си, чудейки се какъв ще бъда, когато съзряя, цялата огромна Вселена си вършеше своята работа.

По-голямата част от тази работа беше обезпокоителна. Съществуваше принципът на Мах, който Алберт многократно се опитваше да ми обясни, и според него някой, може би хичиянците, се опитваше да свие Вселената в топка, за да промени физическите закони. Невероятно! И невероятно страшно, като си помисли човек... но ако стане, го ще бъде след милиони или милиарди години, затова не бих казал, че трябва още отсега да се тревожим. По-непосредствена заплаха бяха терористите и нарастващите армии. Терористите бяха отвлекли една капсула, изпратена по затворен маршрут към Върховното военно командване. Техните редове се попълваха от нови терористи от Сахел, където земеделската реколта отново бе лоша. Междувременно Оди Уолтърс се опитваше да започне нов живот без блудната си жена. И междувременно тази жена живееше с онова противно същество, Уон; и междувременно, близо до ядрото, хичиянецът на име Капитана започна да се отдава на еротични мисли спрямо втория капитан, Туайс; и междувременно жена ми, макар и разтревожена заради моя корем, успешно завършваше разширяването на веригата заведения за бързо хранене в Папуа, Нова Гвинея и Адаманските острови; и междувременно... ох, междувременно! Колко много неща ставаха междувременно! И обикновено никога не знаем за онова, което става.

„Принципът на Мах“, за който споменава Робин, по това време беше все още само размишление, макар и, както казва Робин, много страшно. Въпросът е сложен. Засега ще кажа само, че имаше признаци за спиране на

разширяването на Вселената и започване на свиване, и в никакви стари хичиянски документи дори не се намекваше, че този процес е естествен.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА НА БОРДА НА „С.Я.“

На 1908 светлинни години от Земята моят приятел — бивш приятел — готов отново да ми стане приятел, Оди Уолтърс, си спомни името ми и то не съвсем с добро. Той реши да наруши нареждането, което бях дал.

Споменах, че притежавах много неща. Едно от тях беше част от най-големия познат на човечеството звездолет. Той бе едно от нещата, оставени от хичиянците в слънчевата система, и плуваше свободно отвъд облака Оорт. Беше открит от човешки същества — искам да кажа, без да се броят хичиянците и австралопитеките. Нарекохме го „Хичиянски рай“, но когато разбрах, че от него става чудесен транспортен кораб за извозване на онези бедни хора от Земята, които не могат да преживяват, до някоя друга по-гостоприемна планета, убедих останалите акционери да го преименуваме. Дадохме му името на моята жена: „С.Я.Бродхед“. Аз вложих пари, преоборудвахме го за транспортиране на колонисти и го пуснахме по затворен маршрут до най-доброто и най-близко такова място — планетата Пегис.

Това ме постави в още една от онези ситуации, където съвестта и здравият разум изпадат в конфликт, защото всъщност исках да откарам всеки на място, където да е щастлив, но за да го направя, трябваше да убедя акционерите, че това ще донесе печалба на компанията. И въведох бродхедски правила. Почти същите правила са в сила и за астероида Гейтуей: трябва да си платиш пътя, за да отидеш на него. Това можеш да сториш и на кредит, ако извадиш късмет името ти да се появи в тиража. Връщането обратно на Земята обаче става само срещу плащане в брой. Ако си собственик на земя, можеш да прехвърлиш шестдесетте си хектара на компанията и тя ще ти даде билет за връщане. Ако обаче нямаш земя, защото си я продал или разменил, или загубил на комар, имаше само две възможности: да си платиш билета за връщане в брой или да останеш там, където си.

Или ако се случи да си висококвалифициран летец, а някой от летците на кораба е решил да остане на Пегис, ти можеш да си заработиш стойността на билета, като го заместиш. Точно така направи и Уолтърс. Какво щеше да върши, като се върнеше на Земята, той не знаеше, но знаеше със сигурност, че след заминаването на Доли не можеше да остане в празния апартамент. Затова продаде набързо мебелите във времето между два полета на совалката, уговори се с капитана на „С.Я.“ и отлетя. Беше странно и неприятно поразен, че онова, което изглеждаше толкова невъзможно, когато Доли го помоли, сега стана единственото възможно нещо, когато тя го напусна. Но Уолтърс откри, че животът често е странен и неприятен.

И така, треперещ от умора и напрежение, той се качи на „С.Я.“ в последната минута. Имаше десет часа преди първата си смяна като летец на звездолета и ги прекара в сън. Въпреки това се чувстваше замаян и малко травмиран, когато един петнадесетгодишен неуспял колонист му донесе кафе и го придружи до командната зала на междузвездния транспортен кораб „С.Я.Бродхед“, наричан преди това „Хичиянски рай“.

Колко огромен бе проклетият звездолет! Отвън човек дори не можеше да допусне, но такива дълги коридори, такива обширни стаи с наредени в десет реда една над друга койки, сега празни, такива просторни охранявани галерии и зали с непознати машини или постаменти, от които бяха свалени машините... такъв огромен звездолет Уолтърс не беше виждал. Дори командната зала бе огромна. И самите контролни уреди били дублирани. Уолтърс бе пилотирал петместни хичиянски кораби... по такъв начин бе дошъл на планетата Пегис, като пилот на преоборудван петместен кораб. Уредите за управление бяха почти същите, но тук те бяха дублирани. Корабът не можеше да лети, ако и пред двете табла не седеше пилот.

— Добре дошъл на борда, седми! — поздрави го дребната жена с ориенталска външност пред лявото табло и се усмихна. — Аз съм Джени Йе-ксинг, трети офицер. Ти си мой помощник. Капитан Амхерио ще дойде след минутка, — Тя не му подаде ръка, нито вдигна ръцете си от контролните уреди пред нея. Уолтърс не очакваше такова нещо. Двете табла изискваха през цялото време ръцете и на двамата пилоти да са на контролните уреди. Иначе птицата нямаше да лети.

Нямаше и да се разбие, естествено, защото нямаше в какво да се блъсне, но нямаше да поддържа избрания курс и ускорение.

След малко влезе и Лудолфо Амхерио, закръглен нисък човек със сиви бакембарди и девет сини гривни на лявата китка. Малко хора продължаваха да ги носят, но Уолтърс знаеше, че всяка гривна означава един полет с хичиянски кораб по времето, когато човек не знаеше къде ще го закара корабът. Значи капитанът беше човек с опит!

— Радвам се да те видя на кораба, Уолтърс — поздрави небрежно той. — Знаеш ли как се носи вахта? Не е нищо особено. Просто си сложи ръцете на руля над ръцете на Йе-ксинг. — Уолтърс кимна и направи както му бе казано. Той почувства ръцете й топли и меки, когато тя внимателно ги измъкна изпод неговите, след това Йе-ксинг вдигна хубавия си задник от пилотската седалка, за да може Уолтърс да я вземе. — Това е всичко, Уолтърс — допълни доволен капитанът. — Фактически ще пилотира първият офицер Маджор... — той кимна към тъмния, усмихващ се мъж, който седеше на седалката отдясно, — който ще ти казва какво трябва да правиш. На всеки час имаш право на десет минути за тоалет... друго няма. Ще приемеш ли поканата ми да вечеряме заедно?

Поканата беше подсилена от усмивката на третия офицер Джени Йе-ксинг. Уолтърс се изненада, когато изслушвайки инструкциите на Гхази Маджор, разбра, че вече десет минути не мисли за напусналата го Доли.

Всъщност не беше толкова лесно. Пилотирането си е пилотиране. Това не се забравя. Но навигацията бе съвсем различна. Особено като се вземеше предвид, че докато Уолтърс бе превозвал овчари и изследователи на Пегис, много хичиянски навигационни карти бяха разгадани или почти напълно разгадани.

Звездните карти на „С.Я.“ бяха много по-сложни от онези, които Оди бе използвал при междупланетните полети. Бяха два вида. Най-интересните бяха хичиянските. Те имаха странна златна и сиво-зелена маркировка, която не бе напълно разгадана, но показваше всичко. Другите, с по-малко подробности, бяха човешки, с означения на английски. Освен това трябваше да се прави проверка и на корабния дневник, в който автоматично се записваше всичко, което правеше или

виждаше корабът. Имаше и вътрешна система от дисплеи... които пилотът, разбира се, не беше длъжен да следи, освен в случаите, когато нещо не бе наред и той искаше да разбере какво. Всичко това беше ново за Оди.

Добрата страна бе, че усвояването на новите умения го заангажираше. Джени Йе-ксинг го учеше и това също беше хубаво, защото тя ангажираше съзнанието му по друг начин... с изключение на онези лоши моменти преди да заспи.

Тъй като „С. Я.“ се връщаше на Земята, той бе почти празен. Повече от тридесет и осем хиляди колонисти бяха пристигнали на планетата Пегис, но много малко се връщаха. Екипажът от три дузини човешки същества; военен отряд, поддържан от правителствата на четири държави от „Гейтуей Корпорейшън“; и около шестдесет неуспели емигранти. Те бяха в трета класа. Разорили се, за да напуснат Земята, сега напълно банкрутирали се връщаха в пустинята или бедняшкия квартал, от които бяха избягали.

Разгадаването на хичиянските карти беше изключително трудно, особено като се вземеше предвид, че умишлено бяха съставени така, че трудно да се разчитат. Не бяха много. Две или три фрагментарни, намерени в кораба, наречен „Хичиянски рай“ и прекръстен по-късно на „С.Я.“ и една почти пълна, намерена в кораб, обикалящ по затворена орбита около звездата Боотъоз. Моето лично мнение беше, макар да не бе подкрепено от официалните доклади на комисията за картографски изследвания, че много от ореолите, контролните отметки и светещите сигнали представляват предупредителни знаци. Робин обаче не беше на това мнение. Той ме нарече „пате в кълчища“. По-късно, когато се съгласи с мен, вече нямаше значение как ме е наричал.

— Бедните копелета — каза Уолтърс, като заобикаляше една група, която почистваше въздушните филтри с темпо на обхванати от апатия роби. Но Йе-ксинг не споделяше неговото отношение.

— Не ги съжалявай, Уолтърс. Те ги почистват, защото са ги замърсили. — Тя изръмжа нещо на китайски към работната група, която се възмути, но побърза да ускори темпото.

— Не могат да се обвиняват хората за тяхната носталгия — каза Уолтърс.

— Носталгия! Господи, Уолтърс, говориш така, сякаш са оставили „дом“... Очевидно много отдавна не си бил там.

Тя спря на пресечката на два коридора, единият светещ синьо със следи от хичиянски метал, другият златен. Джени махна с ръка към групата въоръжена охрана с униформи на Китай, Бразилия, Съединените щати и Съветския съюз.

— Виждат ли ти се приятелски настроени? — попита тя. — А едно време бяха, когато не приемаха всичко толкова сериозно. Другаруваха с екипажа, не носеха оръжие. За тях това бе просто едно безплатно пътуване в космоса. Ала сега... — Тя поклати глава и се пресегна, за да хване ръката на Уолтърс, когато той тръгна към охраната. — Защо не ме слушаш? — попита Джени. — Ще си имаш много ядове, ако се опиташ да отидеш там.

— Какво има там?

Тя вдигна рамене.

— Хичиянски материал, който не е изнесен, когато са преоборудвали кораба. Това е едно от нещата, които пазят... макар че — добави по-тихо Йе-ксинг, — ако познаваха кораба по-добре, щяха да вършат по-свйастна работа. Хайде, тръгвай, пътят ни е насам.

Уолтърс я следваше с желание, благодарен, че може да разгледа кораба. „С.Я.“ беше най-големият хичиянски кораб, който той или който и да било от човешкия род, бе виждал. Много стар... и все пак в някои отношения много загадъчен. Бяха изминали половината път до дома, а Уолтърс не бе изследвал и половината от неговите пресичащи се, светещи коридори. Онази част, в която дори не бе надзъртал, беше личната каюта на Йе-ксинг и той очакваше с нетърпение да стори това, любопитен като малко момиченце. Но по пътя все нещо го отвличаше.

— Какво е това? — попита Уолтърс и се спря пред една ниша с пирамидална конструкция от светец метал в нея. Дебела желязна решетка, заварена пред нишата, не позволяваше да се пипне пирамидата.

— Убий ме, но не зная — призна Йе-ксинг. — Никой не знае... затова са я оставили тук. Някои неща могат лесно да се отрежат и изнесат, някои се повреждат... а от време на време, ако човек се опита да премести нещо, то избухва в ръцете му. Насам, право напред по този тесен коридор! Там е каютата ми.

Чисто, тясно легло, на стената картина на стара ориенталска двойка... Родителите на Джени?... Цветя на сандъка до стената, Йе-ксинг бе направила каютата си уютна.

— Тук съм по време на обратния рейс — обясни тя. — На идване това е капитанска каюта, а ние спим на койки в пилотската стая. — Джени се сви в края на леглото. — Няма големи възможности за убиване на времето при обратния курс. Искаш ли чаша вино?

— Определено — призна Уолтърс. Той седна и си изпи виното. Накрая си раздели с хубавичката Джени Йе-ксинг последната чаша, последвана от различни деликатеси с отлично качество, които се намираха в нейната каюта и така задоволиха душата му, че ако през този приблизително половин час се бе сецал за Доли, то не беше с чувство на ревност, а почти със състрадание.

Оказа се, че и по време на пътуването към Земята имаше много възможности за приятно прекарване на времето, дори в каюти не поголеми от онази, която Хорацио Хорнблауър бе заемал преди столетия. Виното беше най-хубавото на планетата Пегис, но когато изпразниха бутилката и себе си, каютата започна да им изглежда много по-малка, а имаше още цял час до началото на тяхната смяна.

— Гладна съм — съобщи Йе-ксинг. — Тук имам малко ориз и разни други неща, но може би...

Не беше време да си изпуска късмета, макар че предложението да хапнат домашно приготвена храна звучеше много съблазнително. Ориз и разни други неща.

— Хайде да отидем в пилотската кабина — предложи Уолтърс. Без много да бързат, хванати за ръце, те тръгнаха към командната част

на кораба. Спряха се на пресечката на два коридора, където много отдавна хичиянците, по някаква своя причина, бяха засадили малки туфи с храсти... не, нямаше никакво съмнение, същите, които все още растяха там. Йе-ксинг се наведе и откъсна една синя ягода.

— Погледни — каза тя. — Всичките са зрели, а онези безделници дори не искат да ги берат.

— Завръщащите се колонисти ли имаш предвид? Но те си плащат пътя...

— О, разбира се, че го плащат — съгласи се тъжно Джени. — Ако не си плащат, няма да летят. И там долу ги чакат богатства, нали?

Уолтърс опита един от сочните, тънкокожи плодове.

— Не изпитваш голяма любов към завръщащите се.

Йе-ксинг се усмихна.

— Не го крия, нали? — Усмивката ѝ помръкна. — На първо място, няма за какво да се връщат... ако животът им там е бил добър, нямало е да го напуснат. На второ място, положението там стана значително по-лошо отпреди. Повече терористи, повече международни конфликти... някои страни извършват мобилизация! И на трето място, те не само ще страдат, но и ще станат част от причината за нови страдания. Половината от тези отвратителни хора, които виждаш тук, след месец ще се включат в някоя терористична група... или най-малкото ще подкрепят такава група.

Те продължиха да се разхождат и Уолтърс скромно се обади:

— Вярно е, че много отдавна съм напуснал Земята, но чувам, че положението там ставало много неприятно... с бомбардировки и престрелки.

— Бомбардировки! Де да беше само това! Сега терористите имат ТПП! Човек се връща на Земята и не знае кога ще падне от стола си!

— ТПП? Какво е ТПП?

— О, Господи, Уолтърс! — възкликна изненадано Джени. — Ти наистина отдавна не си бил на Земята. Някога го наричаха нервна криза, не си ли спомняш? Това е телепатичен психокинетичен приемопредавател, едно от онези стари хичиянски неща. Съществуват около дузина и един е в ръцете на терористите!

— Неврна криза — повтори Уолтърс и се намръщи, когато паметта му се зарови някъде в подсъзнанието.

— Точно така, Нервна криза — потвърди Йе-ксинг с мрачно задоволство. — Спомням си, когато бях малка в Канчоу, баща ми се прибра с окървавена глава, защото някой скочил върху него от последния етаж на фабрика за стъкло. Право върху баща ми! Като дървеница! И причината беше ТПП.

Уолтърс кимна без да отговори, лицето му помръкна. Йе-ксинг го погледна озадачена, след това махна с ръка към охраната пред тях.

Захвърленото момче, Уон, разбира се, първо причини нервната възбуда. То искаше само контакт с хора, защото беше самотно. Момчето нямаше намерение да измъчва човечеството с налудничави, маниакални мисли. Терористите, обаче, знаеха точно какво правят.

— Главно заради това е охраната — поясни тя. — На борда на „С.Я.“ има един ТПП. И много други по света! Малко късничко се сетиха да ги охраняват, защото банда терористи са отвлекли един петместен хичиянски кораб с монтиран ТПП и сред тях има един, който наистина е полудял. Искам да кажа, съвсем е откачил! Когато такъв се докопа до телепатичен психокинетичен приемопредавател... какво ти е?

Уолтърс спря на входа на осветения в златно коридор. Четиримата стражи любопитно го зараглеждаха.

— Нервна криза — повтори той. — Уон! Това е неговият кораб!

— Да, неговият е — съгласи се момичето и се намръщи. — Слушай, бяхме тръгнали да хапнем. Хайде да вървим. — Тя изглеждаше разтревожена. Уолтърс се бе оклюмал, мускулите на лицето му бяха изопнати. Имаше вид на човек, който очаква да го ударят в зъбите. Охраната ставаше все по-любопитна. — Хайде, Оди — подкани го умолително Джени.

Уолтърс се размърда и я погледна.

— Ти върви — каза той. — Вече не съм гладен.

Корабът на Уон! Колко странно, помисли си Уолтърс, че не се сетих по-рано. Разбира се, че е така.

Уон бил роден в този кораб много преди да го преименуват на „С.Я.Бродхед“, много преди човечеството да научи за неговото съществуване... ако не се вземат предвид далечните предци на човека, австралопитекус афарензис. Уон бил роден от една бременна жена-изследовател на Гейтуей. Мъжът ѝ се изгубил по време на някаква мисия, докато тя участвала в друга, Първите няколко години се грижила за него, после го изоставила. Уолтърс не можеше да си представи как се е чувствал Уон... мъничко дете в огромния, почти празен кораб, в компанията само на диваци и компютърно съхранени аналози на мъртви изследователи на Космоса. Един от тях несъмнено е била неговата майка. Това беше достойно за съжаление...

Но Уолтърс не можеше да изпита съжаление. Не и към Уон, който му бе отнел жената и бе намерил машината, наречена от тъпата бюрокраична система ТПП... съкращение на „телепатичен психокинетичен приемопредавател“. Глупавият млад Уон я наричал просто „кушетка на сънищата“. Тя му осигурявала контакт с някакви живи същества и причинявала в останалата част от човечеството ужасни мъгляви фикс идеи. Той не знаел, че този процес дава контакт и на тях с него, благодарение на което неговите тийнеджърски сънища и страхове, и сексуални фантазии засягат десет милиарда човешки мозъци... Може би Доли е трябвало да го разбере, но когато ставали тези нервни кризи, тя била малко дете. Уолтърс не бил. Той си спомняше и това беше още една причина да мрази Уон.

Уолтърс не си спомняше много ясно повтарящата се по целия свят лудост и почти бе забравил опустошителните последици от нея. Той дори не се опита да си представи самотното детство на Уон, прекарано в безделие на кораба, но съвсем ясно си представяше сегашният Уон, който кръстосваше между звездите в своето загадъчно търсене, в компанията само на избягалата му жена...

Всъщност Уолтърс прекара почти целия час до започването на смяната с тези мисли, докато неочаквано не разбра, че се отдава на самосъжаление и доброволно унижение и че това поведение наистина, в края на краищата, не е достойно за едно зряло човешко същество.

Уолтърс се появи точно навреме. Йе-ксинг беше вече в пилотската кабина. Тя не каза нищо, но го погледна леко изненадана. Той ѝ се усмихна и се залови за работа.

Макар фактически пилотирането на кораба да се свеждаше само до следене на показанията на контролните уреди и кораба си летеше самостоятелно, Уолтърс се постара да бъде зает. Настроението му се бе променило. За него огромните размери на кораба, който пилотираше, представляваха истинско предизвикателство. Той наблюдаваше Джени Йе-ксинг, която с коленете, краищата на пръстите си и лактите работеше с допълнителните контролни уреди, показващи положението и състоянието на кораба, както и други данни. Те в действителност не бяха необходими на пилота, за да пилотира по най-добрия начин, но Джени имаше претенцията да се нарича истински пилот. И Уолтърс правеше същото. Включваше дисплея за курса и проверяваше положението на „С.Я.“ — малка светеща златна точка върху тънка, синя линия, дълга хиляда и деветстотин светлинни години. Установяваше, че местоположението отговаря точно на изчисленото по червените контролни звезди по маршрута. Мръщеше се над множеството предупредителни знаци „Не приближавай!“ на местата, където имаше опасност от черни дупки и газови облаци — изглеждаше, че в близост до техния маршрут няма такава опасност — и дори извикваше на дисплея голямата хичиянска небесна карта, на която бе изобразена цялата Галактика, заедно с други членове на местната група небесни тела по краищата. Няколко стотици много умни човешки същества и хиляди часа компютърно време бяха използвани за разгадаване на хичиянския код. И все пак оставаха много неясноти. Начумерен, Уолтърс разглеждаше големия брой мигащи многоцветни ореоли във всички части на звездната карта, означаващи „Опасно!“, които бяха повторени и потретени. Какво можеше да е толкова опасно, та хичиянските карти изобилстваха с тези предупредителни знаци?

Имаше още много да учи! И, мислеше си Уолтърс, какво по-добро място за обучение от този кораб? Разбира се, той беше нает за летец временно. Но ако работи добре... ако покаже желание и талант... ако спечели благоразположението на капитана... когато пристигнат на

Земята и капитанът трябва да намери друг седми офицер, какъв по-добър кандидат от него?

Щом смяната свърши, Йе-ксинг премина десетте метра, които разделяха двете пилотски места, и отиде при него.

— Като пилот изглеждаш доста добър, Уолтърс. Да ти призная, имах известни резерви.

Той я хвана за ръка и двамата се насочиха към вратата.

— Предполагам, че бях в лошо настроение — извини се Уолтърс. Йе-ксинг вдигна рамене.

Хичиянските карти и навигационни системи не бяха лесни за дешифриране. За навигация всяка система използва две точки от маршрута — началната и крайната. След това разглежда всички препятствия като прашни или газови облаци, радиации, гравитационни полета и т.н. по пътя между тях, избира точките за безопасно преминаване, заобикаля препятствията, а после изчертава линията, по която трябва да се движи корабът.

На много обекти и точки на картата има знаци за внимание — мигащи ореоли, удивителни и т.н. Ние сравнително рано разбрахме, че повечето от тях са предупредителни. Проблемът беше в това, че не знаехме кои точно са предупредителни и за какво предупреждават.

— Първата приятелка след развода винаги се сблъсква с най-лошите настроения на мъжа — каза тя. — Ти какво направи, пусна си една от нашите психиатрични програми ли?

— Не беше необходимо. Само... — Уолтърс се поколеба и се опита да си спомни какво бе направил преди малко. — Предполагам, че просто си поговорих сам. Когато собствената ти жена те напусне — обясни той, — се чувстваш засрамен. Искам да кажа, че освен ревност и гняв, и други такива глупости, човек изпитва и нещо друго. Но след

като се тревожих известно време, реших, че не съм направил нищо, от което да се срамувам. Това чувство не се отнася за мен, разбираш ли?

— И това ти помогна? — попита Джени.

— Е, след известно време ми помогна. — И, разбира се, ефикасната противоотрова за болка, предизвикана от жена, бе друга жена, но той не искаше да говори за тази противоотрова.

— Ще се постарая да го запомня за следващия път, когато ме зарежат. Е, мисля, че е време за лягане.

Той поклати глава.

— Още е рано, а и искам да поразгледам. Какво представлява онзи хичиянски материал? Ти каза, че знаеш как да се промъкнем зад охраната.

Тя спря по средата на коридора и го погледна.

— Всъщност, защо да не разгледаме? — съгласи се Джени.

Корабът „С.Я.“ беше двукорпусен. Пространството между двата корпуса бе тясно и тъмно, но можеше да се мине. И така, Йе-ксинг поведе Уолтърс през тесните коридори близко до обшивката на големия звездолет, през лабиринти от празни койки за колонисти, покрай неприветлива, огромна кухня, предназначена да ги храни, през помещение, миришещо на застоял боклук и гнилоч... в огромна, зле осветена зала.

— Тук са — каза тя. Говореше тихо, макар да бе обяснила, че са много далеч и охраната не може да ги чуе. — Доближи главата си до онова сребърно нещо, прилично на кошница... погледни къде соча?... но не го пипай. Важно е!

— Защо е важно? — Уолтърс огледа приличното на мансарда помещение. В залата имаше най-малко четиридесет устройства, здраво закрепени за скелета на кораба. Имаше и големи, и малки, и сферични на скосени стойки, свързани с пода, и квадратни, които светеха със син и зелен метален блясък. Върху покривалото от метални нишки, където сочеше Джени Йе-ксинг, имаше три съвсем еднакви.

— Важно е, защото не искам да ме изритат от кораба, Оди. Така че внимавай!

— Внимавам. Какви са тези три устройства?

— Може ли някой да каже защо хичиянците са направили нещо? Може би са резервни. Ето устройството, което трябва да слушаш. Приблужи главата си до него, но не много. Когато почувстваш нещо, които не изхождат от теб, значи си достатъчно близко. Тогава ще ги чуеш. Но не отивай по-близо и преди всичко не пипай, защото това нещо действа двупосочно. Ако се задоволиш само с общи усещания, никой няма да забележи. Вероятно. Но ако забележат, капитанът ще ни изгони. Разбра ли?

— Напълно — отговори малко ядосано Уолтърс и премести главата си с десетина сантиметра към сребърната мрежа. После се изви, за да погледне Йе-ксинг. — Нищо не чувам.

— Опитай се да отидеш малко по-близо.

Не беше лесно да мести главата си сантиметър по сантиметър, наведен под неудобен ъгъл, без да има за какво да се хване, но Уолтърс се опита да спазва инструкциите...

— Това е! — извика Йе-ксинг, наблюдавайки лицето му. — Не се приближавай повече!

Той не отговори. Умът му бе изпълнен с подозрение към усещанията... всевъзможни усещания. Имаше сънища и блянове, някой усилено се бореше за глътка въздух; друг се смееше; някои или по-точно изглежда три двойки бяха заети с полова активност. Той се обърна, усмихна се на Джени, понечи да заговори...

И тогава неочаквано усети нещо друго.

Уолтърс се вцепени. От описанието на Йе-ксинг той очакваше някакво чувство за компания. Присъствие на други хора. Очакваше да изпита техните страхове и радости, копнежи и удоволствия... но винаги хора.

Новото усещане не беше такова.

Уолтърс конвулсивно помръдна. Главата му докосна мрежата. Всички усещания станаха хилядократно по-ясни, като при фокусиране на лещи, и той почувства новото и далечно присъствие... или присъствия?... по различен и непосредствен начин. Беше далечно, неуловимо, ужасяващо усещане и то не се излъчваше от човешко същество. Уолтърс не можеше да разбере дали източниците на тези усещания бяха депресирани или фантазираха. Единственото, което можеше да каже, бе, че бяха там. Че съществуваха. Те не реагираха. Не се променяха.

Ако човек може да влезе в ума на мъртвец, мислеше си Уолтърс, обхванат от паника и възмущение, може би ще изпитва точно такова чувство...

...и тогава усети, че Йе-ксинг го дърпа за ръката и му крещи в ухото:

— О, проклет да си, Уолтърс! И аз го почувствах! Капитанът и всички в този прокълнат от Бога кораб също са го почувствали. Сега сме в беда!

Щом отдели главата си от сребърната решетка, усещането изчезна. Светещите стени и тъмните машини бяха отново истински, Йе-ксинг бе завряла разгневеното си лице в неговото. В беда? Уолтърс се засмя. След ледения, безграничен ад, в който бе надзърнал, нищо човешко не можеше да изглежда страшно. Когато пристигнаха четиримата разярени стражи, с насочени към него оръжия, и му закрещяха на четири езика, Уолтърс почти им се зарадва.

Защото те бяха хора! Живи хора! Въпросът, който го занимаваше, бе такъв, който всеки би си задал: дали по някакъв начин не бе попаднал на загадъчните, скрити хичиянци?

Ако е така, каза си той и потрепери, Господ да е на помощ на човешката раса.

ПЕТА ГЛАВА

ЕДИН ДЕН ОТ ЖИВОТА НА ЕДИН МАГНАТ

От хичиянците се страхуваха на много места, не само на „С.Я“. Аз също се страхувах. Всички се страхуваха. Много се страхувахме, когато бях малък, макар че тогава хичиянците бяха само странни, изчезнали същества, които се развличали, като копали тунели на планетата Венера преди стотици хиляди години. Страхувахме се и когато бях изследовател от Гейтуей... О, да, Бог ми е свидетел, че много се страхувахме! Поверяхме живота си на стари хичиянски кораби и изследвахме Вселената чак до места, които никой човек не бе виждал, и все питахме дали собствениците на корабите няма да се появят в края на пътуването... и какво ще направят тогава! Ние мислехме за тях още повече, когато разгадахме достатъчна част от старите небесни атласи и открихме, че навлизат дълбоко в недрата на нашата собствена Галактика.

Тогава не ни дойде наум да се запитаме защо се крият.

Разбира се, аз не се занимавах само с това. Много неща заангажираха времето ми. Капризното ми здраве ангажираше вниманието ми винаги, когато си пожелаеше, и го правеше все по-често. Но това бе само началото. Аз бях зает също с милионите различни неща, с които може да бъде заето едно човешко същество.

Ако се вгледате в един обикновен ден на стареещия магнат Робин Бродхед, като го посетите в луксозната му вила с изглед към обширното Тапанско море, северно от Ню Йорк, ще установите, че той си запълва времето с такива неща, като разходки по брега с любимата си жена Еси... експерименти с кулинарното изкуство на Малайзия, Исландия или Гана в богато обзаведената си кухня... разговори с неговата умна информационно-търсеща програма Алберт Айнщайн... кореспонденция.

„До Младежкия център, Гренада.

Приложен ви изпращам чек за триста хиляди долара, както ви обещах, но моля не кръщавайте центъра на мое име. Ако искате, сложете му името на жена ми. Двамата ще се опитаме да дойдем на откриването.“

„До Педро Ламартин, генерален секретар, Обединени нации.

Скъпи Пит,

Ще се постарая американците да предадат информация на бразилците за намиране на кораба на терористите, но някой трябва да убеди бразилците да отговорят по същия начин. Моля те да използваш влиянието си. Това е в интерес на всички. Ако терористите не бъдат спрени, един Господ знае как ще свърши тази работа.“

„До Рей Маклийн, където и да живее сега.

Скъпи Рей,

Използвай всички наши пристанища, за да издириш жена си. Искрено ти желая късмет и т.н., и т.н.“

„До Горман и Кетчин, генерални контрагенти,

Уважаеми господа,

Не мога да приема новата дата за завършване на моя кораб, 1-и октомври. Това е абсолютно неоснователно. Напомням ви за големите договорни неустойки при неспазване на срока.“

„До Президента на Съединените щати.

Уважаеми господин Президент, скъпи Бен,

Ако корабът на терористите не бъде веднага открит и неутрализиран, ще бъде застрашен световния мир, да не говорим за материалните щети, загиналите хора и всичко останало, което е изложено на риск. Обществена тайна е, че бразилците са разработили локатор за сигнали от кораб със свръхсветлинна скорост и че нашите военновъздушни сили имат процедура, която ще им позволи да се доближат до тази скорост. Не могат ли двете страни да постигнат съгласие? Като главнокомандващ, ти можеш да наредиш на Върховното военно командване да сътрудничи. Върху бразилците се упражнява голям натиск да поемат своя дял, но те очакват знак от нас.“

„До господин Люкман.

Скъпи Люкман,

Благодаря за добрите новини. Мисля, че трябва незабавно да разработим онова нефтено поле, затова когато дойдете при мен, донесете плановете за производството и доставката с оценка за разходите и за оборотните средства. Всеки път, когато «С.Я.» се връща празен, губим много пари...“

И така нататък, и така нататък... бях зает! Трябваше да се грижа за много неща, да не говорим за задължението да следя инвестициите си и да ръководя многобройните си мениджъри. Не че отделях много време за моя бизнес. Винаги съм казвал, че след първите стотина

милиона всеки, който отделя време, за да прави още пари, е ненормален. Парите са нужни на човек, за да прави неща, които си заслужават да се правят. Но след като има достатъчно пари, за да си го позволи, каква е ползата от още пари? Затова оставям по-голяма част от деловите си задължения на моите финансови програми и на хората, които съм наел... освен онези, които изпълнявам не толкова заради парите, които ще спечеля, а защото се отнасят за нещо, което искам да направя.

И все пак, макар че думата „хичиянци“ не се явяваше никъде в списъка на ежедневните ми задължения, тяхното съществуване винаги присъстваше. Всичко, в края на краищата, бе свързано с тях. Моят кораб, който се строеше, беше човешки проект и се строеше от хора, но по-голямата част от конструкцията и всички двигателни и комуникационни системи бяха заимствани от хичиянските. „С.Я.“, който планирах да пълня с нефт при празните курсове от планетата Пегис към Земята, бе хичиянски артефакт. Можеше да се каже, че Пегис бе подарък от хичиянците, тъй като на тях дължахме навигацията, която използвахме, за да я намерим, както и корабите, с които отидохме там. Веригата заведения за бързо хранене на Еси също работеше благодарение на хичиянските машини за производство на храната „ЧОН“ от въглерод, водород, кислород и азот, с каквито изобилстват замръзналите газове на кометите. Ние построихме заводи за храна на Земята... един на самия бряг на Шри Ланка, който получава азот и кислород от въздуха, водород от водите на Индийския океан и въглерод от всички онези нещастни растения, животни или карбонати, които носят приливите. И сега, когато „Гейтуей Корпорейшън“ имаше толкова много пари за инвестиране, че не знаеше какво да прави с тях, беше в състояние да инвестира разумно — за чартърни системни изследователски пътувания, а аз, като притежател на голям пакет акции в „Гейтуей“, ги поощрявах да работят в тази насока. Дори терористите използваха откраднат хичиянски кораб и откраднат хичиянски телепатичен психокинетичен приемопредавател, за да нанасят най-ужасни си рани на света... Всичко бе хичиянско.

Вече не се учудвах, че по цялата Земя съществуваха екстремистки религиозни клубове, които боготворяха хичиянците, защото те заслужаваха да бъдат обожествявани. Хичиянците бяха

капризни, силни... и невидими. Понякога, през дългите ноци, когато болките в корема не ми даваха да заспя и ми се струваше, че нещата не отиват на добре, самият аз се чувствах почти изкушен да отправя тайно една молитва към нашия Отец, който е там някъде в ядрото. Това нямаше да навреди, нали?

А можеше и да навреди. Да засегне самоуважението ми. За всички човешки същества в тази измъчваща ни с лъжливи надежди богата Галактика, усвоявана благодарение на хичиянците — но само по лъжичка на час, — ставаше все по-трудно да поддържат самоуважението си.

Разбира се, аз всъщност не бях срещал жив хичиянец.

И досега не съм срещал жив хичиянец, но онзи, който щеше да играе важна роля в моя бъдещ живот (повече няма да използвам уклончиви думи в терминологията!), а именно Капитана, почти бе открил повратната точка, от която започваше нормалното пространство. А междувременно на борда на „С.Я.“ на Оди Уолтърс вече започваше да му доскучава и той започваше да мисли, че не трябва да се ангажира с работа на звездолета за в бъдеще, а междувременно...

Е, както винаги имаше много такива „междувременно“, но онова, от което Оди най-много би се заинтересувал, беше, че междувременно неговата блудна жена вече съжаляваше за изневярата си.

ШЕСТА ГЛАВА

ПРИ ЧЕРНИТЕ ДУПКИ

За Доли животът с откачен се оказа, като цяло, не по-добър от скуката, която я измъчваше в Порт Хеграмет. Беше различен, о, небеса, да, много различен! Но част от него бе също толкова скучна, а друга част я плашеше до смърт. Тъй като корабът, с който избягаха, беше петместен, в него имаше достатъчно място за двама души... или по-точно трябваше да има. И понеже Уон беше млад и богат, и почти, в известен смисъл, красив — ако се гледаше на него както трябва, — пътуването обещавахе да бъде много приятно. Но нито едното, нито другото излезе вярно.

Освен това имаше ужасно страшни моменти.

Ако имаше нещо, което всяко човешко същество знаеше за Космоса, то бе, че човек трябва да стои далеч от черните дупки. Уон обаче правеше изключение. Той ги търсеше. И накрая извърши най-лошото възможно нещо.

Доли не знаеше с какви апаратури и устройства се занимава Уон. Тя го питаше, но той не отговаряше. А когато, хванала в ръка една от куклите си, зададе въпроса от нейно име, той се намръщи и й кресна: „Ако смяташ да изнасяш представление, направи нещо смешно и мръсно, вместо да си вреш носа в неща, които не са твоя работа“. По-голям успех постигна при опита си да разбере защо не са нейна работа. Не че получи директен отговор, но от самохвалството и объркването, с които й отговори Уон, беше лесно да се досети, че са откраднати.

И имат нещо общо с черните дупки. И макар че Доли беше сигурна, защото бе чула веднъж, че няма път за влизане или излизане в черна дупка, тя беше също почти толкова сигурна, че Уон се мъчи да намери черна дупка и да влезе в нея. И това я плашеше.

Когато не беше изплашена, Доли се чувстваше страхотно самотна, защото капитан Хуан Енрике Сантос-Шмитц, смелият и ексцентричен мултимиллионер, чиито подвизи вълнуваха читателите на

клюкарските издания, беше отвратителен като компаньон. След три седмици, прекарани в неговата компания, Доли едва го понасяше.

Макар че, разтреперана, тя признаваше пред себе си, че неговото присъствие бе далеч не така ужасно, както онова, което всъщност гледаше.

Доли гледаше черна дупка. Или всъщност не точно черна дупка, защото човек може да я гледа цял ден и пак да не види нищо. Тези небесни обекти се наричат черни, защото изобщо не могат да се видят. Тя в действителност гледаше едно спирално сияние от синкава, виолетова светлина, неприятна за окото, дори когато се гледа на екрана над пулта за управление. Още по-неприятно би било човек да се изложи на лъчението, което отделяше то. Тази светлина беше само върхът на айсберга от потока смъртоносна радиация. Техният кораб бе екраниран срещу такива неща и екранировката щеше да издържи. Но Уон не беше зад тази защита. Той бе на спускаемия модул, където имаше непонятни за нея инструменти и апаратура. Доли знаеше, че някой път при такава ситуация, докато седи в главния корпус, тя ще почувства слаб тласък, което ще означава, че спускаемият модул се е отделил и е тръгнал към един от онези ужасни обекти! И какво ще се случи с него тогава? Или с нея? Не че тя щеше да тръгне с него, разбира се! Но ако той умреше и я оставеше самичка на сто светлинни години от всичко познато й... тогава какво щеше да прави?

Доли чу гневно мърморене и разбра, че този път това няма да се случи. Люкът се отвори и Уон изпълзя разгневен от спускаемия апарат.

— Още една празна! — изръмжа той, сякаш тя бе виновна за неуспеха.

И, разбира се, той така смяташе. Доли се опита да не покаже колко е изплашена.

— О, скъпи, колко жалко — каза тя. — Вече станаха три.

— Три! Хм! Три според теб. Всъщност доста повече! — Тонът му беше презрителен, но Доли не се обиди. Тя изпита облекчение и когато Уон мина покрай нея, незабележимо се отмести от хичиянския пулт за управление — доколкото това бе възможно в хичиянския кораб, който лесно можеше да се помести в една по-голяма дневна стая. Той седна и започна консултации с електронните си оракули, а Доли продължи да мълчи.

Уон не обичаше Доли да слуша разговорите му с Мъртвите. Когато задаваше въпросите си гласно, тя можеше да чуе половината от тях. Ако обаче набираше командите на клавиатурата, не можеше да разбере нищо. Този път обаче Доли съвсем лесно го разбра. Уон набра въпросите си, намръщи се от онова, което чу в слушалките, набра друга инструкция и зададе курса на хичиянското табло. А после свали слушалките, намръщи се, протегна се и се обърна към Доли:

— Добре — каза той, — хайде, можеш да платиш следващата вноска от билета си за пътуването.

— Разбира се, скъпи — съгласи се тя от немай-къде, макар че щеше да е много по-приятно, ако той не поставяше въпроса по такъв начин. Все пак настроението ѝ беше малко по-добро. Тя почувства леко разтърсване, което означаваше, че курсът е променен. И наистина, големият син и виолетов ужас на екрана започна да се отдалечава. Това компенсираше много неща.

Но разбира се, то само означаваше, че са на път към следващата черна дупка.

— Разиграй хичиянската кукла! — заповяда Уон. — Заедно с Робин Бродхед!

— Веднага, Уон — отговори Доли, измъкна куклите от мястото, където Уон ги бе изритал и ги надяна на ръцете си. Хичиянецът, разбира се, не приличаше на истински хичиянец. Що се отнася до Робин Бродхед, той бе изобразен доста карикатурно. Но това развеселяваше Уон, което за Доли беше от значение, тъй като тя разчиташе изцяло на него. През първия ден след напускането на Порт Хеграмет той ѝ показва банковата си сметка. Шест милиона долара автоматично се внасяли всеки месец! Цифрите зашеметиха Доли. Те компенсирала много неща. Трябваше да има начин от този водопад от пари рано или късно тя да отдели няколко капки за себе си. За Доли нямаше нищо неморално в тези мисли. Може би през по-ранните дни американците щяха да я нарекат златотърсач. Но повечето хора през по-голямата част от историята на човечеството биха я съжалили.

И така, тя го хранеше и се грижеше за него. Когато беше в лошо настроение, Доли се стараше да стане невидима, а когато искаше развлечения, се опитваше да му ги осигури.

— Ей, ти там, господин Хичиянец — каза ръката, която държеше куклата на Бродхед. Пръстите на Доли се извиха, за да изобразят

превзета усмивка, гласът прозвуча дрезгав като на парвеню (част от карикатурата!). — Много ми е приятно да се запознаем.

Ръката с хичиянеца и гласът на Доли отвърнаха на поздрава:

— Привет, безразсъдни Земянино. Идваш точно навреме за вечеря.

— О, дявол да го вземе — извика ръката с куклата на Бродхед и усмивката стана по-широка. — Аз също съм гладен. Какво имаш за вечеря?

— Аарг! — изписка ръката с хичиянеца, пръстите извити като човка, устата отворена, — Ти наистина си гладен! — Пръстите на дясната ръка стиснаха ръката на лявата кукла.

— Ха, ха, ха! — засмя се Уон. — Много добре! Макар че хичиянците не изглеждат така. Ти не знаеш как изглежда един хичиянец.

— А ти знаеш ли? — попита Доли със собствения си глас.

— Почти! Във всеки случай повече от теб!

Доли се усмихна и повдигна ръката на хичиянската кукла.

— Съжалявам, господин Уон, но вие грешите — чу се мазен хичиянски глас. — Така изглеждам и очаквам да се срещнем в следващата черна дупка.

Уон скочи. Чу се шум от падане на стол.

— Това не е смешно! — извика той. Доли се изненада, като го видя да трепери. — Пригответи ми храна! — заповяда ѝ и с мърморене се втурна към спускаемия модул.

Не беше много умно да си прави шега с него. Доли пригответи вечерята му и я сервира усмихната, макар че не ѝ беше весело. Не постигна нищо с усмивката. Настроението му бе по-лошо от всякога. Той изрева:

— Глупава жена! Всичката храна ли си изяла скришом? Нищо ли не е останало за ядене?

Доли беше готова да се разплаче.

— Но ти обичаш бифтек — възрази тя.

— Бифтек! Разбира се, че обичам, но погледни какво си ми сервира за десерт! — Уон отмести бифтека и цветното зеле, взе шоколадовите бисквити и ги хвърли към лицето ѝ. Бисквитите се разлетяха във всички посоки и Доли се опита да ги събере.

— Зная, че това не е любимият ти десерт, скъпи, но сладоледът се свърши.

Той я погледна.

— Хм! Сладоледът се свършил! Много добре! Тогава можеше да ми поднесеш шоколадово суфле... или фруктов сладкиш...

— Уон, почти не са останали. Ти ги изяде.

— Глупава жена! Не е възможно!

— Колкото и да ти се вижда чудно, свършиха се. А и сладкото не е полезно за теб.

— Ти не си назначена за мой лекуващ лекар! Ако си разваля зъбите, ще си купя нови. — Той удари чинията в ръката ѝ и бисквитите отново се разлетяха. — Вече не ми се яде — тросна ѝ се Уон.

Това беше един типичен пример за хранене по границите на Галактиката. И той завърши типично. Разплакана, Доли разчисти разпиляната храна. Уон беше ужасен човек. И изглежда дори не го съзнаваше.

Но всъщност Уон знаеше, че е подъл, антисоциален, избухлив... и притежава още редица други неприятни качества, които неговата психоаналитична програма му обясни в повече от триста сеанса. Шест пъти седмично в продължение на цяла година. Накрая лечението завърши с една шега.

— Имам въпрос — каза той на холографския психоаналитик, който се явяваше пред него в образа на красива жена, достатъчно стара, за да му бъде майка и все пак млада, за да е привлекателна. — Колко психоаналитици са необходими, за да променят една електрическа крушка?

— О, Уон, ти отново се съпротивляваш — каза психоаналитичката и въздъхна. — Добре. Според теб колко?

— Само един — отговори той и се засмя, — но електрическата крушка всъщност не иска да се промени. Ха-ха-ха! И, разбираш ли, аз също не искам.

Тя го погледна и за момент замълча. Седеше, подгънала крака под себе си на един стол, с бележник в едната ръка и молив в другата. От време на време повдигаше очилата на носа си, докато го гледаше. Подобно на всичко друго в програмата, жестът бе предназначен да

създаде впечатление, че това е обикновен човек, а не строга богиня. Разбира се, тя не беше човек. Но гласът ѝ прозвуча съвсем човешки, когато каза:

— Шегата ти е брадата, Уон. Какво представлява електрическата крушка?

Той вдигна раздражено рамене.

— Кръгъл предмет, който свети — предположи Уон, — но ти не схвана същността. Не желая да се променям. Не ми е приятно. Преди всичко не желяех да започвам този курс и сега реших да го прекратя.

Компютърната програма каза миролюбиво:

— Разбира се, това е твое право, Уон. Какво ще правиш?

— Ще отида да потърся моя... ще се махна оттук и ще отида да се повеселя — отговори гневно той. — Това също е едно от моите права.

— Да, така е — съгласи се тя. — Уон? Ще ми кажеш ли какво се канеше да споделиш, преди да размислиш?

— Не — отговори той и стана, — няма да ти кажа какво смятам да направя. Просто ще го направя. Довиждане.

— Отиваш да търсиш баща си, нали? — извика подир него психоаналитичната програма, но той не ѝ отговори. Все пак, за да покаже, че я е чул, вместо да затвори вратата той я блъсна.

Едно нормално човешко същество... всъщност, почти всяко човешко същество... би признало на психоаналитичката си, че е права. За три дълги седмици би казало същото нещо на своята единствена компаньонка в кораба и в леглото, па макар и само за да сподели своята минимална надежда и много голям истински страх. Уон не се бе научил да споделя чувствата си, защото не се бе научил да споделя изобщо нещо. Израснал в хичиянския рай, без компанията на топлокръвно човешко същество през решаващите първи десет години от своето детство, той се бе превърнал в първообраз на социопат^[1]. Страхотният му копнеж за обич го караше да търси изгубения си баща през целия ужас на Космоса, а неуспехът го направи неспособен както да приема, така и да изпитва любов. Негови най-близки другари през онези ужасни десет години били компютърни програми със записи на интелекта на мъртви същества, наречени Мъртви хора. Той си

направил копия от тях, взел ги на хичиянския звезден кораб и разговаряше с тях така, както не би разговарял с живата Доли, защото знаеше, че те са само машини. И нямат нищо против да се отнася към тях по този начин. За Уон съществата от плът и кръв също бяха машини... нещо като монетни автомати. Той имаше достатъчно пари, за да ги накара да му дадат онова, което иска. Или да разговарят с него. Да му приготвят храна или да почистват подир него.

Хичиянците много отдавна са открили начин да записват в компютърни програми интелекта и дори приблизително личните качества на умрял или умиращ. Хората го разбраха, когато за първи път се сблъскаха с така наречения Хичиянски рай, където бе израснал Уон. Робин смята това за много ценно изобретение. За мен обаче не е. Разбира се, аз може би имам предразсъдъци по този въпрос... една личност като мен, която е преди всичко електронна памет, не се нуждае от такова нещо. А и хичиянците, създали това изобретение, не са си направили труда да изобретяват личности като мен.

И през ум не му минаваше да разгледа чувствата на един монетен автомат, дори и този монетен автомат да е жена на деветнадесет години, която би му била благодарна за възможността да си мисли, че го обича.

[1] Психопатна личност, чието поведение е антисоциално или със сексуални отклонения (псих.). — Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА

ЗАВРЪЩАНЕ У ДОМА

На стартовата спирала Лофстром в Лагос, Нигерия, Оди Уолтърс размишляваше върху степента на своята отговорност към Джени Йе-ксинг, докато магнитната лента, поела тяхната приземяваща се капсула, се спускаше бавно към митническия и емиграционен терминал. За игра със забранени неща Уолтърс се прости с мисълта да получи работа, а за оказване на помощ Йе-ксинг изгуби кариерата си.

— Имам идея — прошепна ѝ той, докато чакаха на опашката в преддверието. — Ще ти я кажа, като излезем навън.

Той наистина имаше идея и при това доста добра. Идеята му бе моята личност.

Преди Уолтърс да сподели идеята си, той трябваше да ѝ разкаже какво бе почувствал в онзи ужасяващ момент при телепатичния психокинетичен приемото предавател. Резервираха си стая в хотела за транзитни пътници, близо до стартовата спирала. Само стая, топла, обзаведена със средно голямо легло, мивка в единия ъгъл, пиезовизор за развлечение на пътника, докато чака да кацне неговата капсула, прозорци, които се отваряха към горещия, влажен, крайбрежен африкански въздух. Прозорците бяха отворени, но имаше плътни решетки, за да не влизат милиардите африкански насекоми. Уолтърс се разтрепери от студ, когато ѝ разказваше за онова студено, бавно съществуване, чийто ум бе почувствал на борда на „С.Я.“. Джени Йе-ксинг също се разтрепери.

— Но ти не сподели нищо, Оди! — каза тя малко пискливо, защото гърлото ѝ бе стегнато.

Той поклати глава.

— Не, нищо не казах.

— Но защо? То не е ли там... — Джени спря. — Сигурна съм, че „Гейтуей Корп.“ ще ти даде награда за това!

— На нас, Джени! — заяви решително той. Тя го погледна, после кимна утвърдително. — Сигурно е там и това ще ни донесе милион

долара. Проверих заповедите на кораба и направих копие от корабния дневник. — Оди се пресегна към оскъдния си багаж и извади едно ветрило с данни.

Тя не го взе. Само попита:

— Защо?

— Представи си — отвърна Оди. — Един милион долара! Ще си ги разделим наполовина. Но... аз го научих на борда на „С.Я.“ с апаратура на „С.Я.“, така че собствениците на кораба и целият проклет екипаж сигурно също ще трябва да получат по нещо... ще бъдем щастливи, ако се задоволят с половин милион. По-вероятно е да са три четвърти. Освен това... е, ние нарушихме правилата, знаеш. Може би те ще ни простят, като се вземе предвид всичко. А може и да не ни простят и да не получим нищо.

Йе-ксинг кимна, че го разбира. Тя се пресегна и пипна ветрилото с данни.

— Казваш, че си направил копие от корабния дневник?

— Нямахме никакъв проблем — успокои я Оди. Наистина нямаше. При едно отиване до уредите за управление, когато на мястото на първия офицер цареше мъртвешка тишина, Уолтърс просто включи автоматичния рекордер на полета, презаписа информацията, сякаш това бе част от нормалните му задължения и пхна копието в джоба си.

— Добре — каза Джени. — И сега какво?

Тогава Оди ѝ каза за онзи известен ексцентричен зилионер^[1] (който в случая бях аз), известен със слабостта си да изразходва много средства за събиране на данни за хичиянците и който Уолтърс познаваше лично... Този път тя го погледна заинтригувана.

— Ти познаваш Робинет Бродхед?

— Дължи ми една услуга — отвърна Уолтърс. — Трябва само да го намеря.

За първи път откакто бяха влезли в малката хотелска стаичка Йе-ксинг се усмихна. Тя посочи с ръка към закачения на стената пиезофон.

— Хайде, тигре, свържи се.

Така Уолтърс похарчи част от малкото останали му банкови авоари за международен разговор, докато Йе-ксинг разглеждаше

замислено ярките трасиращи светлини на стартовата спирала Лофстром и дългото цял километър малко гравитационно влакче, където едни капсули пуфкаха и спираха, а други пафкаха и набираха първа космическа скорост. Йе-ксинг не мислеше за техния клиент. Тя мислеше за онова, което трябваше да изтъргуват, и когато Уолтърс намръщен окачи телефонната слушалка, тя почти не чу казаното от него. А то беше:

— Копелето не си е вкъщи — съобщи той. — Предполагам, че говорих с иконома му във вилата на Тапанско море. Единственото, което ми каза бе, че господин Бродхед е на път за Ротердам! Ротердам, Господи Боже! Но аз проверих. Можем да вземем един евтин полет до Париж, а после с обикновен реактивен самолет останалата част от пътя. Имаме достатъчно пари за това...

— Искам да видя дневника — заяви Йе-ксинг.

— Дневника? — повтори той.

— Да, добре ме чу — отговори нетърпеливо тя. — Може да се включи към пиезовизора. Искам да го разгледам.

Оди облиза устни, помисли за миг, вдигна рамене и пъхна дневника в скенера на пиезовизора.

Тъй като уредите на кораба бяха холографски, те бяха записали върху ветрилото всеки фотон енергия, излъчен от източника на вледеняващото усещане. На пиезовизора обаче се показва само едно бяло петно, заедно с координатите на местоположението.

Не беше много интересно за наблюдаване... поради което, несъмнено, сензорите на кораба не му бяха обърнали внимание. При голямо увеличение може би щяха да се видят детайли, но евтиният пиезовизор в хотелската стая не предлагаше такива възможности.

Но дори и така...

Когато Уолтърс го погледна, той почувства как по тялото му запълзяха мравки. От леглото Йе-ксинг прошепна:

— Ти така и не ми каза, Оди. Това хичиянци ли са?

Без да вдига очи от неподвижното бяло петно той отговори:

— И аз бих желал да зная... — Но не беше вероятно, нали? Освен ако хичиянците бяха много по-различни от всичко, което човек очакваше. Хичиянците бяха интелигентни. Трябваше да са интелигентни. Те бяха завладели междузвездното пространство преди половин милион години. А безтелесните умове, в които Уолтърс

проникна, бяха... бяха... Как бихте ги нарекли вие? Може би вкаменени. Присъстващи. Но не и активни.

— Изключи го — помоли Йе-ксинг. — От него чувствам как по гърба ми лазят мравки. — Тя размаза едно от насекомите, които лазеха по екрана и мрачно добави: — Мразя това място.

— Утре заминаваме за Ротердам.

— Не точно това място. Мразя да съм на Земята — поясни тя. Йе-ксинг махна с ръка към светлините по небето над стартовата спирала, — Знаеш ли какво е това там горе? Там е Върховното военно командване на орбита Тюратам с около един милион бомбардировачи и ядрени глави. Тук всички са луди, Оди. Човек никога не знае кога ще полетят проклетите глави.

Не беше ясно дали това е упрек или констатация, но Уолтърс го почувства като упрек. Той с нежелание извади ветрилото от пиезовизионния скенер. Не беше негова вината, че светът бе полудял! Но негова, несъмнено, беше вината, че Йе-ксинг попадна на Земята. Затова тя имаше право да го укорява.

Той ѝ подаде ветрилото с данни, без да е сигурен дали го прави, за да демонстрира доверие, или за да подчертае, че тя е негова съучастничка.

Но преди Джени да го вземе, Уолтърс разбра колко полудял е светът. Жестът се превърна в удар, насочен към нейното сериозно, неутешимо лице.

За части от секундата там не беше Джени. Там стоеше Доли — невярната, изоставилата го Доли, и зад нея презрително усмихващият се Уон... или никой от тях, в действителност съвсем не човек, а символ. Това беше врагът и той трябваше да бъде унищожен. Със сила. От него.

Защото в противен случай Уолтърс щеше да бъде унищожен, раздробен на съставните си части от най-налудничавите, най-омразните, най-извратените емоции, които някога бе изживявал, предизвикани в ума му в един акт на гадно, жестоко, опустошително изнасилване.

Онова, което Оди Уолтърс изпитваше в този момент, изпитвах и аз... а също и Джени... както и жена ми, Еси... и всяко човешко

същество на разстояние от дванадесет астрономически единици^[2] от една точка на няколко стотици милиона километра от Земята в посока на съзвездие Колар, Цяло щастие бе, че не се бях поддал на навика си да пилотирам лично. Сигурно щях да катастрофирам. Това влияние от Космоса продължи само половин минута и може би нямаше да имам време да се пребия, но сигурно щях да опитам. Гняв, непреодолима омраза и маниакална потребност да унищожаваме и похищаваме... това ни поднасяха от небето терористите. Но по изключение пилотираше компютър, така че можех да прекарам времето си на пиезофона. Компютърните програми бяха недостъпни за телепатичния психокинетичен приемопредавател на терористите.

Не беше за първи път. Случвало се бе и по-рано, защото преди осемнадесет месеца терористите се бяха скрили с откраднатия от тях хичиянски кораб в космическото пространство на слънчевата система и оттам предаваха на света своите любими, ужасни откачени фантазии. Бяха повече, отколкото светът можеше да понесе. Фактически заради това пътувах към Ротердам, но този епизод стана причина да променя решението си по средата на полета. Веднага щом кризата свърши, се опитах да се свържа с Еси, за да науча как е тя. Нямах късмет. Всички в света се опитваха да направят същото, поради същата причина и затова релейните станции бяха претоварени.

Съжалявам или почти съжалявам, че не знам от личен опит нищо за тези „нервни кризи“. Най-много съжалявах, когато се случи за първи път, преди едно десетилетие. По онова време никой не знаеше нищо за „телепатичния психокинетичен приемопредавател“. Тогава тя изглеждаше и си беше периодична, обхващаща целия свят епидемия на лудост. Много от най-светлите умове на човечеството, в това число и моят положиха максимум усилия да намерят вирус, токсичен химикал, вариант на слънчева радиация... нещо, което да причинява приблизително всяка година тази всеобхватна, споделена лудост. Обаче някои от най-добрите умове на

човечеството... като мен... бяха възпрепятствани, защото не я изживявах. Компютърните програми като мен не чувстваха влудяващите импулси. Ако ги чувствах, позволявам си да заявя, проблемът много отдавна щеше да бъде решен.

Освен това усещах корема си така, сякаш вътре се сношаваха броненосци. Като обмислих всичко, реших, че е по-добре да взема Еси със себе си, отколкото тя да пътува с по-късния редовен полет, както бяхме планирали. Затова наредих на пилота да се върне. Така че когато Уолтърс пристигна в Ротердам, аз не бях там. Той щеше лесно да ме намери на Тапанско море, ако бе взел директния полет през Ню Йорк, но не го направи, така че вината си беше негова.

Той беше също виновен... почти виновен... неволно виновен, защото не е знаел... на какъв ум е попаднал на „С.Я.“.

Уолтърс направи и една друга грешка, доста сериозна. Забрави, че телепатичния психокинетичен приемопредавател действа двупосочно.

Така тайната, която той пазеше в единия край на този плаващ контакт с безтелесния ум, стана достояние на всички.

[1] Зилион е безкрайно голямо число. — Б.пр. ↑

[2] Астрономическа единица — средното разстояние Земя-Слънце; 1 а.е. = 149 600 000 км. ↑

ОСМА ГЛАВА

РАЗТРЕВОЖЕНИЯТ ЕКИПАЖ НА ПЛАТНОХОДКАТА

Когато Оди Уолтърс преживя своя малък инцидент с телепатичния психокинетичен приемопредавател, една виолетова сепия... е, не точно сепия, но нещо прилично на сепия, беше по средата на изпълнението на един изтощителен, дългосрочен проект. Тъй като телепатичният психокинетичен приемопредавател действаше в двете посоки, той представлява мощно оръжие, но лошо средство за оцеляване. Нещо като да извикаш на човека, когото шпионираш, „Ей, ти, пази се, спипах те!“ Така че когато Уолтърс докосна с глава мрежата, хората на много места почувстваха остра болка. И това „на много места“ всъщност беше навсякъде. То стана на хиляда светлинни години от Земята, недалеч от геодезичната линия на полета Пегис-Земя... поради което, разбира се, Уолтърс беше достатъчно близо, за да бъде усетено докосването.

По случайност зная много за тази лилава сепия... или почти сепия. Човек би могъл да каже, че той прилича на извиваща се, тлъста орхидея и нямаше да е далеч от истината. Не го бях срещал на времето, разбира се, но впоследствие научих достатъчно много за него и сега зная името му и откъде е дошъл, и защо е бил там, и най-важното, какво е правил. Най-добрият начин да се изрази онова, което е правил, е да се каже, че е рисувал пейзаж.

Приятелят ми Робин прави няколко грешки и една от тях е някаква хитра свенливост, която не е толкова забавна, колкото си мисли той. Начинът, по който научил за моряците на платноходката, а също и за много други неща,

които вече не се срещат по морето се обяснява лесно. Но той просто не иска да го обясни. Обяснението му казах аз. То е малко опростенческо. Но е почти вярно.

Възможно е тази хитра свенливост да е заразителна.

Причината, поради която това е сложно, е, че на разстояние от много светлинни години в която и да било посока не е имало какво да се види, а и моят приятел-сепия не е имал подходящи очи, за да гледа.

Все пак той си имал своите основания. Това било някакъв вид религиозен обряд. Било най-старата традиция на неговата раса — която наистина била много стара, — възникнала в онзи геологически съдбоносен момент в тяхната история, когато те, живеещите между приличните на решетки замръзнали газове на тяхната родна среда с изключително малка видимост в която и да било посока, за първи път разбрали, че „виждането“ може да се превърне в предпоставка за едно важно изкуство.

За него било много важно рисунката да е свършена. Той неочаквано почувствал, че е наблюдаван от непознат и толкова се шокирал и разстроил, че разсипал част от фино смлените бои, с които рисувал, на неподходящо място и с неправилно подбрани цветове. Съсипал цял хектар от картината! Един свещеник от Земята би могъл да разбере какво е почувствал, макар причината за това да му е чужда. Било нещо много сходно с провалянето на литургия.

Съществото се наричало ЛаДзхаРи. Той рисувал върху елиптично платно от мономолекулярен филм дълго почти тридесет хиляди километра. За почти петнадесет години ЛаДзхаРи бил завършил по-малко от една четвърт от работата. За него нямало значение колко дълго ще работи. Той имал достатъчно време. Неговият звездолет щял да пристигне до целта след не по-малко от осемстотин години.

Или най-малкото си мислел, че има много време... докато не усетил, че непознатият го наблюдава.

И тогава почувствал необходимост да бърза. Докато припряно събирал нещата си за рисуване, той бил в обичайното си състояние —

тогава било 21 август — завързал ги здраво — 22 август — отблъснал се от края на приличащото на крило на пеперуда платно и отплувал свободно, докато се почувствал съвсем сигурен. На първи септември той бил достатъчно далеч, включил реактивния си двигател и вече възбуден, се върнал към малкия метален Цилиндър в центъра на ветрило от пеперудени крила. Макар че за него било изключително изтощително, той останал в това състояние и когато се гмурнал през входните пещери в солената каша, неговата жизнена среда. Там завикал с всички сили другарите си.

По човешките стандарти този глас бил изключително силен. Такъв силен глас имат големите земни китове, когато отправят призови към женските в другия край на океана. Чули го и другарите на ЛаДзхаРи. Ревът му разтърсил стените в ограниченото пространство на звездолета. Уредите потреперили. Мебелите се разлюлели. Женските побягнали ужасени, страхувайки се, че или ще бъдат изядени, или оплодени.

Не по-малко зле се чувствали и седемте други мъжки и с най-голяма бързина един от тях с огромни усилия достигнал също до възбудено състояние, за да отговори на ЛаДзхаРи. Те знаели какво се било случило — също били усетили докосването на натрапника и, разбира се, направили нужното. Целият екипаж преминал във възбудено състояние, предал сигнала, който дължали на предците си, след това се върнали в нормално състояние... и помолили ЛаДзхаРи да бъде така добър да направи същото и да престане да плаши жените.

И така, ЛаДзхаРи се успокоил и си позволил „да си поеме дъх“... макар че този израз не се използвал сред неговите хора. Той не продължил много дълго да се мята във възбудено състояние сред тинята. Вече бил причинил няколко обезпокоителни кавитационни кухни^[1] и цялата блатна среда, в която живеели, се разтревожила. Той се извинил и се заловил за работа заедно с другите, докато всичко отново било здраво завързано и женските примамени да излязат от местата за криене. Една от тях сервирала вечерята. Екипажът започнал да дискутира нервната криза, обхванала умовете им. Била ужасяваща. Това отнело целия септември и първата половина на октомври.

Дотогава корабът се установил в някакъв вид нормално състояние и ЛаДзхаРи се върнал към рисуването. Той неутрализирали електрическите товари на повредената част от голямата фотонна

уловка на крилото и търпеливо събрал разпилените багрила, които се били разлетели, защото не можел да си позволи да загуби толкова маса. ЛаДзхаРи бил пестелив. Трябва да призная, че го намирам за доста прекрасна личност. Той бил лоялен към традициите на своя народ при обстоятелства, при които мнозина човешки същества биха решили, че е малко страшничко да бъдат толерантни. Защото макар че ЛаДзхаРи не бил хичиянец, той знаел къде могат да бъдат намерени хичиянците и знаел, че рано или късно посланието, изпратено от неговите другари от кораба, ще получи отговор.

И тогава, точно когато бил започнал да рисува по още празната част на платното, той почувствал нова криза — този път очаквана. По-близка. По-силна. Много по-настойчива и много, много по-страшна.

[1] Кавитация — образуване на кухини в движеща се течност, изпълнени със съответните пари и части от разтворените в течността газове (физ.). — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

ОДИ И АЗ

Всички фрагменти от живота на тези мои приятели... или почти приятели, а в някои случаи и врагове... започваха да се събират в едно цяло. Не много бързо. В действителност, не много по-бързо от започналото събиране на отделните части на Вселената и връщането ѝ към онова праисторическото атомарно състояние, което (Алберт не преставаше да ми обяснява) щяло да настъпи по причина, която тогава не можех напълно да разбера. (Но аз не се притеснявах от това, защото навремето Алберт също не я е разбирал.) Към тях спадаха хората от екипажа на платноходката, които неспокойно приемаха последиците от своята работа; Доли и Уон на път към още една черна дупка — Доли, ридаеща в съня си, Уон, гневно ругаещ; Уолтърс и Джени, безутешни в своята твърде скъпа ротердамска хотелска стая, току-що открили, че ме няма — Джени, приклепнала на огромното анизокинетично легло, Оди, разговарящ с моята секретарка. Бузата на Джени бе одрана — сувенир от онази моментна лудост в Лагос, а ръката на Оди беше в гипс, тъй като бе навехната. Дотогава той не знаеше, че Джени има черен пояс по карате.

Уолтърс трепна, прекъсна връзката и постави гипсираната китка в скута си.

— Тя твърди, че Бродхед щял бъде тук утре — изръмжа Уолтърс. — Чудя се, дали ще му предаде съобщението.

— Разбира се. Нали знаеш, че секретарката не е човек?

— Наистина ли? Да не искаш да кажеш, че е компютърна програма? — Не се беше сетил, защото тези неща не бяха обичайни за планетата Пегис. — В такъв случай се надявам — каза той вече поуспокоен, — че няма да забрави. — Уолтърс сипа в две чаши по малко от белгийското ябълково бренди, което бяха купили на път за хотела, после остави бутилката и трепна, когато без да иска закачи дясната си китка.

— Джени, колко пари ни остават? — попита Оди, след което отпи от чашата си.

Джени се наведе напред и изписа кода на тяхната банкова сметка върху екрана на пиезовиаора.

— Приблизително за още четири вечери в този хотел — събщи тя. — Разбира се, можем да сменим хотела с някой по-евтин...

Той поклати глава.

— Бродхед ще се настани тук и аз искам да сме в същия хотел.

— Това е сериозно основание — иронично подхвърли Йе-ксинг, с което искаше да каже, че разбира истинската причина: ако Бродхед няма желание да се срещне с Уолтърс, ще му бъде по-трудно да откаже лично, отколкото по пиезофона. — Защо попита за парите?

Тъй като Робин продължава да засяга въпроса за „липсващата маса“, аз трябвала го обясня. В края на двадесетото столетие космолозите се сблъскали с едно неразрешимо противоречие. Те установили, че Вселената се разширява, което било ясно от червеното преместване. Разбрали също, че съдържа прекалено много маса, за да е възможно разширяването. Това било доказано от такива факти, като например твърде бързото въртене на външните части на галактиките и твърде близкото разположение на галактическите купове. Дори нашата Галактика вървяла към група от звезди-облаци в Дева много по-бързо, отколкото трябвало да бъде. Всички тези наблюдения изисквали много маса, която липсвала. Къде била тя?

Съществувало едно интуитивно, очевидно обяснение, а именно, че Вселената преди се е разширявала, но нещо е решило да обърне процеса и да я свие. Никой нито за момент не повярвал в това... в края на двадесетото столетие.

— Хайде да похарчим парите за едnodневен престой и да си осигурим малко информация — предложи той. — Бих искал да зная точно колко богат е Бродхед.

— Имаш предвид да купиш отчет за финансовото му състояние? Да не би да се опитваш да разбереш дали ще може да си позволи да ни плати един милион долара?

Уолтърс поклати глава.

— Онова, което искам да разбера — обясни той, — е колко повече от един милион можем да вземем.

Разбира се, това не са чувства на доброжелателност и ако бях разбрал навреме за тях, щях да съм по-непримирим към моя стар приятел Оди Уолтърс. А може би нямаше да бъда! Когато човек има много пари, той свиква хората да гледат на него като на източник, от който могат да измъкнат нещо, вместо като на човешко същество, макар това изобщо да не му харесва.

Нямах нищо против Уолтърс да научи какво притежавам или точно за онази част от моите активи, която бях направил достояние на финансовите къщи. А тези къщи знаеха много. Значителна част от чартърните полети на „С.Я.“; няколко завода за хранителни продукти; акции в рибовъдни ферми; много предприятия на планетата Пегис, включително (за изненада на Уолтърс) фирмата, от която той наемаше своя самолет; самата фирма за компютърни данни, която им бе продала тази информация; няколко холдингови и вносно-ивносни и транспортни фирми; две банки; четиринадесет агенции за недвижимо имущество, разположени навсякъде между Ню Йорк и Ню Саут Уелс, а също и няколко на Венера и на планетата Пегис; и голям брой неизвестни малки корпорации, включително една авиолиния, верига заведения за бързо хранене, нещо, наречено „Живот след смъртта“ и друго на име „ПегТекс Петровенчърс“.

— Боже Господи — възкликна Оди Уолтърс. — Та това е компанията на господин Люкман! Значи през цялото време съм работил за този кучи син!

— И аз — каза Джени Йе-ксинг, гледайки към частта, в която се споменаваше за „С.Я.“. — Наистина! Нима Бродхед притежава всичко това?

Да, аз наистина го притежавах. Притежавах много, но ако бяха разгледали по-внимателно моите имуществва, може би щяха да проумеят системата. Банките отпуснаха кредити за изследвания. Компаниите за недвижимо имущество помагаша на колонистите да се настанят или изкупуваха техните колиби и вигвами и плащаха в брой, за да могат те да напуснат Пегис. „С.Я.“ превозваше колонистите до Пегис, а колкото до Люкман, о, те щяха да разберат, че той представляваше перлата в короната на империята, стига да го опознаеха по-добре! Не че аз някога съм го срещал или щях да го позная, ако го срещнех. Но той даваше нареждания, а те изхождаха от мен по веригата за нареждания: „Намери добро нефтено поле близо до екватора на планетата Пегис. Защо до екватора? Защото стартовата спирала Лофстром, която ще построим там, ще позволи при излитане да се използва ъгловата скорост на планетата. Защо изстрелване от стартова спирала? Защото това е най-евтиния и най-добър начин за извеждане и слизване от орбита. Нефтът, който ние ще изпомпваме, ще захранва спиралата. Остатъкът ще изпращаме от спиралата в орбита с транспортни капсули. Капсулите ще се връщат на Земята с обратния полет на «С. Я.» и нефтът ще бъде продаван там... което означава, че по обратния път, по който сега летим почти празни, ще транспортираме рентабилен товар... което пък означава, че ще можем да намалим цената на билета за колонистите, които се връщат.“

Аз не се оправдавам за факта, че всички мои предприятия всяка година печелят. По този начин аз ги поддържам да работят и да се разширяват, но печалбата не е самоцелна. Вижте, аз си имам своя философия относно печеленето на пари и според нея всеки, който продължава да се трепе, за да прави пари, след като е спечелил първите сто милиона, не е добре и...

Робин е много горд със стартовата спирала, защото тя му дава увереност, че човешките същества могат да изобретят нещо, което хичиянците не са могли. Е, той е

прав... особено, ако не знаете подробностите. Спиралата била изобретена на Земята от Кейт Лофстром в края на двадесетото столетие, макар никой да не я построил, защото трафикът бил малък и не се оправдавало нейното построяване. Онова, което Робин не знае, е, че макар хичиянците да не са открили спиралата, пътуващите с ппаточноходки са я използвали, защото не са разполагали с друг начин да напуснат тяхната плътна, непроницаема атмосфера.

О, но аз вече говорих за това, нали?

Страхувам се, че се отклонявам. С всичко, което става в ума ми, малко обърквам онова, което наистина се е случило и онова, което още не се е случило, и другото, което изобщо не се случва, освен в моя ум.

Исках обаче да подчертая, че всичките ми печеливши предприятия бяха много полезни, тъй като допринасяха както за овладяване на Галактиката, така също и за задоволяване нуждите на човешките същества и това е факт. Именно затова всички онези частични биографии в края на краищата се превръщат в едно цяло. Отначало по нищо не личи, че ще стане така. Но в края на краищата става. С всичките. Дори разказите за моя наполовина приятел, Капитана, хичиянеца, когото накрая опознах доста добре и чиято любовница, втори командир, наричана от хичиянците Туайс, която, както ще разберете, накрая също опознах доста добре.

ДЕСЕТА ГЛАВА

СКРИВАЛИЩЕТО НА ХИЧИЯНЦИТЕ

Когато хичиянците се скрили в ядрото зад Шварцшилдовата черупка те знаели, че поддържането на връзка с огромната Вселена няма да е лесно, но въпреки това решили, че не могат да не следят какво става.

И така, те изградили мрежа от звездички около черната дупка. Били достатъчно далеч и смущаващата радиация от звездичките, която попадала в черната дупка, не блокирала техните схеми, пък и те били много, така че ако дефектирала или бъдела разрушена една... дори сто... останалите можели да приемат и записват данни от станциите за ранно предупреждение, разположени из цялата Галактика. Хичиянците избягали, скрили се, но оставили свои очи и уши.

От време на време по-смелите излизали, за да научат какво са видели очите и чули ушите. Когато изпратили Капитана и неговият екипаж да проверят пространството за блуждаеща звезда, проверката на мониторите била само допълнително задължение. На борда били петима... във всеки случай петима живи. Несъмнено Капитана най-много се заинтересувал от стройната, бледа, с блестяща кожа женска на име Туайс. По стандартите на Капитана тя била вълнуваща красавица. И много секси... всяка година при това... а, според неговата преценка, времето ѝ за любов отново приближавало!

Не, молел се той, само не сега. За същото се молела и Туайс, защото преминаването през Шварцшилдовата повърхнина не било лесно. Дори със специален кораб като техния. Наоколо имало други отварачки на консерви... Уон откраднал една... но те били с ограничени възможности. Корабът на Уон не можел да премине отвъд повърхнината и да оцелее. Той можел само да удължи част от себе си, която да проникне там.

Корабът на Капитана бил по-голям и по-здрав. Въпреки това той така подскачал, така се трясъл, че Капитана и Туайс, и другите членове на екипажа били силно изтощени. Блестящата като диамант, прилична

на тирбушон спирала искряла и осветявала цялата каюта. От светлината ги заболели очите, от силното тръскане се насинили. А то продължавало и продължавало. Цял час или повече, според субективната оценка на екипажа, странна, променяща се смесица от нормалния темп на Вселената като цяло и забавения ритъм вътре в черната дупка.

Най-после преминали в нормалното пространство. Ужасното подскачане престанало. Ослепителната светлина отслабнала. Под тях светела Галактиката — кремав кадифен купол, осеян с ярки, плътни звезди, защото те били твърде далеч в центъра, за да виждат нещо повече, освен случайни тъмни петна.

— Да благодарим на обединените безтелесни умове — казал Капитана, усмихнал се (усмихнат той приличал на скелет от медицинско учебно заведение) и развързал предпазните колани... — Мисля, че успяхме!

Останалите последвали неговия пример, оживено заразвързвали коланите и весело се разбъбрили. Когато започнали да събират данни, Капитана протегнал костеливата си ръка към Туайс. Успешното преминаване през Шварцшилдовата повърхнина било повод за веселие... както за капитаните на китоловните кораби благополучното преминаване покрай нос Хорн, за първите заселници спускането на покритите фургони по склоновете към обещаната земя на Орегон или Калифорния. Рисковете и опасностите останали зад гърба им. Щяло да им се наложи да преминат пак през тях чак на връщане. Но сега поне за една седмица или повече можели да се отпуснат и спокойно да събират данни, а това било приятната част от експедицията.

По-точно трябвало да бъде.

Трябвало да бъде, но не било, защото когато Капитана закотвил кораба и офицера Шоин отворила комуникационните канали, всички сензори на борда светнали червено. Хиляда автоматични станции на орбита предавали големи новини! Важни новини... лоши новини и всички приемателни устройства бързали веднага да ги съобщят.

Хичиянците притихнали шокирани. А после тяхната закалка надделяла над уплахата и кабината зажужала като кошер. Приемали данни и съпоставяли, анализирали и сравнявали. Съобщенията се трупали. Картината се оформяла.

Последната експедиция за събиране на данни била само преди няколко седмици, според бавния ход на времето вътре в голямата централна черна дупка... и няколко десетилетия, според забързаната Вселена отвън. Но дори и така не било много отдавна! Особено в космически мащаб.

И все пак целият свят бил различен.

Въпрос: Какво е по-лошо от несбъдването на едно предсказание?

Отговор: Предсказание, което се сбъдва по-рано от очакваното.

Хичиянците били убедени, че в Галактиката ще възникне интелигентен и технологичен живот. Били идентифицирали повече от дузина населени светове... и не просто населени, а обещаващи да развият интелект. И били направили план за всички.

Някои от плановете пропаднали. Имало видове окосмени четирикопитни на една влажна, студена планета, толкова близо до мъглявината Орион, че нейното полярно сияние изпълвало небето — малки, бързи същества с подвижни лапи като на миеша мечка и очи на полумаймуна. Хичиянците мислели, че един ден тези същества ще открият оръдията на труда и огъня, и земеделието, и градовете, и технологиите, и космическите кораби. И те наистина ги развили и ги използвали, за да отровят планетата и унищожат своята раса. Имало и друга раса с шест крайника, дишаща амоняк, много обещаваща, за съжаление много близо до звезда, която станала свръхнова и дишащите амоняк същества загинали. Имало и студени, бавни блатни същества, които заемали специално място в хичиянската история. Те донесли ужасните новини, накарали хичиянците да се скрият и това било достатъчно, за да ги направят уникални. Нещо повече: те не само били обещаващи, но фактически вече били интелигентни. И не само интелигентни, но и цивилизовани! Технологията вече била в техните възможности. Но в плана на хичиянците те заемали по-далечно място, защото блатният им метаболизъм бил много бавен и не могли да се състезават с по-топлите, по-бързи раси.

Хичиянците се надявали, че някоя раса един ден ще достигне Космоса и ще оцелее.

Но те се и страхували, защото когато планирали своето оттегляне те знаели, че някоя раса може не само да ги достигне, но и да ги

надмине. Но как е могла тази раса да се развие толкова бързо? Били изминали само шестдесет земни години от последната проверка!

Тогава далечните монитори на орбита около планетата Венера регистрирали присъствието на умни двуноги същества, които копаели изоставените хичиянски тунели, изследвали своята малка слънчева система с космически кораб с реактивни двигатели и химическо гориво. Отчайващо несъвършени, разбира се. Но обещаващи. След едно столетие или две... четири или най-много пет, мислели хичиянците... те вероятно ще намерят астероида Гейтуей. И едно или две столетия след това може би ще започнат да разбират технологията...

Но събитията се били развили невероятно бързо! Човешките същества били намерили корабите на Гейтуей, завода за храна... огромната, далечна жизнена среда, която хичиянците използвали да държат затворени образци от австралопитеките — най-обещаващата тогава раса на Земята. И това не било всичко.

Екипажът на Капитана бил добре обучен. Данните били приети и филтрирани от безтелесните умове, били табулирани и обобщени, и специалистите подготвили своите отчети. Уайт-Нойс бил навигатор. Той имал задължение да засича положението на всички открити източници и да актуализира локаторния файл на кораба. Шоин била офицер по съобщенията, най-заета от всички... с изключение може би на Монгрел, организаторът, която обикаляла от борд на борд, разменяла мисли с безтелесните умове, извършвала проверки и предлагала корелации.

Нито Бърст, специалист по проникване в черни дупки, нито Туайс, която била специалист по дистанционно управление на апаратура, не били ангажирани по това време, така че те, както и Капаятана, лицевите мускули на когото потръпвали като змии, докато очаквал обобщените доклади, помагали на другите.

Монгрел също обичала Капитана и затова тя първа му предала най-малко тревожния доклад.

Първо, корабите на астероида Гейтуей били открити и използвани. В това нямало нищо лошо! То било част от техния план, макар да било шокиращо, че е станало толкова скоро.

Второ, бил намерен завода за храна и този артефакт хората нарекли „Хичиянски рай“. Това били стари съобщения, отпреди

десетилетия. И не били важни. Но фактът бил тревожен... много тревожен, защото „Хичиянският рай“ бил конструиран да задържа всеки акостирал на него кораб, а установената двупосочна връзка означавала, че тези изправени двуноги са постигнали доста голям напредък.

Трето, имало съобщение от намиращите се на платноходката и от него лицевите мускули на Капитана затрепкали по-бързо. Намирането на кораб в слънчевата система било едно... а намирането на такъв в междузвездното пространство било обезпокоително впечатляващо.

И четвърто...

Четвъртото била скицата на Уайт-Нойс на всички известни хичиянски кораби, използвани от човешки същества. Като я видял. Капитана изревал от гняв.

— Нанеси я върху картата на забранените пространства! — заповядал той. И щом ветрилата с данни били включени и се появили комбиниранияте карти, мускулите по лицето на Капитана затрептели като струни на арфа. — Те изследват черните дупки — промълвил едва чуто той.

Тук има едно малко объркване, което искам да премахна. Робинет (и останалите от човешката раса) наричат тези същества хичиянци. Разбира се, те не си викат така, както местните американски жители не се именуваха индианци, нито африканските племена кхои-сант — хотентоти и бушмени. Всъщност хичиянците наричали себе си „интелигентни“. Но това не доказва нищо. Така се нарича и *homo sapiens*.

Уайт-Нойс кимнал.

— Има и още нещо — допълнил той. — Някои от корабите носят разрушители на реда. Те могат да проникват през Шварцшилдови повърхнини.

А организаторката Монгрел добавила:

— И изглежда не разбират предупредителните знаци за опасност.

След като предали отчетите си, останалите от екипажа учтиво зачакали. Сега Капитана трябвало да реши проблема и те се надявали, че той ще се справи.

Женската на име Туайс не била влюбена в Капитана, защото още не ѝ било дошло времето за любов, но тя знаела, че ще дойде. Съвсем скоро. Най-вероятно през следващите няколко дни. Така че към допълнение на грижите от тези изненадващи и плашещи новини, тя се тревожела и за Капитана. Той трябвало да вземе решение какво да правят. Макар че още не било време, Туайс се пресегнала и сложила ръката си върху неговата. Капитана се бил замислил толкова дълбоко, че дори не ѝ обърнал внимание, само разсеяно я потупал.

Тя подсмъркнала — този звук бил хичиянския еквивалент на покашляне, преди човек да заговори — и попитала:

— Искаш ли да установим контакт с безтелесните умове?

— Не сега — изсъскал Капитана и потрир гърди със свободния си юмрук. В тишината на каютата прозвучало силно стържене. Онова, което Капитана истински желаел, било да се върне в черната дупка и да придърпа звездния покров над главата си. Не било възможно, обаче. Следващият най-добър ход бил да се върне в същото сигурно, дружелюбно ядро и да докладва на стоящите над него. Те да вземат решение. Те да влязат в контакт с безтелесните умове на предците, които с желание ще се включат, Те да решат как да постъпят при създалата се ситуация... ако е възможно с някой друг хичиянски капитан и екипаж, специално изпратен в това ужасно бързо космическо пространство, за да изпълни техните заповеди. Това било възможно, но Капитана бил твърде дисциплиниран, за да си позволи така лесно да се измъкне. Той бил на сцената. Следователно той трябвало да предприеме енергични действия. Ако сгреси... е, съжалявам, бедни Капитане! Ще си носиш последствията. Щяло да последва най-малкото изгонване, макар че тази мярка се прилагала за малки грешки. Наказанието за по-големи било еквивалентно на повишаване с намаляване на отговорностите... а Капитана не изгарял от желание да се присъедини към огромната маса от безтелесни умове на неговите предци. Той изсъскал уморено и взел решение;

— Информирай безтелесните умове! — заповядал.

— Само да ги информирам ли? — попитала Шоин.

— Само ги информирай. Туайс, пригответи един безпилотен кораб и го изпрати в базата с копие от всички данни! — Туайс пуснала ръката на Капитана и се заела да изпълни нареждането. — Задай курс за среща с платноходката! — обърнал се накрая Капитана към Уайт-Нойс.

Хичиянците нямали навика да козируват при получаване на заповед. Те нямали навика и да оспорват заповедта и затова когато Уайт-Нойс попитал: „Сигурен ли си, че трябва да направим точно това?“, в кораба настъпило объркване.

— Изпълнявай заповедта — отсякъл Капитана и нервно вдигнал рамене.

Всъщност това не било вдигане на рамене, а бързо, силно свиване на неговия твърд, сферичен корем, Туайс гледала възхитена привлекателната малка издатина.

Тя трепнала и разбрала, че времето ѝ за любов е по-близо, отколкото си мислела. Колко не навреме! Капитана щял да бъде почти толкова изнервен, колкото и тя, тъй като те имали планове за много специален ден и половина. Туайс отворила уста да му каже и отново я затворила. Не било време да го безпокои с това.

Капитана имал на разположение много ресурси. Разполагал с повече от хиляда добре скрити тайни складове с хичиянски артефакти, разпръснати из галактиката. Не онези, които били оставени, за да бъдат открити по-рано или по-късно, като например Гейтуей. Тези били скрити под външния вид на необещаващи астероиди в недостъпни орбити или в междузвездни пространства, между струпвания на други обекти, в прашни или газови облаци.

— Туайс, подгответи един команден кораб! — заповядал той, без да гледа към нея. — Ще отидем на среща с платноходката.

Капитана забелязал, че тя е разстроена. Съжалил я, но не се изненадал... що се отнася до това, той самият бил разстроен! Върнал се към командирската седалка, навел таза си към издадените фланци под формата на буквата V, животоподдържащият му пояс влязъл плътно в ъгъла, образуван от тях.

И усетил, че офицерът за връзка стои над него и излъчва тревога.

— Слушам, Шоин. Какво има?

Шоин извила почтително бицепси.

— Те... — заекнала тя. — Те... Убийците...

Тялото на Капитана се разтърсило от електрическия шок на страха.

— Убийците?

— Мисля, че има опасност да ни открият — каза мрачно Шоин. — Туземците разговарят по радиото с нулева скорост.

— Разговарят? Искаш да кажеш, че предават съобщения? За кого говориш... за безтелесните умове! — Капитана изкрещял, изскочил от седалката, — Искаш да кажеш, че туземците предават съобщения на галактически разстояния?

Шоин кимнала.

— Страхувам се, че е така, Капитане. Разбира се, аз не зная какво предават... но обемът на предаването е много голям.

Капитана разтърсил леко китки, за да каже, че не иска повече да слуша. Предават съобщения! През Галактиката! Където всеки може да ги чуе!... Където, специално в някои части, в които според хичиянците изобщо не може да се проникне, също могат да чуят. И да реагират.

— Установи връзка с умовете! — заповядал мрачно той и се върнал на седалката си.

Мисията била провалена. Капитана вече не се надявал на безгрижно пътуване за удоволствие или дори удовлетворение от доброто изпълнение на задачата. Големият въпрос в ума му бил дали ще може да се справи през следващите няколко дни.

Все пак те скоро щели да се прехвърлят в командния кораб с форма на акула, най-бързият в хичиянския флот. Тогава възможностите им щели да нараснат. Той бил не само по-голям и по-бърз. На него имало най-модерна апаратура, такава, с каквато не разполагал малкият му кораб за преминаване през Шварцшилдова повърхнина. Телепатичен психокинетичен приемопредавател, Машини за пробиване на дупки — като онези, които неговите предци използвали за издълбаване на астероида Гейтуей и на тунелите под повърхността на Венера. Апарат за проникване в черните дупки, за да види какво може да се измъкне... Капитана потреперил. Благодарение на безтелесните умове на предците не се налагало да използват този апарат! Но той ще го има. И хиляди други прибори и апарати...

При условие, разбира се, че корабът все още е годен за използване и дойде на срещата.

Оставените от хичиянците артефакти били мощни, здрави и надеждни, направени да издържат най-малко десет милиона години, ако не възникнат непредвидени инциденти.

Но такива инциденти не са изключени. Някоя свръхнова звезда наблизко, дефектирал детайл, дори случайно сблъскване с друг обект... могат да се направят достатъчно здрави артефакти срещу почти всякакви рискове, но в безкрайното астрономическо време „почти всякакви“ е съвсем малко по-добро от „никакви“.

Ами ако командният кораб се е повредил? И ако няма друг, който Туайс да открие и да закара на мястото на срещата?

Капитана изоставил тези нерадостни мисли. Имало твърде много „ако“. И последиците от всяко били неприятни.

Не било необичайно за Капитана или за който и да било друг хичиянец да се чувства потиснат. Положението било сериозно.

Когато великата армия на Наполеон се оттегляла от Москва, нейни врагове били малки, постоянно нападащи ги кавалерийски групи, руската зима... и отчаянието.

Когато след тринадесет десетилетия хитлеровият Вермахт повторил същото пътуване, главните заплахи идвали от съветските танкове и артилерия, руската зима... и, отново, отчаянието. Те се оттегляли в по-добър ред от Наполеоновата армия и нанасяли повече поражения на враговете си. Но не с повече, нито пък с по-малко отчаяние.

Всяко оттегляне е някакъв вид погребално шествие и мъртвецът е увереността. Хичиянците уверено очаквали да завладеят една галактика. Когато открили, че трябва да загубят и започнали своето голямо оттегляне от звездите, за да се скрият в черната дупка, размерът на тяхното поражение бил по-голям от преживяването някога от хората и отчаяние обхванало душите им.

Доста рано в своето технологическо развитие хичиянците се научили да съхраняват умовете на умрели или умиращи хичиянци в неорганични системи. Така били съхранени Мъртвите хора, които правели компания на

момчето Уон. Робин използвал тази технология и създал компанията „Живот след смъртта“. За хичиянците (ще си позволя да изложа едно може би предубедено мнение) създаването на тази технология вероятно е било грешка. Тъй като можели да използват мъртвите умове на хичиянските си предци за съхраняване и обработване на данни, те не постигнали съществени успехи в създаването на истински системи за изкуствен интелект, който има много по-голяма мощ и гъвкавост. Като, е, ще го кажа направо... като мен.

Хичиянците играели най-сложната игра. Тя би могла да се нарече колективен спорт, само че на малцина играчи било разрешено да научат, че те изобщо са отбор. Стратегиите били ограничени, но крайната цел на играта била ясна. Ако успеели да оцелеят като раса, щели да победят.

Но на шахматната дъска имало толкова много фигури! А хичиянците разполагали с толкова малък контрол върху тях. Те имали право да започнат играта. Но след това, ако се намесели директно, се излагали на опасност. Тогава играта станала застрашителна.

Сега бил ред на Капитана да играе и той знаел рисковете, на които бил изложен. Можело да е играчът, който ще загуби играта за хичиянците веднъж завинаги.

Първата му задача била да запази колкото се може по-дълго в тайна мястото, където се криели, което означавало да направи нещо за пътуващите с платноходката.

Това била най-малката от неговите грижи, защото втората задача била решаваща. На откраднатия кораб имало апаратура, способна да проникне дори под обвивката около черната дупка, в която се криели. Не можела да влезе. Можела обаче да надзърне, а това било лошо. Полошото било, че същата апаратура можела да проникне почти във всеки дисконтинуитет на събитие, дори в такова, в което самите хичиянци не се решавали да влязат. Те се молели един дисконтинуитет

никога да не се случва, тъй като в него се криело нещото, от което най-много се страхували.

И така, Капитана седял пред пултовете за управление на кораба, докато светещият силикатен облак, който обграждал ядрото, изчезвал зад тях. Междувременно Туайс започнала да проявява признаци на напрежение, което скоро щяло да достигне връхната си точка; и междувременно студентите блатни жители от платноходката живеели своите дълги, бавни животи; и междувременно корабът на Уон, който можел да направи нещо по предстоящото събитие, вече приближавал друга черна дупка...

А междувременно другите играчи на голямата дъска, Оди Уолтърс и Джени Йе-ксинг, гледали как чиповете от техния залог бавно се свършват в очакване да започнат собствената си игра.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА СРЕЩА В РОТЕРДАМ

Той стоеше там, онзи човек с лице като тъмнокафяво авокадо, и ми препречваше пътя. Разбрах изражението, преди да разпозная лицето. Беше упорито, раздражено, изморено. Лицето, на което прочетох всичко това, принадлежеше на Оди Уолтърс Младши, който (моята секретарска програма не беше пропуснала да ми съобщи) се опитвал да се свърже с мен от няколко дни.

— Здравей, Оди — поздравих го аз наистина много сърдечно, ръкувах се и кимнах на хубавата жена с ориенталска физиономия до него. — Много се радвам отново да те видя! В този хотел ли си отседнал? Чудесно! Слушай, трябва да излизам, но хайде да вечеряме заедно... Уреди го с портиера, моля те. Ще се върна след няколко часа. — Усмихнах му се, усмихнах се и на младата жена и ги оставих.

Е, не твърдя, че това са добри маниери, но аз наистина бързах и освен това отново имах болки в стомаха. Качих Еси на едно такси, което отиваше в нейната посока, и взех друго за към съда. Разбира се, ако знаех тогава какво иска да ми каже Уолтърс, може би щях да съм по-дружелюбен към него. Но аз не знаех от какво бягам.

Или какво щеше да ми се случи.

Последната малка част от пътя минах пеша, защото задръстването беше по-голямо от обичайното. Щеше да има парад, който се прибавяше към по принцип затрудненото движение около Международния дворец на правосъдието. Дворецът е в четиридесететажен небостъргач, построен върху понтони, поставени на неустойчивата почва на Ротердам. Външно той доминира над половината град: Отвътре целият е в червени драперии и непрозрачни отвън стъкла. Последен модел на съвременен международен трибунал.

Тук не обръщат голямо внимание на отделната човешка личност и ако бях суетен, а аз наистина съм такъв, щях да се гордея от факта, че съдебният процес, в който бях един от защитниците, фактически засягаше интересите на четиринадесет различни страни, четири от

които бяха суверенни държави. Имах дори собствен апартамент и кантора в Двореца, защото всички заинтересовани страни имаха. Но не отидох там. Беше почти единадесет часа и всеки момент заседанието щеше да започне, затова се насочих направо към заседателната зала. Беше препълнена. Тя винаги е препълнена, защото в нея могат да се видят знаменитости, С присъщата ми суетност си мислех, че съм една от тях и когато влизах, очаквах да видя обърнати към мен глави. Нямаше. Всички гледаха към половин дузина мършави, брадати личности в дашики^[1] и сандали, които седяха на определеното за ищците място в края на залата, пиеха кола и се кикотеха. Древните. Не се срещат всеки ден. Зяпнах ги глупаво като всички други, докато не почувствах, че някой ме хвана за рамото. Обърнах се и видях Метр Иджсингър, моят адвокат от плът и кръв, да ме гледа укорително.

— Закъснявате, минеер^[2] Бродхед — прошепна той. — Съдът ще забележи отсъствието ви.

Тъй като съдебните заседатели, както забелязах, бяха заети с някакъв спор помежду си, съмнявах се, че ще се разглежда въпросът дали дневникът на първия изследовател, открил хичиянски тунел на Венера, трябва да се представи като доказателство. Но човек не плаща на адвокат толкова, колкото плащах аз на Метр Иджсингър, за да спори с него.

Разбира се, нямаше юридическо основание изобщо да му плащам. Делото се отнасяше до опит от страна на Японската империя да разтури „Гейтуей Корпорейшън“. Аз участвах в него като главен акционер в чартърния транспорт „С.Я.“. Боливийците бяха завели дело за прекратяване на чартърните полети на основание, че финансирането на пътуването на колонистите било „връщане към робството“. Колонистите бяха наречени „обвързани с договор слуги“, а аз, между другите обвинения, „жесток експлоататор на човешкото нещастие“. Какво правеха тук Древните? Да, те също бяха заинтересована страна, защото претендираха, че „С.Я.“ е тяхна собственост... че техните предци са живели на него в продължение на стотици хиляди години. Тяхното положение в съда беше малко сложно. Те представяха Танзания, защото там било определено да бъде домът на техните земни предци, но Танзания не беше представена в делото. Танзания бойкотираше съда, заради едно миналогодишно решение, неблагоприятно за техните ракети на морското дъно. Затова нейните

интереси се защитаваха от Парагвай... който беше заинтересован главно поради един граничен спор с Бразилия, а тя на свой ред бе представена като домакин на управлението на „Гейтуей Корпорейшън“. Разбрахте ли нещо? Е, аз не можах, но важното е, че поради тази причина наех Мегр Иджсингър.

Хичиянците, мислейки, че откритите от тях при първото им посещение на Земята австралопитеки ще развият технологична цивилизация, решили да запазят една колония от тях в нещо като зоологическа градина. Техните потомци бяха „Древните“. Разбира се, това било погрешно предположение от страна на хичиянците. Вместо да развият интелект, австралопитеките изчезнали. Беше потискащо за човешките същества да разберат, че така наречения „Хичиянски рай“, по-късно прекръстен на „С.Я.Бродхед“ — най-големият и най-съвършен звездолет, който човешката раса някога бе виждала — е бил всъщност нещо като клетка за маймуни.

Ако участвам лично във всяко съдебно дело, дори и отнасящо се за много милиони, ще трябва да прекарвам цялото си време до края на живота си в съда. При нормален ход на събитията щях да оставя адвокатите да се занимават с делото, а аз да се отдам на по-полезни занимания, като например на разговори с Алберт Айнщайн или на разходки със съпругата си Еси край Тапанско море. Имах обаче специални поводи да съм тук. Един от тях видях да седи полузаспал на кожен стол близо до Древните.

— Смятам да се обадя на Джоу Квиатковски и да разбера дали ще приеме да изпие с мен чашка кафе — казах аз на Иджсингър.

Квиатковски беше поляк, представител на Икономическата общност на Източна Европа — ИОИЕ — един от ищците в процеса.

— Той е противник! — изсъска адвокатът.

— Но е и стар приятел — отвърнах, като само малко преувеличих фактите... Квиатковски също беше изследовател на Гейтуей и на времето бяхме пили заедно.

— В съдебно дело от тази величина няма приятели — информира ме Иджсингър, но аз само се усмихнах и се наведох напред да прошепна предложението си на Квиатковски, който след като се събуди, се съгласи.

— Не би трябвало да съм тук с теб, Робин — измърмори полякът, когато се качихме в моя апартамент на петнадесетия етаж. — Особено на кафе! Нямах ли нещо да капнем в него?

Е, имах... сливовица и то от неговата любима краковска изба. И кампучийски пури — от сорта, който обичаше, и солена херинга, и бисквити за мезе.

Сградата на съда бе построена над малък канал край река Маас и мирисът на вода се усещаше. Бях успял да отворя един прозорец и през него достигаше шумът от лодките, които преминаваха под арката на сградата, и от трафика през тунела под Маас на четвърт километър от съда. Отворих прозореца малко по-широко, заради пурата на Квиатковски, и видях в страничните улици знамена и духови оркестри.

— Какъв е този парад днес? — попитах.

— Просто парад. Армиите обичат парадите — изръмжа той. — А сега да преминем към същността, Робин. Зная какво искаш, но то е невъзможно.

— Онова, което искам — отвърнах аз, — е ИОИЕ да помогне да се справим с терористите с космическия кораб, а то, очевидно, е в интерес на всички. Твърдиш, че е невъзможно. Добре, приемам че си прав, но защо да е невъзможно?

— Защото не разбираш от политика. Според теб ИОИЕ може да отиде при парагвайците и да им каже: „Слушайте идете и се разберете с Бразилия, кажете им, че вие ще проявите по-голяма гъвкавост по онзи пограничен спор, ако те предадат на американците притежаваната от тях информация, за да хванат космическия кораб на терористите“.

— Да — съгласих се, — точно така мисля.

— Грешеш. Те няма да искат да слушат.

— ИОИЕ — казах след консултация с моята информационно-търсеща програма, Алберт — е най-големият търговски партньор на Парагвай. Само да им подсвирнете и те ще козируват.

— В повечето случаи е така. Но не и в този случай. Ключът в настоящата ситуация е Република Кампучия. Те имат с Парагвай тайни споразумения. Сключени на най-високо равнище. Още малко кафе, моля — добави той и подаде чашата си, — но този път не толкова силно.

Не попитах Квиатковски какви са „тайните споразумения“, защото ако той искаше да ми ги каже, нямаше да ги нарече тайни. А и не беше необходимо да питам. Бяха военни. Всички „тайни споразумения“, сключвани между правителствата през онези дни бяха военни и ако не се мъчех с терористите, щях да се мъча с глупавата политика на правителствата. Но да карам поред.

И така, по съвет на Алберт, поканих първо в частната си кантора една адвокатка от Малайзия, след нея един мисионер от Канада, а подир това един генерал от албанските военновъздушни сили и за всеки имах по нещо, с което да го примамя. Алберт ми казваше какви стимули да използвам и какви стъклени мъниста да предлагам на туземците — допълнително разпределение на полетите с колонисти, „благотворителност“. Понякога бе достатъчна само една усмивка. Ротердам беше най-подходящото място за това, защото откакто Дворецът на правосъдието беше преместен от Хага — Хага имаше доста проблеми последния път, когато шегаджията си играеше с телепатичния психокинетичен приемопредавател, — там човек можеше да намери всеки, когото търси. Всякакви хора. С всякакъв цвят на кожата, от всякакъв пол, в най-различни дрехи — от еквадорски адвокатки в миниполи до барони от Маршаловите острови в саронги и огърлици от акулови зъби. Дали постигнах успех или не беше трудно да се каже, но в дванадесет и половина стомахът ми ме предупреди, че много ще ме заболи, ако не му дам малко храна — нещо, което не бях сторил сутринта. Изпитах желание да съм в хубавия си апартамент в хотела със свалени обувки и стек на масата, но бях обещал на Еси да се срещнем в нейното заведение. Затова наредих на Алберт да изготви оценка на постигнатото и препоръка за онова, което трябва да направя, след което тръгнах да търся такси.

Човек не може да не забележи заведенията за бързо хранене на Еси. Арките от светец хичиянски метал могат да се видят по целия

свят. За нас с Еси бяха запазили едно оградено с шнур място на балкона, Тя ме посрещна на стълбището, целуна ме, намръщи се и запита:

— Роби! Чуй ме! Искат да ни сервират майонеза с френска скара. Да им разреши ли?

Отвърнах на целувката ѝ, като се взирах в сервираните на масата ни безбожни ястия.

— Това всъщност зависи от теб, скъпа — отвърнах.

— Да, разбира се, че зависи от мен. Но е важно, Робин! Погрижих се пържените картофи да са старателно подбрани. Сега, за майонезата... — Тя се отдръпна една крачка назад, загледа ме изпитателно и изражението ѝ се промени. — Толкова си уморен! Толкова много бръчки по лицето ти! Робин, как се чувстваш?

Отвърнах ѝ с най-очарователната си усмивка.

— Просто съм гладен, скъпа — успокоих я и погледнах с подправен ентузиазъм блюдата пред мен. — Слушай! Онова изглежда много вкусно. Да не е тако^[3]?

— Не, това е чапати^[4] — гордо обяви тя. — Такото е ей там. Има и блини. Опитай да видиш дали ще ти харесат.

Не ми оставаше нищо друго, освен да опитам всичко и то никак не приличаше на онова, от което се нуждаеше стомахът ми. Такото, чапатите, оризовите кюфтета, залети с кисел рибен сос, имаха вкус повече от всичко друго на варен ечемик. Не можеха да се сравняват с чаша хубав чай. Но можеха да се ядат.

Всички тези храни бяха подарък от хичиянците. Те ни показаха, че по-голямата част от живата тъкан, включително вашето и моето тяло, е съставена от четири елемента: въглерод, водород, кислород и азот — храната „ЧОН“. И тъй като това са газовете, от които се състои по-голямата част от кометите, те построили завода си за храна в облака Оорт, където кометите на нашето Слънце чакат някоя звезда да ги освободи и да ги изпрати в небето ни.

„ЧОН“ не изчерпва всичко. Човек се нуждае и от няколко други елемента. Най-важна е сярата, може би, след това вероятно натрият, магнезият, фосфорът, хлорът, калият... да не говорим за малките следи от кобалт за изграждане на витамин В-12, хром за компенсиране на гликозата, йод за тироидната жлеза и литий, флуор, арсен, селен, молибден, кадмий и като капак — калай. Човек сигурно се нуждае от

елементите от цялата периодична таблица, поне като следи, но в такива малки количества, че няма защо да се тревожи да ги добавя към задушеното. Те се явяват като съставки, независимо дали ги желае или не. Така че кулинарите на Еси слагаха захар и подправка и много други хубави неща, за да стотвят храна за всички... която не само ще поддържа живота им, но ще прилича много на онова, което искат да ядат, било чапати или оризови кюфтета. Всичко можеше да се получи от „ЧОН“, ако се стотвеше както трябва. Между другите неща, които Еси получаваше от „ЧОН“, бяха и многото пари и това се оказа игра, която тя играеше с удоволствие.

И така, накрая се спрях на нещо, което моят стомах не отказваше да приеме... имаше вид на хамбургер и вкус на салата от авокадо с парчета бекон — Еси го нарече „Големия Чон“. Тя непрекъснато ставаше и седнаше; следеше температурата на инфрачервените подгриващи светлини, проверяваше за мазни петна под съдомиялните машини, опитваше десертите, вдигна скандал, защото млечните шейкове не били направени както трябва.

Еси ме увери, че няма ястие в нейната верига от заведения за бързо хранене, което може да навреди на някого. Моят стомах обаче по-малко повярва на думите ѝ от мен. Не ми харесваше и шума на улицата навън. Дали беше парадът? Но като се изключи това, се чувствах толкова удобно, колкото точно тогава беше възможно. Достатъчно отпочинал, за да оценя промяната в нашия статус. Когато двамата с Еси излизаме пред обществеността, хората обикновено гледат към нас и аз съм този, който привлича тяхното внимание. Не и тук. Във веригата заведения за бързо хранене на Еси тя беше звездата. Навън минувачите се събираха да наблюдават парада. Вътре служителите не поглеждаха към него. Те продължаваха да работят, напрегнали мускули, и тайно отправяха погледи в една и съща посока — към могъщата дама-бос. Е, всъщност, не съвсем дама. Еси бе имала добрия шанс да бъде обучавана по английски език четвърт столетие от един специалист... от мен... но когато беше развълнувана, навсякъде се чуваха нейните „некултурнъй“ и „хулигани“.

Отидох до прозореца на втория етаж да погледам парада. Минаваха по Уийн, по десет в редица — с ленти, плакати, викащи. Досада. Може би повече от досада. От другата страна на улицата, пред спирката, имаше някакво боричкане — полицаи и демонстранти,

поддръжници на превъоръжаването и пацифисти. От начина, по който се налагаха с плакатите, не можеше да се каже кои какви са. Еси дойде при мен, понесла своя „Голям Чон“, погледна към тях и поклати глава.

— Хареса ли ти сандвича? — попита тя.

— Чудесен е — отговорих, с уста, пълна с въглерод, водород, кислород, азот и следи от елементи. Еси ме погледна по начин, от който разбрах, че не ме е чула. — Казах, че е чудесен — повторих по-силно.

— Не можах да чуя от шума — оплака се тя и облиза устни. Еси харесваше храната, която продаваше. Кимнах с глава към парада.

— Не зная дали това е толкова добро — подхвърлих.

— Мисля, че не е — съгласи се Еси и погледна с отвращение към групата, която, струва ми се, наричаха зуави^[5]... във всеки случай, тъмнокожи в униформа. Не можах да видя отличителните знаци на тяхната националност, но всеки имаше автоматично огнестрелно оръжие, с което правеха хватки: премятаха го, удряха приклада в тротоара, а то отскачаше и отново падаше в ръцете им. И всичко това вършеха без да спират да маршируват.

— Може би е по-добре да тръгваме за съда — предложих аз.

Тя се пресегна и събра трохите от моя сандвич. Когато преминат четиридесетте, рускините се превръщат в лоени топки или изсъхват и се мумифицират. С Еси не беше така. Тя все още бе исправена и стройна, както в първия ден на нашето запознанство.

— Може би — съгласи се тя и започна да прибира компютърните си програми — всяка в съответното ветрило с данни. — Като дете съм виждала достатъчно много униформи и затова не изгарям от желание да ги гледам.

— Не може да има парад без униформи.

— Нямам предвид само парада. Погледни. Има ги и по тротоарите. — Беше вярно. Почти всеки четвърти мъж или жена беше в някаква униформа. Нормално. Това желание се бе промъкнало и в мен. Разбира се, всяка страна винаги има някакъв вид въоръжени сили, но те не се разхождат така открито, стоят затворени като домашен пожарогасител. Хората фактически никога не ги виждат. А сега те все повече и повече открито демонстрираха своето съществуване.

— Все пак — започна Еси, докато добросъвестно прибираше трохите от „ЧОН“ в табличка за еднократна употреба и се оглеждаше

за кошче — ти сигурно си доста уморен и е най-добре да тръгваме. Подай ми твоята табличка, моля.

Изчаках я на вратата. Дойде намръщена.

— Кошчетата са препълнени. В инструкцията е казано съвсем ясно, когато се напълнят шестдесет процента, да се изпразват... Какво ще стане, ако едновременно излязат много хора? Трябва да се върна и да обърна внимание на управителя... О, по дяволите — извика тя и изражението на лицето ѝ се промени. — Забравих си програмите! — Еси се втурна нагоре по стълбите, където беше оставила ветрилата с данни.

Стоях на вратата, чаках и гледах парада. Беше направо отвратително! Минаваха истински оръдия, инсталации за изстрелване на противосамолетни ракети, бронетранспортъори. А зад тях вървеше група гайдари, следвана от отделение автоматчици. Чух зад себе си шум от отваряне на врата и отстъпих встрани. Беше Еси.

— Намерих ги, Робин — обяви тя усмихната. В ръцете си държеше дебел сноп ветрила. Нещо като оса избръмча покрай лявото ми ухо. В Ротердам няма оси. А след това видях Еси да полита назад. Вратата се затвори зад нея. Не беше оса. Беше куршум. Едно от онези скорострелни оръжия е било заредено и е стреляло.

На времето едва не загубих Еси. Беше много отдавна и почти бях забравил. Но сега, когато отворих проклетата врата и се наведох над нея, споменът изскочи в съзнанието ми, сякаш бе станало вчера. Тя лежеше по гръб, снопът ветрила с данни беше паднал върху лицето ѝ. Вдигнах го и видях, че макар лицето ѝ да бе окървавево, очите ѝ бяха широко отворени и ме гледаха.

— Ей, Робин! — каза тя недоумяващо. — Ти ли ме удари?

— По дяволите, не! За какво да те удрям? — Една от сервитьорките дотича с тампон от книжни салфетки. Грабнах ги от ръцете ѝ и посочих към електрокараваната с надпис „Poliklinische centrum“^[6] спряла на пресечката поради парада.

— Ей, ти! Извикай онази линейка! И полицията!

Еси се изправи и отмести ръката ми. Около нас се струпаха полицаи и сервитьори.

— Защо линейка, Робин? — попита тя, не без основание. — Та това е само кръв от носа ми, виж! — Беше вярно. Все пак се оказа куршум, но той бе ударил снопа ветрила и бе заседнал в тях. —

Програмите ми! — проплака Еси и задърпа полицая, който искаше да ги вземе, за да извади куршума като веществено доказателство. Бяха унищожени. А денят ми провален. Докато двамата с Еси преживявахме нашата малка среща със съдбата, Оди Уолтърс запознаваше своята приятелка със забележителностите на Ротердам. Беше се изпотил от срещата с мен. Наличието на много пари има такова въздействие върху хората, а липсата на пари не позволяваше на Уолтърс и Йе-ксинг да се насладят на забележителностите на Ротердам. Все пак за Уолтърс, който идваше от планетата Пегис, и за Йе-ксинг, която рядко слизаше от „С.Я.“ и не отиваше по-далеч от околностите на стартовата площадка, Ротердам бе метрополия. Те не можеха да си позволят да купят нещо, но можеха да разглеждат витрините. Бродхед поне се бе съгласил да се срещне с тях, не преставаше да си повтаря Уолтърс. Но когато си позволише да мисли за това с известно задоволство, тъмната страна на съзнанието му реагираше с жестоко презрение: Бродхед бе казал, че ще се срещне с тях. Но определено бе изглеждал ентузиазирани.

— Защо се потя толкова? — попита той на висок глас.

Йе-ксинг пъхна ръката си в неговата за морална подкрепа.

— Всичко ще се уреди — отговори косвено тя. Оди Уолтърс я погледна с благодарност. Уолтърс не беше много висок, но Джени Йе-ксинг бе направо дребна. Всичко в нея беше малко, с изключение на блестящите ѝ черни очи и това бе резултат от хирургическа намеса, глупост от времето, когато беше влюбена в един шведски търговски директор и мислеше, че гънката около очите ѝ е причина той да не отговаря на чувствата ѝ. — Е? Да влезем ли?

Уолтърс нямаше представа за какво говори тя и го показва, като се намръщи. Йе-ксинг побутна с малката си, ниско подстригана глава рамото му и погледна към надписа върху фасадата на високата сграда. С бледи букви, които сякаш висяха в празното черно пространство, пишеше: „Живот след смъртта“.

Уолтърс прочете надписа, след това пак се обърна към Йе-ксинг.

— Сигурно е погребално бюро — предположи той и се засмя, защото си помисли, че е разбрал хумора в шегата ѝ. — Но ние още не сме толкова зле, Джени.

— Да — кимна тя, — не сме чак толкова зле. Не позна ли името?

И тогава, разбира се, той се сети. Един от многото холдинги на Робинет Бродхед.

Колкото повече човек научава за Бродхед, толкова повече разбира с какви неща би се съгласил да търгува. Това искаше да каже Джени.

— Защо не? — съгласи се Уолтърс и я поведе през въздушната завеса в прохладния, притъмнен магазин. Ако не беше погребално бюро, най-малкото бе ремонтиран от същите майстори. В дъното се чуваше приглушена музика, носеше се аромат от естествени цветя, макар че единствените цветя, които се виждаха, бяха букет от ярки рози в кристална ваза. Пред тях се изправи висок, красив, възрастен мъж. Уолтърс не разбра дали стана от някой стол, или се материализира в холограма. Мъжът се усмихна топло и се опита да отгатне техните националности. Сбърка.

— Guten tag^[7] — поздрави той Уолтърс и: — Gor ho ouney^[8] — към Йе-ксинг.

— И двамата говорим английски — каза Уолтърс. — Вие говорите ли английски?

Последва учтиво повдигане на вежди.

— Разбира се. Добре дошли в „Живот след смъртта“. Някой ваш близък ли ще умре?

— Доколкото зная, не — изненада се Уолтърс.

— Разбирам. Естествено, ние можем да направим много, дори ако човекът вече се намира в клинична смърт, макар че колкото по-рано, толкова по-добре... Или вие предвидливо правите планове за вашето собствено бъдеще?

— Нито едното, нито другото — отвърна Йе-ксинг. — Просто искаме да знаем какво предлагате.

— Естествено. — Мъжът се усмихна и им посочи удобното канапе. Видимо не направи нищо, но осветлението се засили, а музиката притихна с няколко децибела. — Визитката ми — каза мъжът и подаде едно картонче на Уолтърс, с което отговори на въпроса, който го измъчваше: визитката бе осезаема. Такава беше и фигурата, която му я подаде. — Позволете ми да ви изложа основните услуги, които извършваме. Така ще си спестим време. Ще започна с това, че „Живот след смъртта“ не е религиозна организация и не предлага спасение на душата. Ние предлагаме форма на оцеляване. Дали вие... „вие“, имам предвид това, което е тук, в тази стая, в този момент... ще го

„осъзнаете“ или не — той се усмихна, — е въпрос, по който метафизиците все още спорят. Но ако решите да ползвате нашите услуги, ние ви гарантираме съхранение на самоличността, при условие че можем да започнем с прехвърлянето на умовете ви, докато са в добро състояние и възприемете някоя от включените в нашия списък среди. Ние предлагаме повече от двеста среди, като се започне от...

Йе-ксинг щракна с пръсти.

— Мъртвите — възкликна тя, неочаквано разбрала. Търговецът кимна, макар изразът на лицето му да загуби част от предишната си любезност.

— Така наричаха първите, да. Разбирам, че сте запознати с артефакта, наречен „Хичиянски рай“, който сега се използва за транспортиране на колонисти...

— Аз съм транспортен офицер трети ранг — представи се Йе-ксинг съвсем искрено, макар и малко напрегнато, — а моят приятел тук е седми ранг.

— Завиждам ви — каза търговецът. Изразът на лицето му показваше, че наистина им завижда. Но това не му попречи да продължи с търговската си оферта. Уолтърс слушаше внимателно, Джени Йе-ксинг държеше ръката му. Той ѝ бе благодарен за тази подкрепа. Това го отклоняваше от мисълта за Мъртвите и тяхното протеже, Уон... или най-малкото за онова, което Уон правеше в момента.

— Първите Мъртви — обясни търговецът — за нещастие са били доста лошо обработени. Прехвърлянето на техните памети и самоличност от влажните им, сиви черепи в кристалните запамятаващи устройства било извършено от неквалифицирани работници, използващи апаратура, предназначена за съвсем други биологични видове. Затова съхранението не е съвършено. Най-лесният начин да се обясни това — продължи търговецът — е да се допусне, че Мъртвите са преживели такъв стрес от неквалифицираното прехвърляне, че са полудели. Такова нещо вече не се случва. Сега процедурата по съхранението е толкова усъвършенствана, че всеки починал човек може да разговаря с оцелелите като жив. Нещо повече! „Пациентът“ води активен живот в запамятаващото устройство. Той може да се радва на мюсюлмански, християнски или всякакъв друг рай, заедно с разпръснати като перли върху тревата красиви момичета,

съответно момчета, ангелски хорове и какво ли още не. Ако пък не е религиозен, може да се отдаде на някой спорт — алпинизъм, планинизъм, леководолазен спорт, свободно падане — да слуша каквато желае музика в каквато желае компания... и, разбира се — търговецът, тъй като не беше сигурен във вида на връзката между Уолтърс и Йе-ксинг, избягна в информацията прекаления колорт, — секс. Всякакъв вид секс. И много други неща.

— Колко скучно — каза Уолтърс и се замисли.

— За вас и за мен — съгласи се търговецът, — но не и за тях. Виждате ли, те не си спомнят ясно програмираните изживявания. Към техните запаметяващи устройства има включено ускорено забравяне. Ако вие разговаряте с някой близък днес и след една година подновите разговора, той ще си го спомни. Но в техните памети програмираните изживявания бързо се забравят... остава само споменът от някакво удоволствие, така че те желаят да го изживяват отново и отново.

— Ужасно! — не издържа Йе-ксинг. — Оди, мисля, че е време да се връщаме в хотела.

— Още не, Джени. Какво искахте да кажете, като споменахте за разговори с тях?

Очите на търговеца заблестяха.

— На някои от тях им доставя истинско удоволствие да разговарят, дори с непознати. Можете ли да отделите една минутка? Много е просто. — Докато говореше, той ги поведе към пиезовизора, прелисти един подвързан с коприна указател и набра на клавиатурата серия от кодове. — Фактически с някои от тях се сприятелих — обясни стеснително. — Когато нямам работа в магазина, набирам някой от тях и прекарвам по-голямата част от времето в сладки приказки... Ах, Рекс! Как си?

— О, чудесно — отговори от екрана на пиезовизора един красив, загорял мъж. — Радвам се да те видя! Не мисля, че познавам приятелите ти — добави той и се взря дружелюбно към Уолтърс и Йе-ксинг. Изглеждаше идеално за възрастта си. Нямаше никакви следи от оплешивяване и всичките му зъби бяха запазени. Имаше бръчици само около очите, от смях, но иначе лицето му бе гладко, а очите — блестящи и топли. Той учтиво се запозна. Запитан какво прави, скромно вдигна рамене:

— Тъкмо се канех да изпея „Катули Кармина“ с Виенската щаатсопера, знаете. — Той намигна. — Водещото сопрано е много хубава и аз смятам, че тези секси строфи ѝ въздействат по време на репетициите.

— Удивително — промърмори Уолтърс, загледан в него. Но Джени Йе-ксинг не беше много очарована.

— Не искаме да ви откъсваме от вашите музикални партньори — каза учтиво тя, — пък и се страхувам, че трябва да тръгваме.

— Ще ме почакаат — отговори Рекс, който не схвана истинския мотив. — Винаги ме изчакват.

Уолтърс бе възхитен.

— Кажете ми — попита той, — когато говорите за, хм, дружбата в това, хм, състояние... може ли човек да си избере хората, с които да дружи? Дори ако те са все още живи?

Въпросът бе отправен към търговеца, но Рекс го изпревари. Той се вгледа проникателно и съчувствено в Уолтърс.

Когато програмите и базите данни за така наречените Мъртви станали достъпни за изследване, моят създател, С.Я.Бродхед, естествено проявила голям интерес. Тя се заела със задачата да дублира тяхната работа. Най-сложната част било, разбира се, пренасянето на базата данни на човешкия мозък и нервна система, които се съхраняват химически, върху хичиянските ветрила с данни. Еси се справила много добре. Не само достатъчно добре, за да получи специални права за откриване на магазините „Живот след смъртта“, но и достатъчно добре... е, нека си го кажа направо... за да създаде мен. Търговската фирма „Живот след смъртта“ беше изградена въз основа на първите ѝ изследвания. По-късно тя стана още по-добра... по-добра даже от хичиянците... защото Еси не само приложи техните технологии, но и използва независима човешка технология. Мъртвите никога не биха могли да

преминат Тюрингския тест. Обработените от Еси Бродхед умове, след известно време, можеха.

— Всеки, с когото пожелаете — отвърна и кимна, сякаш споделяше някаква обща увереност. — Всеки жив или мъртъв, или въображаем. И, господин Уолтърс, те също ще направят за вас всичко, каквото пожелаете! — Фигурата се засмя. — Винаги съм казвал — добави Рекс, — че онова, което хората наричат „живот“, е в действителност само някакъв преход по пътя към истинското съществуване тук. Просто не мога да разбера, защо хората го отлагат толкова дълго.

Фирмата „Живот след смъртта“ фактически беше едно от малките съпътстващи предприятия, които обичах най-много, но не защото носеше голяма печалба. Мисълта за нея ме осени съвсем неочаквано, когато открихме, че хичиянците могат да съхраняват, в запаметяващи устройства умове на мъртви. Щом те могат да го правят, казах аз на добрата си жена, защо да не можем и ние? Наистина, отвърна жена ми, няма никаква причина да не можем, Робин, бъди сигурен. Дай ми само малко време да разшифровам кодовете. Още не бях решил дали искам това да бъде направено с мен и ако искам, кога.

Бях напълно сигурен обаче, че не го искам за Еси, най-малкото не тогава. Затова бях радостен, че куршумът не я засегна, а само ѝ разби носа.

Е, имаше и още нещо. Отведоха ни в ротердамската полиция. Униформеният сержант ни предаде на дежурния офицер, който ни качи в голямата си бърза кола със запалени фарове, закара ни в кабинета си и ни предложи кафе. След това бригадният генерал Зуитц ни заведе в кабинета на инспектор Ван дер Ваал — грамадна жена със старомодни контактни лещи, от които ни гледаха съчувствено изпъкналите ѝ очи. Колко неприятно за вас, минеер, надявам се, че раната не е болезнена, мевроу^[9], не преставаше да говори тя, докато ни водеше нагоре по стълбите към кабинета на комисаря Лутзлек, който имаше съвсем

различен вид. Нисък. Слаб. Рус, със сладко момчешко лице, макар че трябва да беше поне петдесетгодишен, за да е стигнал до поста главен комисар. Човек можеше да си го представи как пъха пръст в пробива на дигата и остава там вечно, ако трябва, или поне докато не се удави.

— Благодаря ви, че дойдохте във връзка с това произшествие в участъка — каза той и ни предложи да седнем.

— Инцидент — поправих го аз.

— Не. За съжаление не е инцидент. Ако беше инцидент, щеше да е от компетенцията на общинската полиция, а не на мен. Затова провеждаме разследване и молим за сътрудничество.

Реших да го сложа на място и казах:

— Времето ни е много ценно, за да го прахосваме за такава дреболия.

Беше неумолим.

— Вашият живот е още по-ценен.

— О, хайде! Някой войник от парада при подхвърляне на оръжието си без да иска е натиснал спусъка.

— Минеер Бродхед — поклати глава комисарят, — първо, никой войник не е имал патрон в пушката си. Във всеки случай пушките са без ударници, Второ, участниците в парада дори не бяха войници; бяха студенти, наети и облечени като войници за парада, както гвардейците в Вькингамския дворец. Трето, изстрелът не е дошъл от парада.

— Откъде знаете?

— Намерихме пушката. — Изглеждаше много ядосан. — В едно полицейско шкафче за дрехи! За мен това е много смущаващо, mineer, както вярвам можете да си представите. На парада имаше много допълнителни полицаи и те използваша портативна тоалетна стая в една каравана. „Полицаят“, стрелял с пушката, е бил непознат за другите, но там са били събрани полицаи от много подразделения. Докарани да почистят след парада. Той бързо се облякъл и излязъл, а шкафчето за дрехите останало отворено. В него нямало нищо друго, освен униформата... открадната, предполагам... пушката и ваша снимка. Не на мевроу. Ваша.

Лутзлек седна и зачака. Потното момчешко лице беше спокойно.

Аз не бях. Трябваше ми цяла минута, за да възприема съобщението, че някой е искал да ме убие. Беше страшно. Не просто да умра. Това е страшно по дефиниция. Миналият ми опит

свидетелства колко силно мога да се изплаша, когато усетя, че наоколо има смърт. Но убийството е по-лошо от обикновената смърт.

— Знаете ли как ме кара да се чувствам това? — казах аз. — Виновен! Искам да кажа, че сигурно съм направил нещо, поради което някой ме мрази.

— Точно така, минеер Бродхед. Какво предполагате, че може да сте направили?

— Нямам ни най-малка представа. Ако намерите мъжа, положително ще научите причината. Това сигурно няма да е много трудно... трябва да има отпечатащи, дори снимка на някой филм...

— Не ме учете как се провежда полицейско разследване — каза комисарят и въздъхна. — Правим всички тези неща, разбира се, плюс подробни интервюта с всеки, който може да е видял човека, плюс задълбочен анализ на всякакви други средства за идентификация. Предполагам, че този човек е професионалист и следователно такъв подход няма да помогне. Затова подхващаме издирването по друг начин. Кой са вашите врагове и какво търсите в Ротердам?

— Не мисля, че имам врагове. Бизнес-конкуренти — може би, но те не убиват хора.

Лутзлек чакаше търпеливо, затова продължих:

— Колкото до моето пребиваване в Ротердам, мисля, че това е добре известно. Деловите ми интереси включват известно участие в експлоатацията на хичиянски артефакти.

— Това е известно — каза той не чак толкова търпеливо.

Вдигнах рамене.

— Аз съм страна в процес, провеждан в Международния дворец на правосъдието.

Комисарят отвори едно чекмедже на бюрото си, надникна в него, после замислено го затвори.

— Минеер Бродхед — заговори той, — вие сте провели тук, в Ротердам, много срещи, които не са свързани с този процес, а с въпроса за тероризма. Вие искате да го спрете.

— Всички искат това — заявих аз и почувствах, че не само червата ми са напрегнати. Бях плувнал в пот.

— Всички искат, но вие и правите нещо в тази насока, минеер. Затова смятам, че наистина имате врагове. Враговете на всички нас. Терористите. — Лутзлек се изправи и ни посочи вратата. — Ще се

погрижа, докато сте под моя юрисдикция да имате полицейска охрана. След всичко това мога само да повтора предупреждението, защото вярвам, че сте застрашени от тях.

— Всички са застрашени — отвърнах аз.

— Всички са застрашени случайно, да. Но сега вие сте специален обект за тях.

Нашият хотел бе строен във времето на благоденствието за туристи, които харчат много, и за богати хора. Най-хубавите апартаменти бяха обзаведени по техен вкус, който не винаги съвпаднаше с нашия. Нито Еси, нито аз харесвахме сламените рогозки и дървените блокчета за главите вместо възглавници. Но управата изнесе всички тези мебели и на тяхно място постави подходящо легло. Кръгло и огромно. Очаквах с нетърпение да се хвърля на него. Коридорът пък беше с архитектура, която мразех; конзолни пътеки и фонтани, повече от фонтаните във Версай, и толкова много огледала, че когато човек минаваше по него и вдигнеше глава, имаше чувството, че е в Космоса. Благодарение на подчинените на комисаря или на младия полицай, който той изпрати да ни придружи до хотела, преминаването през него ни беше спестено. Вмъкнахме се през един служебен вход, след това в добре тапициран асансьор, който миришеше от разнасяната по стайте храна. На площадката имаше промяна в мебелировката. Точно срещу вратата на нашия апартамент, към стълбището, стоеше изправена една мраморна крилата Венера. Сега тя си имаше облечен в син костюм компаньон — съвсем обикновен на вид човек, старателно отбягващ да ме погледне в очите. Обърнах се към придружаващата ни полицайка. Тя се усмихна смутено, кимна на колегата си на стълбището и затвори вратата зад нас.

Наистина бяхме специален случай.

Седнах и заразглеждах Еси. Носът ѝ беше все още малко подут, но изглежда не я болеше.

— Може би трябва да си легнеш — предложих ѝ аз.

Тя ме погледна спокойно и състрадателно.

— Заради окървавения ми нос ли, Робин? Колко си глупав. Или имаш наум нещо интересно?

Истински съм задължен на скъпата си жена, защото щом подхвърли този намек, въпреки проваления ми ден и скапаното ми дебело черво, наистина ми дойде нещо наум. След двадесет и пет години човек би помислил, че дори и сексът започва да доскучава. Моята информационно-търсеща програма и приятел Алберт ми беше казал, че това е доказано лабораторно. Били правени изследвания с плъхове. Измервали честотата на половите сношения. С времето тя непрекъснато намалявала. После сменили женските. Мъжките се оживили и възстановили половата си активност. Значи това е научно установен факт... за плъхове... но аз предполагам, че поне в това отношение не съм плъх. Всъщност, правех го с голямо желание, докато някой не ме наръга в корема с нож.

Не издържах. Изревавах.

Еси ме отблъсна. Тя бързо се изправи и извика Алберт на руски. Холограмата покорно оживя, погледна ме и кимна.

— Да — каза Алберт. — Моля, госпожо Бродхед, поставете китката на Робин до аптечката с лекарства на нощната масичка.

Бях се превил надве и за момент помислих, че ще повърна, но онова, което беше в мен, бе прекалено лошо, за да го изхвърля така лесно.

— Направи нещо! — извика Еси, задърпа ме енергично към разголените си гърди и притисна ръката ми към масичката.

— Вече го правя, госпожо Бродхед — отвърна Алберт. Иглата на спринцовката се заби и в ръката ми се вля някакво лекарство. Усетих изтръпване. Болката намаля и стана поносима. — Не трябва прекалено да се тревожиш, Робин — каза мило Алберт, — и вие също, госпожо Бродхед. Очаквам тази исхемична атака от часове. Това е само симптом.

— Проклетата нахална програма — изруга Еси, която я беше написала. — Симптом на какво?

— На започнал процес на окончателно отхвърляне госпожо Бродхед. Още не е критично, особено след като съм назначил лечение, заедно с болкоуспокояващи. Все пак предлагам утре да се извърши операция.

Вече се чувствах достатъчно добре и седнах на края на леглото. Проследих с палеца на крака си стрелките върху килима, сочещи към Мека.

— Как стои въпросът с поносимостта на тъканта?

— Уредено е, Робин.

Натиснах леко корема си. Не експлодира.

— За утре имам насрочени много срещи — възразих.

Еси, която нежно ме люлееше, стана и въздъхна.

— Упорит човек! Защо отлагаш? Можеше да извършиш трансплантацията преди седмици и да ни спестиш всички тези тревоги.

— Не исках — обясних аз. — Във всеки случай Алберт ми каза, че имам време.

— Имаш време! Разбира се, че имаш време. Затова ли се размотаваш нагоре-надолу, докато, о, извинявай, изведнъж се случи неочакваното, времето свърши и ти умреш? Аз те обичам топъл и жив, Робин, а не във вид на програма!

Зарових нос в шията ѝ, после потрих буза.

— Болник! Махай се! — озъби се тя, но не се отдръпна, — Хм! Виждам, че се чувстваш по-добре.

— Доста по-добре.

— Достатъчно добре ли, за да говориш разумно и да уточниш постъпването си в болница?

Духнах в ухото ѝ.

— Еси, естествено, че ще го направя, но не в тази минута. Ако правилно си спомням, двамата с теб имахме нещо важно да вършим. Но не пред Алберт. Така че ти трябва да се изключиш, стари приятелю.

— Разбира се, Робин. — Той се усмихна и изчезна. Но Еси ме отблъсна, загледа ме и поклати глава.

— Слушай, Робин — каза тя. — Искаш ли да те запиша като програма „Живот след смъртта“?

— В никакъв случай — възразих аз. — Точно сега не това обсъждаме.

— Обсъждаме! — присмя се тя. — Ха, зная аз твоето обсъждане... Искях само да кажа, че ако те превърна в безтелесен ум, Робин, можеш да се обзаложиш, че в някои отношения ще те направя съвсем различен!

Беше много спокоен ден. Нищо чудно, че бях забравил някои маловажни подробности. Моята секретарска програма, разбира се, не беше забравила. Сервизната врата на килера се отвори и влезе процесия от „Сервиране по стаите“ с вечеря не за двама, а за четирима. Тогава изведнъж си спомних.

— О, Господи — възкликна Еса и се удари по челото с обратната страна на ръката. — Твоят беден приятел с жабешкото лице, Робин, когото покани на вечеря! Погледни се! Бос! И по бельо! Некултурният наистина, Робин. Ставай и се обличай!

Станах, защото нямаше никаква полза да споря, но все пак и възразих.

— Вярно, че съм по бельо, но какво да кажа за теб?

Еси ме погледна язвително. Всъщност тя не беше по бельо, а в една от онези разцепени отстрани китайски дрехи. Приличаше колкото на рокля, толкова и на нощница. Използваше я ту за едното, ту за другото.

— Когато се отнася за лауреат на Нобелова награда — каза Еси укорително, — всичко, което носи, е добро. Взела съм си и душ, а ти не си и смърдиш като пръч... И, о, Боже мой — добави тя и обърна ухо към вратата, — мисля, че са вече тук!

Еси тръгна към вратата, а аз — към банята, но се забавих достатъчно дълго, за да чуя шума от спора. Един от сервитьорите, който най-малко от всичко беше такъв, също се заслуша, намръщи се и машинално се пресегна към издутината под мишницата си. Въздъгнах, оставих ги да се оправят и влязох да се изкъпя.

Всъщност това не беше баня. Беше цял апартамент. Ваната бе достатъчно голяма за двама души. Може би дори за трима или четирима, но аз си мислех за двама... макар че се зачудих какво ли обичат да правят арабските туристи в техните бани. Във ваната имаше скрито осветление, скулптури, от които течеше топла или студена вода. Подът беше застлан с дебел килим. И всичките просташки неща като тоалетни бяха в благоприлични самостоятелни малки кабинки. Беше странно, но хубаво.

— Алберт — извиках, докато свалях потника си през главата.

— Да, Робин? — отговори Алберт. Не се появи образ, чу се само гласът.

— Това като че ли ми харесва. Погрижи се да го заснемеш. Искам такава баня в жилището ми на Тапанско море.

— Разбира се, Робин — отвърна той, — но междувременно мога ли да ти напомня, че гостите ти те чакат?

— Можеш, защото вече го направи.

— И не се преуморявай, Робин. Лекарството, което ти дадох, има само временно действие, освен ако...

— Изключи се! — заповядах аз и влязох в хола да поздравя гостите. Масата беше отрупана с кристал и порцелан, горяха свещи, виното бе в кофичка с лед, сервитьорите стояха учтиви и внимателни. Дори и онзи, с издутината под мишницата.

— Извинявайте, че ви накарах да чакате, Оди — казах аз и им се усмигнах, — но имах тежък ден.

— Вече им казах — обади се Еси и подаде една чиния на младата ориенталска гостенка. — Налагаше се, тъй като тъпият полицай на вратата ги взе за терористи.

— Опитах се да му обясня — измърмори Уолтърс, — но той не говореше английски. Наложих се госпожа Бродхед да превежда. Добре е, че знаете холандски.

Еси вдигна грациозно рамене.

— Ако говориш високо, няма значение дали говориш холандски или английски. Важно е също така — каза тя информативно — състоянието на ума. Кажете ми, капитан Уолтърс, когато говориш на чужд език, който другият не разбира, какво си мислиш?

— Ами, мисля, че не съм го казал правилно.

— Ето, виждаш ли! Точно така. А пък аз си мисля, че той не ме е разбрал правилно. Това е основно правило при говорене на чужд език.

Почесах се по корема.

— Хайде да вечеряме — предложих и тръгнах към масата, но не пропуснах погледа на Еси, затова се постарях да бъда общителен. — Всички изглеждаме доста жалки — казах направо, имайки предвид гипса на китката на Уолтърс, ожуленото лице на Йе-ксинг, все още подутия нос на Еси. — Сякаш сме се били.

Оказа се, че казаното от мен не е никак тактично, тъй като Уолтърс бързо ме информира, че наистина са се били под влияние на телепатичния психокинетичен приемопедавател на терористите. Тогава поговорихме малко за терористите. След това за жалкото състояние, в

което се намираше човешката раса. Не беше весел разговор, особено когато Еси започна да философства.

— Какво скапано същество е човекът — каза тя, а после се коригира. — Не. Не съм справедлива. Човешкото същество може да бъде доста добро, дори толкова добро, колкото присъстващите тук четирима. Не съвършено. Но статистически от, да речем, от сто възможности за проява на доброта, алтруизъм, благоприличие... всички онези черти, които ние хората ценим, нали разбирате... в действителност ще ги проявят не по-малко от двадесет и пет души. Но народите? Политическите групировки? Терористите? — Еси поклати глава. — От сто случая нито един. Или може би един, и то, можете да сте сигурни, с някаква користна цел. Виждате ли, злобата е черта, която се сумира. В отделното човешко същество тя може да е колкото едно зрънце. Но ако се събере, от примерно десет милиона човешки същества в една малка страна или група хора, тя става достатъчно голяма, за да унищожи целия свят!

— Готов съм за десерта — казах аз и дадох знак на сервитьорите.

Ще си помислите, че намерението беше достатъчно ясно за гостите ми, особено като се вземе предвид, че вече знаеха за тежкия ден, който бяхме имали! Нищо подобно! Уолтърс беше упорит. Той не бързаше с десерта. Настоя да ми разкаже историята на живота си, продължи да гледа към сервитьорите, а аз се чувствах доста неудобно и причината за това не беше само коремът ми.

Еси казва, че не съм търпелив с хората. Може би е права. Приятелите, с които се чувствам най-добре, са по-скоро компютърни програми, отколкото хора от плът и кръв, а те не се засягат... е, не съм съвсем сигурен дали това се отнася за Алберт. Но е вярно, да речем, за моята секретарска програма или моя готвач. Вярно е и, че бях станал нетърпелив към Оди Уолтърс. Неговият живот представляваше тъпа сапунена опера. Беше изгубил жена си и спестяванията си. Беше използвал без разрешение апаратурата на „С.Я.“, със съгласието на Йексинг, заради което тя си бе изгубила работата. Беше похарчил и последния си цент, за да дойде в Ротердам по причина, която не посочи, но очевидно бе свързана с мен.

Е, аз не съм човек, който не „заема“ пари на приятел в беда, но в момента нямах настроение. Причината не беше от страх за Еси или пропадналия ден, или безпокойство, че следващият смахнат с пушка

ще ме уцели. Проклетите ми черва започнаха да се обаждат. Накрая не издържах и казах на сервитьорите да раздигат масата, макар че Уолтърс още се мотаеше с четвъртата чаша кафе, тръгнах към масата с ликьорите и пурите и се обърнах към него, докато вървахме.

— Какво има, Оди? — направо запитах, изоставил добрия тон.
— От пари ли имаш нужда? Колко?

Той ме погледна. Колебаваше се, изчака и последният сервитьор да излезе и тогава каза:

— Не се отнася за пари — заяви с треперещ глас, — а за нещо, за което ти с желание ще платиш, защото го искаш. Ти наистина си богат човек, Бродхед. Може би не искаш да се тревожиш за хората, които се трепят за теб, но аз допуснах грешката да го направя два пъти.

Не обичам да ми напомнят, че дължа някому услуга, но не можах нищо да кажа. Джени Йе-ксинг сложи ръка на пострадалата му китка... леко.

— Кажу ми направо какво си намерил, Оди — посъветва го тя.

— Какво да ми каже? — попитах аз, а кучият му син вдигна рамене и го каза така, сякаш ми съобщаваше, че е намерил ключовете от колата ми на пода:

— Да ти кажа, че намерих, според мен, истински, жив хичиянец.

[1] Свободна мъжка риза с цветни фигури, носена в западна Африка. — Б.пр. ↑

[2] Mijneer — господин (хол.). — Б.пр. ↑

[3] Завита мексиканска питка, обикновено с пълнеж. — Б.пр. ↑

[4] Индиански неквасен хляб или палачинка. — Б.пр. ↑

[5] Войници от френската пехота, съставена първоначално от алжирци, отличаващи се с живописните си ориенталски униформи. — Б.пр. ↑

[6] Поликлиника (нем.) — Б.пр. ↑

[7] Добър ден (нем.) — Б.пр. ↑

[8] Добре дошли (кит.) — Б.пр. ↑

[9] Mevrouw (хол.) — Б.пр. ↑

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

БОГ И ХИЧИЯНЦИТЕ

Намерих хичиянец... Намерих парче от кръста господен... Говорих с Господ, буквално говорих... Всички тези твърдения имат един и същи характер. Не им вярваш, но те плашат. А след това, ако установиш, че са верни или не можеш да си сигурен, че не са... тогава настъпва време на чудесата и време, през което си изплашен до смърт. Бог и хичиянците! Когато бях дете, не ги различавах добре и дори като възрастен все още ги бъркам.

Минаваше полунощ, когато реших да ги пусна да си вървят. Бях измъкнал всичко от тях. Имах откраднатите от „С.Я.“ ветрила с данни. Бях привлякъл Алберт в дискусията да задава всички въпроси, които можеше да измисли с находчивия си ум. Чувствах се ужасно скапан и съсипан, болкоуспокояващите отдавна бяха престанали да действат, но не можех да си легна. Еси категорично заяви, че ако съм решил да се убия от преумора, тя ще остане да се порадва на спектакъла, но скоро захърка на дивана и аз отново извиках Алберт.

— Една последна подробност — казах аз. — Уолтърс твърди, че се е отказал от награда от един милион долара, за да ми съобщи видяното. Затова веднага преведи, хъм, преведи два милиона по сметката му.

— Разбира се, Робин. — На Алберт никога не му се доспива, но когато иска да ми покаже, че е минало времето за лягане, той умее демонстративно да се прозява и протяга. — Трябва да ти напомня, обаче, че здравословното ти състояние...

Казах му какво може да прави с информацията си за здравословното ми състояние. След това му казах да направи същото и с идеята си на следващия ден да ме вкара в болница. Той разпери грациозно ръце.

— Ти си шефът, Робин — отвърна скромно Алберт. — Все пак мислех...

Не е вярно, че Алберт Айнщайн не ми отнема никакво време. Тъй като обаче той действа със скоростта на елементарните частици, времето не може да се възприеме от човек от плът и кръв като мен. Освен когато не го прави нарочно, за да постигне драматичен ефект.

— Хайде, Алберт, изплюй камъчето.

Той вдигна рамене.

— При твоето рисковано здраве не искам да се вълнуваш без причина...

— Без причина! Господи, Алберт, понякога наистина се държиш като тъпа машина. Каква по-основателна причина може да има от намирането на жив хичиянец?

— Да — съгласи се той, засмука замислено лулата си и смени темата. — От сензорните данни, които получавам, Робин, мисля, че изпитваш силна болка.

— Колко си умен, Алберт! — Истината беше, че бутилката за разбиване на масло в стомаха беше превключила на по-високи обороти. Сега тя се бе превърнала в миксер, ножчетата на който правеха вътрешностите ми на пюре и всяко завъртане се чувстваше като отделна болка.

— Да събудя ли госпожа Бродхед и да й кажа?

Последното ме попита закодирано. Ако събудехме Еси и й кажехме нещо такова, тя веднага щеше да ме сложи да легна, да набере хирургическите програми и да ме предаде в ръцете на „Пълно здравно обслужване“. Истината беше, че последното бе започнало да ми изглежда привлекателно. Болката, за разлика от смъртта, ме плашеше. Смъртта идва и всичко свършва, докато болката изглеждаше безкрайна. Но не точно тогава.

— Няма начин, Алберт — казах аз. — Най-малкото не преди ти да кажеш онова, което така скромно премълчаваш. Да не би да намекваш, че съм направил погрешно заключение? Ако е така, кажи ми къде съм сбъркал.

— Само в определянето на възприетото от Оди Уолтърс като хичиянец, Робин — отговори той и се почеса по бузата с тръбицата на лулата си.

Изправих се и се хванах за корема, защото рязкото движение не ми подейства добре.

— Какво друго би могло да бъде, Алберт?

— Нека да разгледаме доказателството — започна важно той. — Уолтърс каза, че разумната форма на живот, която е открил, изглеждала забавена, дори спряла. Това е в съответствие с хипотезата, че е хичиянска, тъй като се смята, че те са в черна дупка, където времето тече по-бавно.

— Точно така. Тогава защо...

— Второ — продължи Алберт, — че я е открил в междузвездното пространство. Това също съответства, тъй като се знае, че хичиянците имат възможност да отиват там.

— Алберт!

— И накрая — завърши спокойно той, без да обръща внимание на протестите ми, — детекцията е била на разумна форма на живот, различна от нашата — той ми намигна — и, следователно, хичиянска. Обаче — допълни великодушно Алберт, — копието на корабния дневник, предоставено ни от капитан Уолтърс, повдига сериозни въпроси.

— Продължавай, да те вземат дяволите!

— Разбира се, Робин. Нека да ти покажа данните. — Той се помести в едната страна на холографската рамка и до неговия образ се появи корабната карта. На нея се виждаше далечно бяло петно, а вдясно по полето на картата затанцуваха символи и цифри. — Обърни внимание на скоростта, Робин. Хиляда и осемстотин километра в секунда. Тази скорост не е невъзможна за природен обект... да речем, кондензат от вълновия фронт на свръхнова звезда. А за хичиянски кораб? Защо ще лети толкова бавно? И всъщност, това прилича ли ти на такъв кораб?

— Не прилича изобщо на нищо, за Бога! Просто петно. На голямо разстояние. Нищо не може да се каже.

Малката фигура на Алберт в едната страна на екрана кимна.

— Да, при тази големина наистина не може — съгласи се той, — но аз мога да увелича образа. Съществува, разбира се, друго негативно доказателство. Ако източникът наистина е черна дупка...

— Какво?

Той се престори, че неправилно ме е разбрал.

— Казах, че хипотезата източникът да е черна дупка не е съвместима с пълното отсъствие на гама или рентгеново лъчение от

тази област, каквото вероятно трябва да съществува от поглъщането на прах и газ.

— Алберт — смъмрих го аз, — понякога отиваш твърде далеч!

Той ме погледна със зле прикрита загриженост в очите. Познавам тези спокойни погледи на Алберт и претенциите му, че забравя за някои неща, са само средство за постигане на желания ефект. Те не отразяват правилно действителността... особено когато ме гледа право в очите. Очите, изобразени в холографския образ на Алберт, не се различават от очите на една снимка. Ако той ме възприема, а Алберт определено ме възприема добре, това става чрез лещите на камери и свръхзвукови импулси, капацитивни сонди и инфрачервени датчици. Никое от тези технически средства не е разположено близо до очите на образа на Алберт. Но все пак съществуват моменти, когато тези очи сякаш проникват в душата ми.

— На теб иска ли ти се да вярваш, че са хичиянци, Робин? — попита тихо той.

— Не е твоя работа какво ми се иска! Покажи ми увеличено изображение на обекта!

— Много добре.

Образът се изпъстри... нашари се като мрамор... изчисти се. Приличаше на огромно водно конче. По-голяма част от прозрачните му крила можеха да се видят благодарение на звездите, които закриваха. Но там, където се събираха всички крила, имаше цилиндричен предмет с блестящи точки на повърхността и част от тази светлина се отразяваше от крилата.

— Това е платноходка! — възкликнах аз.

— Да. Платноходка е — съгласи се Алберт. — Фотонен космически кораб. Тягата се получава от светлинното налягане върху системата от платна.

— Но, Алберт... Но, Алберт, това сигурно отнема цяла вечност.

Той кимна.

— За нашите условия, да, добре казано. При оценената скорост пътуването, например, от Земята до най-близката звезда, Алфа Центавър, ще продължи приблизително шестстотин години.

— Боже Господи. Шестстотин години в тази малка платноходка?

— Не е малка, Робин — коригира ме той, — Просто е по-далече, отколкото ти се струва и затова изглежда малка. Данните ми са само

приблизителни, но според най-добрата ми оценка, разстоянието от върха на едното платно до върха на отсрещното е не по-малко от сто хиляди километра.

На тапицирания с дамаска диван Еси изхърка, обърна се, погледна ме и промълви укорително: „Още не си си легнал!“, после отново затвори очи, без да се събуди. Седнах и умората и болката нахлуха в мен.

— Ще ми се да съм заспал — казах аз. — Трябва да се успокоя преди да вляза в болницата.

— Разбира се, Робин. Слушай какво ще ти предложи — започна хитро Алберт. — Ти почти не вечеря, затова ще ти приготвя малко хубава супа с лющен грах или може би задушена риба със сланина...

— Ти знаеш какво ще ме приспи, нали? — попитах, почти засмян, радостен, че мислите ми отново се върнаха към обикновени неща. — Защо не?

Преместих се в нишата за хранене. Оставих барманската подпрограма да ми приготви горещ ром. От дясната страна на екрана на пиезовизора се появи Алберт да ми прави компания.

— Нека да пийнем по още едно преди да вечерям. Става ли?

— Разбира се, Робин — съгласи се той и се почеса с тръбицата на лулата. — Робин?

— Да? — казах аз, като се пресегнах за новото питие.

— Робин... — стеснително ме погледна той, — ...имам една идея.

Бях в добро настроение, затова вдигнах към него вежда в знак, че му разрешавам да продължи.

— Уолтърс ме насочи към нея. Институционализирай онова, което направи за него. Учреди годишни награди. Подобно на Нобеловите. Наречи ги награди на „Гейтуей Корп. за наука“. Шест награди годишно от по сто хиляди долара в определени области на науката и откритията. Изготвил съм бюджет — той се отмести настрана и обърна глава, за да погледне към ъгъла на екрана. Появиха се добре отпечатани проспекти — и от него се вижда, че годишните разходи ще възлизат на шестстотин хиляди долара и почти всичките ще се възстановят от спестяване от данъци и участие на трета страна...

— Спри, Алберт. Не се превръщай в счетоводител. Бъди мой научен съветник. Награди за какво?

— За принос в решаване на загадките на Вселената — каза просто той.

Облегнах се назад и се протегнах. Почувствах се отпочинал и затоплен. И великодушен дори към една компютърна програма.

— О, по дяволите, Алберт, разбира се. Продължавай. Супата още ли не е готова?

— Тъкмо стана — отвърна любезно той. Наистина беше готова. Бръкнах с лъжицата. Беше от риба и лук. Гъста. Бяла, с много сметана.

— Не разбирам какъв е смисълът — отбелязах.

— За получаване на информация, Робин — отговори Алберт.

— Но аз мислех, че ти получаваш всякакъв вид информация.

— Разбира се, че получавам... след като се публикува. Имам въведена концептуално-търсеща програма, която работи през цялото време с повече от четиридесет и три хиляди тематични флага^[1] и щом някъде се появи нещо, да кажем, транскрипция на хичиянски текст, то автоматически влиза в моята памет. Но аз искам да го имам преди да е публикувано, дори и ако не е публикувано. Като откритието на Оди, разбираш ли? Наградите ще се присъждат ежегодно от жури... Ще се радвам — той намигна, — ако мога да ти помогна в неговото избиране, ъ да предложи шест области на изследване. — Той кимна към екрана. Разпределението на бюджета изчезна и на негово място се появи добре подредена таблица:

1. Хичиянски комуникации.
2. Наблюдения и интерпретация на липсваща маса.
3. Анализ на хичиянска технология.
4. Ликвидиране на тероризма.
5. Премахване на международното напрежение.
6. Увеличаване продължителността на живота.

— Всичко звучи много похвално — казах аз одобрително. — Супата също е чудесна.

— Да — съгласи се той, — главните готвачи изпълняват много точно дадените им нареждания. — Погледнах го сънливо. Гласът му изглеждаше по-тих... не, може би думите звучаха по-приятно... отпреди. Прозинах се и започнах да си трия очите.

— Знаеш ли, Алберт — казах аз, — никога по-рано не го бях забелязвал, но ти приличаш малко на майка ми.

Той остави лулата си и ме заразглежда съчувствено.

— Няма за какво да се тревожиш — успокой ме. — Изобщо няма за какво да се безпокоиш.

Погледнах сънливо вярната си програма.

— Предполагам, че си прав — кимнах. — Може би не приличаш на майка ми, обаче. Тези големи вежди...

— Няма значение, Робин — утеши ме с тих глас Алберт.

— Няма значение, нали? — съгласих се аз.

— Можеш направо да си легнеш — заключи той. Идеята толкова ми хареса, че си легнах. Не веднага. Не изведнъж. Бавно, внимателно. Помотях се полубуден и абсолютно удобно, абсолютно отпуснат, така че не знаех къде свърши полубудното състояние и откъде започна сънят. Чувствах се като насън или в унес, в онова междинно състояние, когато човек мисли, че спи, но не държи много на това, а мисълта му блуждае. О, да, мисълта ми блуждаеше. Много надалеч. Носехме се с Оди из Космоса, достигахме една подир друга черни дупки и търсехме нещо много важно за него, а също много важно и за мен, макар да не знаех защо. Имаше и едно лице, не на Алберт, не на моята майка, не дори на Еси, едно женско лице с големи тъмни вежди...

Ха, помислих си аз, приятно изненадан, кучият син ме дрогира!

А междувременно голямата галактика се завъртя и малки частички органична материя бутаха по-малки частички от метал и кристал в пространствата между звездите. И органичните частички изпитваха болка и мъка, и ужас, и радост по всички техни различни начини. Но аз през цялото време спях и за мен това нямаше никакво значение. Тогава.

[1] Едноразряден регистър или логическа променлива, отразяваща изпълнението или неизпълнението на определено условие (изч.). — Б.пр. ↑

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ЦЕНАТА НА ЛЮБОВТА

Едно малко парче органична материя, наречено Доли Уолтърс, беше заето да експериментира с всички човешки чувства... или по-точно с всички, освен радост... но с много други, като негодувание и скука. Особено скука, с изключение на онези моменти, когато в нейното малко, лошо сърце преобладаваше ужасът. Отвътре корабът на Уон приличаше на клетка в някоя сложна, напълно автоматизирана фабрика със свободно място колкото да пропълзят техниците по поддържането. Дори от примигващата златна спирала, неразделна част от двигателната система на хичиянския кораб, се виждаше само малка част. Уон бе поставил пред нея шкафа за храна. Личните вещи на Доли — те се състояха главно от нейните кукли и дамски превръзки за шест месеца — бяха напъхани в едно чекмедже в миниатюрната тоалетна. Цялата оставала част от свободното пространство бе на Уон. Нямаше много работа за вършене, нито пък място да се върши нещо. Един възможен начин за убиване на времето беше четенето. Единствените годни за четене ветрила с данни, които Уон бе взел, съдържаха главно детски приказки. Уон й каза, че били записани за него, когато бил малък. За Доли бяха изключително скучни, но все пак беше по-добре да ги чете, отколкото изобщо да не прави нищо. Някои готварски миризми караха Уон да търси убежище в спускаемия модул... или по-често да се нахвърля яростно върху Доли. Прането беше лесно. Състоеше се в поставяне на дрехите в някаква тенджерка под налягане, в която се подлагаха на въздействието на гореща пара, но когато се сушаха, те повишаваха влажността на въздуха, Това също бе една от причините за чести скандали. Всъщност Уон никога не я удряше... е, ако не броим онова, което вероятно смяташе за любовна игра... но много я плашеше.

Много повече я плашеха обаче черните дупки, които посещаваха. Те плашеха и Уон. Но страхът не го спираше. Само го правеше по-невъзможен за съжителство.

Когато Доли разбра, че цялата безразсъдна експедиция е само безнадеждно търсене на изгубения и вероятно отдавна умрял баща на Уон, тя започна да изпитва нежност към него. Искаше ѝ се да може да я изрази. Имаше случаи, макар и много редки, специално след секс, когато той не си лягаше веднага да спи или не я засягаше непростимо с някаква критична интимна забележка... когато за няколко минути те стояха притиснати един до друг и мълчаха. Тогава тя изпитваше голямо желание да се обърне към него като към човешко същество. Имаше случаи, когато изпитваше желание да сложи устни на ухото му и да му прошепне: „Уон? Знам как се чувстваш за баща си. Ще ми се да мога да ти помогна“. Но, разбира се, Доли никога не се реши да го направи. Другото нещо, което не се решаваше да му каже, беше, че по нейно мнение той ще убие и двама им... докато не стигнаха до осмата дупка и Доли нямаше избор. Дори на два дни от нея... два дена пътуване със свръхсветлинна скорост, на разстояние почти една светлинна година... беше различно.

— Защо да изглежда странно? — попита тя и Уон, без дори да се огледа, прегърбен пред екрана, отговори както се очакваше:

— Млъкни. — А след това продължи да разговаря със своите Мъртви. Откакто научи, че Доли не говори нито испански, нито китайски, той разговаряше с тях открито пред нея, но на език, който тя не разбираше.

— Недей, скъпи, моля те — настоя Доли и почувства стомахът ѝ да се свива на топка. — Нещо не е както трябва!

Какво точно, тя не можеше да каже. Обектът на екрана беше мъничък. Не бе много ясен и се движеше. Той бързо поглъщаше блуждаещи струйки материя, но нямаше следи от излъчване на енергия. И все пак нещо се виждаше — някаква въртяща се синя светлина, която определено не беше черна.

— Пах! — извика Уон, потейки се, и понеже бе изплашен, заповяда: — Обясни на кучката! На английски!

— Госпожо Уолтърс? — Гласът беше колеблив и слаб. Бе глас на мъртъв човек, ако изобщо беше човек. — Обяснявах на Уон, че това е така наречената гола сингулярност. Което означава, че тя не се върти, следователно не е точно черна. Уон? Откри ли я на хичиянските карти?

— Тъкмо се готвех да я потърся, глупако! — Гласът му трепереше, когато хвана уредите за управление. До първия образ се

появи друг. На едната половина на екрана беше синкавият, облачен, уморяващ очите обект. А на другата същият обект бе заобиколен от купчина ярки, къси червени линии и мигащи зелени кръгчета.

Мъртвият човек каза с мрачно задоволство:

— Това е опасен обект, Уон. Хичиянците са го означили като такъв.

— Глупав идиот! Всички черни дупки са опасни! — Той изключи говорителя и се обърна към Доли, разгневен и изпълнен с презрение. — Ти също си изплашена! — обвини я Уон и отиде с откраднатите ужасни устройства в спускаемия модул.

Доли се разтревожи още повече като видя, че Уон също трепери. Тя чакаше и гледаше с отчаяние екрана, в очакване да усети мисловното докосване, когато Уон се включеше към телепатичния психокинетичен приемопредавател. Чака много дълго, защото телепатичния психокинетичен приемопредавател не действаше на междузвездни разстояния. Доли неспокойно спеше, събуждаше се, надзърташе в люка на спускаемия модул, виждаше Уон да стои неподвижен и наведен до блестящата решетка и светещия като диамант тирбушон и отново заспиваше.

Сънят ѝ бе прекъснат от намесата — посредством телепатичния психокинетичен приемопредавател — на озлобения, изплашен, разстроен ум на Уон и тя веднага се разсъни, когато Уон нахлу в каютата и се надвеси над нея.

— Човек! — изломоти той, примигвайки от потта, която се стичаше в очите му. — Сега трябва да проникна вътре!

А междуременно аз сънувах една дълбока, стръмна гравитационна дупка и в нея — скрито богатство. Докато Уон манипулираше с откраднатите устройства и се потеше от ужас, аз се потях от болка. Когато Доли учудено гледаше големия призрачен обект на екрана, аз също го гледах. Тя никога не го беше виждала преди. Аз го бях виждал. Имах снимка на този обект над леглото си. Бях я направил по време, когато бях още по-болен и дори по-дезориентиран. Опитах се да се изправя, но силната нежна ръка на Еси ме бутна назад.

— Още си на животоподдържащи системи, Робин — сгълча ме тя. — Не трябва много да шаваш.

Бях в малката болнична стая. Построихме я в къщата на Тапанско море, когато започна да не ни се ходи до някоя клиника всеки път, щом някой от нас имаше нужда от здравна помощ.

— Как попаднах тук? — успях да попитам.

— Със самолет, как иначе? — Еси се наведе над мен да види нещо на екрана над главата ми и кимна.

— Значи съм опериран — заключих аз. — Кучият му син Алберт ме е упоил и тогава ти се ме пренесла.

— Колко си умен! Точно така. И всичко мина добре. Докторът казва, че си здраво селско прасе и бързо ще се възстановиш — продължи тя. — Само болката в корема ти ще продължи известно време, поради новите два и половина метра черва. Сега яж. След това поспи още малко.

Облегнах се назад, докато Еси се занимаваше с главната програма и загледах холографската снимка. Беше поставена там да ми напомня, че независимо колко неприятно е човъркането, което ще спаси живота ми, имал съм и по-неприятни моменти. Но тя не ми напомняше за това. Напомняше ми за една жена, която бях изгубил. Не искам да кажа, че не се бях сецал за нея от години, защото това не беше вярно. Често си мислех за нея... като за някакъв далечен спомен, а сега мислех за нея като за личност.

— Време е да изядеш рибения бульон! — изпя весело Еси. Боже Господи, тя не се шегуваше. Наистина бульонът миришеше отвратително на риба, но Еси каза, че съдържа всичко, от което се нуждая, и организъмът ми можел да го приеме в сегашното си състояние. А междувременно Уон проучваше черната дупка с интелигентните и сложни хичиянски апарати; и междувременно, токущо ми дойде-наум, че в болничната храна, която ядях, имаше не само лекарства; и междувременно интелигентните апарати извършваха и една специална задача, за която Уон не подозираше; и междувременно аз успях да остана достатъчно дълго буден, за да попитам Еси колко време съм спал и още колко се очаква да спя, я тя ми отговори: „Доста дълго и за двете, скъпи Робин“. После отново заспах.

Специалната задача била предупреждение, защото от всички хичиянски артефакти разрушителят на реда в подредени системи бил

апаратът, за който хичиянците най-много се тревожели. Те се страхували, че при неправилна употреба той може окончателно да разруши техния ред и затова във всеки от тези апарати имало вградена алармена система.

Когато човек се страхува, че някой може да се промъкне в тъмното, той използва различни капани — опънато въже със завързани за него тенекии или кофа с вода, закрепена над горния край на вратата... А няма по-голяма тъмнина от тази в междузвездното пространство, затова хичиянците изградили системи за ранно предупреждение. Те поставили голям брой хитри и много, много шумни капани. Когато Уон разгърнал своя тирбушон, съответната сигнализация се задействала и веднага офицерът по съобщенията докладвал на Капитана. „Натрапникът го направи“, казал той и мускулите на лицето му трепнали, а Капитана произнесъл една биологическа ругатня. В превод тя не прозвучала много като казана от човешко същество, защото се отнасяла за полов акт по време, когато женската не е в любовен период. Капитана нямал предвид нейното техническо значение. Той я изрекъл, защото била много неприлична и защото нищо по-малко от нея не можело да облекчи чувствата му. Когато видял, че Туайс започнала нервно да работи с таблото за дистанционно управление, той трепнал.

Капитана имал много тревоги, защото бил капитан, но Туайс била тази, която трябвало да свърши по-голяма част от работата. Тя работела едновременно на три пулта за дистанционно управление: командния кораб, на който трябвало да се прехвърлят, товарния влекач, за да скрият платноходката, и специалния безпилотен летателен апарат в земната планетарна система за проверка на всички предавания и локализиране на всички космически артефакти. А в този момент тя не била в състояние да изпълни никоя от тези задачи. Било й дошло времето за любов, стероидите били нахлули в жилавите й вени, биологическата програма течала и тялото й било узряло за неговата функция. Не само тялото. Личността на Туайс също била съзряла и била станала по-женствена. Напрежението от усилията да направлява безпилотните летателни апарати с тяло и нервна система, настроени за секс било мъчително. Капитана се навел над нея.

— Добре ли си, Туайс? — попитал той. Тя не отговорила. Това бил достатъчен отговор.

Той въздъхнал и се обърнал към следващия проблем.

— Е, Шоин?

Офицерът по съобщенията изглеждала почти толкова смутена, колкото и Туайс.

— Установени са няколко концептуални кореспонденции, Капитане — докладвала тя. — Но преводът още не е извършен.

Мускулите по лицето на Капитана трепнали. Имало нещо неочаквано, нелогично, което не било в ред, което никога досега не се било случвало. Онези комуникации... тяхното съществуване било не само опасно, но и били на няколко езика! Няколко! Не само на два, както било според хичиянската схема. Не само на езиците, изразяващи действие и състояние, каквито използвали самите хичиянци, но и на буквално множество други непонятни езици. Може би досадата от слушането на това безкрайно бърборене щяла да е по-малка, ако можел поне да разбира какво приказват.

Толкова много тревоги и проблеми! Не само Туайс, която с всеки изминал час ставала видимо по-слаба и по-странна, но и ужасният шок от разбирането, че някакво нехичиянско същество използва механизми, които могат да проникнат в черна дупка. Но най-голямото безпокойство на Капитана идвало от съмненията, че няма да може да се справи с всичките тези предизвикателства. Междувременно трябвало да се свърши определена работа. Те безпроблемно открили платноходката и се насочили към нея. Изпратили й съобщение, но съобразили и не изчакали отговор. Командният кораб, разбуден от хилядолетния си сън, пристигнал навреме. Те се скачили с него и се прехвърлили на по-големия, по-моцнен кораб. Това също станало без проблеми, макар че Туайс, която се задъхвала и хленчела, докато се пренасяла от единия борд на другия, се забавила със задачата за дистанционно управление от новия кораб. Не последвало нищо лошо, обаче. И приличащият на мехур товарен влекач също се появил където трябвало да бъде, при това дори навреме. Целият процес отнел почти дванадесет часа. За Туайс това били часове на непрекъснат изтощителен труд. Капитана бил по-малко натоварен и имал възможност от време на време да хвърля по едно око към нея. Той наблюдавал как кожата й от медна става виолетова от неудовлетворено желание, макар че едва се държала от умора. Това го тревожело. Били толкова неподготвени за всичките тези предизвикателства! Ако знаели,

че ще настъпят такива непредвидени обстоятелства, Капитана лесно можел да докара допълнителен оператор на безпилотен летателен апарат да помага на Туайс. Ако им било минало през ум, че ще е необходимо, те можели преди всичко да летят с команден кораб и да си спестят напрежението от това прехвърляне. Ако се били сетили... Ако били очаквали... Ако нещо им било подсказало...

Не знаели. И наистина, как биха могли да знаят? Дори в мащабите на галактичното време били изминали само няколко десетилетия от последното излизане от скривалището им в ядрото... само един миг в астрономическо време и как можел някой да предположи, че за това време ще се случат толкова много неща?

Капитана заровил в пакетите с храна, докато намерил най-вкусната и най-лесната за храносмилане и я дал на Туайс. Тя нямала апетит. Движенията ѝ били забавени, неуверени и с всеки час ѝ ставало все по-тежко. Но Туайс си свършила работата. Когато най-последната на фотонния кораб били свити, големият търбух на мехурчестия кораб отворен и приличната на къртица капсула с пътниците от платноходката бавно се плъзнала в мехура, Капитана започнал отново да диша спокойно. За Туайс това била най-трудната част от работата. Сега тя щяла да има възможност да си почине... може би дори възможност да го направи заедно с Капитана, за което копнеели нейното тяло и душа.

Тъй като пътниците от платноходката били реагирани на неговото предупреждение мигновено — за тях то било мигновено, — техният отговор пристигнал преди голямата светеща сфера да се затвори върху им. Офицерът по съобщенията Шоин набрала необходимата команда и на екрана се появило съобщението:

„Ние приемаме, че не трябва да завършим своето пътуване.

Ние искаме да ни заведете до място, където ще бъдем в безопасност.

Ние питаме: връщат ли се Убийците?“

Хичиянците оставили хората да открият само малки изследователски кораби, но се постарали да скрият

специалните. Например, мехурестите транспортни кораби. Всъщност те представлявали куха метална сфера с двигател за свръхсветлинна скорост и съответната навигационна апаратура. Хичиянците очевидно са ги използвали за пренасяне на насипни материали от едно място на друго. Един мехурест транспортен кораб може да побере товар колкото хиляда транспортни кораба от класа на „С.Я.“ Десет такива кораба за едно десетилетие биха могли да решат проблема с пренаселването на Земята.

Капитана вдигнал съчувствено рамене. Той се обърна към Шоин.

— Предай им: засега ви връщаме във вашата собствена система. Ако е възможно, ще ви върнем тук по-късно.

По лицето на Шоин се изписало напрежение, примесено с емоции.

— Какво да отговоря на въпроса за Убийците?

Капитана усетил пробождане в коремната област.

— Кажете им, че още не.

Но страховете на другите не били на първо място в ума на Капитана, нито дори тревогата му за Туайс. Хичиянците притежавали изненадващо много човешки черти: любопитство, любов между мъжа и жената, семейна солидарност, привързаност към децата, удоволствие от работата със символи. Величината на тези общи черти обаче не била винаги една и съща. Имало една психологическа характеристика, която хичиянците притежавали в много по-силна степен от повечето хора: Отговорност.

За хичиянците било почти физически невъзможно да не изпълнят задължение или да не поправят сторено зло. За тях съществата от платноходката били специален случай. Те им били задължени. От тях хичиянците научили най-ужасния факт, с който се били сблъскали.

Хичиянците и блатните от платноходката се познавали добре, но отдавна не се били срещали. За съществата от платноходката познанството започнало лошо. За хичиянците то завършило още по-лошо. За никоя от двете страни не било възможно да забрави другата.

Блатните жители пеели бавно и гъргорецо своите легенди и разказвали как конусообразните спускаеми апапати на хичиянците неочаквано се появили, ужасно сурови и страхотно бързи, в сладката тиня на техния дом. Хичиянските кораби префучали покрай плуващите аркологии и причинили големи кавитадии и значителни местни температурни колебания. Мнозина умрели. Много щети били нанесени, преди хичиянците да разберат, че това са усещаци и дори цивилизовани същества, макар и бавни.

Хичиянците били много шокирани от стореното. Те се опитали да поправят нанесените щети. Първата стъпка била създаване на средство за общуване, но тя била трудна за изпълнение. Задачата отнела много време — много за хичиянците, макар за блатните да било минало причудливо малко време, когато някаква твърда, гореща, осмостенна призма се спуснала предпазливо в средата на една аркология. Почти веднага тя започнала да им говори разбираемо, макар и граматически смешно и неправилно, на техния собствен език.

След това събитията протекли с шеметна бързина... за блатните. За хичиянците, които ежедневно ги следели, техният живот бил бавен като израстване на лишеи. Самият Капитан посетил тяхната гигантска газова планета — тогава не бил капитана, по-скоро каютен прислужник: млад повърхностен авантюрист, зареден с онзи значителен, макар и предпазлив, хичиянски оптимизъм за безграничното бъдеще, който се стоварил върху блатните жители така ужасяващо. Газовият гигант не бил единственото чудесно, вълнуващо място, посетено от младия хичиянец. Той бил и на Земята и се срещнал с австралопитеките, помогнал да се съставят карти на газовите облаци и квазарите, извозил няколко екипажа до различни предни постове и строителни обекти. Минали години. Минали десетилетия. Работата по създаването на средство за общуване с блатните бавно напредвала. Тя щяла да върви малко по-бързо, ако хичиянците я смятали за особено важна. Но те не мислели така. И във всеки случай, нямало как да върви много по-бързо, защото животът на блатните протичал много бавно.

Но работата била интересна в антикварен, туристически смисъл, защото блатните съществували от много, много отдавна. Студената биохимия на техните тела била почти триста пъти по-бавна от тази на хичиянците или на хората. Писаната история на хичиянците датирала отпреди пет или шест хилядолетия... повече или по-малко колкото и човешката, при същото ниво на технологическо развитие, докато на блатните била триста пъти по-стара. Съществували последователни исторически данни отпреди почти два милиона години. Най-ранните приказки и легенди били десет пъти по-стари. Те не били по-трудни за превеждане от по-късните, защото блатните били бавни дори в еволюцията на езика, но безтелесните умове, които ги превеждали, не ги намерили за много интересни. Те отлагали работата по тяхното превеждане... докато не открили, че в две от тях става дума за посещения от Космоса.

Когато мисля за всичките тези години, през които човешката раса се трудеше с унизителното чувство за малоценност — защото хичиянците бяха направили много повече от нас и го бяха направили много по-рано, — изпитвам съжаление за много неща. Мисля, че най-много съжалявам, задето не познавахме тези две легенди на блатните. Не искам да кажа самите легенди, защото те само биха ни дали още едно нещо, за което да се безпокоим, макар и успокоително далечно. Имам предвид главно тяхното влияние за развитието на хичиянския морал.

Първата легенда била от зората на цивилизацията на блатните. Тя била доста двусмислена. Разказвала за посещение на богове. Те дошли при тях и били толкова блестящи, че дори блатните с техните елементарни зрителни органи ги видели... с такова силно излъчване на енергия, че накарали мъгливите газове да заврят и мнозина умрели. Само това направили. После си отишли и никога не се върнали. Песента не казвала много нещо. Тя не съдържала никакви интересни за хичиянците подробности. В по-голямата част от нея се разказвало за един прастар герой, живял в тинята, който дръзнал да се противопостави на посетителите и за награда станал владетел на цял мочурлив сектор от тяхната планета.

Втората легенда била по-специфична. Тя датирала от около един милион години по-късно... почти в историческия период. В нея също се пеело за посетители, чужди на техния плътен роден свят, но този

път те не били туристи. Не били и завоеватели. Били бегълци. Те кацнали на мочурливата повърхност, лошо екипирани за оцеляване в среда, която била за тях студена плътна отрова.

Робин не разказва много за блатните от платноходката главно, защото тогава знаеше малко за тях. Жалко! Те бяха интересни. Техният език се състоеше от едносрични думи — една съгласна и една гласна. Имаха петдесет различни съгласни и четиринадесет гласни и двугласни — следователно разполагаха за трисрични езикови единици, например имена, с $3,43 \times 10^8$ комбинации. Това беше много, особено за имена, защото тези комбинации надхвърляха с много мъжкарите, които някога бяха имали, а на женските те не даваха имена.

Когато някой мъжкар оплодеше женската, тя раждаше момче. Мъжкарите рядко го правеха, защото то им струваше изразходване на много енергия. Неоплодените женски раждаха, повече или по-малко редовно, момичета. Раждането на момчета обаче им костваше живота, но те не го знаеха, както не знаеха много други неща. В легендите на блатните няма любовни истории.

И се скрили там. Останали дълго време, според стандартите на блатните жители повече от сто години. Достатъчно дълъг период, за да могат блатните да ги открият и дори да установят контакт. Бегълците били нападнати от някакви Убийци-пришълци, горящи като огън, с оръжия, които смазвали и изгаряли. Те изпепелили планетата им и унищожили космическите им кораби.

А след това, когато наследниците на бегълците успели да оцелеят и дори да се размножат, всичко свършило. Горящите Убийци ги намерили и изпарили цяла огромна плитчина от тинестото метаново море, пресушили я, за да ги унищожат.

Когато хичиянците чули тази легенда, те били готови да я приемат за измислица, но един термин ги накарал да се замислят. Изразът не бил лесен за превеждане, защото трябвало да се запази както в непълното общуване с бегълците, така и в изтеклите два милиона години. Но се запазил.

Това станало причина хичиянците да спрат всичко, което вършели, и да се концентрират върху една задача: проверка на старата легенда. Те потърсили дома на бегълците и го намерили... планета, обгорена от експлозията на слънце. Хичиянците потърсили и намерили артефакти от предишни космически цивилизации. Не много. И в ужасно лошо състояние. Почти четиридесет отделни парчета и отломки от полустопени машини. Чрез изотопен анализ те ги отнесли към две отделни епохи. Едната от тях съвпадала по време с пристигането на бегълците на тинестата планета. Другата била много милиони години по-стара.

Хичиянците заключили, че историите били верни: съществувала била такава раса Убийци. Те били унищожили всички открити от тях космически цивилизации в продължение на повече от двадесет милиона години.

И хичиянците повярвали, че тази раса още съществувала някъде. Защото изразът, който бил толкова труден за превеждане, описвал разширяването и свиването на небесата от същества, които умеели да си служат с огън така, че всички звезди и галактики да се унищожат взаимно. За определена цел. Било невъзможно да се предположи, че тези титани не се таят някъде, за да видят резултатите от процеса, който започнали.

И светлата мечта на умните хичиянци се провалила, а блатните запели нова легенда: за хичиянците, които ги посетили, научили се да се страхуват и избягали.

И така, хичиянците заложили своите капани, скрили по-голямата част от другите доказателства за съществуването си и се оттеглили в скривалището си в сърцето на Галактиката.

В известен смисъл блатните били един от тези капани. ЛаДзхаРи знаел това. Всички го знаели. Затова той се подчинил на родовата повеля и съобщил за онзи първи допир на друг ум до неговия. Очаквал

и отговор, макар че били минали години, дори в мащаба на времето на ЛаДзхаРи, от последната хичиянска поява, а след това имало само кратки рутинни проверки с телепатичния психокинетичен приемопредавател. Той също очаквал, че когато дойде, отговорът няма да му хареса. Цялата епична борба за построяване и изпращане на междузвезден кораб, прекараните вече столетия в тяхното хилядолетно пътуване — напразни! Вярно, че полет, продължаващ хиляда години, за ЛаДзхаРи не бил повече от едно обичайно пътуване на лов за китове за земните капитани. Но и на китоловеца не би му харесало да се върне от океана без улов. Целият екипаж бил разстроен. Вълнението сред блатните на платноходката било толкова голямо, че някои неволно изпаднали в любовно настроение. Тинестата течност била разбита и се образували кавитационни мехури. Една от женските умряла. Един мъжкар, ТсуТсуНга, бил деморализиран и заопипвал оцелелите женски, и то не за вечеря.

— Моля те, не ставай глупав — казал ЛаДзхаРи. Мъжкарят, за да оплоди една женска, трябвало да изразходва толкова много енергия, че понякога рискувал живота си. За женските нямало никаква заплаха — техният живот просто бил пожертван, за да износят плода... Но те, разбира се, не го знаели, както всъщност не знаели и почти нищо друго.

ТсуТсуНга отговорил сериозно:

— Ако не мога да се обезсмъртя като отида на друга планета, поне да стана баща на син.

— Не! Моля те! Помисли, приятелю — замолил го ЛаДзхаРи, — ако искаме, ние можем да се приберем у дома. Можем да се върнем като герои в нашите аркологии, можем да пеем нашите легенди така, че целият свят да ни слуша... — Защото тинята на техните домове пренасяла звука така добре, както морето, и техните песни достигали толкова далеч, колкото песните на големите китове.

Робин не обяснява много добре от какво се страхували хичиянците. Те заключили, че целта на новото свиване на Вселената е тя да се превърне в

праисторическия атом... след което да настъпи нов Голям взрив и да започне създаването на нова Вселена. Освен това те заключили, че в такъв случай физическите закони, които управляват Вселената, могат да се развият по друг начин.

Най-много ги плашела мисълта за същества, които смятали, че биха били по-щастливи във вселена с различни физически закони.

ТсуТсуНга докоснал леко, почти презрително ЛаДзхаРи.

— Ние не сме герои! — казал той. — Остави ме да се любя с тази женска.

ЛаДзхаРи неохотно го освободил и заслушал затихващите звуци от отдалечаващите се стъпки. Било вярно. В най-добрия случай били неуспели герои.

Блатните не били лишени от подобие на човешката черта гордост. Те не били доволни да са хичиянски... какво? Роби? Не точно роби, защото единствената услуга, която се искала от тях, била да съобщават по еднолъчев комутатор всички открити доказателства за космическа интелигентност. Те били щастливи да вършат това повече заради самите себе си, отколкото заради хичиянците. Но ако не били роби, тогава какво били?

Имало само едно подходящо определение: домашни любимци.

И така, расовата психика на блатните съдържала едно тъмно петно, което не можели да премахнат, въпреки подвизите в тяхното макар и бавно проникване в огромните междузвездни пространства. Те знаели, че са домашни любимци. Не им било за първи път. Много преди да дойдат хичиянците почти по същия начин те били крепостни на същества доста различни от хичиянците или хората, или самите тях. И когато, поколения по-рано, техните певци на истината разказали пред хичиянските машини за слушане древните легенди за онези, другите, блатните не пропуснали да забележат, че хичиянците избягали. Да си домашен любимец не е най-лошото, което може да ти се случи.

И така, любовта и страхът съществували във Вселената. В името на любовта (онова, което се смятало за любов от блатните) ТсуТсуНга увредил здравето си и рискувал живота си. Мечтаейки за любов в болничната си стая, аз бях буден по-малко от един час дневно, докато закупените от магазина черва се приспособяваха към останалата част от организма ми. Измъчван от любов, Капитана гледал как Туайс ставала все по-слаба и по-тъмна.

Защото Туайс не се почувствала по-добре след като товарният мехур тръгнал на път. Краят дошъл твърде късно. Единственият, който можел да окаже някаква медицинска помощ, бил Върст — операторът на черната дупка, но дори у дома, дори при най-добри грижи, малко женски можели да преживеят несподелена любов, съчетана с ужасно напрежение.

Капитана не се изненадал, когато се появил Бърст, навъсен, състрадателен, и казал:

— Съжалявам. Тя се присъедини към безтелесните умове. Любовта не е евтина стока. Някои от нас я консумират я никога не си плащат сметката, но тогава я плаща някой друг.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

НОВИЯТ АЛБЕРТ

Всички заговорничеха срещу мен... дори любимата ми жена... дори вярната ми програма. През кратките моменти, когато ми разрешаваха да съм буден, те ми натрапваха съветите си.

— Можеш да отидеш в клиниката за цялостен преглед — каза Алберт, засмукал умно лулата си.

— Или да не се будиш от проклетия си сън, докато не си абсолютно сигурен, че си по-добре — побърза да допълни Еси.

— Аха — отвърнах аз. — Така си и мислех! Нарочно ме държите в безсъзнание, нали? Сигурно са минали няколко дни, откакто сте ме упоили и сте оставили докторите да ме режат. — Еси гледаше настрана. Продължих великодушно: — Не ви обвинявам, но нима не разбирате? Искам да погледна онова нещо, намерено от Уолтърс!

Тя все още избягваше да ме погледне в очите. Намръщи се към холограмата на Алберт Айнщайн.

— Вижда ми се много весел днес, Алберт. Държиш ли този хулиган добре упоен?

Образът на Алберт се окашля.

— Всъщност, госпожо Бродхед, медицинската програма препоръчва в този момент да не му даваме никакви излишни успокоителни.

— О, Господи! Ще стои буден и няма да ни оставя на мира ни денем, ни нощем. Това решава въпроса, Робин. Утре отиваш в клиниката. — И през цялото време, докато ми се зъбеше, ръката ѝ ме милваше по врата. Думите могат да лъжат, но човек чувства допира на любовта.

Тогава казах:

— Нека го решим така: ще отида в клиниката за пълен преглед при условие, че ако съм добре, вие няма да възразявате срещу моето отиване в Космоса.

Еси не каза нищо, пресмяташе, но Алберт се обърна към мен и вдигна вежди.

— Според мен, това ще бъде грешка, Робин.

— Хората са за това, да правят грешки. Какво има за вечеря?

Прецених, че те ще вземат апетита като добър признак и май така и стана. Също пресметнах, че новият ми кораб няма да е готов до няколко седмици, във всеки случай не се налагаше да бързам... не исках да отпътувам в някой претъпкан, миризлив петместен кораб, когато имах собствена яхта. В тези сметки обаче бях изпуснал едно важно съображение: колко много мразех болниците.

Алберт ме прегледа: измери болометрично^[1] температурата ми, сканира очите ми да установи дали не са замъглени и кожата за външни белези от спукани кръвоносни съдове, пусна ултразвук в гръдния ми кош, за да надзърне във вътрешните органи, взе проби от останеното от мен в тоалетната и ги предаде за изследване на биохимичния състав и наличие на бактерии. Алберт наричаше последната процедура неагресивна. Аз бих я нарекъл неучтива.

В диагностичната клиника обаче не бяха никак учтиви. Всъщност процедурите там не бяха болезнени. Направиха кожата ми нечувствителна, а под нея няма много нервни окончания, за които човек да се безпокои. Чувствах само ощипвания и боцвания, и гъделичкане. Но много. А освен това знаех какво правят. Пъхаха тънки като косъм тръби в корема ми. Остри като игли пипети засмукваха тъкан за анализ. Сифони източваха от тялото ми течности. Проверяваха шевове, оценяваха зараснали рани. Всичко това продължи по-малко от час, но на мен ми се стори много по-дълго, честна дума, пък и аз бих предпочел да върша нещо друго.

След това ме облякоха и ми разрешиха да седна на един удобен стол в присъствието на истински жив доктор. Дори позволиха на Еси да седне до мен, но аз не ѝ дадох възможност да говори. Изпреварих я:

— Какво ще кажете, докторе? — попитах аз. — Колко време след операцията ще мога да излетя в Космоса? Нямам предвид с ракета, а от стартовата спирала, нещо толкова безопасно, като возенето в асансьор. Разбирате ли стартовата спирала просто ви издърпва по една магнитна релса...

Лекарят протегна ръка. Беше закръглен, белокоп мъж като Дядо Коледа, с хубава, ниско подстригана бяла брада и светлосини очи.

— Зная какво представлява стартовата спирала — каза той.

— Чудесно, радвам се. Е, какво ще кажете?

— Обичайната практика след операция като твоята е — започна той — да се избягва всичко такова за три до четири седмици, но...

— О, не! Докторе, не! — възкликнах аз. — Моля ви! Не искам да се мотая из болницата цял месец!

Той ме погледна, след това погледна Еси. Тя не отмести поглед. Лекарят се усмихна.

— Господин Бродхед, според мен трябва да знаете две неща — каза той. — Първото е, че често е желателно възстановяващия се пациент да се държи в безсъзнание известно време. С електрическо стимулирани упражнения, масажи, лека диета и добри грижи няма да настъпят никакви смущения в телесните функции и е много по-добре за нервната система. И за всички други, разбира се.

— Да, да — съгласих се аз без много да се интересувам. — Другото какво е?

— Другото е, че вие бяхте опериран преди четиридесет и три дни и вече можете да правите всичко, което искате. Включително да излетите от стартова спирала.

Беше време, когато пътят към звездите преминаваше през Гвиана или Байконур, или Кейп Канаверал. Трябваше да се изгори течен водород за приблизително един милион долара преди да излезеш в орбита, за да можеш оттам да отидеш по-далеч. Сега разполагаме със стартова спирала Лофстром, построена около екватора — огромни ефирни постройки, които трудно можеш да видиш, докато не отидеш почти до тях, е, на двадесет километра от тях, където беше космодрумът за приземяване на космически кораби. Наблюдавах я с удоволствие и изпитвах гордост, докато кръжахме и се спускахме. На седалката до мен Еси се мръщеше и си мърмореше, без да престава да работи върху някакъв свой проект... нов начин за компютърно програмиране или може би пенсионен план за работещите за нейния „Голям Чон“; не знаех кое от двете, защото пишеше на руски. На прибиращия се монитор до мен Алберт ми показваше новия ми кораб, въртеше бавно образа и цитираше статистически данни за капацитет, приспособления, маса и предимства. Тъй като бях вложил доста

милиони долари и много време в тази играчка, аз се интересувах от него, но повече се интересувах от онова, което следваше.

— По-късно, Алберт! — заповядах и той покорно се изключи. Протегнах врат, за да гледам стартовата спирала, докато правехме последен кръг преди приземяване. На върха на приличната на шанца за ски-скокове секция за излитане виждах капсули да преминават последователно през три гравитационни ускорителя и елегантно, тихо да се отделят от най-стръмната част на склона и да изчезват в синевата. Беше наистина красиво. Никакви химикали, никакво горене, никакво разрушаване на озоновия слой. Липсваше дори и онзи минимален разход на енергия, който бе неизбежен при изстрелване на хичиянски спускаем модул. Някои неща правехме по-добре от хичиянците!

Беше време, когато дори присъствието в орбита не бе достатъчно и тогава трябваше да се предприема продължително, бавно Хофманово пътуване до астероида Гейтуей. Тогава човек се страхуваше от собствения си кораб, защото знаеше, че повечето изследователи на Гейтуей са загивали, вместо да забогатеят. И защото страдаше от космическа болест и беше обречен да живее в малък междупланетарен бавноход в продължение на седмици и дори месеци, преди да пристигне на астероида. И преди всичко, защото рискуваше всичко, което притежаваше или дори правеше заеми, за да плати това пътуване. Сега един триместен хичиянски кораб, извършващ чартърни полети, ни чакаше на ниска околоземна орбита. Ние можехме да бъдем прехвърлени на него по ризи с къси ръкави и да полетим към звездите, преди да сме огладнели след последното ни хранене на Земята... т.е. ние можехме, защото имахме сили и пари да платим за това.

Беше време, когато излизането в междузвездното пространство бе като игра на руска рулетка. Единствената разлика беше, че ако извадиш късмет, онова, което ще намериш в края на пътуването, можеше да те направи невероятно богат... както, в края на краищата, стана с мен. Но най-често хората загиваха.

— Сега е много по-добре. — Еси въздъхна, когато слязохме от самолета и примигна на горещото южноамериканско слънце. — Къде е онзи проклет микробус на скапания хотел?

Оставих без коментар нейното проникване в мислите ми. През цялото време, откакто сме женени, го прави. Във всеки случай не беше

телепатия. Всяко човешко същество би си го помислило, ако правеше онова, което правехме ние по това време.

— Ще ми се Оди Уолтърс да беше с нас — подхвърлих аз и погледнах към приличната на шанца за ски скокове стартова спирала. Бяхме още на километри от нея, на далечния бряг на езерото Техигуалпа. Виждах отражението на конструкцията — синя в центъра на езерото, жълтозелена близо до брега, където бяха засели ядливи водорасли. Гледката беше красива.

— Ако наистина желаете да е с теб, нямаше да му дадеш два милиона да хукне да търси жена си — отбеляза основателно Еси, а след това ме загледа изпитателно. — Как се чувстваш?

— Отлично — отвърнах аз. Това не беше съвсем невярно. — Не се тревожи за мен. Когато човек е получил пълно здравно обслужване, не може да умре, преди да достигне стоте... иначе ще е лоша реклама за медицината.

— Едва ли — каза Еси, — ако този човек е безразсъден малоумник; впуснал се да гони въображаеми хичиянци! Във всеки случай — добави тя и се оживи, — ето го микробуса от хотела. Скачай вътре!

Когато се качихме в микробуса, аз се наведох и я целунах по врата. Не беше трудно да го направя, защото тя беше сплела дългите си коси и ги бе завила около шията си отпред като огърлица, приготвяйки се за излитане, разбира се. Еси се наведе към устните ми.

— Хулиган. — А след това добави: — Но не лош хулиган.

Хотелът всъщност не беше скапан. Дадоха ни удобен апартамент на последния етаж с изглед към езерото. Освен това в него щяхме да прекараме само няколко часа. Оставих Еси да набира програмите си на екрана на хотелския пиезовизор и отидох до прозореца, като си казвах снизходително, че в действителност не съм хулиган. О, това не беше вярно, защото определено един отговорен и уважаван богат гражданин не можеше да се впусне в чездрузвездно пътуване просто заради удоволствието от самото пътуване.

Дойде ми наум, че Еси може и да не гледа така на мотивите ми. Тя сигурно си мислеше, че преследвам нещо друго.

И тогава ми хрумна, че моят собствен възглед може да е неправилен. Наистина ли търсех хичиянците? Разбира се, че ги търсех, иначе не можеше и да бъде. Всички бяха много заинтригувани от тях.

Но не всички бяха оставили нещо в междузвездното пространство. Възможно ли беше, някъде дълбоко, в най-скритата част на ума ми, онова, което ме тласкаше към Космоса, да бе надеждата, че по някакъв начин мога отново да намеря неправилно оставеното от мен нещо? Знаех какво е това нещо. Знаех и къде съм го оставил. Онова, което не знаех, бе какво щях да правя с него... или по-точно с нея... ако отново я намеря.

Почувствах някакво пробуждане, не болка, а нещо друго, вътре в мен. То нямаше нищо общо с моите две точка три метра нови черва. Имаше нещо общо с надеждата или страха, че по някакъв начин Джел-Клара Моинлин може наистина да се появи в моя живот. Бяха се запазили повече чувства, отколкото предполагах. Очите ми се навлажниха и приличната на паяжина конструкция на стартовата спирала заподскача пред погледа ми.

Но в очите ми нямаше сълзи.

И не беше оптическа илюзия.

— Господи! — извиках аз. — Еси! — Тя бързо дойде до мен и погледна към изригналата от капсулата светлина на пистата за излитане. Тънката като нишка структура се разтърси. А после се чу звук — единичен, слаб взрив като от далечно оръдие и след него по-слаб, по-бавен, по-продължителен — от огромната стартова спирала, която се разпадна.

— Боже мой! — промълви като далечно ехо Еси и стисна ръката ми. — Терористи? А после сама си отговори: — Разбира се, че терористи. Какво друго може да е толкова отвратително?

Бях отворил прозорците, за да се насладя на изгледа към езерото и стартовата спирала, благодарение на това те не пострадаха. Други в хотела не бяха толкова щастливи. Самото летище не беше засегнато, ако не се брой един самолет, който бе подхвърлен във въздуха, защото не е бил завързан. Но служителите от летището бяха изплашени. Те не знаеха дали разрушаването на стартовата спирала е изолиран инцидент на терористичен саботаж или началото на революция... никой изглежда не мислеше, че е само инцидент. Наистина беше страшно. Стартовата спирала Лофстром съдържа страшно много кинетична енергия — над двадесет километра желязна лента, с тегло около пет хиляди тона, движеща се с двадесет километра в секунда. От чисто любопитство попитах Алберт по-късно и той ми обясни, че са

необходими $3,6 \times 10^{14}$ джаула, за да се вдигне във въздуха. И когато падне, всичките тези джаули веднага, по един или по друг начин, се освобождават.

Попитах Алберт по-късно, защото не можех да го попитам тогава. Естествено първото нещо, което се опитах да направя, беше да включа него или някоя друга информапионно-търсеща програма, която да ми каже какво става. Всички линии бяха претоварели. Бяхме прекъснати. Пиезовизията обаче все още предаваше, така че стояхме и наблюдавахме как се разраства гъбообразният облак и слушахме съобщения за нанесени щети. Една совалка се ускорявала, точно когато спиралата беше взривена... и това бе първата експлозия, защото тя носела бомба. Три други имало в товарния шлюз. Повече от двеста човешки същества станали на хамбургери, без да броим обслужващия персонал на спиралата, в безмитните магазини и подземните барове или онези, които просто са се разхождали наблизко.

— Ще ми се да мога да извикам Алберт — промърморих аз.

— Колкото до това, скъпи Робин... — започна Еси колебливо, но не можа да завърши, защото на вратата се почука.

— Ще бъдат ли така добри сеньорът и сеньората веднага да отидат в залата „Боливар“, rog favor^[2]? Касае се за много сериозен въпрос.

Много сериозният въпрос беше полицейска проверка. Никога не сте виждали такава проверка на паспорти. Залата Боливар беше едно от онези функционални помещения, които са създадени за събрания и за големи банкети. Една част, отделена, беше пълна с туристи като нас, повечето седнали върху багажите си, всичките възмутени и изплашени. Стояха и чакаха. Ние не чакахме.

Пиколото, което ни доведе, с лента над ръкава на униформата с надпис „S.W.R.“, ни ескортира до подиума, където един полицейски лейтенант бегло прегледа паспортите ни и ни ги върна.

— Сеньор Бродхед — каза той на английски с американски акцент от Средния запад, — не ви ли се струва, че този терористичен акт може фактически да е бил насочен лично към вас?

Погледнах глупаво.

— Не, до този момент не ми е минавала такава мисъл — успях да промълвя.

Той кимна.

— Въпреки това — продължи лейтенантът, вземайки с малката си, елегантна ръка една разпечатка от пиезовизора, — от Интерпол получихме доклад, че преди два месеца терористите са правили опит да ви убият. Доста добре организиран. Комисарят в Ротердам смята, че не било случайно и че ще бъдат правени и други опити.

Не знаех какво да кажа. Еси се наведе напред.

— Отговорете ми, лейтенант — каза тя и го загледа. — това ваша теория ли е?

— Ах, моя теория. Ще ми се да имах теория — отвърна разгневен той. — Терористи? Несъмнено. Насочени срещу вас? Може би. По-вероятно насочени срещу стабилността на нашето правителство, според мен, тъй като в селските райони се шири недоволство. Съобщава се дори, ще ви кажа под секрет, че някои военни подразделения подготвят преврат. Може ли човек да каже? Затова искам да ви попитам дали нещо не ви е направило впечатление като подозрително или съвпадащо с предишния случай? Не? Имате ли някаква идея кой се е опитал да ви убие в Ротердам? Можете ли да хвърлите изобщо някаква светлина върху този терористичен акт?

Въпросите следваха толкова бързо, че той едва ли очакваше да получи отговор. Дори не съм сигурен дали желаше да получи отговор. Раздразних се почти толкова, колкото и от разрушаването на стартовата спирала. Това беше отражение на онова, което виждах или чувствах в целия свят. Някакво отчайващо примирение, сякаш нещата щяха да стават по-лоши и нямаше начин да станат по-добри. Много ме разстрои.

— Ние искаме да си тръгнем, да не ви пречим — казах аз, — така че ако сте свършили с въпросите...

Той замълча, преди да отговори. Имаше вид на човек, който знае как да си върши работата.

— Смятах да ви помоля за една услуга, сеньор Бродхед. Ще можете ли да ни заемете вашия самолет за един или два дни? За извозване на ранените — обясни той, — тъй като нашата голяма болница за нещастие се намираще точно под кабелите на стартовата площадка.

Срам ме е да призная, че се поколебах, но Еси ме изпревари.

— Разбира се, лейтенант — отвърна тя. — Особено като се вземе предвид, че преди да направим резервация за друг полет, трябва да

знаем къде точно искаме да отидем.

Той засия.

— Това, скъпа сеньора, може да уредим чрез военните комуникации. Приемете най-сърдечните ми благодарности за проявената щедрост!

Комуналните услуги в града бяха напълно прекъснати, но в апартамента си намерихме свежи цветя на масите и кошница с плодове и цветя, които преди това ги нямаше. Прозорците бяха затворени. Когато ги отворих, разбрах причината. Техигуалпа вече не беше езеро, То се бе превърнало в охладителната вана, предвидена за лентата в случай на катастрофална повреда на стартовата спирала, каквато никой не вярваше да стане, но беше станала и езерото бе завряло и се бе превърнало в локва. Мъгла закриваше спиралата и разносяше смрад на печена тиня. Бързо затворих прозореца.

Позвънихме на службата за сервиране по стаите. Работеше. Донесоха ни истинска, чудесна вечеря, като се извиняваха, че не могат да ни изпратят сервитьора по напитките, за да ни налее бордото... бил в републиканската спасителна служба и трябвало да докладва за случилото се. Също и камериерките, но ни обещаха, че дежурната на етажа ще ни разопакова багажа.

Аз наистина съм много богат, но не съм разглезен. Поне така смятам. Ала обичам да съм обслужван, особено от чудесните компютърни програми, написани от Еси специално за мен.

— Липсва ми Алберт — въздъгнах и погледнах към вечерната сцена навън.

— Няма какво да правиш без играчките си, а? — присмя ми се Еси, но изглежда имаше нещо наум. И в това отношение не съм разглезен, но когато Еси имаше нещо наум, често заключавах, че иска да правим любов и тогава не ми трябваше много да се настроя и аз на тази вълна. От време на време си напомнях, че в по-голямата част от човешката история лицата на нашата възраст са били по-малко похотливи и темпераментни... но те просто са имали малшанс. Тези мисли не намаляваха желанието ми. Особено с Еси. Освен че е нобелов лауреат, Еси бе получила и много други награди, като от време на време се появяваше и в списъка на десетте най-хубаво облечени жени. Нобеловата награда беше заслужена. Най-хубаво облечената жена, според мен, си беше чиста илюзия. Външният вид на С.Я.Бродхед

нямаше нищо общо с дрехите, но много с онова, което беше под дрехите. Точно сега тя бе облечена в плътен светлосин костюм за през ваканцията. Такъв костюм можеше да се купи във всеки павилион за разпродажба и тя също го беше купила от такъв.

— Ще дойдеш ли тук за малко?

— Сексуален маниак! Хм!

Но това „хм“ беше многозначително.

— Просто си помислих — оправдах се аз, — че тъй като не мога да извикам Алберт и нямаме какво да правим...

— О, Робин — отвърна тя и поклати глава. Но се усмихна, стисна устни, замисли се. После заговори: — Виж какво ще ти кажа. Донеси малката ми пътническа чанта от фойето. Там имам един подарък за теб, пък след това ще видим.

От чантата извади увита със сребърна хартия кутия, в която имаше голямо хичиянско молитвено ветрило. Всъщност не беше истинско хичиянско ветрило; големината му не отговаряше. Беше от онези, които Еси бе разработила за собствени нужди.

— Ти си спомняш Мъртвите и „Живот след смъртта“ — каза тя. — Много добър хичиянски софтуер, който реших да открадна. Така че преработих старата ти информационно-търсеща програма. Сега имаш на разположение един гарантирано истински Айнщайн.

Премятах ветрилото в ръце.

— Истински Алберт Айнщайн?

— О, Робин, не го разбирай буквално. Не в този смисъл. Не мога да съживявам мъртви, особено умрели толкова отдавна. Но истински като личност, интелект, мисли... доста близък до истинския. Програмиран да търся и най-малките айнщайновски данни. Книги. Публикации. Кореспонденция. Биографии. Интервюта. Снимки. Всичко. Дори надрасканите стари филмови клипове, които ти наричаш „Кинопрегледи“, донесени в Ню Йорк Гити през 1932 г от Pathe News. Всичко е включено тук и сега когато говориш с Алберт Айнщайн, той наистина ще отговаря на въпросите ти! — Еси се наведе и ме целуна по главата. — И, разбира се, добавих някои неща, които истинският Алберт Айнщайн никога не е знаел — похвали се тя. — Пълен пилотаж на хичиянски кораби. Актуализиран с всички достижения на науката и технологията от 1955 г. насам, годината, в която Айнщайн физически е умрял. Дори и някои файлове от готварската,

секретарската, юридическата и медицинската програми. Нямаше място за Зигфрид фон Шринк — извини се тя, — но ти повече не се нуждаеш от психоаналитик, нали, Робин? Само понякога страдаш от необяснима загуба на паметта.

Гледаше ме с израз, който през последните две десетилетия бях изучил добре. Пресегнах се и я придърпах към себе си.

— Добре, Еси, хайде да го направим.

Тя седна в скута ми и ме попита невинно:

— Какво да направим, Робин? Отново ли говориш за секс?

— Хайде, Еси!

— О... Нямам нищо повече, уверявам те. Вече ти дадох сребърния подарък.

— Какво, програмата ли? — Вярно, че я беше увила в сребърна хартия... и неочаквано си спомних. — О, Боже мой! Пропуснах подаръка за сребърната ни сватба, нали? Кога... — Помислих бързо и не довърших въпроса.

— Кога беше годишнината ли? — продължи тя вместо мен. — Ами, сега. Продължава да е. Днес, Робин. Честита годишнина и за много години, скъпи Робин!

Целунах я. Приемах критики за такива неща като всеки друг, а тя отвърна на целувката ми, сериозна.

— Еси, скъпа, наистина много съжалявам — заизвинявах се аз виновно. — Когато се върнем, ще ти дам такъв подарък, че ще си на седмото небе.

Тя притисна нос до устните ми, за да ме накара да млъкна.

— Няма нужда да обещаваш, скъпи Робин — каза Еси от нивото на адамовата ми ябълка, — защото ти ми даваш богати подаръци всеки ден вече двадесет и пет години. Не броя няколкото години, които ние просто се разсейвахме. Разбира се — добави тя и вдигна глава да ме погледне, — в този момент сме сами, само ти, аз и леглото в съседната стая, и ще останем сами още няколко часа. Така че, ако ти наистина желаяш да съм на седмото небе, аз съм готова да приема подаръка. Зная, че имаш нещо за мен. При това точно моят размер.

Фактът, че не исках никаква закуска, задейства всички алармени системи на Еси, но аз обясних, че желая да си поиграя с новата играчка. Това беше вярно. Вярно бе че и не винаги закусвах. Тези две

истини отпратиха Еси самичка в столовата. От значение беше истината, която премълчах — червата ми не бяха много добре.

И така, включих новия Алберт. Веднага засия розова светлина и той ми се усмихна.

— Здравей, Робин — каза Алберт, — и за много години.

— Това беше вчера — отвърнах аз малко разочарован. Не очаквах, че новият Алберт ще направи такава глупава грешка.

Той се почеса с тръбичката на лулата по носа и ме погледна изпод рунтавите си бели вежди.

— Според средно хавайско време — започна Айнщайн, — чакай да видя... — престори се, че гледа ръчния цифров часовник (анахронизъм), който се подаваше изпод оръфания ръкав на пижамата му... — сега е точно двадесет и три часа и четиридесет и две минути, Робин, и двадесет и петата годишнина от твоята сватба още не е отминала. — Алберт се наведе да се почеше по глезена. — Сега имам доста нови възможности — каза той, — които действат независимо дали съм на дисплея или не. Твоята жена наистина е много добра в тези работи, ще знаеш.

Знаех, че Алберт Айнщайн е само компютърна програма и въпреки това имах чувството, че ме поздравява стар приятел.

— Изглеждаш чудесно — направих му комплимент. — Не зная, обаче, дали трябва да носиш цифров часовник. Мисля, че когато си бил жив, не си имал, защото тогава цифровите часовници не са съществували.

Изглеждаше малко намусен, но не пропусна и той да ми направи комплимент.

— Много добре познаваш историята на технологиите, Робин. Аз обаче, макар че притежавам почти всички качества на физика Алберт Айнщайн не съм ограничен само с неговите възможности. Госпожа Бродхед включи в програмата ми всички известни хичиянски записи, например, а онзи Айнщайн от плът и кръв дори не е подозирал за съществуването на хичиянците. Освен това в мен са синтезирани програмите на повечето наши колеги и на информационно-търсещите програми, които сега се опитват да се свържат в гигабайтова мрежа. В това, Робин — каза извинително той, — не постигнах голям успех, но имам връзка с местните военни мрежи. Твоето излитане от Лагос, Нигерия е потвърдено за утре по обяд и самолетът ти ще се върне

навреме да осъществи връзката. — Той се намръщи. — Сбърках ли нещо?

Повече наблюдавах, отколкото слушах Алберт. Еси беше свършила чудесна работа. Нямахте ги онези малки прекъсвания, при които той започваше изречението с лула в ръка и завършваше като размахваше парче тебешир.

— Ти наистина изглеждаш съвсем истински, Алберт.

— Благодаря — каза той, преструвайки се, че отваря чекмеджето на бюрото си, за да извади кибрит и запали лулата. — Може би искаш да знаеш нещо повече за твоя кораб?

Тези думи повишиха настроението ми.

— Има ли някакво развитие, откакто кацнахме?

— Ако е имало — извини се той, — аз нищо не зная, защото както казах, не можах да се свържа с мрежата. Имам обаче копие от сертификата на поръчката, направена от „Гейтуей Корп.“. Корабът е от клас „дванадесет“... това ще рече, че може да превозва дванадесет пътници, ако е оборудван за обикновено изследване...

— Зная какво е клас „дванадесет“, Алберт.

— Разбира се. Оборудван е за четирима пътника, макар че могат да бъдат настанени още двама. Летял е пробно до Гейтуей Две и обратно. По целия път е работил в оптимален режим. Добро утро, госпожо Бродхед.

Погледнах през рамо. Еси беше свършила със закуската си и се бе присъединила към нас. Беше се навела над мен, за да разгледа по-внимателно творението си.

— Добра програма — направи си тя комплимент, а след това каза: — Алберт! Откъде си взел този байт да си бъркаш в носа?

Алберт извади разсеяно пръста си от ноздрата.

— От непубликувани писма на Енрико Ферми до един негов роднина в Италия. Автентичен е, уверявам ви. Има ли други въпроси? Няма? Тогава, Робин и госпожо Бродхед — завърши той, — предлагам да си събирате багажа, защото току-що получих съобщение по полицейския канал, че самолетът ви се е приземил и се зарежда. Можете да отлетите след два часа.

Тръгнахме си щастливи... или почти щастливи. Последните секунди по-малко щастливи. Точно се качвахме на самолета, когато откъм пътническия терминал се чу силен шум. Обърнахме се.

— О! — възкликна учудено Еси. — Прозвуча като оръдеен изстрел. Онези големи неща на паркинга, виж ги как разбутват колите! Едно току-що отнесе пожарния кран и от него блика вода. Дали не са това, което си мисля?

Издърпах я в самолета.

— Може и да са — отвърнах, — ако имаш предвид армейски танкове. Хайде да се измитаме оттук.

Излетяхме. Никакви проблеми. Във всеки случай за нас, макар че Алберт, който отново се бе включил в отворената гигабайтова мрежа, докладва, че най-лошите страхове на лейтенанта са се сбъднали: започвала неудържима революция. Това нас не ни засягаше, макар че навсякъде във Вселената ставаха други неща, някои от които щяха да ни създадат много големи проблеми, други щяха да бъдат много болезнени, а трети — и големи, и болезнени.

[1] Болومتر — чувствителен уред за измерване на най-малки количества лъчиста енергия. — Б.пр. ↑

[2] Моля (исп.). — Б.пр. ↑

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА НАВЪН ОТ ШВАРЦШИЛДОВИЯ ДИСКОНТИНЮИТЕТ

Когато Джел-Клара Моинлин се събуди, тя не беше мъртва, както очакваше. Бе в хичиянски изследователски кораб. Приличаше на брониран петместен кораб, но не онзи, в който си спомняше, че се бе намирала последния път.

Онова, което си спомняше, беше хаос, ужас, болка и страх. Спомняше си го много добре. То не включваше този слаб, тъмен, намръщен мъж, който носеше набедрена препаска, наметало и нищо друго. Нито странното младо русо момиче, което плачеше безутешно. В последния ѝ спомен наистина имаше плачещи хора. И пищящи, и проклинащи, и с подмокрено бельо, защото бяха хванати в шварцшилдовата бариера на черна дупка. Никой от тези хора не беше от тях. Младата девойка се наведе над нея съчувствено.

— Добре ли си, мила? Ти наистина изживя голям ужас. — Тези думи не ѝ казваха нищо ново. Тя знаеше какво бе изживяла. — Будна е — каза през рамо девойката.

Мъжът, който се наведе над нея, изблъска момичето настрана. Той не си губи времето да пита Клара за нейното здраве.

— Как се каваш? Орбита и номер на мисията... Бързо! — Тя му ги съобщи. Бяха му непознати. Мъжът изчезна и русата девойка отново се появи.

— Аз съм Доли — представи се тя, — Извинявай, че съм в такъв вид, но честно казано, бях изплашена до смърт. Ти добре ли си? Беше в ужасно състояние, а ние тук нямаме медицинска програма.

Клара стана и откри, че не е добре. Всичко я болеше, като се започне от главата, която изглежда бе ударила в нещо. Тя се огледа. Никога по-рано не бе влизала в кораб, пълен с толкова много апаратура и играчки, и в който така хубаво да мирише на готвено.

— Къде се намирам? — попита тя.

— На неговия кораб — обясни момичето и посочи с пръст. — Казва се Уон. Обикаля из Космоса и търси черни дупки. — Доли имаше вид, сякаш се готвеше отново да заплаче, но само потри носа си и продължи: — Слушай, скъпа, съжалявам, но всичките хора, с които си била, са мъртви. Само ти си жива.

Дъхът на Клара спря.

— Всичките? Дори и Робин?

— Не им знам имената — извини се момичето. То не се изненада, когато неочакваната гостенка извърна ожуленото си лице и заплака. В другия край на каютата Уон изръмжа нетърпеливо. Имаше си свои собствени грижи. Изобщо не подозираше какво богатство бе спасил, нито колко много това богатство беше усложнило живота ми.

Защото е почти вярно, че бракът ми с моята скъпа жена, Еси, беше резултат от загубата на Клара Моинлин. Най-малкото от желанието ми да се отърся от надигащото се чувство на вина или във всеки случай, ако не от цялата, то поне от по-голямата част от вината, която изпитвах за загубата на Клара.

Когато накрая открих, че Клара отново бе жива, бях шокиран. Но, Боже мой, това не беше нищо... абсолютно нищо... в сравнение с шока, преживян от Клара. Дори и сега, и при тези обстоятелства, не мога да престана да изпитвам неуместно наричаната от мен „физическа“ болка, като си помисля какво е изживяла моята някога скъпа Клара, когато е открила, че не е мъртва. Причината не е в това, коя е била тя или какво е представлявала за мен. Тя заслужава състрадание от всеки. Уловена в черна дупка, ужасена, наранена, сигурна, че умира... а след това, в следващия момент, спасена по някакво чудо. Боже, съжали бедната жена! Господ знае, че аз я съжалявам, но положението ѝ не се подобряваше много бързо, През половината от времето тя беше в безсъзнание, защото тялото ѝ бе ужасно измъчено. Когато беше будна, не винаги бе сигурна, че е будна. От изтръпването, което чувстваше, и прилива на топлина и бученето в ушите си тя знаеше, че са ѝ инжектирали болкоуспокояващи инжекции. Въпреки това изпитваше ужасни болки. Не само телесни. А когато беше будна, може би имаше халюцинации, защото психопатът Уон и деморализираната Доли не бяха стабилни личности, от които да

черпи утеха. Когато видя Уон да говори на една машина Клара попита Доли какво прави, но не можа да разбере нейния отговор:

— О, това са Мъртвите. Той ги е програмирал с отчетите на всички мисии и сега пита за теб.

Но какво означаваше този отговор за някой, който никога не бе чувал за Мъртвите? И какво трябваше да почувства тя, когато чула един тъничък глас да разказва за нея?

— ...не, Уон, на тази мисия няма човек на име Шмитц. Нито на единия, нито на другия кораб. Виждаш ли, два кораба излетели заедно, а...

— Не ме интересува колко кораба са излетели заедно!

Гласът млъкна. После попита неуверено:

— Уон, ти ли си?

— Разбира се, че съм аз! Кой друг може да е?

— О... добре. Не, там няма такъв, който да отговаря на описанието на баща ти. Кого казваш си спасил?

— Тя твърди, че се казва Джел-Клара Моинлин. Жена. Не е много красива. Може би е четиридесетгодишна — отговори Уон, без дори да я погледне, за да провери дали не греши. Клара настръхна, помисли и реши, че от изживените изпитания несъмнено изглежда по-стара.

Аз не съм срещал Джел-Клара Моинлин преди инцидента с черната дупка. По онова време Робин не можеше да си позволи такава свършена информационно-търсеща програма. По-късно наистина много съм слушал за нея от Робин. Най-много съм слушал колко виновен се чувства той за нейната смърт. Двамата, заедно с други, участвали в научна мисия, организирана от „Гейтуей Корп“, за изследване на една черна дупка. Повечето от корабите на мисията били хванати в нея. Робин успял да се измъкне. Разбира се, нямаше логическо основание да се чувства виновен. Освен това Джел-Клара Моинлин, макар и компетентна жена, в никакъв случай не била

незаменима... фактически Робин я заменил доста бързо с няколко други жени, докато накрая се свързал трайно със С.Я.Лаворовна-Бродхед — която е не само компетентна жена, но е и мой създател. Макар че съм добре моделиран да разбирам човешките страсти и мотивации, има някои неща от човешкото поведение, които никога няма да мога да разбера.

— Моинлин — прошепна гласът. — Моинлин... Джел-Клара, да, тя е участвала в онази мисия. Но според мен възрастта не отговаря. — Клара кимна леко и чукането в главата ѝ се поднови, а гласът продължи: — Чакай да видя, да, името е вярно. Но тя е родена преди шестдесет и три години.

Чукането се засили. Клара трябва да бе изстенала, защото Доли извика Уон и отново се наведе над нея.

— Ще се оправиш — каза ѝ тя, — но все пак ще повикам Хенриета да ти бие още една успокоителна инжекция. Когато се събудиш, ще се чувстваш добре.

Клара я погледна неразбиращо, после затвори очи. Преди шестдесет и три години!

Колко шока може да преживее едно човешко същество и да запази разсъдъка си? Клара имаше устойчива психика. Тя беше изследовател от Гейтуей, участвал в четири мисии, всичките достатъчно трудни и изпълнени с кошмари. Но когато се опита да мисли, чукането в главата ѝ стана непоносимо. Разширяване на времето? Така ли се наричаше онова, което става в черната дупка? Възможно ли беше да са минали двадесет или тридесет години в реалния свят, докато тя е била в най-дълбоката гравитационна яма?

— Искаш ли да хапнеш нещо? — попита я Доли. Клара поклати глава. Уон начумерено захапа устна, вдигна глава и каза:

— Глупачка! Не храна, предложи ѝ пиене.

Уон не беше човек, с когото да се съгласиш дори когато бе прав, но идеята беше твърде добра, за да я остави без внимание. Клара се

съгласи Доли да ѝ донесе нещо, което приличаше на чисто уиски. От него се закашля, езикът ѝ се върза, но я затопли.

— Скъпа — започна нерешително Доли, — да не би някой, нали се сещаш, от онези момчета, дето са загинали, да е бил твой близък приятел?

Нямаше смисъл Клара да отрича.

— Доста повече от близък приятел. Искам да кажа, че бяхме влюбени, предполагам. Но трябваше да се борим и да се разделим, после започнахме отново да се събираме, а след това... след това Робин остана в единия кораб, а аз в другия...

— Роби?

— Не Роби. Робин. Робин Бродхед. Всъщност той се казваше Робинет, но беше докачлив на тази тема... Какво значение има?

— Робин Бродхед? О, Боже мой, да — възкликна Доли. Изглеждаше изненадана и впечатлена. — Милионерът!

Уон вдигна глава, след това отиде при нея.

— Робин Бродхед. Разбира се, познавам го добре — похвали се той.

Клара неочаквано почувства устата си пресъхнала.

— Познаваш го?

— Да! Определено! От много години. Да, разбира се — каза той, припомняйки си. — Слушах преди години как се е измъкнал от черната дупка. Колко странно, че ти също си била там. Ние сме бизнес-партньори, разбираш ли? Аз получавам от него и неговата фирма почти две седми от сегашния си доход, включително дивиденди от фирмите на неговата жена.

— Неговата жена? — прошепна Клара.

— Не ме ли слушаш? Казах „неговата жена“!

Доли приятелски допълни:

— От време на време я виждам по пиезовизията. Когато я избират за една от десетте най-хубаво облечени жени и когато получи Нобеловата награда. Доста е хубава. Скъпа? Искаш ли още едно питие?

Клара кимна, главата ѝ отново зачука, но тя събра сили и каза:

— Да, моля. Поне още едно.

Почти цели два дни Уон беше благосклонен към бившата приятелка на своя бизнес-партньор. Доли също бе мила и се стараше да ѝ помага. В ограничения файл на пиезовизора нямаше снимка на С.Я., но Доли извади куклите си да ѝ покаже каква карикатура е Еси, а когато Уон изръмжа отегчен и поиска Доли да изпълни програмата от нощния клуб, тя успя да го залъже. Клара имаше много време за мислене. Макар и замаяна и изтощена, можеше да направи известни пресмятания.

Бе изгубила повече от тридесет години от живота си.

Не, не от нейния живот. От живота на всички останали. За нея бяха изминали не повече от ден или два от времето, когато влезе в онази гола сингулярност. Ръцете ѝ бяха изподраскани и ожулени, но по тях нямаше старчески петна. Гласът ѝ бе дрезгав от болка и умора, но не беше глас на стара жена. Тя не беше стара жена. Тя бе Джел-Клара Моинлин, само малко над тридесетте, с която се бе случило нещо ужасно.

Когато се събуди на втория ден, остриите болки и локализираните страдания ѝ подсказаха, че вече не ѝ бият болкоуспокояващи. Капитанът с начумереното лице се надвеси над нея.

— Отвори очи — озъби се той. — Според мен сега си достатъчно добре, за да си заработиш извозването.

Какво неприятно същество беше този Уон! Все пак, тя бе жива, очевидно се подобряваше и трябваше да му бъде благодарна.

— Звучи доста основателно — съгласи се Клара и се изправи.

— Основателно? Ха! Не си ти, която решава какво е основателно и какво не. Тук аз решавам това — озъби се Уон. — На моя кораб ти имаш само едно право — да бъдеш спасена и аз те спасих. Останалите права са мои. Особено като се вземе предвид, че заради теб сега трябва да се върнем на Гейтуей.

— Скъпи — каза колебливо Доли, — това не е съвсем вярно. Тук има много храна...

— Не и такава, каквато аз желая. И така, Клара, ти трябва да ме възмездиш за тази неприятност. — Той се пресегна назад. Доли очевидно разбра жеста. Тя премести чинията с прясно опечени шоколадови сладки с орехи до ръката му, Уон взе една и започна да яде.

Голяма клечка! Клара отметна коса от очите си и студено го заразглежда.

— Как да ти се отплатя? По начина, по който го прави тя ли?

— Разбира се, че по начина, по който го прави тя — отговори Уон, дъвчейки, — като ѝ помагаш в работата, но също... Ах! Ха-ха, колко смешно — той отвори широко уста и върху Клара попадаха трохи. — Искаш да кажеш в леглото!? Колко си глупава, Клара! Аз не правя любов с грозни, стари жени.

Клара изчисти трохите от лицето си, а Уон си взе още една шоколадова сладка.

— Не — каза сериозно той, — с нещо много по-важно от любовта. Искам да ми разкажеш за черните дупки.

— Всичко стана много бързо — отговори тя, опитвайки се да остане спокойна. — Не мога да ти разкажа кой знае какво.

— Разкажи онова, което знаеш! И внимавай, не се опитвай да лъжеш!

„О, Боже мой — помисли си Клара, — колко от това трябва да изтърпя?“ И „това“ включваше не само Уон. То означаваше подновяване на напълно дезориентирания ѝ живот.

Отговорът на „колко“ се оказа единадесет дни. Това време беше достатъчно, за да завехнат най-лошите рани от охлузванията по ръцете и тялото ѝ, достатъчно, за да опознае Доли Уолтърс и да я съжали, да опознае Уон и да го презре. Но не беше достатъчно, за да реши какво ще прави с живота си.

А животът ѝ не я чакаше да се подготви за него. Готова или не, корабът на Уон пристана на Гейтуей. И я закара там.

Дори миризмите на Гейтуей бяха различни. Нивото на шума беше различно... много по-високо. Хората бяха коренно различни. Между тях изглежда нямаше нито един жив, когото Клара да познава от последното си пребиваване на астероида... преди тридесет години или не повече от тридесет дни, в зависимост от часовника, по който се отчиташе времето. И повечето бяха в униформа.

Това бе съвсем ново за Клара и много неприятно. „Едно време“ — колко относително е понятието „едно време“ — човек можеше да срещне един или двама униформени на ден — главно излизащи в

отпуск военни от екипажите на охраняващите кръстосвачи на четирите велики сили, И, разбира се, те никога не носеха оръжие. Сега беше съвсем различно. Навсякъде се виждаха военни и то винаги въоръжени.

Изслушването на изследователите след завръщане от мисия също се бе променило. То винаги си е било неприятно. Човек се връща на Гейтуей мръсен и изтощен, и все още изплашен, защото до последната минута не е бил сигурен дали ще успее да се завърне, и веднага агентите на „Гейтуей Корп.“ го изправят пред оценители и специалисти по събиране на данни, и счетоводители. И започват въпросите: „Какво намери? Какво е новото в него? Колко струва?“ Екипите по изслушване на доклади бяха натоварени да събират отговорите на тези въпроси и според тяхната оценка един полет можеше да се категоризира като „жалък провал“ или... от време на време... „невероятно успешен“. Един изследовател от Гейтуей се нуждаеше само от умения, за да оцелее, затворен в онези непредсказуеми кораби и да предприеме своя авантюристичен, загадъчен и неизвестен полет. Но за да го завърши щастливо, се нуждаеше от нещо много повече; нуждаеше се от благоприятна оценка на комисията, която изслушваше неговия отчет.

Докладването след завършване на мисия винаги си е било неприятна задача, но сега беше още по-неприятна. Сега не се докладваше пред една комисия на „Гейтуей Корп.“, а пред четири — по една от четирите охраняващи велики сили. Изслушването се извършваше в някогашния най-голям нощен клуб и казино на астероида, „Синният ад“, в четири отделни малки стаи, всяка с националния флаг на съответната страна на вратата. Бразилците взеха Доли. Американският военен полицаи хвана Клара за ръка, а когато военният полицаи пред съветската стая се намръщи и потупа приклада на своя „Калашников“, американецът бързо сложи ръка на затъкнатия в колана му „Колт“.

Всъщност нямаше никаква разлика, защото щом американците свършиха с Клара, поеха я бразилците, а когато бъдеш поканен от някой млад войник с револвер на пояса, без значение е дали е „Колт“ или „Макаров“.

По пътя от бразилската към китайската стая Клара срещна Уон. Изпотен и възмутен, той излизаше от китайците на път към руснаците.

Тогава тя разбра, че трябва да е благодарна за нещо. Следователите бяха груби, надменни и гадни с нея, но изглежда бяха два пъти по-груби с Уон. По неизвестни за нея причини при него всяко изслушване траеше два пъти по-дълго, макар че и нейните бяха много дълги. Всяка група поред изтъкваше, че са я смятали за мъртва; че банковата ѝ сметка отдавна е прехвърлена към „Гейтуей Корп.“; че не ѝ се полагат никакви възнаграждения за мисия с Хуан Енрике Сантос-Шмитц, тъй като тази мисия не е официално оторизирана от „Гейтуей“; и че доколкото можеха да ѝ дължат никакви възнаграждения за пътуването до черната дупка, е, тя не се бе върнала с кораба, с който бе заминала. Пред американците Клара имаше претенция поне за научна премия... кои друг преди е бил в черна дупка? Казаха ѝ, че претенциите ѝ ще бъдат разгледани в съда. Бразилците ѝ отговориха, че това е въпрос, който трябва да се разисква между четирите велики сили. Според китайците зависеше от интерпретацията на наградата, дадена на Робинет Бродхед, а пък руснаците изобщо не се интересуваха от въпроса, защото те желаеха да знаят само дали Уон бе проявил никакви терористични наклонности.

Изслушването на доклада за мисията сякаш продължи цяла вечност, а след това почти толкова дълго се проточиха и медицинските прегледи. Диагностичните програми никога не бяха изследвали живо човешко същество, изложено на смазващите сили отвъд шварцшилдовата бариера и не искаха да я пуснат, преди да са определили точното състояние на всяка кост и сухожилие, плюс че своеволно вземаха проби от всички течности от тялото ѝ. А след това я изпратиха в счетоводния отдел за извлечение от сметката ѝ. Беше само едно листче, на което пишеше:

МОИНЛИН, Джел-Клара

Текущ баланс: 0

Дължими награди: още не са изчислени

Пред канцелариите на счетоводството, раздразнителна и отегчена, стоеше Доли Уолтърс.

— Как си, скъпа? — попита тя. Клара се намръщи. — О, много лошо. Уон е още вътре — обясни Доли. — Продължават с

изслушването. Вися тук от часове. Какво ще правиш сега?

— Не зная — бавно отговори Клара, като си мислеше за крайно ограничените възможности на Гейтуей за човек без пари.

— Да. И тук е същото — въздъхна Доли. — С Уон, знаеш ли, човек никога не е сигурен какво ще му се случи. Той не може да стои никъде много дълго, защото навсякъде започват да му задават въпроси за някои неща на неговия кораб, които според мен не е взел съвсем законно. — Тя преглътна и бързо добави: — Внимавай, идва!

Клара се изненада, когато Уон вдигна глава от бележките, които четеше и ѝ се усмихна.

— Ах — каза той, — моя скъпа Джел-Клара, изучавах твоето правно положение. Наистина много обещаващо, според мен.

Обещаващо! Тя го погледна с отвращение.

— Ако искаш да кажеш, че до двадесет и четири часа вероятно ще ме изхвърлят от астероида заради неплатени данъци, това не ми се струва много обещаващо.

Той я погледнал и реши, че тя се шегува.

— Ха-ха, много смешно. Тъй като ти не си свикнала да боравиш с големи суми, позволи ми да ти препоръчам един banker. Според мен е много добър...

— Престани, Уон. Никак не си оригинален.

— Разбира се, че не съм! — Той се намръщи както навремето, след това изражението му невероятно се промени. — Може ли да е... Възможно ли е... Не ти ли казаха за нашия иск?

— Какъв иск?

— Срещу Робинет Бродхед. Според моя юридически съветник ти можеш да получиш почти петдесет процента от неговите активи.

— Глупости, Уон — каза тя нетърпеливо.

— Не са глупости! Имам отлична юридическа програма! Тук е в сила принципът, че телето следва кравата, ако разбираш какво искам да кажа. Ти имаш право на пълен дял от доходите на оцелелите от неговата последна мисия. Трябва да получиш равен дял от наградата, а също и от всичко, което е прибавил към нея, тъй като то е резултат от онзи първоначален капитал.

— Но... Но... Ох, това е глупаво — успя да каже Клара. — Аз нямам намерение да го съдя.

— Разбира се, че ще го съдиш! Какво друго ти остава? Как иначе можеш да вземеш онова, което ти принадлежи? Защо, та аз съдя двеста души годишно, Джел-Клара. И в твоя случай наистина се отнася за много пари. Знаеш ли каква е чистата сума, получена от Бродхед? Много повече дори от моята! — След това с възхитителната братска добронамереност на един богат човек към друг, добави: — Разбира се, ще има някои неудобства, докато въпросът се реши от арбитража. Позволи ми да ти прехвърля малък заем от моята сметка... един момент... — Той въведе необходимите данни в извлечението си. — Да, ето. Желая ти щастие!

И така, там беше моята изгубена любима, Джел-Клара Моинлин, повече изгубена от когато и да било, след като бе намерена. Тя познаваше добре Гейтуей. Но онзи Гейтуей, който познаваше, вече го нямаше. Животът ѝ бе пропуснал един миг и всичко, което познаваше или което ѝ беше скъпо, или интересно, се бе променило за изтеклото една трета столетие, докато тя, като омагьосана принцеса, бе спала в черната дупка. „Желая ти щастие!“ — пожела ѝ Уон, но какво представлява щастие за спящата красавица, чийто принц се е оженил за друга? „Малък заем“ — подхвърли Уон и той наистина се оказа малък. Десет хиляди долара. Достатъчни да преживее няколко дни... а след това какво?

Заслужава си, мислеше си Клара, да науча някои от фактите, за които са умрели хора като мен. Така че след като си намери стая и хапна нещо, тя се насочи към библиотеката. Там вече нямаше ролки с магнитни ленти. Сега всичко се съхраняваше на някакви хичиянски молитвени ветрила второ поколение (Молитвени ветрила! Значи ето какво представляват!) и тя трябваше да потърси помощта на един служител, за да се научи как да ги ползва. („Библиотечни услуги до 125 долара/ч, 62,50 долара“ се казваше в сметката ѝ.) Струваше ли си?

За нейна изненада се оказа, че не! Отговори на толкова много въпроси! И, странно, толкова малко радост от отговорите.

Когато Клара беше изследовател на Гейтуей като всеки друг, отговорите на тези въпроси означаваха буквално живот или смърт. Какво представляват символите на пулта за управление на хичиянските кораби? Кои настройки могат да доведат до смърт? С кои

може да спечели награда? Сега тук бяха дадени отговорите, не на всички, може би... все още нямаше много яснота по онзи, главния въпрос, от който я побиваха тръпки: „Кои са хичиянците?“ Но имаше хиляди и хиляди отговори на въпроси, които преди тридесет години никой дори не се сещаше да зададе.

Ала удоволствието от отговорите беше малко. Въпросите губят своята острота, когато знаеш, че отговорите са в края на книгата.

Единственият клас въпроси, чиито отговори бяха интересни за нея, сигурен съм, бяха свързаните с мен.

Робинет Бродхед? О, разбира се. Имаше много данни за него в хранилището. Да, беше женен. Да, още бе жив и дори се чувстваше добре. Непростимо, но още проявяваше признаци на щастлив човек. Почти толкова лошо беше, че бе стар. Не съсухрен или грохнал, разбира се, косата му бе напълно запазена, на лицето му нямаше никакви бръчки, но пълното здравно обслужване осигуряваше това на всеки, който можеше да си го позволи. Робинет Бродхед очевидно можеше да си позволи всичко. Но въпреки това беше по-стар. Вратът му бе надебелял, от образа на екрана на пиезовизора лъхаше безочливост, която липсваше в объркания мъж, който й изби зъба и й се кълнеше във вечна любов. Сега Клара имаше количествена оценка за още един термин: „Вечна“. Това означаваше период значително по-кратък от тридесет години.

Аз не познавам Джел-Клара Моинлин от времето, когато Робин е бил романтично влюбен в нея. Всъщност тогава не познавах и Робинет Бродхед защото той е бил твърде беден, за да си позволи такава сложна информационно-търсеща програма като мен. Макар че не мога непосредствено да изпитвам физическа смелост (както не изпитвам и физически страх), оценявам високо тяхната. Невежеството им оценявам също толкова високо. Те не са знаели каква е тягата на корабите със свръхсветлинна скорост. Не са знаели как действа навигационната система, нито как да използват уредите за

управление. Не са можели да разчитат хичиянските карти, Всъщност не са разполагали с такива карти, защото те са били открити цяло десетилетие, след като Клара е била засмукана в черната дупка. За мен е учудващо колко много може да постигне обикновената телесна интелигентност с толкова малко информация.

Когато се притесни достатъчно много в библиотеката, Клара се разходи из Гейтуей, за да разгледа настъпилите промени. Астероидът бе станал по-безличен и по-цивилизован. Имаше много търговски предприятия. Супермаркет, верига заведения за бързо хранене, стереотеатър, фитнес център, красиви туристически пансиони, блестящи магазини за сувенири. На Гейтуей вече имаше какво да се прави. Но не и за Клара. Единственото нещо, което действително привлече нейния интерес, беше игралният дом във вретеното, на мястото на „Синият ад“. Но такива удоволствия тя не можеше да си позволи.

В действителност не можеше да си позволи почти нищо и наистина бе потисната. Женските списания за нейната възраст бяха пълни с малки хитрости за преодоляване на депресията... наричани глупости: „Почисти си мивката. Повикай някого по пиезовизията. Измий си косата.“ Но тя нямаше мивка, а и кого можеше да извика по пиезовизията? След като си изми косата за трети път, Клара започна отново да мисли за „Синият ад“. Няколко малки залагания, реши тя, няма да навредят на бюджета ми. дори да загубя... това само ще означава, наистина, да си позволя за кратко едно, две дребни удоволствия...

След единадесетото завъртане на рулетката тя остана без нито един цент.

От казиното излизаха група туристи от Габон, смееха се и се препъваха. Зад тях, на късият тесен бар, Клара видя Доли. Отиде при нея и каза:

— Ще ми поръчаш ли едно питие?

— Разбира се — отвърна Доли без ентузиазъм и направи знак на бармана.

— Освен това ще можеш ли да ми заемеш малко пари?

Доли се засмя изненадана.

— Загуби всичко на рулетката, нали? Но и сега заложи на погрешно число! Нямахте да мога да си купя и едно питие, ако няколко туристи не ми бяха подхвърлили малко жетони за късмет. — Доли плати уискито с лед, раздели рестото на две и бутна половината към Клара. — Можеш пак да поискаш от Уон — каза тя, — но сега той не е в особено добро настроение.

— Не ми казваш нищо ново — отвърна Клара, като се надяваше, че уискито ще повиши настроението ѝ. Не можа.

— Искам да кажа, по-лошо от обикновено. Мисля, че отново ще изпадне в ужасно състояние. — Доли изхълца и погледна изненадано.

— Какво ти е? — попита без желание Клара. Тя съзнаваше съвършено ясно, че след като е попитала, момичето ще ѝ каже, но предполагаше, че това все пак е някакъв начин да се отплати за разделеното ресто.

— Рано или късно ще го хванат — отговори Доли и отпи от чашата си. — Той е такъв глупак да идва тук, след като можеше да те остави на всяко друго място и спокойно да си яде парите.

— Е, аз лично предпочитам да съм тук, отколкото на всяко друго място — отвърна Клара и се зачуди дали бе вярно.

— Не ставай глупава. Той не го направи заради теб. Направи го, защото мислеше, че може да се измъкне с всичко, което е взел. Защото е глупак. — Доли впи мрачен поглед в чашата. — Той дори прави любов като глупак. Глупак, ако разбираш какво искам да кажа. Дори секс прави глупаво. Идва при мен, давайки си вид, че се мъчи да си спомни комбинацията, с която се отключва шкафчето за храна, например. А след това ми сваля дрехите и започва да бута тук, да пъха там, да извива другаде. Мисля, че трябва да му напиша наръчник за правене на секс. Глупак!

Колко питиета изпи с жетоните на Доли Клара не знаеше... във всеки случай, не малко. По някое време Доли си спомни, че трябва да купи шоколадови сладки с орехи и ликьор-шоколад. А след това, докато се разхождаше сама, Клара почувства глад. Причината беше миризмата на храна. Бяха ѝ останали някакви пари от рестото на Доли.

Не бяха достатъчни за сваятна храна и във всеки случай по-разумно бе да се върне в стаичката си и да изяде готовата храна, но какъв бе смисълът да продължава да е разумна? Освен това миришеше наблизо. Тя мина през някаква арка от хичиянски метал, поръча си типовото меню за деня и седна близо до стената. После разтвори с пръсти сандвича, за да види какво яде. Може да беше и изкуствена храна, но не бе от мините за храна или от морските стопанства, както по-рано. Не беше лоша. Във всеки случай, не много лоша, макар че точно тогава ястията, за които можеше да се сети като наистина вкусни, не бяха много. Ядеше бавно и анализираше всяка хапка, не защото храната изискваше това, а защото по този начин можеше да отложи следващото пешо, което трябваше да направи, а именно да помисли как да прекара останалата част от живота си.

И тогава усети някакво раздвижване. Момичето, което метеше пода, започна да върши това по-старателно и непрекъснато поглеждаше през рамо; хората на бара се изправиха и заговориха по-ясно. Някой бе влязъл.

Беше жена: висока, не млада, красива. Дебели плитки от жълтокафява коса се спускаха на гърба ѝ. Говореше приятно, но авторитетно, както с персонала, така и с клиентите, и в същото време опипваше под лавиците, за да провери дали са мазни, проверяваше коричките на хамбургерите дали са крехки, оглеждаше дали поставките със салфетки са пълни, развърза и отново завърза престилката на момичето с метлата.

Клара я гледаше и в ума ѝ нахлу спомен, който почувства повече като страх. Тя! Онази! Жената, чиято снимка бе видяла в светските хроники на вестниците от библиотеката. „С.Я.Лаворовна-Бродхед открива 54-тото ново заведение за бързо хранене с «ЧОН» в Персийския залив.“ „С.Я.Лаворовна-Бродхед кръщава преоборудван междузвезден транспортен кораб.“ „С.Я.Лаворовна-Бродхед ръководи програмирането за разширяване на мрежата за банки-данни.“

Макар че сандвичът бе почти последната троха храна, която Клара можеше да си купи, тя не успя да се насили да го дояде. Тръгна към вратата с обърната настрани глава, напъха табличката в кошчето за отпадъци и излезе.

Имаше само едно място, където можеше да отиде. Когато видя, че Уон е самичък там, Клара го прие като пряко потвърждение от

провидението, че решението ѝ е правилно.

— Къде е Доли? — попита тя.

Той лежеше на хамака начумерен и гризеше прясна папая, купена навярно на такава невероятна цена, каквато Клара не можеше да си представи.

— Аз също бих желал да зная къде е! Ще се оправя с нея като се върне. О, ще я науча аз нея!

— Изгубих си парите — обяви Клара.

Уон презрително вдигна рамене.

— И — изведнъж ѝ дойде наум една лъжа — дойдох да ти кажа, че и ти също изгуби. Канят се да задържат кораба ти.

— Да задържат кораба! — изкрещя той. — Животни! Копелета! Доли трябва да се е раздрънкала за специалната ми апаратура. О, когато се върне, ще ѝ дам да разбере, повярвай ми...

— Не тя, а ти — каза безцеремонно Клара, — защото сигурно си се хвалил наляво и надясно. Имаш само една възможност!

— Една възможност?

— Може би една възможност, ако си достатъчно умен и достатъчно смел.

— Достатъчно умен! Достатъчно смел! Чуваш ли се какво говориш, Клара!? Забрави ли, че първата част от живота си прекарах съвсем сам...

— Нищо не съм забравила — въздъхна тя уморено, — защото ти не ме оставяш да го забравя. Важно е обаче какво ще направиш сега. Натоварил ли си всичко на кораба, всички припаси?

— Припаси? Не, разбира се, че не съм. Не ти ли казах? Сладолед, да, бонбони, да, но шоколадовите сладки с орехи и шоколадите...

— По дяволите твоите шоколади — избухна Клара. — И тъй като Доли не е тук, където ѝ е мястото, да върви по дяволите. Ако искаш да не загубиш кораба си, веднага тръгвай.

— Веднага? Самичък? Без Доли?

— С друга на мястото на Доли — каза категорично Клара. — Готвачка, жена за леглото, някой, по когото да крещиш... имаш го. И то квалифициран. Може би не мога да готвя така хубаво като Доли, но любов мога да правя по-добре. И във всеки случай, по-често. Не забравяй, че нямаш никакво време за мислене!

Уон дълго я гледа. После се усмихна.

— Свали тези сандъци на пода — заповяда той. — И онзи пакет под хамака. Също...

— Почакай — възрази тя. — Физическите ми сили имат граници, знаеш!

— Какви са границите ти — отвърна той — ще разберем по-късно, уверявам те. Сега не е време за спорове. Просто свали хамака, навий го и тръгваме, а през това време ще ти разкажа една история, която чух от Мъртвите преди много години. Двама изследователи открили голям трофей в една черна дупка и не могли да измислят как да го измъкнат навън. Накрая единият казал: „А, сетих се. Ще изпратя любимото си котенце. Просто ще го завържем за трофея и то ще го измъкне.“ А вторият изследовател казал: „О, какъв си глупак! Как може едно малко котенце да измъкне трофей от черната дупка?“ А първият изследовател отвърнал: „Не, ти си глупак. Съвсем лесно, защото, виждаш ли, аз имам камшик.“

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА ЗАВРЪЩАНЕ НА ГЕЙТУЕЙ

Гейтуей ми даде всичките милиони, които имам, но той ми даде също тръпки на страх и отвращение. Връщането там беше като среща с моето минало. Видях себе си като младо, разорено, ужасено, отчаяно човешко същество, чиито единствени алтернативи бяха или да предприеме пътуване, при което може да загине, или да остане на място, където никой не иска да живее. Не се беше променил много. И сега никой не иска да живее на него, макар че непрекъснато пристигат и заминават много туристи. Но поне пътуванията не са така безразсъдно опасни, както навремето. Докато акостирахме, казах на програмата си Алберт Айнщайн, че съм направил философско откритие:

— Положението се е поизравнило, Алберт. Животът на Гейтуей е станал малко по-сигурен, а на родната планета Земя малко по-несигурен. Може би съществува някакъв закон за запазване на нещастията, който осигурява едно средно ниво на нещастие за всяко човешко същество. Единственото, което можем да правим, е да го пренасяме на едно или на друго място.

— Когато говориш така, Робин — въздъхна той, — се питам дали моите диагностични програми са толкова добри, колкото трябва да бъдат. Сигурен ли си, че не чувстваш болки от операцията? — Беше седнал или изглеждаше седнал на края на пилотската седалка и докато говореше, насочваше кораба ни към пистата за кацане. Знаех, че въпросът му е риторичен. Разбира се, през цялото време той ме наблюдаваше.

Веднага щом кацнахме, извадих от гнездото ветрилото с програмата „Алберт“, взех го в се насочих към довия си кораб.

— Няма ли да се поразходиш? — попита Еси и ме погледна със същия израз като Алберт. — Искат ли да дойда с теб?

— Много съм развълнуван от новия кораб — отвърнах аз. — Искам да го разгледам. Можем да се срещнем по-късно. — Знаех, че тя

изгаря от нетърпение да види как любимите й заведения за бързо хранене работят в тази среда. Разбира се, тогава не знаех на какво може да налети.

И така, не мислех за нищо специално, когато си подадох главата през люка на моята собствена, лична, построена от земни хора яхта за междузвездни пътувания и проклет да съм, ако не бях толкова развълнуван, колкото бях казал на Еси. Искам да кажа, че се бяха сбъждали детските ми фантазии! Беше истинска. И лично моя! И си имаше всичко!

Или почти всичко. В нея имаше луксозна каюта за собственика с чудесно анизокинетично легло и до нея истинска тоалетна. Имаше добре зареден килер за храна и нещо много прилично на истинска кухня. Имаше и две работни каюти, една за Еси и една за мен, със скрити легла за гости, в случай че се нуждаехме от компания. Това беше първият граждански звездолет с официално одобрена двигателна система за свръхсветлинна скорост, построена от хора... е, някои от детайлите бяха хичиянски, взети от повредени изследователски кораби, но неголямата част бяха човешка изработка. И беше мощен, с голяма и бърза тяга. Имаше място за Алберт — гнездо за ветрило с гравирано върху него име. Пъгнах ветрилото, но не активирах гнездото. Искях да се насладя на обиколката си самичък. Имаше ветрила с музика и пиезовизорът ги просвирваше, и със справочни сведения, и специални програми, които можеха да вършат всичко, което някога бих пожелал да извърша аз или което би могла да направи Еси. Имаше екран за наблюдения, копиран от големия транспортен кораб „С.Я.“ — десет пъти по-голям от малките, мъгляви екрани на изследователските кораби. Имаше всичко, което някога бях мечтал да има един кораб. Фактически единственото, което нямаше, беше име.

Един от по-малките артефакти, оставен ни от хичиянците, беше анизокинетичната матрица — прост инструмент, който можеше да преобразува удара в движение с посока обратна на движещата сила. Теорията на този уред се оказа едновременно и фундаментална, и

елегантна. Най-популярният продукт, който хората изработиха от анизокINETИЧНИ материали, бяха матраците за спане с „пружини“, чиято еластична сила е вектор, а не скалар, с което се получава така наречената възбуждаща поддръжка на сексуалната дейност.

Сексуалната дейност! Колко много време праросва телесният ум за такова нещо!

Седнах на края на голямото анизокINETИЧНО легло и усетих върху задника си необичаен тласък, защото при свиването на матрака от тежестта на тялото ми еластичната сила се бе насочила изцяло нагоре, вместо встрани, и се замислих върху този проблем. Беше добро място за любов, защото лицето, с което щях да лежа на него, бе онова, на чието име исках да кръстя кораба си. С това име обаче вече бях кръстил транспортния кораб.

Разбира се, съществуваха начини да се реши проблема. Можех да го кръстя „Семя“. Или „Еси“. Или „Госпожа Робинет Бродхед“, макар че последното звучеше много глупаво.

Въпросът не търпеше отлагане. Бяхме приготвили всичко за пътуване. Нищо не ни задържаше на Гейтуей, само че не можех да тръгна с кораб без име. Влязох в каютата за управление и седнах на пилотската седалка. Беше направена за човешки задник и това вече бе огромно подобрение в сравнение със старата конструкция.

Когато бях малко момче, обичах да сядам в мините за храна на кухненския стол пред радарната печка и да си представям, че пилотирам кораб на Гейтуей към далечните граници на Вселената. Това, което правех сега, беше почти същото. Пресегнах се и докоснах колелата за настройка. Представих си, че натискам стартовия бутон и... и... е, просто фантазирах. Въобразявах си, че се нося стремително през Космоса по същия безгрижен, авантюристичен начин, както си го представях като дете. Заобикалям квазари. Нося се към съседните чужди галактики. Влизам в силициевия пращен саван около ядрото. Срещам хичиянци! Влизам в черна дупка...

И тогава фантазията секна, защото се превърна в прекалено персонална реалност, но неочаквано измислих име на кораба. То съответстваше отлично на Еси, без да дублира вече даденото „С.Я.“: „Истинска любов“.

Беше идеално име.

Ако наистина бе идеално, защо остави в мен някакво неясно сантиментално чувство на изоставен от любимата, на меланхолия?

Нямах желание да изследвам тази си мисъл. Във всеки случай сега, когато бях измислил името, трябваше да се свърши много работа: да се извърши поправка в регистъра, да се коригират застрахователните документи на кораба... да се уведоми светът за моето решение, Всичко това можех да възложа на Алберт. Разклатих ветрилото с неговата програма, за да се уверя, че стои здраво в гнездото и го включих.

Не бях свикнал с новия Алберт, затова се изненадах, когато не се появи нито в холобокса, нито до ветрилото, а на вратата на главната каюта. Стоеше там, подпрял лакът на длан, с лула в свободната си ръка и спокойно разглеждаше, като че ли току-що бе влязъл.

— Хубав кораб, Робин — каза той. — Честито!

— Не знаех, че можеш да обикаляш из кораба!

— Всъщност аз не обикалям из кораба, скъпи ми Робин — възрази приятелски той. — Това е част от моята програма за създаване на максимално близка до действителността симулация. Да приличам на дух, излязъл от шишето, не изглежда много реалистично, нали?

— Ти си чудесна програма, Алберт — признах аз, а той се усмихна и допълни:

— И бдителна, ако мога така да се изразя, Робин. Например, вярвам, че добрата ти жена точно в този момент ще влезе. — Той се отмести настрана — съвсем ненужно — и Еси влезе задъхана, опитвайки се да прикрие колко много е разстроена.

— Какво има? — попитах аз, неочаквано разтревожен. Тя не ми отговори веднага.

— Не си ли чул? — отвърна най-после Еси.

— Какво да съм чул?

Изглеждаше едновременно и изненадана, и облекчена.

— Алберт? Още ли не си се включил към мрежата за данни?

— Тъкмо се канех, госпожо Бродхед — отговори той учтиво.

— Не! Недей! Там е... ах... там се извършват някои настройки за приоритетите на Гейтуей. — Алберт замислено сви устни, но си замълча. Аз не бях така мълчалив.

— Еси, изплюй камъчето! Кажы какво има.

Тя седна на мястото на оператора по съобщенията и започна да си вее с ветрило.

— Пристигнал е онзи грубиян, Уон — каза Еси. — Целият астероид говори за това. Изненадана съм, че не си чул. Ух! Толкова тичах! Страхувах се да не се разстроиш.

Усмихнах се добродушно.

— Операцията беше преди седмици, Еси — напомних й аз. — Укрепнах достатъчно... пък и нямам намерение да се паля заради Уон. Имай малко вяра в мен!

Еси ме погледна съсредоточено и кимна.

— Вярно е — призна тя. — Беше глупаво. Връщам се да си продължа работата. — Тя стана и се отправи към вратата. — Но помни, Алберт... никаква връзка с мрежата, докато не се върна!

— Почакай! — извиках аз. — Не съм ти съобщил новината, — Еси се спря и аз гордо обявих: — Измислих име на кораба: „Истинска любов“. Какво ще кажеш?

Трябваше й много време да ми отговори и, докато обмисляше, изразът на лицето й беше повече загадъчен и по-малко доволен, отколкото очаквах. Накрая каза:

— Да, много добро име, Робин. Бог да благослови „Истинска любов“ и всички, които пътуват с него, а? А сега наистина трябва да вървя.

Вече двадесет и пет години живеем заедно, а аз все още не мога напълно да разбере Еси. Така и казах на Алберт. Той седеше спокойно на столчето пред тоалетната масичка на Еси и се оглеждаше в огледалото. Алберт вдигна рамене.

— Мислиш ли, че името не й хареса? — попитах аз. — Според мен е добро!

— И на мен така ми се струва, Робин — съгласи се той, експериментирайки с различни изражения в огледалото.

— Като че ли не желае да разгледа кораба!

— Може да има нещо наум — предположи Алберт.

— Но какво? Честна дума, не мога да я разбера.

— Признавам, че и аз не винаги я разбирам, Робин — каза Алберт, обърна се и ми намигна. — Мислех си, че е така, понеже аз съм машина, а тя е човек. Но защо и при теб се получава същото?

Погледнах го малко раздразнен. После се усмихнах.

— Ти си доста забавен с това ново програмиране, Алберт. Какво научаваш, като се правиш, че се гледаш в огледалото? Зная много добре, че по този начин нищо не виждаш.

— А ти какво научаваш, като гледаш „Истинска любов“, Робин?

— Защо винаги на въпросите ми отговаряш с въпроси? — парирах аз. Алберт се засмя високо. Беше наистина много убедително. При предишната програма той се смееше и дори пускаше шеги, но винаги се разбираше, че се смее картина. Можеше да си мислиш, че е картина, приличаща на истински човек, ако желаш... обикновено правех така... като изображение на човек на пиезофон. Но нямаше... как да се изразя, нямаше присъствие. Сега го имаше. Разбира се, не можех да го помириша. Но можех да възприема физическото му присъствие в стаята с повече сетива, не само със зрението и слуха. Температура? Усещане за маса? Не зная. Нещо, което ти казва, че с теб има някой.

— Истинският отговор е, че това появяване е моят еквивалент на нов кораб или на нов официален костюм, или каквато ти хареса аналогия — заговори сериозно той. — Просто гледам, за да разбера доколко ми харесва. На теб харесвам ли ти? В края на краищата единствено това е важно.

— Не бъди скромн, Алберт — казах му аз. — Наистина ми харесваш, само че бих желал да се свържеш с мрежите за данни. Бих желал да разбера дали някой от хората, с които работя, е направил нещо по въпроса с информацията за терористите, например.

— Аз, разбира се, ще изпълня твоето нареждане, Робин — отвърна Алберт, — но госпожа Бродхед беше много категорична.

— Не, Алберт, не искам да ти издействам някое наказание или да се повредят някои от подпрограмите ти. Ето какво ще направя — казах и се изправих, а крушката над главата ми светна. — Просто ще изляза в коридора и ще включа комуникационния пулт... ако не съм забравил как се прави това — пошегувах се аз.

— О, разбира се, че не си забравил — отвърна Алберт. Беше разтревожен. — Обаче не е необходимо, Робин.

— Наистина не е — съгласих се аз и спрях по средата на пътя до вратата. — Но съм любопитен.

— Колкото до твоето любопитство... — каза Алберт, усмихна се (пресилена усмивка, помислих си аз) и започна да тъпче лулата си с тютюн — ...колкото до твоето любопитство, трябва да знаеш, че докато акостирахме, поддържах постоянна връзка с мрежата. Нямаше интересни новини. Възможно е обаче липсата на новини сама по себе си да е интересна. Дори окуражаваща.

Не бях свикнал напълно с новия Алберт. Седнах отново и го загледах.

— Много си загадъчен, кучи сине, доктор Айнщайн.

— Само когато докладвам неясна информация — възрази той и се усмихна. — Генерал Манцберген точно сега не се нуждае от теб. Сенаторите казват, че си направил всичко възможно. Метр Иджсингер съобщава, че Квейтковски и нашият приятел от Малайзия не са отговорили на усилията му да установи от твое име контакт с тях, а от албанците е получил само съобщение, в което се казва: „Не се безпокойте!“

— Значи нещо става! — извиках аз и отново скочих.

— Нещо може би става — коригира ме Алберт, — и ако наистина е така, единственото, което можем да направим, е да го оставим да стане. Във всеки случай, Робин — каза той с ласкателен тон, — аз лично предпочитам този път ти да не напускаш кораба. Поради една основателна причина: не се знае дали пак не те чака някой с пистолет в ръка.

— Терорист? Тук?

— Тук или в Ротердам. Защо на едно място това да е по-малко вероятно от друго? Искам да ти напомня, Робин, че аз не съм без опит по тези въпроси. Навремето нацистите обявиха награда от двадесет хиляди марки за главата ми. Аз направих всичко възможно никой да не получи тази награда!

Последното дойде от лявата ми страна. Спрях на прага.

— Какви цисти?

— Нацисти, Робин. Група терористи, които завзеха властта в Германия преди много години, когато бях жив.

— Когато си бил какво?

— Искам да кажа, разбира се — Алберт вдигна рамене, — когато истинският човек, чието име ти ми даде, е бил жив, но от моя гледна точка няма никакъв смисъл да уточняваме тази разлика. — Той разсеяно напъха пълната лула в джоба си и седна толкова естествено и приятелски, че последвах примера му и седнах.

— Предполагам, че още не съм свикнал с твоята нова личност, Алберт — отбелязах.

— Няма по-добро време за това от сегашното, Робин. — Той се усмихна и изпъчи гърди. Фигурата му излъчваше увереност. Старите холограми го показваха в дузина характерни пози — с размъкнат дебел пуловер или тениска, с чорапи или без чорапи, с гуменки или чехли, с лула или молив. Днес той носеше тениска, но над нея имаше един от онези размъкнати европейски дебели пуловери, които се закопчават отпред догоре и имат джобове — всъщност можеше да е и жакет, само че беше трикотажен. На пуловера имаше копче с надпис „Два процента“. Бузите му бяха покрити с леко побеляло стърнище, което показваше, че тази сутрин не се е бръснал. Е, разбира се, че не се е бръснал! Той никога не се бръснеше, тъй като беше само холографска проекция на компютърна графика... ала толкова убедителна и жива, че почти бях готов да му предложа моята самобръсначка!

Засмях се и поклатих глава.

— Какво означава онзи надпис „Два процента“?

— Ах — каза срамежливо Алберт, — това е лозунг от моята младост, Ако два процента от човечеството откажат да се бият, изобщо няма да има войни.

Макар че е интересно да се видя от гледна точка на Робин, не ми е много весело. Госпожа Бродхед ми е програмирала ограничения и аз трябва да говоря, да действам и дори да мисля така, както оригиналният Алберт Айнщайн би постъпвал, ако беше жив, за да изпълнява моята роля, Робин изглежда намира това за нелепо. В известен смисъл е прав. Човешките същества са нелепи!

— Вярваш ли в това сега?

— Надявам се, Робин — коригира ме той. — Трябва да призная, че новините не са толкова благоприятни, но се надявам. Искаш ли да научиш останалата част от тях?

— Предполагам, че съм длъжен — отговорих, а Алберт тръгна към тоалетната масичка на Еси. Той седна на табуретката пред нея и докато говореше, заразглежда шишенцата с парфюм и различните дамски украшения. Беше толкова нормален, толкова човешки, че отвлече вниманието ми от онова, което казваше. Не съжалявах, защото всичките новини бяха лоши. Терористите били по-дейни от когато и да било. Разрушаването на стартовата спирала Лофстром било наистина само първата стъпка от голям бунт. В цялата тази част на Южна Америка започвала малка, жестока война. Терористите хвърлили ботулинова отрова в резервоара Стейнс и Лондон останал без вода. Не исках такива новини и му го казах. Алберт въздъхна и се съгласи.

— Когато бях жив, хората бяха по-благородни — каза той с изпълнен с копнеж глас. — Макар и не свършени, разбира се. Тогава вероятно можех да стана президент на Израел. Ти знаеше ли това, Робин? Да. Но мисля, че не бих приел. Винаги съм бил защитник на мира, а една държава трябва понякога да води война. Лъоб^[1] веднъж ми каза, че всички политици сигурно са патологични личности. Страхувам се, че е така. — Той се изправи и се оживи. — Но има и някои добри новини, Робин! Наградите „Бродхед“ за научно откритие...

— Какво?

— Нали си спомняш, Робин — продължи нетърпеливо той, — фондацията, която ми възложи да учредя, точно преди да те оперират. Вече започва да дава плодове.

— Решил си загадката около хичиянците?

— Ах, Робин, не си прави такива шеги с мен — леко ме укори той. — Разбира се, засега още не е направено такова епохално откритие. Но има един физик в Лагуна Бийч... Бекфурт? Сигурно познаваш неговия научен труд. Онзи, който предложи система за постигане на плоско пространство.

— Не. Дори не зная какво представлява плоското пространство.

— Няма значение — каза Алберт и се усмихна снизходително на моето невежество, — наистина няма значение. Мисля, че сега той работи върху математическия анализ на липсващата маса. Изглежда, Робин, че явлението е възникнало неотдавна! През последните няколко милиона години към Вселената по някакъв начин е била добавена маса.

— Браво! — възкликнах аз и се опитах да си дам вид, че разбирам. Не можах да го измамя.

Алберт започна търпеливо да ми обяснява.

— Ако си спомняш, Робин, преди няколко години Мъртвият — имам предвид онази жена от „С.Я.Бродхед“ — ни убеди, че това явление е свързано с хичиянците. Навремето ние не му обърнахме внимание, тъй като ни се струваше, че няма никакво основание за такова твърдение.

— Спомням си — казах аз и този път изявлението ми беше само отчасти невярно, защото си спомних, че известно време Алберт поддържаше онази щура идея, според която по някаква неизвестна причина хичиянците свивали Вселената към нейното първоначално състояние, за да могат след това да предизвикат нов Голям взрив и по такъв начин да създадат нова вселена, която ще се подчинява на малко по-различни физически закони, По-късно той си промени мнението. Тогава сигурно ми бе обяснил своите основания, но аз, разбира се, ги бях забравил.

— Мах? — попитах. — Нещо свързано с приятеля Мах? И един друг, на име Дейвис?

— Браво, Робин — поздрави ме Алберт, сияещ от удоволствие. — Хипотезата на Мах предлага причина за това, но според парадокса на Дейвис тази причина не е валидна. Сега Бекфурт доказва математически, че не е необходимо парадоксът на Дейвис да е валиден, а само допускането, че броят на разширяванията и свиванията на Вселената е краен! — Той стана и закричи из стаята, прекалено доволен от себе си, за да стои на едно място. Не можех да разбера на какво се радваше толкова.

Робин не разбираше напълно парадокса на Дейвис, но той не разбираше още по-известния парадокс на Олберс, създавал неприятности на астрономите още през деветнадесетото столетие. Според Олберс ако Вселената е безкрайна, трябва да съществува безкраен брой звезди. Това означава, че ние трябва да виждаме не отделни звезди на нощното небе, а плътен купол от бяла звездна светлина. И той доказва това математически. (Не е знаел, че звездите са групирани в галактики, което води до промяна на математическия модел.) Едно столетие по-късно Пол Дейвис казва: „Ако е вярно, че Вселената е циклична и непрекъснато се разширява и свива, тогава е възможно малко материя или енергия да остане за следващата Вселена и в такъв случай след безкрайно много време тя ще нарасне и отново ще се получи небето на Олберс“. Онова, което той не е знаел, е, че броят на осцилациите, в които може да остане малко енергия, не е безкраен. Нашата Вселена е възникнала по време на първата.

— Алберт — промълвих неуверено, — да не искаш да кажеш, че Вселената се свива пред очите ни и ние ще бъдем смазани в... как го наричаш? Клетъчна тъкан?

— Точно така, скъпи момко!

— И това те прави щастлив?

— Изключително! О, разбирам проблема ти — кимна Алберт и спря до вратата, за да ме погледне. — Това няма да се случи скоро. Фактически не по-рано от няколко милиарда години.

Облегнах се назад и го заразглеждах. Трябваше ми време да свикна с този нов Алберт. Той сякаш не забелязваше нищо необичайно. Продължи да бърбори весело за всички представени му полуформулирани идеи, откакто бяха обявени наградите, и за различни негови интересни разсъждения, свързани с тях.

Помислих си нещо.

— Почакай за минутка — казах и се намръщих, защото имаше нещо, което не разбирах добре. — Кога?

— Какво кога, Робин?

— Кога си обмислил всичко това? След нашия разговор ти беше изключен...

— Съвършено вярно, Робин. Точно докато бях „изключен“, както ти се изрази — намигна той, — С новия хардуер и база данни, вградени от госпожа Бродхед, аз не преставам да съществувам дори и когато ме изключиш.

— Не знаех — признах аз.

— Не можеш да си представиш какво удоволствие е за мен! За това съм мечтал през целия си живот. Като млад умирах да седя и само да мисля... да се занимавам с такива неща, като например намиране на нови доказателства на добре известни математически или физически теореми. Сега мога да върша това много по-често и много по-бързо, отколкото като жив! Много съм благодарен на жена ти за тази възможност. — Алберт вирна нос, — А, ето я и нея, Робин. Госпожо Бродхед? Тъкмо исках да ви изкажа голямата си благодарност за новата програма.

Тя го погледна озадачено, после поклати глава.

— Скъпи Робин — започна Еси, — има нещо, което трябва да ти съобщя. Един момент. — Тя се обърна към Алберт и изстреля три или четири изречения на руски. Той кимна. Беше тъжен.

Понякога ми трябва много време, за да проумея нещата, но сега беше очевидно. Ставаше нещо важно и аз трябваше да го науча.

— Хайде, Еси — подканих я разтревожен и дори повече от разтревожен, защото не знаех за какво се тревожа. — Какво става? Да не би Уон да е направил нещо?

— Уон е напуснал Гейтуей и то съвсем навреме, можеш да си сигурен — каза тя тъжно, — тъй като има проблеми с „Гейтуей Корп.“, а и с много други. Но не за него искам да ти кажа, а за жената, която видях в моята закувалня. Страшно много приличаше, скъпи Робин, на жената, която си обичал преди мен — на Джел-Клара Моинлин. Толкова много, та си помислих, че може да ѝ е дъщеря. Погледнах я.

— Какво... Откъде знаеш как е изглеждала Клара, все пак?

— О, Робин — нетърпеливо възкликна Еси. — Живеем заедно двадесет и пет години, а аз съм специалист по информационно-

търсещи програми. Нима мислиш, че не съм се постарала да науча как изглежда? Познавам я много добре. Издирила съм всички данни за нея.

— Да, но... тя не е имала дъщеря, знаеш. — Спрях и неочаквано се запитах дали съм сигурен. Бях обичал много Клара, но не за дълго. Беше напълно възможно да е имало някои неща в живота ѝ, за които да не ми е казала.

— Всъщност — започна невинно Еси, — първото ми предположение беше, че може би ти е дъщеря. Теоретично, нали разбираш. Беше възможно. Може да е забременяла от теб, знаеш. Но сега... — Тя се обърна очаквателно към Алберт. — Алберт? Завършили проучването?

— Да, госпожо Бродхед. — Той кимна. Изглеждаше тъжен. — В записите на Джел-Клара Моинлин няма нищо, от което да личи, че някога е раждала.

— И?

Алберт се пресегна за лулата си и започна да я върти в ръка.

— Няма никакво съмнение за самоличността, госпожо Бродхед. Пристигнала е преди два дни с Уон...

Еси въздъхна.

— В такъв случай — заяви уверено тя, — жената в закусвалнята наистина е била Клара, а не някаква самозванка.

В този момент, докато се опитвах да възприема казаното, онова, от което се нуждаех повече от всичко на света или във всеки случай най-неотложното, беше успокояващото, облекчаващо присъствие на моята стара психоаналитична програма — Зигфрид фон Шринк.

Клара? Жива? Ако беше истина, какво щях да правя с нея?

Беше много лесно да си кажа, че не дължах нищо на Клара, което да не бях изплатил. Цената, която заплатих, беше продължителна болка, силна и искрена любов, чувство на загуба, което дори след три десетилетия не беше напълно заличено. Тя ми бе отнета, беше отделена от мен с непреодолима пропаст и единствено увереността, която най-накрая придобих, че не бях виновен за случилото се, ми помогна да изживея загубата.

Но пропастта по някакъв начин се бе преодоляла сама. Клара беше тук! А аз бях отдавна женен и с подреден живот и без какво

място в сърцето си за жената, на която се бях клел в искрена и вечна любов.

— Има и още — каза Еси и ме погледна. Не следях много внимателно разговора.

— И какво е то?

— Уон е пристигнал с две жени, не с една, Втората е Доли Уолтърс, невярната съпруга на човека, когото видяхме в Ротердам. Млада жена. Плачеше, с размазан на очите грим... хубава млада жена, но в лошо настроение. Американската военна полиция я арестувала, тъй като Уон я оставил без виза. Поговорих с нея.

— Доли Уолтърс?

— О, Робин, слушай внимателно, моля те! Да, Доли Уолтърс. Много малко можа да ми каже, защото военната полиция имаше други планове за нея. Американците искаха да я откарат в Пентагона. Бразилската военна полиция се опита да ги спре. Възникна голям спор, но американците накрая успяха.

Кимнах, за да покажа, че схващам.

— Разбирам. Американците са арестували Доли Уолтърс.

Еси ме погледна загрижено.

— Добре ли си, Робин?

— Разбира се, че съм добре. Само малко съм разтревожен. Надявам се това търкане между американци и бразилци да не попречи за обмяната на данни за терористите.

— Ах — кимна Еси, — сега ми стана ясно. Бях сигурна, че се тревожиш за нещо, но не можех да разбера за какво. — А след това тя захапа устна. — Извини ме, скъпи Робин. Струва ми се, че аз също съм разстроена малко.

Тя седна на края на леглото и се намръщи, когато анизокинетичният матрак я подпря отдолу.

— Първо да преминем към практическите въпроси — предложи Еси и вдигна вежди. — Какво ще правим сега? Алтернативите са следните: първо, да заминем да изследваме обекта, открит от Уолтърс, както бяхме запланували. Второ, да се опитаме да съберем повече информация за Джел-Клара Моинлин. Трето, да хапнем нещо и да лягаме да спим, преди да предприемем каквото и да било... защото — добави укорително тя — не трябва да забравяме, Робин, че ги все още

се възстановяваш от голяма коремна операция. Аз лично съм за третата възможност, какво ще кажеш?

Докато умувах върху този труден въпрос, Алберт се окашля и каза:

— Госпожо Бродхед? Дойде ми наум, че няма да е много скъпо, може би не повече от няколкостотин хиляди долара, да се наеме за няколко дни чартърно едноместен кораб и да се изпрати на фоторазузнавателна мисия. — Погледнах го и се помъчих да разбера какво бе намислил. — По този начин — обясни той — ще можем да потърсим обекта, от който се интересувате, да го локализираме и да получим сведения за него. Вярвам, че сега има достатъчно свободни едноместни пътнически кораби. Във всеки случай тук, на Гейтуей, има няколко.

— Чудесна идея! — извика Еси. — Заеми се с изпълнението, Алберт! Пригответи ни също нещо вкусно за вечеря на новия кораб „Истинска любов“.

Не изказах никакви възражения, защото бях шокиран. Най-лошото нещо, когато си шокиран, е, че не знаеш, че си шокиран, докато не излезеш от това състояние. Мислех си, че съзнавам всичко. Ядох поднесената ми храна и не забелязах нищо необичайно, докато Еси ме завиваше в темпераментното легло.

— Не казваш нищо — подхвърлих тогава.

— Да, защото последните десет пъти, когато ти говорех, скъпи Робин, ти просто не ме слушаше — отвърна тя, без ни най-малко да ме обвинява. — Ще се видим утре.

Разбрах веднага какво означаваше това.

— Значи имаш намерение да спиш в каютата за гости?

— Да. Не, не съм ядосана, скъпи, дори не съм и огорчена. Просто смятам, че е добре да останеш за малко самичък. Какво ще кажеш?

— Предполагам, че си права. Искам да кажа, да, разбира се, че си права, мила, това сигурно е добра идея — отговорих аз, разбрал, че Еси наистина е разсеяна и дори си помислих, че с това много ме засяга. Хванах ръката ѝ, и я целунах по китката. После я пуснах и се размърдах, за да покажа, че искам да подхвана разговор.

— Еси? Смяташ ли, че трябваше да се посъветвам с теб, преди да дам име на кораба?

Тя сви устни.

— „Истинска любов“ е хубаво име — отбеляза тя с безразличен тон.

Изглежда Еси имаше резерви. Не можех да разбера защо.

— Щях да те попитам — обясних аз, — но ми се стори нетактично. Искам да кажа, да питам лицето на чието име го кръщавам, сякаш питам какво иска да получи за рождения си ден, вместо лично да измисля нещо.

Тя се усмихна и се отпусна.

— Но, Робин, скъпи, ти винаги ме питаш за подаръците. Няма значение, наистина не е толкова важно. А, да, „Истинска любов“ е чудесно име сега, когато знаая, че истинската любов, която имаш предвид, съм аз.

Мисля, че Алберт отново си направи шега с неговите малки чудодейни сънотворни настойки, защото веднага заспах. Но много бързо се събудих. Три или четири часа по-късно лежах в анизокинетичното легло разсънен, доста спокоен, много объркан.

Навън по периметъра на астероида Гейтуей, където са стоянките за акостиране, благодарение на въртенето действаше малка центрофужна сила. Съществуваше горе и долу. На „Истинска любов“ не действаше, Алберт беше включил кораба и същата сила, която ни предпазваше да не плуваме при полет, неутрализираше създаваната от въртенето на астероида гравитация. Чувствах леко притегляне към удобното легло. Чувах слабото жужене на системите, които сменяха въздуха, осигуряваха необходимото налягане в тръбопроводите и вършеха всички други малки и досадни работи за поддържане на живота на кораба. Знаех, че ако произнеса името на Алберт, той ще се появи пред мен... как точно, не можех да кажа, но си заслужаваше да го извикам, за да разбера дали ще предпочете да говори с мен през вратата, или ще пропълзи изпод леглото, за да ме развесели. Предполагам, че в храната имаше нещо за подобряване на настроението, а в напитката — приспивателно, защото престанах да се безпокоя за проблемите си... макар че това не ми помогна за тяхното решаване.

Кои проблеми да реша? Това беше първият проблем. През последните седмици бях пренареждал приоритетите си толкова много пъти, че не знаех кои да поставя на първите места. Съществуваше трудният, пагубен проблем с терористите, които трябваше да се реши поради много причини, не само от личен характер. Но той бе изместен от новия проблем, създаден от Оди Уолтърс в Ротердам. Съществуваше проблемът и с моето здраве, който изглежда можеше да се отложи. Беше възникнал и нов неразрешим проблем с Клара. Всеки от тях бих могъл да разреши. Четирите също бих могъл да разреши... по един или по друг начин... но как точно? Какво трябва да правя, когато стана?

Не знаех отговора на този въпрос и затова не станах. Отново заспах и когато се събудих, вече не бях сам.

— Добро утро, Еси — поздравих я аз и се пресегнах да ѝ стисна ръка.

— Добро утро — отвърна тя и притисна ръката ми към бузата си по познатия, нежен начин. Но Еси беше дошла да обсъдим една необичайна тема.

— Как си, Робин? Добре ли се чувстваш? Чудесно! Мислех си за твоето положение.

— Разбирам — казах аз. Чувствах се напрегнат. Отпускането беше отминало. — Какво имаш предвид?

— Положението във връзка с Клара Моинлин, разбира се — каза тя. — Виждам, че ти е трудно, скъпи Робин.

— О — възкликнах неопределено аз, — случват се такива неща. — Не ми беше лесно да обсъждам този въпрос с Еси, но това не ѝ попречи тя да го обсъжда с мен.

— Скъпи Робин — продължи Еси със спокоен глас и мило изражение в неясната нощна светлина в стаята, — няма никакъв смисъл да го държиш в себе си. Ако не го изкараш от себе си, то ще експлодира.

Стиснах ѝ ръка.

— Да не би случайно да си взимала уроци по психоанализа от Зигфрид фон Шринк? Говориш също като него.

— Зигфрид фон Шринк е добра програма. Повярвай ми, зная какво ти е на сърцето.

— Зная, че знаеш, но...

— Но... — кимна тя — ти е трудно да разговаряш по този въпрос с мен, защото в случая съм другата жена.

Без която този проблем не би съществувал.

— Дявол да го вземе, не е вярно! — Нямах намерение да крещя, но може би, в края на краищата, в мен наистина имаше нещо, от което трябваше да се освободя.

— Вярно е, Робин! Ако аз не съществувах, можеше да потърсиш Клара, да я намериш, а след това да решиш как да излезеш от тази заплетена ситуация. Може би щяхте отново да станете любовници! А може би не... като млада жена Клара може би няма да иска за любовник ремонтирани стари резервни части, а? Не изключвам и такава възможност. Съжалявам. — Тя помисли за момент, после се коригира. — Не, не е вярно. Ни най-малко не съжалявам, че се обичахме. Ценя много нашата любов... но проблемът си остава. Само че, Робин, за него никой няма вина! Ти нямаш вина, аз не се смятам за виновна, сигурно и Клара Моинлин мисли така за себе си. Така че избий от главата си всякакво чувство за вина, безпокойство, страх, Не, Робин, не се опитвай да ме заблудиш. Това, което е в главата, може да нарани много силно, особено човек с такова силно чувство за вина като теб. Но то е книжен тигър. Ако го духнеш, ще се махне. Проблемът не е появата на Клара. Проблемът е твоето чувство за вина.

Беше ясно, че не само аз бях спал лошо. Беше съвсем очевидно, че Еси бе репетирала речта си доста дълго.

Исправих се и задуших въздуха.

— Кафе ли си донесла?

— Само ако ти се пие, Робин.

— Пие ми се. — Помислих един миг, докато ми подаваше шишето. — Права си — признах аз. — Зная го. Само не зная, както казваше Зигфрид, как да включа това знание в живота си.

Еси кимна.

— Разбирам, че сбърках. В програмата „Алберт“ трябваше да включа като подпрограма „Зигфрид“, вместо онази гастрономическа подпрограма, например. Бях решила да направя промяна в програмата „Алберт“, защото ми беше мъчно за теб.

— О, скъпа, това не е твоя...

— ...грешка! Не! Това е същината на този разговор, права ли съм? — Еси се наведе към мен и бързо ме целуна, а после придоби

загрижен вид. — Почакай, Робин, вземам си целувката назад. Защото онова, което искам да кажа, е следното: в психоанализата, както често си ми обяснявал, аналитикът не е важен. Важно е онова, което става в главата на пациента, т.е. в твоята глава. Така че психоаналитикът може да бъде машина, дори много несъвършена машина. Или някой тъпак с лош дъх на устата. Или човек с докторска степен... или дори аз.

— Ти!

Тя трепна.

— Бил си и по-вежлив — оплака се Еси.

— Ти се каниш да ме подлагаш на психотерапия?

Тя вдигна рамене.

— Да, аз, защо не? Като приятел. Като добър приятел, интелигентен, желаещ да слуша. Обещавам да не те съдя. Обещавам ти го, скъпи Робин. Като човек, който ще те остави да говориш, да се биеш, да крещиш, да плачеш, ако искаш, докато то излезе от теб, за да разбереш ясно какво искаш и какво чувстваш.

Сърцето ми се разтопи! Успях да кажа само:

— Ах, Еси... — Но не можах да заплача.

Вместо това отпих нова глътка кафе и поклатих глава.

— Не мисля, че ще помогне. — Изпитвах съжаление и сигурно то е прозвучало и в гласа ми, но чувствах също... каква е точната дума? Интерес? Технически интерес. Интерес от решаване на проблема.

— Защо мислиш, че няма да помогне? — попита войнствено тя. — Слушай, Робин, обмислих проблема много внимателно, Спомням си всичко, което си ми казвал за психоанализата, и те цитирам съвсем точно: „Най-важната част от сеансите — често казваше ти, — е в подготовката преди срещата със Зигфрид, когато човек се готви за това, което ще сподели, и за онова, което Зигфрид ще попита, за отговора.“

— Така ли съм казвал? — Винаги се изненадвах колко много неща помни Еси от празното ни бърборене отпреди четвърт столетие.

— Точно така — потвърди самодоволно тя, — така че защо да не съм аз? Само защото ме засяга лично?

— Е, това сигурно ще направи сеансите по-трудни.

— Трудните неща се правят най-бързо — каза весело Еси. — Невъзможните понякога отнемат цяла седмица.

— Умница! — отвърнах аз. — Но... — замислих се за момент, — виждаш ли, скъпа Еси, психоанализата не е само въпрос на задаване на въпроси и слушане. Една добра психоаналитична програма слуша и неизказаните гласно неща. Разбираш ли какво искам да кажа? Моето „аз“, което говори, не винаги знае какво иска да каже. Аз или някой друг го блокира, не му позволява да излезе, защото пускането навън на всички онези стари глупости причинява болка, а „азът“ не обича болката.

— Ще ти държа ръката, когато изпитваш болка, скъпи Робин.

— Разбира се, че ще ми държиш ръката. Но ще можеш ли да разбереш неизказаното? Това вътрешно, мълчаливо „аз“ приказва със символи. Сънища. Фройдитски извъртания. Трепвания и мигания. Алергии... всякакви такива неща, Еси, и хиляди други като импотентност, недостиг на дъх, сърбежи, старческо безсъние. Не искам да кажа, че страдам от всичко това...

— Разбира се, че не страдаш от всичко!

— ...но то е част от неизказаното, което Зигфрид може да чете. Аз не мога. И ти не можеш.

Еси въздъхна и прие поражението.

— Тогава преминаваме към план „Б“ — каза тя. — Алберт! Включи осветлението! Ела тук!

Лампите в стаята светнаха и Алберт Айнщайн влезе бавно през вратата. Не се прозяваше, нито се протягаше, но наистина създаде впечатление на възрастен човек, току-що измъкнал се от завивките, готов за всичко, но още не напълно разсънен.

— Изпрати ли чартърния кораб на фоторазузнаване? — попита Еси.

— Вече лети, госпожо Бродхед — отговори Алберт.

Помислих си, че не бях дал съгласие за това фоторазузнаване, но може би само така ми се струваше.

— Изпрати ли съобщенията, както ти наредих?

— Всичките, госпожо Бродхед. — Алберт кимна. — Точно според вашите инструкции. До всички високопоставени лица във военните учреждения и правителството на Съединените щати, които дължат услуга на Робин, с молба да направят всичко възможно, за да убедят хората от Пентагона да ни разрешат да интервюираме Доли Уолтърс.

— Добре — каза Еси и се обърна към мен. — Както виждаш, Робин, има само един изход: да отидем и да намерим тази Доли. И Уон. И Клара. А след това — продължи много по-малко уверено тя, — след това ще видим, каквото има да виждаме, Робин, и Господ да ни е на помощ.

Еси действаше много по-бързо, отколкото можех да я следвам, и в посоки, за които бях сигурен, че никога не бих се съгласил. Очите ми щяха да изскочат от изненада.

— Еси! Какво става? Кой е наредил...

— Аз, скъпи Робин. Нима не е очевидно? Не мога да реша проблема с Клара, разглеждайки я като дух. Но може би ще мога с истинската жива Клара, изправена пред нея лице в лице. Това е единственият правилен подход, нали?

— Еси! — Бях силно шокиран. — Наистина ли си изпратила онези съобщения? И си злоупотребила с името ми? Ти...

— Спри за малко, Робин! — прекъсна ме тя, шокирана не по-малко от мен. — За каква злоупотреба говориш? Подписах съобщенията с името „Бродхед“. Това е моето име, нали? И имам право да го поставям под съобщения, нали?

Гледах я разочарован. Наивно разочарован.

— Жена — казах аз, — знаеш ли, че си прекалено умна за мен? Защо оставам с впечатление, че ти беше известна всяка дума от разговора, преди да го бяхме провели?

Тя самодоволно вдигна рамене.

— Непрекъснато ти повтарям, че съм специалист по информационно-търсеци програми, скъпи Робин. Зная как да работя с информация, особено след двадесет и пет години съвместен живот с тип като тебе, когото силно обичам и много желая да бъде щастлив. Така че, да, след като обмислих внимателно какво може да се направи и какво ти ще разрешиш, стигнах до неизбежните изводи. Ще направя много повече от това, ако е необходимо, Робин — завърши тя, изправи се и се протегна, — Ще направя най-доброто, включително и да се махна за около шест месеца, така че двамата с Клара да си изясните случилото се.

И така, десет минути по-късно, докато аз и Еси се миехме и обличахме, Алберт получи разрешение за излитане, изкара „Истинска любов“ от стоянката в дока и ние потеглихме към Върховното военно командване.

Скъпата ми жена Еси имаше много достойнства. Едно от тях бе алтруизмът, от който понякога дъхът ми секваше. Друго такова достойнство беше чувството за хумор, което от време на време включваше и в своите програми. В случая Алберт се бе облякъл като печен пилот: кожен шлем със свободно развяващи се наушници, бяло шалче около врата, съсредоточено забил поглед в таблото за пилотиране.

— Можеш да престанеш с това представление, Алберт — казах му аз.

Той обърна глава към мен и ми се усмихна глуповато.

— Опитвам се да те развеселя, Робин — отвърна Алберт и свали шлема.

— Успя. — Наистина ме развесели. Общо взето се чувствах доста добре. Единственият начин за преодоляване на ужасната, смазваща депресия от нерешените ми проблеми бе те да се решат... по един или друг начин... Оцених високо грижите на преданата ми жена. Оцених високо и полета на моя хубав нов кораб. Оцених високо дори начина, по който холографският Алберт свали холографския си шлем и шалче. Нямахме го припряното, вулгарно захвърляне. Той грижливо ги сгъна и ги пхна между краката си. Предполагам, че щеше да ги изхвърли, когато никой не го гледаше. — Пилотирането на този кораб цялото ти внимание ли ангажира, Алберт? — попитах.

— Не, всъщност не, Робин — призна той. — Корабът, естествено, има програма за автопилот.

— Значи ти присъстваш тук просто, за да ме развеселяваш. Тогава защо не ме развеселиш по друг начин? Говори ми. Кажи ми нещо от онези глупости, с които обичаш винаги да се перчиш. Нали се сещаш, за космология и хичиянци, и значението на всичко, и Бог.

— Стига да желаш, Робин — с готовност се съгласи той, — но по-напред може би ще искаш да видиш това току-що пристигнало съобщение.

Еси повдигна глава от ъгъла, където разглеждаше синоптичните данни. Алберт изчисти звездното изображение от големия екран над

главите ни и показа съобщението:

„Робинет, момчето ми, за човек, успял да разстрои бразилците до такава степен, че те безусловно да приемат нашите условия, нищо не е прекалено много. Висшето върховно командване е осведомено за твоето посещение и е инструктирано да бъде крайно учтиво. Голямата награда е твоя.

Манцберген“

— Боже Господи! — възкликнах, изненадан и доволен. — Съгласили са се! Предали са данните!

Албер кимна.

— Така изглежда, Робин. Мисля, че имаш право да си доволен от постигнатото.

Еси дойде и ме целуна.

— Напълно подкрепям казаното от Алберт — измърка тя. — Чудесният Робин! Човек с голямо влияние.

— Остави тези глупости — махнах с ръка и се усмихнах. Не можех да не се усмихна. Ако бразилците бяха предали събраните от тях данни на американците, тогава те вероятно щяха да успеят да ги свържат с данните, които имаха, и да се справят с този проклет, предизвикващ криза телепатичен психокинетичен приемопредавател. Нищо чудно, че генерал Манцберген беше доволен от мен! Аз самият бях доволен от себе си. Това показваше, че когато проблемите изглеждат абсолютно непреодолими и човек реши с кой от тях да се заеме най-напред, и ако се заеме с един, ще открие, че всички други изчезват... — Какво каза?

— Попитах дали все още искаш да си поприказваме — отвърна замислено Алберт.

— Защо, разбира се. Предполагам. — Еси беше отново в своя ъгъл, но наблюдаваше Алберт, вместо да се върне към съобщенията.

— Тогава, ако нямаш нищо против — започна свенливо Алберт, — ще ми достави удоволствие да говоря не за космология и ехталогия^[2], и липсваща маса, а за собствения си предишен живот.

Еси се намръщи, отвори уста да възрази, но аз вдигнах ръка.

— Остави го да говори, любов моя. Предполагам, че точно сега умът ми няма да се занимава с липсващата маса.

И така, ние пътувахме по онзи къс, щастлив маршрут към Върховното военно командване, докато Алберт, облегал се назад в пилотската седалка със скръстени върху коремчето ръце, в размъкнатия пуловер, разказваше за времето, прекарано в патентното бюро в Швейцария и как белгийската кралица му акомпанирала на пиано, а той свирел на цигулка. Междувременно моята приятелка от трета ръка, Доли Уолтърс, била разпитвана усърдно от офицера от военното разузнаване във Върховното военно командване. И междувременно Капитана, който още не ми беше приятел, почиствал следите от своята интервенция и тъгувал по изгубената си любима. И междувременно моята много повече от приятелка Клара Моинлин била... била...

Не знаех какво е правила междувременно Клара, тогава не знаех. Всъщност, в подробности, сигурно и не исках да зная.

[1] Жак Льоб — германски психолог и биолог, живял в САЩ. — Б.пр. ↑

[2] Учение за края на света и задгробния живот, най-много развито в християнството и юдейството. — Б.пр. ↑

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

СВЪРЗВАНЕ НА ДЕТАЙЛИТЕ

Най-трудната част от новия живот на Клара беше да си държи устата затворена. Тя бе войнствена натура и никак не беше трудно с Уон да се стигне до конфликт. Уон желаше храна, секс, компания, понякога помощ в управлението на космическия кораб... само когато имаше нужда от всичко това, а друг път не искаше нищо. Клара искаше да има спокойствие. Да може да помисли, да възприеме тази невероятна промяна в нейния живот. Опасността да загине винаги бе посрещала смело... ако не точно смело, то най-малкото твърдо. Но възможността за невероятното нещастие да бъде затворена в черна дупка в продължение на цяло поколение, докато светът продължава да съществува без нея, никога не ѝ бе минавала през ума. Това трябваше да се осмисли.

Уон не се интересуваше от нуждите на Клара. Когато му трябваше за нещо, той я викаше. Когато не му трябваше, даваше много ясно да се разбере. Сексуалните му потребности не я тревожеха. Всъщност те не ѝ създаваха по-голяма грижа, нито имаха по-голямо значение от обичайния тоалет. Любовната игра на Уон се състоеше в сваляне на собствените му гащи. Актът завършваше по неговото темпо, а то беше бързо. Не използването на тялото ѝ безпокоеше Клара, а отклоняването на вниманието ѝ.

Най-доброто време за Клара бе, когато Уон спеше. Но обикновено той не спеше дълго — задоволяваше се с малко сън. Тогава тя разговаряше с Мъртвите или си приготвяше нещо за ядене, което Уон не обичаше особено много, или просто седеше и съзерцаваше Космоса... фраза, която за нея придоби ново значение, когато единственото нещо, което можеше да се види на повече от една ръка разстояние, беше екранът с изображение на Космоса. И точно, когато се отпуснеше, се чуваше пронизителният, дразнещ глас на Уон:

— Пак ли нищо не вършиш, Клара? Какво мързеливо същество си ти! Доли щеше да ми изпече шоколадови сладки с орехи!

Или, което беше още по-лошо, той изпадаше в игриво настроение. Тогава изваждаше стъкленици с лекарства и сребърни кутии с розови и червени хапчета. Уон току-що бе открил лекарствата. И понякога от скука или когато беше потисната, Клара се оставяше да бъде убедена да участва в неговата игра. Тя не позволяваше да ѝ инжектира, нито се съгласяваше да изпие нещо, което не можеше да идентифицира, и много лекарства отказваше да приеме. Но и много приемаше. Приятните чувства, еуфорията... те не траеха дълго, но все пак я отвличаха от празнотата на един живот, който бе умрял и сега се опитваше да се съживи отново. Да бъде замеряна с различни предмети от Уон и дори да прави любов с него беше много по-добре, отколкото да се опитва да избягва въпросите, които Уон ѝ задаваше и на които тя не искаше да отговори честно...

— Клара, мислиш ли, че някога ще намеря баща си?

— Няма никакъв шанс, Уон. Старецът отдавна е мъртъв.

...Защото старецът сигурно беше мъртъв. Човекът, създал Уон, бе напуснал Гейтуей в една самотна мисия приблизително по времето, когато майката на Уон започнала да се чуди дали наистина е пропуснала първия си цикъл. В отчетите той просто се водеше като изгубен. Разбира се, можеше и да е погълнат от черна дупка. Можеше още да е там, замръзнал във времето, както бе замръзнала и Клара.

Но шансовете бяха много малки.

Едно изненадващо нещо за Клара — от милионите изненадващи неща, възникнали през пропуснатите тридесет години — беше лекотата, с която Уон разчиташе старите хичиянски навигационни карти. Изпаднал в добро настроение — почти рекорд, защото продължи близо четвърт час, — той ѝ показва картите и обектите, които вече бе посетил, включително и нейната черна дупка. Когато доброто му настроение се изчерпа, той си легна ядосан, а Клара предпазливо се обърна за помощ към Мъртвите.

Не можеше да се каже, че Мъртвите наистина разбираха картите, но малкото, което знаеха, беше много повече от онова, което бе известно някога на съвременниците на Клара.

Някои от картографските знаци бяха много прости. Мъртвите бяха доволни да споделят с Клара своите знания. Проблемът беше да ги накара да престанат да разказват.

— Какво означават цветовете на обектите? — попита Клара.

— Разстоянието, на което се намират — отвърнаха Мъртвите. — Колкото са по-сини, толкова са по-отдалечени; колкото са по-червени, толкова са по-близко.

— Това показва — прошепна най-педантичният от Мъртвите, който се оказа, че е жена, — това показва, че хичиянците са познавали закона, изведен от Хабъл-Хамъсън.

— Моля те, не ми обяснявай закона на Хабъл-Хамъсън — отвърна Клара. — Какво означават всички онези знаци? Например, приличните на кръстове с допълнителни чертички върху тях?

— Това са основни обекти — отвърна с въздишка Мъртвият. — Като Гейтуей. И като Гейтуей Две. И Завода за храна. И...

— А онези знаци, които приличат на отметки?

— Уон ги нарича въпросителни — прошепна тъничкият гласец. Те наистина приличали малко на такива, ако се махнеше точката от долния край на въпросителния знак и останалата част се обърнеше наопаки. — Повечето са черни дупки. Ако зададеш настройка двадесет-три, осемдесет-четири...

— Моля те, млъкни! — извика Уон и се надигна, разрешен и раздразнен, на койката. — Не мога да спя от глупавото ви крещене!

— Ние не крещим, Уон — каза миролюбиво Клара.

— Не били крещели! — изрева Уон. — Ха! — Той се стовари на пилотската седалка със стиснати юмруци и присвити рамене и я загледа. — Какво ще кажеш, ако сега поискам да ям? — попита.

— Искаш ли?

Уон поклати отрицателно глава.

— Или да правя любов?

— Искаш ли?

— Искам ли, наистина ли искам! Винаги трябва да питаш! Ти в действителност съвсем не си добра готвачка, а и в леглото си далеч по-малко интересна, отколкото претендираше. Доли беше по-добра.

Клара спря дъха си и се насили да го изпусне бавно и тихо. Но не можа да се насили да се усмихне.

Уон се нахили доволен, че е успял да я изплаши.

— Спомняш ли си Доли? — весело попита той, — Онази, която ти ме убеди да изоставя на Гейтуей. Там си имат правило: не плащаш — не дишаш, а тя нямаше никакви пари. Чудя се дали е още жива...

— Още е жива — изръмжа Клара, надявайки се да е вярно. Доли винаги щеше да намери кой да ѝ плаща сметките. — Уон, какво означават онези жълти светлини на екрана? — започна тя в отчаян опит да смени темата, преди да стане по-лошо. — Мъртвите изглеждат не знаят.

— Никой не знае. Щом мъртвите не знаят, не е ли глупаво да мислиш, че аз бих могъл да зная? Понякога си много глупава — укори я той. И в този кратък миг, точно когато Клара щеше да избухне отново, се чу тъпичкият глас на Мъртвата жена:

— Настройка двадесет-три, осемдесет-четири, деветдесет-седем, осем, четиринадесет.

— Какво? — попита стресната Клара.

— Настройка двадесет-три... — гласът повтори цифрите.

— Какво е това? — попита Клара и Уон се зае лично да отговори. Настроението му не се бе променило, но изразът на лицето му беше различен... по-малко враждебен. По-напрегнат. По-изплашен.

— Това са координати от картата, разбира се — обясни той.

— И какво показват?

Уон погледна настрана.

— Задай тази настройка и ще разбереш — отвърна той. На Клара ѝ беше трудно да завърти назъбените колела. Въпреки целия си предишен опит, такъв един акт за нея бе равносителен на самоубийство: функцията на тези диаграми не беше изучена, а промяната на зададената настройка почти сигурно означаваше непредсказуема и обикновено фатална промяна на курса. Но единственото, което се случи, беше, че образите на екрана трепнаха, завъртяха се и спряха, за да покажат... какво? Една звезда? Или черна дупка? Каквото и да бе, то светеше на екрана с ярка кадмиево-жълта светлина и около него трепкаха не по-малко от пет обърнати наопаки въпросителни.

— Какво е това? — попита Клара. Уон бавно се обърна и я погледна.

— Това е голяма и много далечна черна дупка — каза той. — Сега отиваме там. — От лицето му бе изчезнала предишната заядливост. На Клара почти ѝ се прииска тя да се върне, защото онова, което я замени, беше безграничен страх.

А междувременно...

Междувременно първата фаза от задачата на Капитана и неговия екипаж почти привършвала, без обаче да им достави радост. Капитана още продължавал да тъгува по Туайс. Нейното стройно, лишено от самоличност тяло било изхвърлено. У дома то щяло да отиде, заедно с други отпадъци, в резервоарите за утаяване, защото хичиянците не били сантиментални спрямо своите мъртъвци. На кораба нямало резервоари за утаяване, затова то било изхвърлено в Космоса. Частта, останала от Туайс, била съхранена, заедно с други наследствени умове, и докато се разхождал из новия и непознат кораб, Капитана от време на време докосвал кесията, където се съхранявала, без да си дава сметка, че го прави.

Загубата не била само лична. Туайс била техният оператор за дистанционно управление и работата по стоварването на платноходката не можела да се извърши добре без нея. Монгрел се стараела, но не била специалист по дистанционно управление. Капитана стоял нервно до нея, без да може да ѝ помогне.

— Не намалявай тягата, тази орбита не е стабилна! — изсъскал той и добавил: — Надявам се блатните да не ги е хванала морска болест от това ужасно лашкане.

Монгрел провесила нос, но не казала нищо. Тя знаела защо е толкова напрегнат и дръпнат Капитана.

Най-после той бил удовлетворен и потупал Монгрел по рамото, за да ѝ даде знак, че може да изхвърли товара. Големият балон се наклонил и завъртял. От полюс до полюс се появила една тъмна линия и той се отворил като цвете. Монгрел изсъскала доволно, откачила полегналата платноходка и я оставила да се плъзне свободно.

— За тях това пътуване беше трудно — отбелязал офицерът по съобщенията и отишъл при Капитана.

Капитана трепнал с корем, хичиянски еквивалент на вдигане на рамене. Сега платноходката вече била излязла напълно от отворената сфера и Монгрел започнала да затваря голямата полусфера.

— Какво става с твоята задача, Шоин? Човешките същества продължават ли да бърбят?

— Повече от всякога, страхувам се.

— Обединени безтелесни умове! Постигнахте ли някакъв успех в превеждането на казаното от тях?

— Умовете работят върху тази задача. — Капитана кимнал мрачно и се пресегнал за осмостенния медальон, закачен към кесията между краката му. Спрял се навреме. Удовлетворението, което можел да получи, като попита умовете как върви превеждането, нямало да оправдае болката от гласа на Туайс между тях. Рано или късно, той щял да я чуе, по необходимост. Но не сега.

Капитана издухал въздуха от ноздрите си и се обърнал към Монгрел.

— Откачи платноходката и я остави да плува там. Засега не можем да направим нищо повече. Шоин! Изпрати съобщение до тях. Кажим им, че съжаляваме, задето в момента няма как да им помогнем, но ще се опитаме да се върнем. Уайт-Нойс! Покажи ми разпределението на корабите!

Навигаторът кимнал, обърнал се към уредите. В следващия момент екранът се изпълнил с въртящи се жълтоопашати комети. Цветът на ядрото им показвал разстоянието, дължината на опашката и скоростта.

— Кой е онзи глупак с тирбушона? — попитал Капитана и образът на екрана се свил, за да изобрази въпросната комета. Капитана изсъскал от учудване. Когато последния път разглеждал този кораб, той бил акостирал в своята локална система. Сега пътувал с много голяма скорост и се бил отдалечил много от дома си. — Къде отива? — запитал Капитана.

Приличните на възета мускули по лицето на Уайт-Нойс трепнали.

— Една минутка, Капитане.

— Добре, проучи!

При други обстоятелства Уайт-Нойс може би щял да се обиди от тона на Капитана. Хичиянците се обръщали учтиво един към друг. Обстоятелствата обаче не можели да се пренебрегнат. Фактът, че тези парвенюта, хората, притежавали апаратура за проникване в черна дупка, бил сам по себе си много застрашителен. Сведението, че са изпълнили въздуха с техните шумни, глупави комуникации, било още по-лошо. Кой можел да каже, какво щяло да последва? А смъртта на другаря от кораба била последната сламка, която направила това пътуване най-лошото от много време, преди Уайт-Нойс да бил роден, когато научили за съществуването на други...

— Но това е безсмислено — оплакал се Уайт-Нойс. — Не виждам нищо по техния курс.

Капитана се намръщил пред загадъчните графики на екрана. Разчитането било задача на специалист, но Капитана имал, макар и повърхностни, знания от специалностите на всички и видял, че на приемливо разстояние по проектираната геодезична линия няма нищо интересно.

— Да не би да се е насочил към онзи кълбовиден куп? — попитал той.

— Не мисля, Капитане. Той не лежи на линията на полета и там няма нищо. Съвсем нищо, наистина, по целия път до края на Галактиката.

— Умове! — произнесъл един глас зад тях. Капитана се обърнал. Зад тях стоял специалистът по проникване в черни дупки, Бърст, мускулите на лицето му лудо подскачали. Страхът му се предал на Капитана, още преди Бърст да заповяда строго: — Продължи геодезичната линия. — Уайт-Нойс го погледнал недоумяващо. — Продължи я! Отвъд Галактиката!

Навигаторът отворил уста да възрази, после разбрал какво иска да каже Бърст и се подчинил. Неговите лицеви мускули също заиграли. Екранът премигнал. Мъглявата жълта линия сама се продължила. Тя минала през региони, където на екрана не се виждало нищо, освен абсолютно черно празно пространство.

Не съвсем празно.

От тъмнината на екрана изплувал тъмносин обект, който побледнявал и пожълтявал. Бил петорно сигнализиран с флагчета. Всички членове на екипажа засъскали, когато той спрял и мъглявата жълта геодезична линия го достигнала и се докоснала до него.

Хичиянците се спогледали. Всички мълчали. Корабът, способен да нанесе най-големите разрушения, които някой можел да си представи, бил на път към мястото, където тези разрушения очаквали да бъдат направени.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА ВЪВ ВЪРХОВНОТО ВОЕННО КОМАНДВАНЕ

Върховното военно командване не е един сателит в геостационарна орбита, а пет сателита в такава орбита. Орбитите не са съвсем еднакви, поради което петте бронирани, импулсно закалени големи метални кораби сякаш танцуват един около друг. Първият, Алфа, е с най-външната орбита, Делта е най-близко до Земята. Те леко се полюшват. Епсилон гледа навън, Гама навътре и се върти с партньора си dos-a-dos^[1]. Защо, ще попита някой, са построени така, вместо един голям сателит? Едно от обясненията е, че рискът да бъдат поразени пет сателита е пет пъти по-малък, отколкото един. Също така, това е лично мое мнение, защото както съветската станция Тюратам, така и китайският команден пост Пийп са единични структури. Естествено Съединените американски щати искат да покажат, че те могат да свършат работата по-добре. Или най-малкото, различно. Всичко това датира от времето на войните. Говори се, че някога това е била най-добрата отбранителна система. Предполага се, че нейните огромни, захранвани с ядрено гориво лазери могат да поразят всяка вражеска ракета на петдесет хиляди мили. Вероятно наистина са можели... когато са били построени... и, може би, три месеца след това, докато останалите страни не започнали да използват същото импулсно закаляване и радиолокационни лъжливи цели и всичко се обърнало нагоре с краката.

Така че ние изобщо не видяхме четири пети от Върховното военно командване, освен на екраните. На голямото парче метал, към което ни отпратиха, бяха само квартирите на екипажа, администрацията... и военният арест. Това беше Гама, шестдесет хиляди тона метал и месо, приблизително с размерите на Голямата пирамида и с прилична на нея форма. Веднага установихме, че независимо колко щедър беше генерал Манцберген на Земята, тук, на

орбита ние бяхме посрещнати почти като данъчен агент. Като начало ни накараха да чакаме за разрешение да излезем от кораба.

— Може би в момента са тежко засегнати от умопомрачение — размишляваше Еси и се мръщеше пред екрана, на който не се виждаше нищо, освен металният корпус на Гама.

— Това не е извинение — казах аз, а Алберт издекламира своята двуцентова сентенция:

— Не са били засегнати много лошо, но се страхувам, че са били готови да отвърнат много по-лошо. Виждам съм прекалено много войни. Не обичам такива неща. — Той набираше доста нервно подпрограмата „Два процента“. Казаното от него беше близо до истината. Една седмица по-рано, когато терористите атакували всички в Космоса с техния телепатичен психокинетичен приемопредавател, цялата станция полудяла за една минута. Буквално една минута. Не било повече. И добре, че било само толкова, защото през тази една минута на осем от единадесетте дежурни станции вече имало живи оператори, готови да насочат протонен лъч към земните градове.

Не това тревожеше Еси.

— Алберт — обади се тя, — не говори неща, които ме изнервят. Фактически ти никога не си виждал война. Ти си само програма.

Той се поклони.

— Както кажете, госпожо Бродхед. Моля? Току-що получихте разрешение да излезете от кораба и вие можете да отидете на сателита.

Слязохме и Еси погледна замислено през рамо към програмата, която остана вътре. Мичманът, който ни очакваше, не изглеждаше ентузиазирани. Той прокара палец по чипа с данни за кораба, сякаш да провери дали магнитният запис няма да се изтрие.

— Да, получихме сигнал за вас — кимна той. — Има само един проблем: не съм сигурен дали бригадният генерал може да ви приеме сега, сър.

— Ние не искаме да ни приеме бригадният генерал — обясни Еси учтиво, — а само да видим някоя си госпожа Доли Уолтърс, която държите тук.

— О, да, мадам. Но бригадният генерал Касата трябва да подпише пропуската ви, а тъкмо сега той е много зает. — Мичманът се извини, предаде тихичко нещо по телефона и лицето му просветна. —

Бихте ли дошли с мен, сър, мадам — каза той и най-после ни изведе от космодрума.

Човек загубва навика да се движи при малко или нулево G , ако не се е упражнявал, а аз много отдавна не бях имал такава възможност. Освен това бях любопитен. Гейтуей бе астероид, в който хичиянците много отдавна бяха построили тунели и облицовали вътрешността с любимия им, излъчващ синя светлина метал. Фабриката за храна, Хичиянският рай и всички останали големи структури, които съм посещавал в Космоса, също бяха с хичиянска конструкция. За мен беше смущаващо да съм за първи път на много голям космически артефакт, построен от хора. Той ми изглеждаше по-чужд от всичко хичиянско. Нямахме го познатото синьо светене, само боядисана стомана. Нямахме вретеновидна зала в центъра. Нямахме изплашени до смърт или триумфиращи изследователи, нямахме музейна сбирка с експонати от хичиянска технология, намерени из Галактиката. Но пък имаше в изобилие военни в прилепнали по тялото дрехи и поради някаква причина, с шлемове от груб ленен плат. Най-странното в тях беше, че макар всички да носеха кобури, те бяха празни.

Посочих това на Еси.

— Изглежда като че ли не вярват на собствените си хора — коментирах аз.

Тя ме побутна и посочи пред нас, където стърчеше мичманът.

— Не говори срещу домакините, Робии, или поне изчакай да е зад гърба им. Тук! Това трябва да е мястото!

Следващата минута останах без дъх, тъй като се наложи да се придвижвам чрез придърпване по коридор с нулева гравитация.

— Влезте, сър, мадам — покани ни гостоприемно мичманът и, разбира се, ние направихме както ни каза.

Зад вратата, през която влязохме, се оказа само празна стая с няколко скамейки край стените и нищо друго.

— Къде е бригадният генерал? — попитах аз.

— О, сър, казах ви, че точно сега сме много заети. Веднага щом се освободи, ще дойде. — Мичманът се усмихна злорадо и затвори вратата. Интересното в тази врата беше, и двамата веднага го забелязахме, че от вътрешната страна нямахме дръжка.

Подобно на всеки и аз си помислих, че сме арестувани. Представете си, че вършите обичайните си задължения: ловите риба

или преглеждате счетоводните книги на някого, или композирате голяма нова симфония и изведнъж вратата се отваря и един глас казва: „Не се съпротивлявайте!“, слагат ви белезниците ѝ ви четат правата, а след това разбирате, че сте в място като това. Еси потрепери. Тя може би си бе помислила същото, макар че ако имаше безупречен живот, това беше нейният.

— Глупаво е, че трябва да чакаме — заяви Еси повече на себе си, отколкото на мен. — Колко жалко, че няма легло. Бихме могли да си осмислим времето.

Потупах я по ръката. Знаех, че се опитва да повдигне духа ми.

— Казаха, че са заети — напомних ѝ аз.

Зачакахме.

Половин час след това, без предупреждение, усетих как Еси се вцепени под ръката ми, която бях поставил на рамото ѝ, видях как изразът на лицето ѝ се изкриви от ярост и лудост. И тогава почувствах бързо, ужасно пробождане в ума си...

А после всичко отмина и ние се гледахме един друг. Беше траяло само няколко секунди. Достатъчно дълго, за да разберем с какво бяха заети те и защо не носеха оръжие в кобурите.

Терористите отново бяха атакували... съвсем леко.

Най-после мичманът се върна при нас. Беше весел. Не искам да кажа, че бе дружелюбен. Той все още не обичаше цивилните. Но беше достатъчно щастлив, за да се усмихва, и достатъчно враждебен, за да не ни каже защо. Забавил се бе доста дълго. Не се извини, просто ни поведе към кабинета на коменданта, без да престава да се усмихва. Когато влязохме в кабинета с боядисани в пастелни цветове стени и холопейзаж на Уест Поинт, бригадният генерал Касата също се усмихваше, а абсорбаторът безуспешно се опитваше да се справи с дима от неговата пура.

Нямаше много приемливи обяснения за възможната причина за тази тайна веселост, затова се хванах за първата, която ми дойде наум.

— Моите поздравления, генерале — учтиво го приветствах аз, — за залавянето на терористите.

Усмивката му трепна, но отново се върна. Касата беше дребен човек и по-топчест, отколкото препоръчват военните лекари. Когато

седна на края на бюрото си и ни поздрави, шевовете на шортите едва издържаха напъна на бедрата му.

— Доколкото разбирам, господин Бродхед — каза той, — вашето посещение тук е с цел да интервюирате госпожа Доли Уолтърс. Вие, разбира се, имате право да сторите това в съответствие с инструкциите, които получих, но не мога да отговарям на въпроси, отнасящи се до сигурността.

— Не съм задавал такива въпроси — отвърнах аз. Почувствах погледа на Еси, който казваше: „Не възразявай на този тип!“, и добавих: — Все пак много мило, че ни разрешавате да я интервюираме.

Той кимна, очевидно съгласен, че е много мил.

— Бих желал да ви задам един въпрос, обаче. Имате ли нещо против да ми кажете защо искате да я видите?

Погледът на Еси продължаваше да гори върху врата ми и това не ми позволи да му кажа че имам нещо против.

— Ни най-малко — излъгах аз. — Госпожа Уолтърс е прекарала известно време с един много добър мой приятел, когото искам да видя. Ние се надяваме, че тя може да ни каже как да се свържем с, хм, нея.

Нямаше полза да избягвам думичката, която разкриваше пола. Те сигурно бяха разпитали Доли Уолтърс и знаеха, че има само двама души, за които можеше да говоря, а от тях не съществуваше никаква вероятност да нарека Уон свой приятел. Касата ме погледна недоумяващо, после се обърна към Еси и каза:

— Уолтърс явно е известна млада дама. Няма да ви задържам. — Генералът ни предаде на мичмана и той ни поведе.

Като водач от мичмана нямаше никаква полза. Той не отговаряше на въпросите ми; не съобщи никаква информация. Беше пълно с любопитни неща, защото във Върховното военно командване личаха много следи от неотдавнашна нервна криза. Не толкова физически разрушения, но при неотдавнашната едноминутна лудост арестът беше повреден. Програмата му за заключване беше разрушена от дежурната охрана. За щастие беше станало при отключено положение, иначе вътре щеше да има няколко жалки скелета, обречени на гладна смърт.

Последното го разбрах, когато минавахме покрай редицата от килии и видях, че всички са отворени, а пред тях в коридора стояха скучаещи военни полицаи, които пазеха обитателите на ареста да не

излязат. Мичманът спря и размени няколко думи с дежурния офицер от охраната. Докато чакахме, Еси ми прошепна:

— Ако не са хванали терористите, каква ще е ползата от разговора с бригадния генерал?

— Добър въпрос — отговорих аз. — Ето ти и още един такъв. Какво имаше предвид генералът, когато я нарече известна млада дама?

Мичманът беше възмутен, че приказваме пред по-старши офицер. Той прекъсна разговора си с лейтенанта от военната полиция, вкара ни в една килия с врата, отворена като другите, и посочи навътре.

— Там е вашата затворничка — каза той. — Можете да разисквате с нея всичко каквото желаете, но тя не знае нищо повече.

— Това ми е ясно — отвърнах аз, — защото ако знаеше, вие сигурно изобщо нямаше да ни пуснете да я видим, нали? — Почувствах друг изгарящ поглед на Еси върху тила си. Права беше. Ако не го бях ядосал, мичманът може би щеше да прояви най-обикновено благоприличие и да се отмести няколко крачки, за да можем да разговаряме насаме с Доли Уолтърс, вместо да се залости до отворената врата.

Кой знае! А може би нямаше. Реших, че последното бе вероятно.

Доли Уолтърс беше жена с ръст на дете, с писклив като на дете глас и с развалени зъби. Не бе в най-добрата си форма. Бе изплашена, уморена, ядосана, начумерена.

Аз също не бях много по-добре от нея. Давах си ясна сметка, че тази млада жена пред мен бе прекарала две седмици в компанията на любовта на моя живот... или една от любовите на моя живот... във всеки случай една от двете най-големи. Казах това съвсем безгрижно. Но не се чувствах така. Не знаех какво да направя, не знаех и какво да кажа.

— Кажете „Здравей“, Робин — прошепна Еси.

— Здравейте, госпожо Уолтърс — поздравих послушно. — Аз съм Робин Бродхед.

Беше й останало нещо от доброто държане. Подаде ръка като възпитано дете.

— Щях да зная кой сте, господин Бродхед, даже и да не бях срещнала жена ви онзи ден. — Учтиво си стиснахме ръце и тя тъжно се усмихна. Малко по-късно, когато видях нейната кукла „Робинет Бродхед“, разбрах, за какво се беше усмихнала. Но Доли също изглеждаше озадачена. — Струва ми се, съобщиха, че четирима души искат да ме видят — каза тя и погледна към невъзмутимия мичман, търсейки да види другите.

— Само двамата сме — отвърна Еси и зачака аз да заговоря.

Но аз мълчах. Не знаех какво да кажа. Не знаех какво да питам. Ако не беше там Еси, може би щях да мога да споделя с Доли Уолтърс какво е била за мен Клара и да я помоля да ми помогне... да ми окаже някакво сътрудничество. Или ако не беше мичманът, ако можех да се абстрахирам от него, сякаш е някакъв предмет. Или може би щях да мога... но те и двамата бяха там и аз стоях с вързан език, Доли Уолтърс ме наблюдаваше любопитно, а Еси — очаквателно. Дори мичманът се обърна да ме погледне.

Еси въздъхна. Един пресилен и състрадателен звук, после се реши. Пое инициативата и се обърна към Доли Уолтърс:

— Моля те да извиниш мъжа ми, Доли — започна учтиво тя, — За него тази среща е много травматизираща по причини, които са доста сложни за обясняване сега. Моля да извиниш и мен, че позволих военната полиция да те отведе. Това и мен травматизира. По-важното е какво ще правим отсега нататък. Първо, ще се погрижим да те пуснат от това място. Второ, ние те каним да ни правиш компания и да ни помогнеш да открием Уон и Джел-Клара Моинлин. Съгласна ли си?

Всичко това се разви твърде бързо и за Доли Уолтърс.

— Ами — започна смутено тя, — аз...

— Добре — кимна Еси. — Отиваме да го уредим. Мичман! Върни ни на нашия кораб, „Истинска любов“, веднага, моля!

Мичманът отвори уста възмутен, но аз го изпреварих:

— Еси, не трябва ли да поговорим за това с бригадният генерал?

Тя стисна ръката ми и ме погледна. Беше състрадателен поглед. Стискането означаваше: „Затваряй си глупавата уста, Робин!“. Едва не ми счупи пръстите.

— Бедното ми агънце — каза тя извинително на офицера, — съвсем наскоро претърпя сериозна операция. Още е объркан. Бързо на кораба за лекарствата му!

Когато жена ми Еси реши да направи нещо, единственият начин да се разбере човек с нея е да не ѝ се противопоставя. Не знаех какво е намислила, но беше ясно какво трябва да направя аз. Възприех поведението на възрастен човек, още зашеметен от скорошна операция, и се оставих да ме води подир мичмана из коридорите на Върховното военно командване.

Не вървахме много бързо, защото коридорите бяха доста оживени. Мичманът ни спря на една пресечка, за да мине група затворници. Поради някаква причина освобождаваха цял блок с килии. Еси ме мушна в ребрата и ми посочи мониторите на стената. Една част от тях бяха просто указателни табелки: Столова 7, Тоалетна за войници и сержанти, Док V и така нататък. Но другата част...

Другата част показваше дока за акостиране, където влизаше нещо голямо, огромно и тежко. Човешка конструкция. От пръв поглед се виждаше, че е човешка, а не хичиянска. Не бяха само линиите, нито фактът, че бе направен от сива стомана, вместо от син хичиянски метал. Това се виждаше от ужасните оръдия, които подаваха зурли от гладката повърхност.

Знаех, че Върховното военно командване беше изгубило един подир друг шест такива кораба, опитвайки се да приспособи към тях хичиянски двигател за свръхсветлинна скорост. Не можех да съжалявам за това. От техните грешки се поучихме ние и построихме „Истинска любов“. Но не беше приятно да се наблюдават оръдия. На хичиянските кораби никога не се виждаха оръдията.

— Хайде — озъби се мичманът и ни погледна. — Не е разрешено да ви допускаме тук, — Той тръгна по един относително празен коридор, но Еси го спря.

— Този път е по-кратък — каза тя и посочи табелката „Към доковете“.

— Забранено е! — излая той.

— Не и за един добър приятел на Върховното военно командване, който не се чувства добре — отвърна Еси и ме задърпа за ръка. Тръгнахме към най-плътните, най-шумните тълпи хора. Много от постъпките на Еси са загадъчни, но тази веднага се изясни. Водеха докараните с кръстосвача терористи и Еси искаше да ги види.

Кръстосвачът беше прехванал откраднатия кораб. Бяха го пресрещнали. На борда имало осем души терористи... в петместен хичиянски кораб. Трима от тях бяха оцелели и пленени. Единият беше в кома. Другият — с откъснат крак, но в съзнание. Третият — полудял.

Лудият привличаше вниманието на всички. Беше младо черно момиче... казаха, че било от Сиера Леоне... и непрекъснато пицеше. Външният ѝ вид показваше, че се намира в това състояние от дълго време, защото дрехите ѝ бяха измърсени и миришеха, косата ѝ бе разрошена, лицето — мъртвешко. Някой ме извика по име, но аз минах напред с Еси, за да виждам по-добре.

— Крещи на лош руски — обясни Еси и се намръщи. — С грузински акцент. Много силен. Казва, че ни мрази.

— Можех и сам да се досетя — отвърнах. Видях достатъчно. Когато мичманът се провря през тълпата, гневни заповеди да му освободят пътя, аз се оставих да ме дръпне назад и отново чух някой да ме вика.

Значи не беше мичманът? Всъщност изобщо не беше мъжки глас. Идваше от групата затворници, които излизаха от килиите. Видях кой е. Китайското момиче. Джени.

— Боже Господи — казаха на мичмана, — за какво сте я арестували?

Той отговори грубо:

— Военна тайна. И не те засяга, Бродхед. Хайде! Не ти е мястото тук!

Нямаше смисъл да споря с човек, който е намислил нещо. Не го попитах отново. Просто отидох до затворниците и попитах Джени. Другите затворници също бяха жени, всичките военнослужещи, арестувани за пресрочена отпуската или за удряне през устата на някого като мичмана... всичките добри хора, според мен. Мълчаха, слушаха.

— Оди дойде тук, понеже бяха арестували жена му — информира ме тя и лицето ѝ придоби такова изражение, сякаш каза: „Имаше третичен сифилис“. — Качихме се на совалката и щом пристигнахме, ни бутнаха във военния затвор.

— Това, Бродхед, е последната капка, с която чашата преля — изрева мичманът. — Махай се оттам или ще бъдеш арестуван! — Той посегна към кобура си, в който отново имаше пистолет. Еси дойде при нас и мило се усмихна.

— Не се тревожи, мичман — успокой го тя. — „Истинска любов“ ни чака. Веднага се махаме. Остава само да доведеш бригадния генерал на кораба, да уреди другите въпроси.

Мичманът се опули.

— Ма-дам — заекна той, — ма-дам, не може да накарате бригадния генерал да дойде на вашия кораб!

— Разбира се, че може! Мъжът ми се нуждае от лекарска помощ и следователно трябва да бъде тук, за да я получи. Бригаден генерал Касата е учтив човек, нали? Завършил е Уест Пойнт? Изкарал е много курсове по добро държане, вежливост, слагане на ръка пред устата при кашляне и на носна кърпичка пред носа при кихане? И моля те, предай му, че на кораба имаме отличен бърбън и бедният ми болен съпруг се нуждае от помощ, за да се отърве от него.

Мичманът изчезна. Еси ме погледна. Отвърнах на погледа ѝ.

— Сега какво? — попитах.

Тя се усмихна и ме потупа по ръката.

— Най-напред ще инструктирам Алберт за бърбъна... и за други неща — отговори Еси и се обърна, за да предаде набързо някакви разпореждания на руски, — а после ще чакаме да се появи бригадният генерал.

Не се наложи дълго да чакаме, но когато пристигна, аз почти бях забравил за него. Еси бърбеше весело с часовия, който мичманът бе оставил, а аз мислех. Онова, за което най-много мислех, просто за убиване на времето, не беше Клара, а лудата африканска жена и нейните почти луди другари. Те ме изплашиха. Терористите ме изплашиха. Навремето имаше ООП и ИРА и порторикански националисти, и сръбски отцепници, и германски, и италиански, и американски богаташки синчета, които демонстрираха своето презрение към бащите си... о, имаше много терористи от всякаква големина и всякакъв вид... но те бяха разделени. Сега терористите се бяха обединили и това ме плашеше. Бедните и разгневените бяха обединили своята ненавист и ресурси и нямаше никакво съмнение, че ще накарат света да ги чуе. Пленяването на един техен кораб не можеше да ги спре. Това само щеше да направи атаките им за известно време поносими... или почти поносими.

Но за решаване на техния проблем... да се смекчи тяхната ярост и задоволят техните нужди... беше необходимо повече. Колонизацията на светове като планетата Пегис беше най-добрият и може би единствен отговор, но той беше много бавен. Съществуващият транспорт можеше да откарва към по-добър живот само три хиляди и осемстотин бедни хора месечно. Но всеки месец се раждаха почти четвърт милион нови бедни хора и не беше трудно да се направи неумолимата сметка:

250000

– 3800

246200

С толкова се увеличаваха бедните всеки месец. Единствената надежда беше в по-големите транспортни кораби, стотици или хиляди. При сто кораба положението можеше да се закърпи, макар че сегашното ниво на нищета щеше да се запази. Хиляда щяха да решат проблема веднъж завинаги... но откъде можеха да дойдат хиляда големи кораба? Построяването на „Истинска любов“ ни отне осем месеца и много повече пари, отколкото бяхме предполагали. Колко би ни струвало да построим хиляда пъти повече?

Гласът на бригадният генерал ме откъсна от тези размишления.

— Това е просто невъзможно! — казваше той. — Позволих ви да се срещнете, само защото бях помолен за това, но не може и дума да става да я отведете! — Той се намръщи, когато се присъединих към тях и хванах Еси под ръка.

— Също така стои въпросът с Уолтърс и младата китайка — каза Еси. — И тях искаме да вземем.

— Наистина ли искаме да ги вземем? — попитах аз, но бригадният генерал не ме слушаше.

— Какво друго искате, за Бога? — попита той. — Надявам се, че няма да поискате да ви предам и моя отдел от Върховното военно командване? Или един-два кръстосвача?

Еси учтиво поклати глава.

— Нашият кораб е по-комфортен, генерале. Благодаря.

— Господи! — Касата избърса чело и позволи на Еси да го поведе към големия салон за обещания бърбън. — Всъщност срещу

Уолтърс и Йе-ксинг няма истинско обвинение. Те нямат право да идват тук без виза, но ако ги отведете, ние можем да забравим, че са идвали.

— Чудесно! — възкликна Еси. — Значи остава само въпросът за Доли Уолтърс.

— За нея не мога да поема отговорността... — започна Касата, но Еси не му позволи да довърши.

— Естествено, че не бихте могли. Това се разбира от само себе си. Затова ние ще се отнесем до по-висшестоящата инстанция. Робин! Обади се на генерал Манцберген. Осъществи връзката тук. Така ще избегнем досадните журналисти.

Когато Еси е в такова борбено настроение, няма смисъл да се спори с нея, а и освен това ми беше любопитно да разбера какво бе намислила.

— Алберт — извиках аз. — Имай грижата, моля те.

— Разбира се, Робин — покорно отвърна той, само гласно, без образ. В следващия миг екранът светна и се появи генерал Манцберген пред бюрото си.

— Добро утро, Робин, Еси — поздрави той учтиво. — Виждам, че с вас е и Пери Касата... привет на всички!

— Благодаря ти, Джими — отвърна Еси и погледна изкосо към бригадния генерал, — но не за това ти се обаждаме.

— О? — Манцберген се намръщи. — За каквото и да е, казвайте бързо! След деветдесет секунди имам отговорна среща.

— Няма да ни отнеме толкова много време, скъпи генерале. Моля те нареди на бригадния генерал Касата да ни предаде Доли Уолтърс.

Манцберген погледна недоумяващо.

— За какво?

— Ще я използваме да открием изчезналия Уон, скъпи генерале. В него има телепатичен психокинетичен приемопредавател, както знаеш. В интерес на всички ни е да го накараме да го върне.

Манцберген мило се усмихна.

— Една минутка, скъпа — отвърна той и вдигна слушалката на информационния си пиезофон.

Бригадният генерал може да бързаше, но не беше глупав.

— Има изоставане — отбеляза той. — Това не е ли радиовръзка с нулева скорост?

— Не, сигналът се предава с предварителна компресия във времето — излъга Еси. — Корабът ни тук е малък, не разполагаме с достатъчна мощ — друга лъжа, — затова пестим енергията за комуникации... А, ето го отново генерала.

Манцберген посочи към Касата.

— Одобрено е — излая Манцберген. — Можем да им имаме доверие, Касата. Освен това сме им задължени... а може и да ни спестят маса главоболия в бъдеще. Дай им каквото искат, на моя отговорност. А сега, за Бога, трябва да отивам на срещата... не ме търсете, освен ако не се отнася за Четвърта световна война!

Бригадният генерал кимна и си тръгна. Съвсем наскоро след това военни полицаи доведоха Джени Йе-ксинг. Минута по-късно докараха и Оди Уолтърс, а след него — Доли Уолтърс.

— Радвам се да видя отново всички — каза Еси, посрещайки ги на борда. — Сигурна съм, че имате много да споделите, но по-напред да се махаме от това проклето място. Алберт! Тръгвай, моля те.

— Потегляме, госпожо Бродхед — прозвуча гласът на Алберт. Той не си направи труда да се появи на пилотската седалка. Просто влезе, облегна се на стената и се усмихна на компанията.

— Представянето ще направим по-късно — заяви Еси. — Това е добър приятел, компютърна програма. Алберт? На безопасно разстояние ли сме вече от Върховното военно командване?

Той кимна и намигна. После пред очите ни се превърна от възрастен мъж с лула в ръка и размъкнат пуловер в стройния, висок, с униформа и медали началник на генералния щаб Джеймс П. Манцберген.

— Права си, скъпа — каза той. — Нека преминем на свръхсветлинна скорост, преди да разберат, че сме ги измамили!

[1] Гръб до гръб (фр.) — б.пр. ↑

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

ПЕРМУТАЦИИ НА ЛЮБОВТА

Кой с кого да спи? Трябваше да се реши този въпрос. Бяхме петима, а имахме отделни кабинички само за трима. „Истинска любов“ не бе планирана за много гости, особено когато гостите не са по двойки. Трябва ли да настаним Оди с неговата законна съпруга Доли? Или е най-новата му любовница Джени Йе-ксинг? Или да оставим Оди самичък и да съберем двете жени заедно?... И в такъв случай какво ще правят те помежду си? Не че Джени и Доли враждуваха толкова много, а по-скоро Оди изглежда се държеше враждебно и към двете.

— Той не може да реши на коя трябва да е верен — каза мъдро Еси, — а Оди е от онези хора, които искат да са верни на жената.

Разбирах достатъчно добре положението, дори по-добре от другите пътници, които страдаха поради този проблем.

Но имаше една дума в това твърдение, която не се отнасяше за мен, и тя бе думата „страдам“. Аз не страдах. Аз се радвах. Радвах се и на Еси, защото решихме проблема с настаняването, като избягахме от него. Двамата с Еси заехме каютата на капитана и се заключихме. Казахме си, че правим това, за да оставим тримата ни гости сами да изберат как да си решат проблема. Беше разумно основание. Бог ми е свидетел, че на тях им бе необходимо време за това, защото тлеещата междуличностна динамика беше достатъчна да взриви звезда. Но ние имахме и други основания, най-голямото от които беше, че по този начин можехме да се любим.

И се любихме. Ентусиазирано. С голямо удоволствие. Човек не би допуснал такова нещо след четвърт столетие съвместен живот... и на нашата възраст. А като се вземе предвид и колко добре се познавахме, и колко си бяхме омръзнали, и колко бяха повяхнали личните ни атрибути... ще си помислите, че имахме много малък стимул да го вършим. Грешите. Бяхме страхотно мотивирани.

Може би се дължеше на относително претъпканите каюти на „Истинска любов“. Усамотени в отделна каюта с анизокинетично

легло, любовта ни имаше привкус на тийнейджърски флирт край градинската порта с мама и татко зад стъклото на прозореца. Много се смяхме, когато леглото се клатеше изкусно... А дали страдах? Не бях забравил Клара. Тя непрекъснато се появяваше в ума ми, често в най-интимните моменти.

Но на леглото до мен беше Еси, а не Клара.

И така, лежах на леглото, потръпвах от време на време, чувствах как в отговор леглото се оттегля надолу, а после се връща нагоре и удря сгушената до мен Еси, която също леко потръпваше... приличаше на игра на бiliarд, когато трите топки са докарани до ръба на масата, само че вместо топки, предметите бяха по-интересни... и си мислех спокойно и с умиление за Клара.

В този момент бях сигурен, че всичко ще се оправи.

Какво, в края на краищата, не беше наред? Само любовта. Само това, че двама души се обичаха. Но в това нямаше нищо лошо! Беше сложно, разбира се, тъй като единият от тези двама, т.е. аз, може би беше част от други двама, които също се обичаха. Но това можеше да се реши... по един или друг начин... нали? Любовта движи Вселената. Любовта ни накара да се усамотим двамата с Еси в капитанската каюта. Любовта бе накарала Оди да последва Доли до Върховното военно командване. И някакъв вид любов беше причина Джени да тръгне с него. И поради друг вид любов, или може би същия, Доли се бе омъжила за него, защото една от функциите на любовта несъмнено е да даде на човека друг човек, за да организира неговия или нейния живот. А навън, някъде в огромните газообразни звездни простори (макар че в онзи момент не знаех) Капитана тъгувал за любов. И дори Уон, който никога не бе обичал друг, освен себе си, фактически претърсваше Вселената, за да намери някого, когото обича. Виждате ли какво прави любовта?

— Робин? — промълви сънливо Еси до ключицата ми. — Беше чудесен! Моите поздравления!

Тя, разбира се, също говореше за любов, макар че в този случай аз реших да го приема като комплимент за моите умения да я демонстрирам.

— Благодаря — казах.

— Това ме кара обаче да ти задам един въпрос — продължи Еси и се отдръпна назад, за да ме погледне. — Възстанови ли се напълно?

Червата ти в добро състояние ли са? Какво казва Алберт?

— Чувствам се отлично — отвърнах аз и наистина беше така. Наведох се и я целунах по ухото. — Надявам се останалата част от света също да е добре.

Еси се прозина и се протегна.

— Ако имаш предвид кораба, Алберт ще се оправи с пилотирането.

— Ах, да, но ще може ли да се оправи с пътниците?

Тя се обърна сънливо.

— Попитай го — отвърна Еси.

— Алберт? — извиках аз. — Ела да ни кажеш! — Погледнах към вратата, любопитен да видя как ще се появи този път през истинска, заключена врата. Измами ме. Чух извинително да се окашля, обърнах глава и го видях да седи върху тоалетната масичка на Еси, извърнал свенливо поглед.

Еси ахна и придърпа чаршафа, за да скрие хубавите си гърди.

Беше смешно. Никога по-рано не си бе правила труда да се завива пред някоя от собствените си програми. Но най-смешното беше, че по това време не ми се стори странно.

— Извинявайте, че нахълтах, скъпи приятели — каза Алберт, — но Робин ме повика.

— Няма нищо — отвърна Еси и се изправи да го види по-добре... все още завита с чаршафа. Може би нейната собствена реакция я бе поразила като странна, но единственото, което каза, беше: — Как са нашите гости?

— Много добре, според мен — отговори важно Алберт. — Провеждат тристранна конференция в камбуза. Капитан Уолтърс приготвя сандвичи, а двете млади жени му помагат.

— И никакъв бой? Никакво скубане на коси? — попитах аз.

— Изобщо нищо такова. Естествено те са твърде официални, с много „извинявай“ и „моля“, и „благодаря“. Имам новини относно платноходката — допълни Алберт със самодоволен вид. — Веднага ли да докладвам? Или... на мен ми се струва... може би ще искате да отидете при гостите, за да ги чуят всички едновременно.

Инстинктивно почувствах, че трябва веднага да чуя новините, но Еси ме погледна.

— Учтивостта го изисква, Робин — заяви тя и аз се съгласих.

— Чудесно — кимна Алберт. — Сигурен съм, че ще ви бъде много интересно. Както беше и на мен. Разбира се, винаги съм се интересувал от платноходки, знаете — продължи да бърбори Алберт. — Когато бях на петдесет, „Berliner Handelsgesellschaft“^[1] ми даде такава хубава платноходка... изгубих я, за нещастие, при напускане на Германия заради дивите нацисти. Скъпа госпожо Бродхед, толкова много съм ви задължен! Вие ме върнахте към онези хубави преживявания! Спомням си моята малка къща близо до Остенд, където се разхождах по брега с Алберт... това е — той намигна, — това беше кралят на Белгия. С него разговаряхме за платноходки, а вечерта аз свирих на цигулка и жена му ми акомпанираше на пиано... всичко това си спомних сега, скъпа госпожо Бродхед, само благодарение на вас!

По време на цялата тази реч Еси стоеше вдървена до мен и гледаше с каменно лице творението си. После започна да пелтечи, а след това избухна в силен смях.

— Ох, Алберт — извика тя и се пресегна зад себе си за възглавница. Замахна и я хвърли, но той се отмести и възглавницата падна върху тоалетната масичка зад него. — Голяма смешна програмо, винаги можеш да разчиташ на мен! Но сега се махай, моля те. Тъй като толкова приличаш на човек с много спомени и отегчителни анекдоти, не мога да ти позволя да ме гледаш необлечена! — Докато с Еси се прегръщахме, Алберт си позволи да ми намигне и изчезна. — А сега се обличай — заповяда ми тя, — за да можем да научим за платноходката в удовлетворителна за компютърната програма форма. Вярно, че смехът е ефикасно лекарство. Вече не се страхувам за здравето ги, скъпи Робин. Развеселеното ти тяло сигурно ще живее вечно!

Тръгнахме към банята, все още кискайки се... без да знаем, че в моя случай „вечно“ в онзи момент възлизаше на единадесет дни, девет часа и двадесет и една минути.

В „Истинска любов“ не бяхме предвидили бюро за Алберт Айнщайн, в частност такава с отворена книга и лула върху нея, кожена кесия с тютюн и черна дъска зад него, изписана с уравнения. Но той беше на кораба и развличаше гостите ни със собствените си истории.

— Когато бях в Принстън — разказваше Алберт, — наредиха на един човек да върви с мен с бележник в ръка и да записва всичко,

което пишех на черната дъска. Това не беше направено за мое удобство, а за тяхно... иначе нямаше да смеят да изтрият черната дъска! — Той се усмихна на гостите ни, кимна ободрително към Еси и мен. Бяхме застанали на вратата на моята стая за отдих, хванати под ръка. — Тъкмо обяснявах, господине и госпожо Бродхед, на тези хора нещо от моя живот, което може би не бяха чували, макар да бях, трябва да призная, доста известен. Знаете ли, например, че тъй като не обичах дъжда, администрацията на „Принстън“ построи коридор, по който да посещавам приятелите си, без да излизам навън? Още стои.

Добре поне, че не беше с обичайното си изражение и не носеше копирено шалче на член на камарата на лордовете. Но все пак се почувствах малко неловко. Испитах желание да се извиня на Оди и на двете жени с него. Вместо това казах:

— Еси? Не мислиш ли, че тези спомени почват да стават малко интимни?

— Възможно е — отговори замислено тя. — Искаш ли да го спра?

— Не, не да го спреш. Сега е много по-интересен, но ако можеш, изключи достъпа до персоналната база данни и завърти потенциометъра на носталгичната схема...

— Колко си глупав, скъпи Робин — каза тя и се усмихна снизходително. А след това заповяда: — Алберт! Престани да клюкарстваш. На Робин не му харесва.

— Разбира се, скъпа Семя — каза учтиво той. — Във всеки случай не се съмнявам, че искате да чуете за платноходката. — Алберт се изправи зад бюрото... неговият холографски, а не физически образ, който не съществуваше, както не съществуваше физически, а само холографски, и бюрото. Трябваше непрекъснато да си го напомням. Алберт взе гъбата и започна да трие черната дъска, после се опомни, погледна виновно към Еси, пресегна се и изключи черната дъска. Тя изчезна. Беше заместена от познатата зелено-сива калдъръмена повърхност на екрана на хичиянски кораб. След това натисна друг ключ и на мястото на тази картина се появи образът на звездна карта. Тя също изглеждаше много истинска... за да се превключи екрана на хичиянски кораб от Гейтуей на полезна картина беше достатъчно просто да се подаде напрежение на схемите (макар че хиляди изследователи умряха, без да го разберат).

— Това, което виждате — започна весело той, — е мястото, където капитан Уолтърс е открил платноходката и, както виждате, там няма нищо.

Уолтърс седеше мълчалив на възглавница пред имитацията на камина, колкото се може по-далече и от Доли, и от Джени... а двете стояха колкото се може по-далече една от друга и мълчаха. Но сега Уолтърс заговори уязвен:

— Невъзможно! Записите бяха точни! Ти имаш данните!

— Разбира се, че са били точни — успокои го Алберт, — но сам виждаш, когато разузнавателният кораб е пристигнал там, платноходката вече си е била заминала.

— Не би могла да отиде много далече, ако единствената ѝ тяга е била звездната светлина!

— Вярно, не би могла. Но я е нямало. Все пак — започна Алберт и се усмихна весело, — аз предвидих тази възможност и взех съответните мерки. Ако си спомняте, моята репутация... в предишната ми самоличност, искам да кажа... почиваше на допускането, че скоростта на светлината е фундаментална константа — той огледа присъстващите и добави, — до определените разширения на контекста, които научихме от хичиянците. Но скоростта, да, скоростта е винаги една и съща... почти триста хиляди километра в секунда. Така че програмирах безпилотния летателен апарат в случай, че не намери платноходката, да се премести на разстояние триста хиляди километра по броя на секундите от започване на търсенето.

— Чудесна умна себична програма — каза нежно Еси. — Затова нае интелигентен пилот за изследователския кораб, нали?

Алберт се закашля.

— Корабът също не е обикновен — призна той, — тъй като предвидих, че могат да възникнат специални нужди. Страхувах се, че разходите са много големи. Когато обаче корабът достигнал съответното място, ето какво видях... — Той махна с ръка и на екрана се появи тяло от фина материя с много крила. Вече не беше идеално, а се свиваше и смаляваше пред очите ни. Алберт бе ускорил наблюдаването от изследователския кораб действие и ние видяхме как големите крила се навиха... и изчезнаха.

Това, което видяхме, ти вече си го виждал. Предимството, което си имал пред нас е, че си знаел какво виждаш. Ние бяхме там, Уолтърс

и неговият харем, Еси и аз. Бяхме напуснали тревожния човешки свят, за да търчим подир една загадка и видяхме нещото, към което се стремяхме... как бе изядено от друго нещо! Точно така изглеждаше всичко пред нашите шокирани и неподготвени очи. Седяхме вцепенени и гледахме прибраните крила и голямата блестяща синя сфера, която се появи от нищото и ги погълна.

Усетих, че някой тихо се смее и за втори път бях шокиран, като разбрах кой е.

Беше Алберт, седеше на края на бюрото и бършеше сълзите от очите си.

— Моля за извинение — каза той, — но ако можехте да видите лицата си!

— Проклетата голяма егоистична програма — изръмжа сърдито Еси, — престани с тези глупости. Какво става тук?

Алберт погледна жена ми. Не мога точно да дешифрирам изражението му: погледът изразяваше нежност и толерантност и още много други неща, които не свързвах с компютърно генериран образ, дори и на Алберт. Той също беше неспокоен.

— Скъпа госпожо Бродхед — заговори Алберт, — ако не сте искали да имам чувство за хумор, не е трябвало да го включвате в програмата ми. Ако съм ви объркал, моля за извинение.

— Следвай инструкциите! — излая Еси. Изглеждаше разстроена.

— О, много добре. Онова, което видяхте — обясни той и се обърна демонстративно от Еси към групата, пред която говореше, — е според мен първият известен случай на наблюдавана от хора хичиянска операция, извършена в реално време. Платноходката е била отвлечена. Вижте онзи малък кораб, — Той махна небрежно с ръка и образът се завъртя и заплува, уголемявайки сцената. Увеличението беше по-голямо от разделителната способност на оптиката на изследователския кораб и краят на сферата стана неравен и неясен.

Зад него имаше нещо.

Имаше нещо, което се движеше бавно в тъмнината зад сферата. Точно преди да изчезне, Алберт замрази картината и ние загледахме мъглявия обект с форма на риба, доста мъничък, много лошо изобразен.

— Хичиянски кораб — заяви Алберт. — Друго обяснение нямам!

— Сигурен ли си? — извика Джени Йе-ксинг.

— Не, разбира се, че не съм — каза Алберт. — Засега това е само теория. Човек никога не казва „да“ на една теория, госпожице Йексинг, а само „може би“, защото сигурно ще бъде създадена някоя по-добра и онази, която дотогава е изглеждала като най-добра, ще бъде отхвърлена. Но според моята теория хичиянците са решили да отвлекат тази платноходка.

И така, сега имахме картина. Хичиянци! Истински, потвърдено от най-интелигентната информационно-търсеца програма, съществувала някога. Изгубих две трети от столетието да търся хичиянци, отчаяно ги търсих ужасен, че може да ги намеря. И когато това стана, умът ми беше зает не с хичиянците, а с информационно-търсецата програма.

— Алберт — казах аз, — защо се държиш толкова странно?

Той ме погледна учтиво, почука тръбата на лулата о зъбите си.

— В какъв смисъл „странно“, Робин? — попита Алберт.

— По дяволите, престани! Говоря за начина, по който се държиш: Недей... — Поколебах се, търсейки думи да бъда по-учтив. — Не знаеш ли, че си само компютърна програма?

Той се усмихна тъжно.

— Няма нужда да ми го напомняш, Робин. Зная, че не съм истински, нали? И реалността, в която се намирате вие, не ме интересува.

— Алберт! — извиках аз, но той сложи ръка на рамото ми да ме успокои.

— Позволи ми да ти обясня — каза Алберт. — За мен реалността е система от голям брой паралелно активирани ключове включено-изключено в едно евристично устройство. Ако човек ги анализира, ще разбере, че това е трик, който илюзионистът прави пред зрителите. А за теб, Робин? Реалността на органичната интелигентност много по-различна ли е? Или просто определени химически реакции, които се извършват в килограми телесна материя, която няма очи, няма уши, няма полови органи? Всичко, което тази материя знае, е научила от слухове, казани от някоя възприемаща система. Всяко чувство достига до нея по някакъв нерв. Има ли някаква разлика между нас, Робин?

— Алберт!

Той поклати глава.

— Ах — въздъхна тъжно — зная. Не можеш да се хванеш на моя трик, защото познаваш майстора на трика... тя е тук между нас. Но не мамиш ли сам себе си? Не трябва ли да ми се оказва същото уважение и толерантност? Аз бях доста важен човек, Робин. Уважаван от някои много високопоставени личности. Крале. Кралици. Големи учени. И колко добри хора бяха те! На седемдесетия ми рожден ден организираха парти... Робъртсън и Уигнер, Курт Гьодел, Раби, Опенхаймер... — Той изтри една действителна сълза... и това беше предела, до който Еси му позволи да стигне.

Тя се изправи.

— Приятели мои, съпруже! — каза Еси. — Очевидно тук нещо не е в ред. Моля за извинение. Трябва да извърша пълна проверка на програмата. Извинете ме.

— Грешката не е твоя, Еси — обадох се аз по възможно най-любезния начин, но тя не го възприе като такъв. Погледна ме както на първите ни срещи, когато ѝ разказвах за всички весели номера, които правех на моята психоаналитична програма, Зигфрид фон Шринк.

— Робин — каза ми хладно, — вече прекалено много говорихме за грешки и вини. Ще обсъдим всичко по-късно. Моля гостите временно да освободят кабинета ми. Алберт! Прибирай се веднага за отстраняване на повредата!

Една от неприятните страни да си богат и известен е, че много хора те канят да им гостуваш и почти всички очакват и ти да ги поканиш. Не ме бива да посрещам гости. На Еси обаче ѝ доставя истинско удоволствие, така че намерихме взаимно приемливо решение. Много е просто. Аз стоя при тях, докато ми е приятно... понякога няколко часа, друг път пет минути. След това се оттеглям в кабинета си и ги оставям на Еси. Особено обичам да правя това, когато по някаква причина между гостите съществува напрежение. Действа добре... за мен.

Но понякога номерът не минава и тогава няма мърдане. Такъв беше случаят сега. Не можех да ги оставя на Еси, защото тя бе заета. Не исках и да ги оставям сами, защото вече ги бяхме оставяли и то

доста за дълго, А напрежението беше голямо. И така, опитах се да съм любезен, тъй като нямах никаква възможност да се измъкна.

— Искате ли нещо за пиене? — попитах учтиво. — Нещо за ядене? Имаме хубави програми за гледане, стига Еси да не е повредила схемите.

Йе-ксинг ме прекъсна с въпрос:

— Къде отиваме, господин Бродхед?

— Ами... — проточих аз и се усмихнах... весело; любезен домакин, опитва се да накара гостите си да се отпуснат, дори когато задават въпрос, на който не е измислил отговора, защото е мислил за много други по-неотложни неща. — Предполагам въпросът е къде вие бихте искали да отидете. Искам да кажа, изглежда няма никакъв смисъл да препускаме подир платноходката.

— Така е — съгласи се Йе-ксинг.

— В такъв случай, струва ми се, това зависи от вас. Не мисля, че бихте желали да останете в караулното помещение... — напомних им, че в края на краищата бях направил услуга на всички.

— Определено не — отново отговори Йе-ксинг.

— Тогава обратно на Земята? Можем да ви оставим на някоя стартова спирала. Или, ако предпочитате, на Гейтуей. Или... чакайте да помисля, Оди, ти беше от Венера, нали? Искаш ли да се върнеш там?

Сега беше ред на Уолгърс да отговори:

— Не. — Той се задоволи само с това. Помислих си, че е много неучтиво от страна на моите гости да ми отговарят само с „не“, когато се опитвах да се държа като любезен домакин.

Доли Уолгърс ми изнесе едно представление, Тя вдигна дясната си ръка с една от нейните кукли — онази, която се предполагаше, че прилича на хичиянец.

— Проблемът, господин Бродхед, е в това — каза тя със сладникав глас, без да движи устните си, — че никой от нас няма такова място, на което иска да отиде.

Тъй като това беше очевидно, изглежда никой нямаше какво да допълни. После стана Оди.

— Аз ще взема едно питие, Бродхед — изръмжа той. — Доли? Джени?

Това очевидно беше най-добрата идея, която някой беше имал от известно време. Всички се съгласиха, подобно на гости, отишли твърде рано на парти, за да има какво да правят, така че да не им личи толкова, че нямат какво да правят.

Разбира се имаше много неща за правене и най-голямото от тях не ми излизаше от ума и не ми позволяваше да съм приветлив към моята компания. То дори не се опитваше да възприеме факта, че фактически бяхме видели (може би) работещ хичиянски кораб с хичийнци в него. Това отново бяха моите черва. Докторите бяха казали, че мога да водя нормален живот. Те обаче не бяха казали нищо за такъв ненормален живот, какъвто водех аз, така че отново бях започнал да чувствам възрастта и деликатното си здраве. Затова с радост взех чашата с джин и вода, седнах до лъжливата камина с лъжливи пламъци и зачаках някой друг да поеме топката.

Този друг беше Оди Уолтърс.

— Бродхед, оценявам това, че ни измъкна от кашата и зная, че си го направил със собствени средства. Предполагам, че е най-добре да ни оставиш на първото удобно място, което намериш, и да си вършиш своята работа.

— Е, има много места, Оди. Нямах ли някакви предпочитания?

— Бих предпочел... — започна той, — мисля, че всички бихме предпочели да имаме възможност да си изясним какво желаем да правим. Сигурно си забелязал, че имаме лични проблеми, които трябва да решим. — Това не е изявление, с което човек трябва да се съгласи, а аз определено не можех да го отрека, затова само се усмихнах, — Така че това, от което се нуждаем, е да имаме възможност да останем насаме и да ги обсъдим.

— Оо — кимнах аз. — Мислех, че сте имали достатъчно време за обсъждане, когато с Еси ви оставихме сами.

— Вярно е, че вие ни оставихте сами. Приятелят ви Алберт обаче не ни остави.

— Алберт? — Не ми беше минало през ума, че той ще отиде при гостите, без да е поканен.

— През цялото време, Бродхед — каза тъжно Уолтърс. — Седеше точно където си седнал ти. И задаваше милиони въпроси на Доли.

Поклатих глава и му подадох чашата си да я напълни. Може би не беше много добра идея, но нямах никакви идеи, които можех да смятам за много добри. Когато бях много млад и майка ми умираше... защото нямаше достатъчно средства за здравно обслужване и за двамата — вина, вина, вина — и реши да осигури такова само за мен... имаше моменти, когато тя не ме познаваше, не си спомняше името ми, говореше ми, сякаш бях неин шеф или хазаин, или някой младеж, с когото се е срещала преди да се омъжи за баща ми. Беше много потискащо, По-потискащо от мисълта, че умира: силна личност, която си отиваше пред очите ми.

Сега из питах същото чувство към Алберт.

— Какви въпроси ви задава? — попитах аз и погледнах към Доли.

— О, за Уон — отговори тя с кукла в ръка, но със собствения си глас... макар все още без да движи устните си. — Къде е ходил и какво е вършил. Но най-много искаше да му покажа на картите всички обекти, от които се интересува Уон.

— Покажете ги на мен — помолих.

— Не мога да се оправя с това чудо — каза тя недоволно, но Джени Йе-ксинг застана пред пулта, преди Доли да бе престанала да говори. Тя докосна таблото на дисплея, намръщи се, набра командата, погледна навъсено и се обърна към нас.

— Госпожа Бродхед трябва да го е заключила, когато е свалила вашия пилот от схемата — предположи тя.

— Във всеки случай — допълни Доли, — бяха само черни дупки — различни видове.

— А пък аз мислех, че са само един вид — признах аз. Доли вдигна рамене. Всички се бяхме струпали около седалката пред пулта и гледахме екрана, на който се виждаха безброй звезди. — Дяволите да го вземат! — изругах изведнъж.

Зад нас Алберт каза хладно:

— Съжалявам, ако съм ти създал неприятности, Робин.

Всички се обърнахме едновременно като фигури от онези старинни германски градски часовници. Той седеше на ръба на стола, който току-що бях освободил, и ни разглеждаше. Стори ми се различен. По-млад. По-малко самоуверен. Премяташе пура в ръцете са... пура, не лула... изразът му беше тъжен.

— Мислех, че Еси работи над теб — казах аз с явно раздразнение.

— Еси свърши, Робин. Всъщност тя идва. Мисля, че е справедливо да спомена, че не намери никаква повреда... Нали, госпожо Бродхед?

Еси се появи на вратата и спря. Сложила юмруци на бедрата си, тя втренчи очи в Алберт. Дори не ме погледна.

— Вярно е, програмо — потвърди мрачно Еси. — Не намерих никаква програмна грешка.

— Радвам се да го чуя, госпожо Бродхед.

— Не бързай да се радваш! Фактът си остава. Ти си една повредена по време на експлоатация програма. Затова кажи ми, интелигентна програмо без никаква грешка в програмирането, каква е следващата стъпка?

Холограмата фактически нервно облиза устни.

— О — каза колебливо Алберт, — предполагам, че ще поискате да проверите хардуера.

— Точно така — отвърна Еси и се пресегна да извади ветрилото с данни от гнездото. Мога да се закълна, че видях как по лицето на Алберт пробягна изражение на паника, като при човек, подложен на упойка за голяма операция. После това изражение изчезна заедно с него.

— Продължавайте си разговора — подхвърли Еси през рамо, взе едва лупа и заразглежда повърхността на ветрилото.

Но за какво можехме да говорим? Гледахме как изследва всяка гънка на ветрилото. Тръгнахме подир нея, когато тя, мръщейки се, отнесе ветрилото в кабинета си и наблюдавахме мълчаливо как го заопипва с пинсети и сонди, сложи го в гнездото за тестване, натисна някакви бутони, завъртя нониуси, отчете резултатите на аналитичните везни, Стоях и си триех корема, който бе започнал отново да ме измъчва, а Оди прошепна:

— Какво търси?

Не знаех. Нацърбено, драскотина, корозия, всичко, но каквото и да беше, не го намери. Еси се изправи и въздъхна.

— Няма нищо — каза тя.

— Това е хубаво — предположих аз.

— Така е — съгласи се Еси, — защото ако имаше нещо сериозно, не бих могла да го поправа тук. Но е и лошо, Робин, защото очевидно тази скапана програма е пълна с грешки. Тя да ме учи на скромност!

— Сигурна ли сте, че е дефектирала, госпожо Бродхед? — попита Доли. — Докато вие бяхте в другата стая, Алберт изглеждаше съвсем разбираем. Само малко странен, може би.

— Странен! Доли, през цялото време, докато го проверявах, знаеш ли за какво говореше? За хипотезата на Мах. За липсваща маса и черни дупки, по-черни от обикновените черни дупки. Необходим е живият Алберт Айнщайн, за да разбере... ей! Какво каза? С вас ли е разговарял?

Когато чу потвърждение от другите, Еси седна, стисна устни и се отдаде на размисъл. После разтърси глава.

— О, по дяволите — каза мрачно тя, — няма полза да се опитвам да правя догадки върху проблема. Има само един човек, който знае какво му е на Алберт, и това е самият Алберт.

— Ами ако Алберт не иска да ти каже? — попитах аз.

— Въпросът ти е неправилен — отвърна тя и извади ветрилото. — Правилният въпрос е: „Ако Алберт не може да каже?“

Изглеждаше добре... или, във всеки случай, почти добре. Седеше на любимия си стол и въртеше в ръце пура... този стол и на мен ми беше любим, но в момента нямах настроение да споря с него.

— Хайде, Алберт — започна Еси с любезен, но твърд тон, — ти знаеш, че си повреден, нали?

— Да, малко анормален, според мен — каза той, оправдавайки се.

— Много анормален, ако питаш мен! Добре! Ето какво ще направим, Алберт. Първо, ще ти зададем няколко прости фактологически въпроса... не за мотивации, не за трудни теоретически проблеми, само въпроси, на които можеш да отговориш въз основа на обективни факти. Разбра ли ме?

— Естествено, че ви разбрах, госпожо Бродхед.

— Чудесно. Първо: научих, че си разговарял с гостите, докато Робин и аз бяхме в капитанската каюта.

— Вярно е, госпожо Бродхед.

Тя стисна устни.

— Това е необичайно поведение, нали? Ти си ги разпитвал. Моля те, кажи ми какви бяха въпросите и какви отговори получи.

Алберт се размърда неспокойно.

— Интересувах се главно от обектите, които Уон е изследвал, госпожо Бродхед. Госпожа Уолтърс беше достатъчно добра да ми ги покаже на картите. — Той посочи на дисплея. Погледнахме и там действително се появиха една подир друга серия от карти. — Ако внимателно ги разгледате — каза Алберт и посочи с незапалената си пура, — ще забележите, че съществува определено развитие. Първите му цели са били прости черни дупки, които са отбелязани на хичиянските карти с онези знаци като рибарски кукички. В хичиянската картография това са знаци за опасност.

— Откъде знаеш? — попита Еси, а после бързо добави: — Няма значение. Предполагам, че имаш достатъчно сериозни основания за това предположение.

— Наистина имам, госпожо Бродхед. В това отношение не бях напълно откровен с вас.

— Ха! Вече достигахме някакъв успех! Продължавай!

— Да, госпожо Бродхед. На простите черни дупки има по два предупредителни знака. Уон е изследвал една гола сингулярност... невъртяща се черна дупка, всъщност онази, в която Робин лично е имал ужасното преживяване преди много години. Там Уон е намерил Джел-Клара Моинлин. — Образът трепна, после се появи голата синя звезда-фантом, преди картите да се сменят. — Има три кукички, което означава по-голяма опасност. И накрая... Алберт махна с ръка и картината се промени, за да покаже друга част от хичиянската карта, — госпожа Уолтърс ми посочи тази, към която се е насочил Уон.

— Не съм казала такова нещо! — възрази Доли.

— Не, не го казахте, госпожо Уолтърс — съгласи се Алберт, — но споменахте, че често я е гледал, че я е обсъждал с Мъртвите и че тя го е ужасявала. Вярвам, че сега се е насочил към нея.

— Браво! — поздрави го Еси. — Първият тест премина възхитително, Алберт. Сега ще продължим с втората част. Този път без участие на публика — добави тя и погледна към Доли.

— На вашите услуги, госпожо Бродхед.

— Разбира се, че си на моите услуги. Сега. Фактологически въпроси. Какво означава терминът „липсваща маса“?

Алберт погледна неспокойно, но отговори бързо:

— Така наречената „липсваща маса“ е онова количество маса, което обяснява съществуването на различни галактически орбити, но никога не е било наблюдавано.

— Отлично! А сега, какво представлява хипотезата на Мах?

Той облиза устни.

— Не се чувствам много комфортно, когато провеждам теоретични дискусии по въпроси на квантовата механика, госпожо Бродхед. Трудно ми е да повярвам, че Господ си играе с Вселената.

— Не те питам дали вярваш! Спазвай правилата, Алберт. Само те питам за дефиницията на широко използван научен термин.

Той въздъхна и смени стойката си.

— Добре, госпожо Бродхед, но ми позволете да я изразя на разбираем език. Има основание да се вярва, че в цикъла разширяване-свиване на Вселената се извършват големи отклонения. Разширяването е обърнато. Свиването е принудено да продължи, изглежда, до една точка... същата, както преди Големия взрив.

— И на какво се дължи това? — попита Еси.

Алберт размърда крака.

— Този въпрос вече наистина ме изнервя, госпожо Бродхед — оплака се той.

— Но ти можеш да отговориш... като изразиш широко разпространеното схващане.

— В кой момент, госпожо Бродхед? Днешното схващане? Или онова, да речем, преди Хокинг и други учени, използващи квантовата теория? Съществува едно хубаво твърдение за сътворението на Вселената, но то е религиозно.

— Внимавай, Алберт! — предупреди го тя.

Алберт леко се усмихна.

— Канех се да цитирам свети Августин от Хипо — каза той. — Когато го попитали какво е правил Бог преди да сътвори Вселената, той отговорил, че е създавал ада за онези, които много питат.

— Алберт!

— Добре, добре — отстъпи раздражено той. — Да. Смята се, че преди някакъв най-ранен момент... не по-късно от единица върху

10⁴³ от секундата преди Големия взрив... теорията на относителността не може да даде обяснение за физиката на Вселената и трябва да се направят някои „квантови корекции“. Почвам да се уморявам от това ученическо препитване, госпожо Бродхед.

Рядко съм виждал Еси шокирана.

— Алберт! — извика отново тя с доста различен тон. Не беше предупреждение. Беше изненадана и разстроена.

— Да, Алберт! — каза гневно той. — Аз съм ваше творение, вие сте ме създали такъв. Нека да спрем с това, моля ви. Имайте добрината да слушате. Не зная какво се е случило преди Големия взрив! Зная само, че има някъде някой, който мисли, че знае и може да го контролира. Това много ме плаши, госпожо Бродхед.

— Плаши? — ахна Еси. — Кой те е програмирал да се „плашиш“, Алберт?

— Вие, госпожо Бродхед. Не мога да живея с тази мисъл. И не искам повече да дискутираме този въпрос.

Образът трепна и изгасна.

Не трябваше да прави това. Трябваше да уважи нашите чувства. Можеше да се престори, че излиза през вратата, или да изчезне, когато гледаме настрана. Той не направи нито едното, нито другото. Просто изчезна. Сякаш беше живо човешко същество, което разгневено изскача и затръшва вратата. Беше прекалено раздразнен, за да обръща внимание на проявите си.

— Не е предвидено да си изтървава нервите — отбеляза мрачно Еси.

Но ги беше изтървал. И шокът от това не представляваше нищо, когато открихме, че екранът, а също и пултът за управление, не реагират на контролните уреди.

Алберт ги бе блокирал. Ние се движехме с равномерно ускорение към нещо, което не знаехме какво е.

[1] Берлинска търговска фирма (нем.). — Б.пр. ↑

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА НЕЖЕЛАНА СРЕЩА

Телефонът в кораба на Уон извънтя. Всъщност нямаше телефон и разбира се, той не звънеше. Но имаше сигнал, който показваше, че някой отправя съобщение към кораба по радиото със свръхсветлинна скорост.

— Изключи го! — извика Уон възмутен, задето го бяха събудили. — Не искам да говоря с никого! — А след това, вече поразсънен, той бе не само ядосан, но и озадачен. — Беше изключен — каза Уон, загледан в апарата и по лицето му се изписаха всички нюанси на страха.

Онова, поради което Уон ми беше по-малко омразен, бе страхът, който винаги го преследваше. Небето ми е свидетел, че той беше звяр. Беше груб. Беше крадец. Интересуваше се само от себе си. Но това означаваше, че Уон бе такъв, каквито сме били ние някога, преди да бъдем приобщени към обществен живот от нашите родители и другари, и училище, и полиция. За него никой не се бе грижил и затова той все още беше дете.

— Не искам да говоря с никого! — изкрещя Уон и събуди Клара.

Сега мога да видя Клара такава, каквато беше тогава, тъй като вече мога да виждам много от онова, което по-рано бе скрито за мен. Тя беше уморена, раздразнена, готова да издържи всичко, което можеше да поиска от нея Уон.

— Просто отговори — предложи Клара. Уон я погледна, сякаш бе ненормална.

— Да отговоря? Разбира се, че няма да отговоря! В най-добрия случай е някой бюрократ, който се оплаква, че не съм спазил точно процедурите...

— Който се оплаква, че си откраднал кораба — коригира го тя тихо и отиде до радиото със свръхсветлинна скорост. — Как се включва за предаване? — попита Клара.

— Не бъди глупава! — извика той. — Почакай! Спри! Какво правиш?

— С този ключ ли? — настоя тя. Ревът му бе достатъчен отговор. Уон скочи в тясната каюта, но Клара беше по-едра от него и по-силна. Тя го отблъсна. Сигналят спря. Златната светлина изгасна. Уон неочаквано се успокои и високо се засмя.

— Хо-хо-хо, каква си глупачка! Няма никой отсреща — заключи той.

Но грешеше. Чу се съскащ глас, след това разбираеми думи... по-точно почти разбираеми. Един писклив и странно напрегнат глас каза:

— Аз фравя тебе никакъв лошо.

Клара доста се измъчи докато разбере чутото, а когато го разбере, то не постигнало желания ефект. Кой е този, който има такъв глас? Някой непознат със страхотен говорен дефект, опитващ се да каже: „Няма да ти сторя нищо лошо?“ И защо трябва да казва това? Да я увери, че не я застрашава? Да чуеш това, когато няма никаква причина да мислиш, че си застрашен, не е голямо успокоение.

Уон се намръщи.

— Кой е? — извика той остро и започна да се поти. — Кой си ти? Какво искаш?

Не последва никакъв отговор. Причината да няма отговор беше, че Капитана изчерпа целия си речников фонд от английски език и бе зает с репетиране на следващата си реч. За Уон и Клара обаче тази тишина беше изпълнена с по-голямо значение от думите.

— Екрана! — извика Уон. — Глупава жено, използвай екрана и разбери какво е това!

Мина известно време, докато Клара натисне подходящите копчета. Тя бе започнала да се учи да използва хичиянски видеоекран едва при това пътуване, тъй като по нейно време никой не знаеше как се работи с него. Той светна, изясни се и се появи кораб, голям. Най-големият кораб, който Клара бе виждала, много по-голям от петместните, които използваха на Гейтуей по нейно време.

— Какво... Какво... Какво... — скимтеше Уон и едва на четвъртия опит успя да довърши въпроса си: — Какво е това?

Клара не отговори. Не знаеше. Тя обаче се страхуваше. Страхуваше се, че това е гледката, която всички изследователи на

Гейтуей мечтаеха да видят и от която се страхуваха, и когато Капитана довърши репетицията и произнесе следващата си реч, тя стана сигурна:

— Аа... идв... на бо-рд... првас.

Идва на борда! Клара знаеше, че не беше невъзможно при максимална скорост един кораб да приеме на док друг кораб. Вече бе правено. Но нямаше земен пилот с голям опит за тази маневра.

— Не му позволявай да се скачва! — изпищя Уон. — Бягай! Скрый се! Направи нещо! — Той погледна ужасен Клара и се хвърли към пулта за управление.

— Не ставай глупав! — извика тя и скочи да го спре. Клара беше силна жена, но в случая не успя да постигне нищо. Обхваналият го ужас даде сила на Уон. Той я отхвърли, разплакан от страх, и скочи при пулта.

Макар ужасена от този неочакван сблъсък, Клара се изплаши и от нещо друго. Всичко, което знаеше за хичиянските кораби, показваше, че човек никога не трябва да се опитва да смени зададения курс. Тя знаеше, че по-новите открития позволяваха да се направи това, но знаеше също, че не бива да се прави прибързано, а само след грижливо пресмятане и планиране, а Уон не беше в състояние да извърши такова пресмятане.

Но това нямаше никакво значение. Големият кораб с форма на акула се приближаваше.

Въпреки страха, Клара наблюдаваше с възхищение как пилотът на другия кораб с лекота променя курса и скоростта. Маневрата бе извършена с изключително майсторство. Уон стоеше вцепенен пред пулта и наблюдаваше с отворена уста, хленчейки. После, когато на екрана се появи огромният кораб, а след това излезе извън обзора на скенерите и се чу стържещият звук от люка на свързващия ръкав, той зарева от страх и се втурна към тоалетната. Клара остана сама. Тя видя как люкът се отваря. Така Джел-Клара Моинлин стана първото човешко същество, срещнало се с хичиянец.

Хичиянецът се подаде от люка, изправи се и застана пред нея. Беше по-нисък от Клара. Вонеше на нещо амонячно. Очите му бяха кръгли, защото това е най-добрата форма за орган, който трябва да се върти във всички посоки, но не бяха човешки очи. Нямаха концентричен пигментен кръг около зеницата. Нямаха и зеница, само

прилично на кръст по-тъмно петно в средата на розов мрамор. Тазът му беше широк. Провиснала под таза, между бедрата, ако крайниците можеха да се оприличат на човешки крака, имаше капсула от светлосин метал. Повече от всичко друго хичиянецът приличаше на малко дете, напълнило гащите.

Тази мисъл проникна в обхванатия ѝ от ужас ум и Клара малко се успокои... съвсем мъничко... съвсем за кратко време... крайно недостатъчно. Когато съществото пристъпи напред, тя отскочи назад.

Клара направи крачка и хичиянецът я последва. В този момент люкът отново се отвори и се показа още един. От напрежението и колебливите му движения на Клара ѝ се стори, че той бе почти толкова изплашен, колкото и тя. Тогава каза, не защото очакваше, че ще бъде разбрана, а защото бе невъзможно да не каже нищо:

— Добре дошъл!

Съществото я изучаваше. Раздвоеният му език ближеше блестящите черни бръчки на лицето му. То издаваше странен, мъркащ звук, сякаш мислеше. Накрая, на някакъв близък до английския език, то заговори:

— Аз сам хичиянец. Аз фравя теб не лошо.

То гледаше с възхищение и отвращение Клара, след това заговори бързо на другия, който започна да търси из кораба. Без особен труд намериха Уон и с лекота изведоха и Клара, и Уон през свързващите ръкави в хичиянския кораб. Клара чу стържещ звук от затварящи се люкове и веднага след това почувства трепване, което означаваше, че корабът на Уон е откачен. Беше пленница на хичиянски кораб.

Хичиянците не я нараниха. Ако имаха такова намерение, най-малкото не бързаха да го изпълнят. Бяха петима и всичките бяха много заети.

С какво бяха заети Клара не можеше да се досети и очевидно онзи с ограничения английски речник също беше твърде зает, за да се заеме с трудната задача да ѝ обяснява. Онова, което явно искаха от Клара в момента, беше да не им се пречка. Нямаха никакъв проблем да ѝ го обяснят. Една с прилична на изсъхнала кожа и болезнено силна хватка ръка я хвана и безцеремонно я бутна там, където искаха да седи.

Уон не им създаваше никакви проблеми. Той лежеше свит в един ъгъл със силно стиснати очи. Когато откри, че Клара е наблизко, той погледна с едно око към нея, побутна я по гърба, за да привлече вниманието ѝ и прошепна:

— Мислиш ли, че наистина няма да ни направят нищо лошо?

Клара вдигна рамене. Уон застана почти безгласно, след това се сви в ембрионално положение. Тя с отвращение видя от устата му да се стича лига. Беше изпаднал в кататония.

Очевидно от Уон не можеше да очаква помощ. Трябваше да се изправи пред хичиянците сама... независимо какви бяха техните намерения.

Но това, което ставаше, бе прекрасно. Толкова много нови неща имаше за Клара! Нейните познания за хичиянските кораби бяха ограничени до антиките, които тя и другите изследователи на Гейтуей използваха.

Този кораб бе нещо съвсем различно. Той беше по-голям от петместните. Оборудването му далеч надминаваше дори уредите в частната яхта на Уон. Вместо едно, имаше три табла за управление. Разбира се, Клара не знаеше за какво са другите две, освен за пилотиране на кораба — съдържаха уреди и скали, каквито никога не бе виждала. Той не само имаше осем до десет пъти по-голям обем от един петместен кораб, но относително по-малка част от пространството беше заета от апаратура. В него бе възможно да се движи съвсем свободно! Вътре имаше и стандартни неща... предмет с форма на бобина, който светеше при пътуване със скорост по-голяма от скоростта на светлината, седалки с V-образна форма и т. н. Имаше и боксове, светещи със синя светлина, които скимтяха и присветваха, и различни кристали с форма на безконечен винт, които, Уон ѝ каза ужасен, били за копане в черни дупки.

Но преди всичко там имаше хичиянци.

Хичиянци! Полумитичните, смущаващи, почти божествени хичиянди! Някое човешко същество не ги бе виждало дори на снимка. И там беше тя, Джел-Клара Моинлин, с пет от тези същества, около нея... мърморещи и съскащи, и чуруликащи, и миришещи доста странно.

Те ѝ изглеждаха странно. Бяха по-дребни от хората и много широкият таз им придаваше походка на движещ се скелет. Кожата им

бе гладка като пластмаса и предимно тъмна, макар че имаше петна и завъртулки от ярко златно и червено, които приличаха на индианска бойна украса. Физически не бяха просто слаби. Бяха мършави.

Нямаше много плът по бързите им, силни крайници и пръсти. Приличащите на изрязани от лъскава пластмаса лица бяха достатъчно пластични, за да придобиват различни изражения... макар Клара да не беше сигурна за значението на тези изражения.

И под чатала на всеки мъж или жена се олюляваше нещо голямо с конусообразна форма.

В продължение на десетилетия хичиянските „молитвени ветрила“ бяха загадка. Ние не знаехме, че това е техен еквивалент на книги и бази данни, защото най-големите умове на времето (включително и моят) не можеха да намерят начин да ги прочетат или дори да разберат, че те съдържат нещо, което да се прочете. Причината беше, че това можеше да стане само в присъствие на фон от микровълнова радиация. Самите хичиянци нямат проблеми, защото конусите под краката им през цялото време генерират подходяща радиация. По такъв начин те са винаги в контакт с ветрилата с данни, които съдържат съхранените памети на техните предци... държани в конусите. Човешките същества могат да бъдат извинени, задето не са се досетили, че хичиянците носят данните между краката си, защото човешката анатомия не позволява такова нещо. (Извинението за мен е по-малко очевидно.)

Отначало Клара помисли, че това е част от техните тела, но когато един от хичиянците изчезна в помещение, което приличаше на някакъв вид тоалетна, той свали и остави конуса. Дали бе нещо като раница? Портфейл? Кожено куфарче за книжа, моливи и закуска?

Каквото и да беше, те можеха да го свалят, когато си поискат. А когато беше на тялото им, то обясняваше една голяма загадка от хичиянската анатомия, а именно как могат да седят на онези невероятно неудобни седалки с V-образна форма. Тези конуси запълваха V-образната празнина. Самите хичиянци седяха удобно върху конусите. Клара поклати глава удивена... толкова много безплодни допускания и шеги по този въпрос на Гейтуей, без някой да се досети.

Тя почувства дъха на Уон върху врата си.

— Какво правят? — попита той.

Клара почти бе забравила, че Уон бе там, толкова беше запленена от онова, което виждаше. Това не бе благоразумно. Кой можеше да каже какво ще направят тези чудовища с пленниците си?

Но кой можеше да каже и какво правеха те в момента? Всичките се вълнуваха и цвъртяха възбудено, четиримата по-едри отрупани около по-малкия пети, онзи със сините и жълти знаци по неговите... не, определено по нейните горни ръце. Никой от петимата не обръщаше никакво внимание на хората. Те разглеждаха съсредоточено изобразената на дисплея звездна карта, която се стори на Клара смътно позната. Група звезди и около тях куп от предупредителни знаци... Уон не беше ли показвал такава карта на своя екран?

— Гладен съм! — изръмжа намусено в ухото ѝ Уон.

— Гладен! — Клара се отдръпна от него, колкото изненадана, толкова и възмутена. Гладен! На нея стомахът ѝ почти се обръщаше от страх и безпокойство... и от странната миризма, като смес от амоняк и гниещи остатъци, която изглежда идваше от хичиянците. Освен това трябваше да отиде до тоалетната... а това животно не можеше да мисли за нищо друго, освен че е гладно!

— Млъкни, моля те — скастри го тя през рамо и с това предизвика неизменната ярост на Уон.

— Какво? Да млъкна? — възмути се той. — Не аз, ти млъкни, глупава жено! — Той се опита да се изправи над нея, но само се надигна на колене и бързо се търколи на пода, защото един от хичиянците повдигна глава и тръгна към тях.

Хичиянецът се надвеси над хората за момент, широката му уста с тесни устни се движеше, сякаш репетираше онова, което се канеше да каже.

— Бъдете справедливи — произнесе той ясно и махна с костеливата си ръка към екрана.

Клара преглътна нервния смях, който напираше да изскочи от гърлото ѝ. Справедливи! Към кого? За какво?

— Бъдете справедливи — каза отново хичиянецът, — защото това са бий-бий-ци.

И така, Клара, моята най-вярна любов, беше там. За няколко седмици тя бе изстрадала ужаса на черната дупка, шока от загубата на десетилетия живот в света, нещастieto на Уон, непоносимата травма, че е пленница на хичиянците. А междувременно...

Междувременно аз си имах свои проблеми. Още не знаех, че тя е там. Не бях чул предупрежденията да се пазя от Убийците. Не знаех, че съществуват Убийците. Не можех да я достигна, за да я успокоя... не само защото не знаех, но защото бях изпълнен със свои страхове. И най-лошият от тях не се отнасяше до Клара или хичиянците, или дори до моята анормална програма Алберт Айнщайн. Отнасяше се до собствения ми корем.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

ИЗОСТАВЕН ОТ АЛБЕРТ

Нищо не помагаше. Опитвахме всичко. Еси измъкна ветрилото на Алберт от гнездото, но той беше блокирал пулта за управление, така че дори и без него не можехме нищо да направим. Еси избра друга пилотна програма и се опита да я инициира. Беше блокирана. Крещяхме името му, карахме му се и го молехме да се появи. Не пожела.

В продължение на дни, които ни се сториха като седмици, бяхме направлявани от несъществуващите ръце на нефункциониращата информационно-търсеца програма Алберт Айнщайн. А междувременно смахнатото момче Уон и мрачната дама на моите мечти бяха с екипажа на Капитана в хичиянския космически кораб, зад нас световите се задушаваша и роптаеха, надигаше се недоволство, което беше твърде голямо, за да може да се изглади. Но тези неща не ни занимаваха. Нашите безпокойства бяха по-непосредствени: храна, вода, въздух. Ние се бяхме запасили за много дълги пътувания, много по-дълги от това.

Но не за пет души.

Не бездействахме. Правехме всичко, което мислехме, че можем да направим. Уолтърс и Йе-ксинг човъркаха навигационните програми... изпробваха ги... но не можеха да поправят стореното от Алберт. Еси работеше повече от всеки, защото Алберт беше нейно творение и тя не трябваше, не можеше да се признае за победена. Извърши много проверки; написа тестови програми и наблюдаваше как те не успяваха нищо да променят. Почти не спеше. Презаписа цялата програма на Алберт на резервно ветрило за данни и се опита да я пусне... все още надяваща се, разбирате ли, че всичко се дължи на някаква механична повреда. Но ако бе такава, тя се появяваше и в новото запамятаващо устройство. Доли Уолтърс безропотно готвеше за всички и гледаше да не ни се пречка, като мислеше, че сме на път да постигнем нещо (макар че така и не можахме) и ни оставяше да

обсъждаме идеи, когато бяхме объркани (което често се случваше). Аз имах най-трудната задача. „Алберт е твоя програма — казваше Еси, — и ако въобще отговори на някого, това ще си ти.“ Затова седях и му говорех. Всъщност говорех на въздуха, защото той с нищо не показваше, че слуша, когато привеждах аргументи, произнасях името му, крещях му, молех го.

Алберт не отговаряше, нито се появяваше. Когато се събрахме на храна, Еси дойде до мен и ми разтри гърба. Всъщност бях прегракнал от много приказване, но оцених жеста.

— Най-малкото — каза разтреперана тя, повече на себе си, отколкото на мен — трябва да е наясно какво прави, смятам аз. Трябва да разбере, че запасите ни са ограничени. Да вземе мерки за завръщането ни в цивилизования свят, защото Алберт не би могъл съзнателно да ни остави да умрем. — Думите бяха изказани като твърдение. Тонът — не.

— Сигурен съм — отговорих аз, но не се обърнах, за да не види лицето ми.

— И аз съм сигурна — каза Еси мрачно. Отместих настрана чинията с недокоснатата храна, а Доли, за да промени темата, попита загрижено:

— Не ви ли харесва моето готвене?

Еси престана да ми масажира гърба и извика:

— Робин! Но ти нищо не си хапнал!

И тогава всички обърнаха глави към мен. Почувствах се наистина неудобно. Бяхме по средата към неизвестното, без да знаем как да се завърнем у дома, а четирима души се бяха втренчили в мен, само защото не си бях изял вечерята. В началото на пътуването, преди Алберт да онемее, Еси, разбира се, се грижеше за мен. Неочаквано всички разбраха, че може би не съм добре.

В действителност наистина не бях добре. Бързо се уморявах. Чувствах ръцете си изтръпнали, сякаш бяха заспали. Нямах апетит... дни наред не бях ял много и те не го бяха забелязали, само защото се хранехме набързо, когато намерехме време.

— Така ще имаме храна за по-дълго — пошегувах се аз, но никой не се усмихна.

— Глупости, Робин — скара ми се Еси и пръстите ѝ от гърба ми се преместиха на челото, за да проверят температурата. Но тя не беше

много висока, защото гълтах аспириин, когато никой не ме гледаше. Надянах маска на търпение.

— Чувствам се чудесно, Еси — заявих. Не беше съвсем лъжа... малко нежелателно мислене, може би, но не бях сигурен, че съм болен. — Предполагам, че трябва да бъда прегледан, но сега, когато Алберт отказва...

— За преглед? Алберт? Кому е притрябвал? — Протегнах шия озадачен, за да погледна Еси. — За преглед е достатъчна само медицинската подпрограма — отсеке тя категорично.

— Медицинска подпрограма ли?

Еси тропна с крак.

— Медицинска програма, юридическа програма, секретарска програма... всичките са подпрограми на програмата „Алберт“, но с отделен достъп. Веднага извикай медицинската програма!

Гледах я слисан. За момент не можех да говоря. Умът ми блуждаеше.

— Направи каквото ти казах! — изкрещя тя и аз най-после си възвърнах гласа.

— Не медицинската програма! — възразих аз. — Има нещо по-добро! — Обърнах се и извиках в разреждения въздух: — Зигфрид фон Шринк! Помощ! Имам спешна нужда от теб!

Имаше време при моите психоаналитични сеанси, когато стоях като на тръни, докато чаках Зигфрид да се появи. Понякога трябваше наистина много да чакам, защото през онези дни Зигфрид беше закърпен от хичиянски схеми и човешки програми, а не представляваше програма, направена от жена ми Еси. Еси бе добра в професията си. Времето на реакция от милисекунди намаля на нано-, пико-, фемтосекунди^[1], така че Алберт реагираше в реално време също като човек... о, по дяволите, не като човек! Много по-бързо от човек!

И така, когато Зигфрид не се появи веднага, изпитах чувството, което човек изпитва, когато при завъртане на ключа, лампата не светва, защото крушката е изгоряла. Човек знае защо лампата не свети и повече не върти ключа.

— Не си губи времето — каза Еси зад мен. Ако за един глас може да се каже, че е бледен, това беше нейният. Обърнах се и ѝ се усмихнах несигурно.

— Предполагам, че нещата са по-лоши, отколкото си мислехме — признах аз. Лицето ѝ наистина беше бледо. — Веднага ме изпълниха спомени — добавих, опитвайки се да отклоня разговора така, че да не трябва да уточняваме колко по-лоши бяха нещата. — Когато се подлагах на психоанализа при Зигфрид, чакането да се покаже беше най-тежката част. Винаги се чувствах напрегнат и... — Започнах да бръцоловея глупости. Можех да продължа така безкрай, ако не бях видял в очите на Еси, че трябва да престана.

Обърнах се и в същия миг чух гласа му.

— Съжалявам, че ти е било толкова тежко, Робин — каза Зигфрид фон Шринк.

Дори за холографска проекция Зигфрид изглеждаше много зле. Беше отпуснал ръце в скута си, седнал неудобно върху нищо. Програмата не се беше постарала да му осигури стол или възглавница. Нищо! Изглеждаше — един от малкото случаи, които си спомням — доста разтревожен. Огледа всички, втренчили очи в него, и въздъхна преди да заговори.

— Е, Робин — започна Зигфрид, — искаш ли да ми кажеш какво те тревожи?

Чух как Оди Уолтърс си пое дъх да му отговори, а Джени цъкна с език да го спре, защото Еси беше поклатила глава. Не ги гледах.

— Зигфрид, стар изнемощял магьоснико, имам проблем, който е точно от твоята област.

Зигфрид ме погледна под вежди.

— Слушам, Робин.

— Става дума за случай на Фюуг^[2].

— Остър?

— Липса на капацитет — казах аз.

Той кимна, сякаш беше очаквал точно това.

— Предпочитам да не използваш термини от психоанализата, Робин. — Зигфрид пак въздъхна, но продължи да сплита и разплита пръсти в скута си. — Кажи ми, ти ли имаш нужда от помощ?

— Всъщност не, Зигфрид — признах аз. В този момент цялата игра можеше да се провали, Мисля, че едва не се провали. Той замълча

за миг, но не остана напълно неподвижен... пръстите му се извиваха и сплитаха, във въздуха блещукаше синя светлина и очертаваше контурите на тялото му, което се движеше. — Един приятел, Зигфрид, може би най-добрият приятел, който съм имал на този свят. В голяма беда е — поясних аз.

— Разбирам — каза той и кимна, сякаш наистина разбираше... което, предполагам, беше доста вярно, — Надявам се знаеш — допълни той, че на приятеля ти не може да се помогне, ако не присъства лично.

— Той присъства, Зигфрид, — тихо промълвих аз.

— Да — отвърна Зигфрид — така си и помислих. — Сега пръстите му бяха спокойни и той се облегна назад, сякаш имаше стол, на който да се облегне. — Предлагам да ми разкажеш... — усмихна се Зигфрид с най-доброжелателната усмивка, която съм виждал през живота си — ...и този път можеш да използваш и термини от психоанализата, ако искаш.

Зад себе си чух Еси тихо да издишва и разбрах, че и двамата се бяхме опитали да задържим дъха си. Пресегнах се за ръката ѝ.

— Зигфрид — започнах аз, вече изпълнен с надежда. — доколкото зная терминът фюуг се отнася до бягство от действителността. Ако човек се окаже в положение на двойна обвързаност... извинявай. Искам да кажа, ако се намира в положение, когато един много силен стремеж е осуетен от друг, така че той не може да живее с конфликта... му обръща гръб. Бяга. Прави се, че конфликтът не съществува. Зная, че смесвам няколко различни психотерапевтични школи, Зигфрид, но успях ли да предам основната идея?

— Почти, Робин. Във всеки случай разбрах какво искаш да кажеш.

— Например... — подвоумих се. — Може би някой силно влюбен в собствената си жена, който научава, че тя има любовна връзка с най-добрия му приятел. — Почувствах как Еси ми стисна ръката. Не бях засегнал нейните чувства; тя ме окуражаваше.

— Ти смесваш стремеж с емоции, Робин, но това няма значение. Накъде биеш?

Не допуснах да ме притисне.

— Друг пример — продължих — може да е религията. Някой дълбоко вярващ, който открива, че няма Бог. Слушаш ли ме, Зигфрид? За него това е въпрос на вяра, макар да знае, че има много интелигентни хора, които не са съгласни... а после, малко по малко, намира все повече и повече поддръжка за тяхното мнение и накрая е объркан.

Зигфрид кимна учтиво, слушаше, но пръстите му отново започнаха да се движат.

— Така че е принуден да приеме квантовата механика — завърших аз.

И това беше вторият пункт, при който всичко можеше да рухне. Мисля, че почти рухна. Холограмата трепна за момент, изразът на лицето на Зигфрид се промени. Не мога да кажа какъв стана, но не беше онзи, който познавах. Беше като замъглен и омекотен.

Гласът му обаче остана твърд.

— Когато говориш за стремежи и фюуги, Робин — каза той, — ти имаш предвид човешки същества. Да предположим, че пациентът, за когото се интересувах не е човек. — Зигфрид спря за миг, след това добави: — Почти. — Издадох поощрителен звук, защото всъщност не знаех как да продължа. — Това ще рече, да предположим, че тези стремежи и емоции са програмирани в него, но, да предположим, по начин, по който хората могат да бъдат програмирани да вършат нещо, например, да говорят чужд език, след като са напълно зрели, Знанието го имат, но то е асимилирано несъвършено. Говорят с акцент. — Той замълча. — Ние не сме хора — допълни. Еси силно стисна ръката ми. Предупреждение.

— Алберт е програмиран с човешка идентичност — напомних аз.

— Да. Доколкото това е възможно. Дори много — съгласи се Зигфрид, но лицето му остана тъжно. — И все пак Алберт не е човек, както и никоя компютърна програма. Споменавам го само, защото ние не можем да почувстваме, например, телепатично психокинетичния приемопредавател. Когато човечеството полудява в съответствие с лудостта на някого, ние не чувстваме нищо.

Сега почвата беше много хлъзгава, тънкият лед под краката ми се бе напукал и ако стъпех невнимателно, можех да пропадна в тресавището. Еси стискаше силно ръката ми. Другите почти не дишаха.

— Зигфрид — въздъгнах, — човешките същества също са различни. Но ти винаги си ми казвал, че това няма голямо значение. Твърдеше, че проблемите на ума са в ума и лекът за тяхното преодоляване е също там. Ти само помагаш на пациентите да изкарат проблема на повърхността, където могат да се справят с него, вместо да стои заровен дълбоко в ума и да причинява мании и неврози... и фюуг.

— Вярно е, казвал съм го, Робин.

— Ти просто го изритваш, Зигфрид, нали? Измъкваш го от мястото, където се е скрил.

Той се усмихна... доста бледа, но все пак усмивка.

— Близко си до истината, предполагам.

— Така. А сега ми позволи да изпробвам една теория върху теб. Да предположим, че този мой приятел — точно тогава отново не се реших да спомена името му — има конфликт, който не може да разреши. Той е много интелигентен и изключително добре информиран. Има достъп до най-добрите и последни открития на науката и до всички нейни клонове... особено физика и астрофизика, космология и останалото. Тъй като квантовата механика е основата на тези науки, той я приема като валидна... не може да свърши замислената от него работа без квантова механика. Това е основата на неговото програмиране. — За малко да кажа „самоличност“.

Усмивката на Зигфрид вече изразяваше повече болка, отколкото удоволствие, но той продължаваше да слуша.

— И в същото време, Зигфрид, той има друг слой на програмиране. Научен е да разсъждава и се държи като... да бъде, доколкото това е възможно, една много интелигентна и умна личност, която е умряла преди страшно много време и която е вярвала, че квантовата механика е погрешна. Не зная дали това е достатъчно за конфликт, който да увреди човешко същество — казах, — но може да причини големи повреди на... е... на компютърна програма.

По лицето на Зигфрид се появиха капчици пот. Той кимна намусено и аз си спомних една болезнена сцена от миналото...

начинът, по който ме гледаше сега Зигфрид фон Шринк, беше същият, по който аз го гледах през онези отдавнашни дни, когато правеше психоаналитичен сеанс с мен.

— Възможно ли е това? — попитах.

— Силна дихотомия^[3]... да — прошепна Зигфрид.

И там аз затънах. Тънкият лед се беше счупил. Бях до глезени в блатото.

Не потъвах, но бях затънал. Не знаех накъде да продължа.

Това ме разсея. Погледнах безпомощно към Еси и другите, почувствал се много стар и много изморен... и много зле. Така се бях оплел в техническия проблем да извършвам психоанализа на моя психоаналитик, че бях забравил за болката си в корема и вцепенеността на раменете. Но сега те се върнаха. Не стана. Не бях достатъчно запознат. Бях абсолютно уверен, че съм разкрил основния проблем, който беше причина Алберт да изпадне във фюуг... но нищо не се получи!

Не зная колко дълго щях да седя така като глупак, ако не ми беше оказана помощ. Тя дойде от двама души едновременно.

— Действай! — прошепна настойчиво Еси в ухото ми. В същия момент Джени Йе-ксинг се размърда и каза колебливо:

— Трябва да е провокиран от нещо, нали?

Зигфрид остана мълчалив. Улучи. Очевидно улучи.

— Какво го е провокирало, Зигфрид? — попитах аз. Никакъв отговор. — Хайде, Зигфрид, стара психоаналитична машина такава, изплюй камъчето. Какво е било нещото, което е изхвърлило Алберт от шлюза за излизане на открито?

Той ме погледна право в очите и въпреки това не можах да разчета изражението на лицето му, защото стана неясно. Напомни ми кадър на пиезовизор с избледнял екран.

Избледнява? Или губи памет?

— Зигфрид — извиках аз, — моля те! Кажи какво изплаши Алберт, та той избяга! Ако пък не можеш да кажеш, просто го докарай тук, за да договорим с него!

Още по-голямо замъгляваме. Не бях сигурен дали все още гледа към мен.

— Кажи ми! — заповядах аз и от мъглявата холографска сянка се чу отговор:

— Кугелблиц.

— Какво? Какво е кугелблиц? — Бях объркан. — По дяволите, докарай го тук, за да каже лично.

— Той е тук, Робин — прошепна ми Еси. Образът отново стана ясен, но вече не беше Зигфрид. Строгото фройдистко лице се бе смекчило и разширило, превърнало се бе в приятелското, с торбички под очите на германския музикант първа цигулка, а бялата коса бе надвиснала над очите на моя най-добър и най-близък приятел.

— Тук съм, Робин — каза тъжно Алберт Айнщайн. — Благодаря ти за помощта. Не зная обаче дали ти ще ми благодариш.

За последното Алберт беше прав. Не му благодарих. Но и не бе съвсем прав или по-точно беше прав, но грешеше по отношение на причините, защото причината, поради която не му благодарих, не бе само това, че казаното беше толкова ужасно неприятно, толкова страшно непонятно, но също и че когато свършихме, аз не бях в състояние да му благодаря.

Положението ми не беше много по-добро, като започнахме, защото обезсърчението, в което се намирах, когато се върна, не ме напусна през цялото време. Бях изцелен. Изтощен. Можеше с пълно основание да се очаква, че трябва да съм изтощен, казах си, и Бог ми е свидетел, че не беше по-лошо от друг път, но аз го чувствах по-лошо от обикновено изтощение. Чувствах го като край. Не бяха само болки в корема или ръцете, или главата. Чувствах се така, сякаш всичките ми батерии изведнъж се бяха изтощили и ми трябваше максимална концентрация, за да мога да следя какво казва.

— Не беше точно фюуг, както го наричате вие — заговори Алберт, като преметнаше незапалената си лула в ръце. Не си бе направил труда да изглежда комично. Беше по памучна блуза с дълъг ръкав и памучни панталони, но на краката си имаше обувки и връзките бяха завързани. — Вярно, че имах дихотомия и тя ме направи уязвим... вие ще разберете, госпожо Бродхед, несъответствието в моето програмиране. Оказах се оплетен. Тъй като ме направихте хомеостатичен^[4], съществуваше и друга потребност: да възстановя самичък повредата.

Еси кимна, изпълнена със съжаление.

— Разбирам. Но за да възстановиш сам повредата, се изисква и сам да установиш диагнозата. Трябваше да се консултираш с мен за начина, по който да извършиш проверката, Алберт!

— Мислех, че не е необходимо, госпожо Бродхед — отвърна той. — С цялото ми уважение към вас, трудностите бяха в области, в които аз съм по-добър.

— В космологията! Браво!

Размърдах се с намерение да говоря... не беше лесно, защото ме бе налегнала силна летаргия.

— Ще имаш ли нещо против, ако обичаш, просто да обясниш какво правеше, Алберт?

Той каза бавно:

— Онова, което правех, Робин, е лесно. Реших да се опитам да разреша тези конфликти. Зная, че те изглеждат по-важни за мен, отколкото за теб. Ти можеш да бъдеш щастлив без да решаваш космологически въпроси, но аз не мога. Аз посвещавам все повече и повече от моя капацитет на науката. Може би не знаеш, но включих много хичиянски ветрила в запаметяващите устройства на този кораб, някои от които изобщо не са изследвани задълбочено. Беше трудна задача. В същото време правех собствени наблюдения.

— Какво си правил? — попитах.

— Наблюдения. В хичиянските бази данни намерих много бележки по така наречената липсваща маса. Сигурно си спомняш, Робин. Онази маса, която е необходима за обясняване на гравитационното поведение на Вселената, но която никой астроном все още не е намерил...

— Спомням си!

— Да. Аз може би я намерих! — Той остана за момент замислен. — Страхувам се, че това не реши проблема ми, обаче. Направи го още по-труден. Ако не ме бе извикал с твоя малък, хитър трик да използваш моята подпрограма „Зигфрид“, може би още щях да витая...

— Какво си намерил? — извиках аз. Нахлулият адреналин почти, но не съвсем, отвлече вниманието ми от тялото ми, което ме уведомяваше за своите проблеми.

Той махна с ръка към екрана и тогава видях, че на него има нещо.

Онова, което видях, нямаше никакъв смисъл. Погледнах втори път и го разгледах по-внимателно.

Не се виждаше почти нищо. В единия край имаше завихрена светлина... галактика, разбира се. Приличаше, май, на М-31 в Андромеда, но аз не съм специалист по галактики. Особено когато ги виждам без типичните около тях звезди, а на екрана ги нямаше.

Тук-там се забелязваха малки светли точки. Но това не бяха звезди, защото те мигаха и трепкаха като свещички на коледна елха. Можете да си ги представите като половин дузина светулки през студена нощ, когато не палят малките си фенерчета толкова често, доста далеч, поради което трудно се виждат. Така изглеждаха. Най-подозрителният обект между тях и все пак не много подозрителен, беше нещо, подобно на неподвижната черна дупка, в която някога изгубих Клара, но не толкова голямо и не толкова заплашително. Всичко това беше странно, но не то ме изплаши. Другите се разшумяха.

— Това е кораб! — прошепна Доли разтреперана. Алберт ни огледа тъжно.

— Да, кораб е, госпожо Уолтърс — каза той. — Това всъщност е хичиянският кораб, който видяхме по-рано, почти съм сигурен. Чудех се дали ще мога да установя връзка с него.

— Връзка! С хичиянците! Алберт — извиках аз, — зная, че си луд, но не разбираш ли колко е опасно това?

— Колкото до опасността — каза той тъжно, — аз се страхувам повече от кугелблиц.

— Кугелблиц? — Съвсем престанах да се владя. — Алберт, конски задник такъв, не зная какво е кугелблиц и не ме интересува. Онова, което е от значение за мен, е, че ти едва не уби всички ни и...

Спрях, защото Еси сложи ръка на устата ми.

— Млъкни, Робин! — изсъска тя. — Нали не искаш отново да изпадне във фюуг? Хайде, Алберт — добави съвсем спокойно Еси, — разкажи ни моля те за кугелблиц, Струва ми се, че е нещо като черна дупка.

Алберт прокара ръка по челото си.

Няколко пъти бях обяснявал на Робин какво представлява кугелблиц... черна дупка, създадена от колапс на голямо количество енергия, а не на голямо количество материя... но тъй като никой не беше виждал кугелблиц, никой в действителност не слушаше. Също съм му разказвал за междугалактичното пространство... с много малко свободна материя или енергия, като изключим потока от свободни фотони от далечни галактики и, разбира се, универсалната 3,7К радиация... което прави това пространство добро място за кугелблиц, когато не искаш нищо друго да попадне в него.

— Имате предвид централния обект ли? Да, той е вид черна дупка. Но не една черна дупка, а много. Досега не можах да ги изброя, тъй като те могат да бъдат открити, само когато поглъщат материя и излъчват радиация, а между галактиките няма много свободна материя...

— Между галактиките? — извика Уолтърс и спря, когато Еси го погледна.

— Да, Алберт, моля те, продължавай — подкани го тя.

— Не зная колко са черните дупки понастоящем. Повече от десет. Може би повече от десет на квадрат, общо. — Той погледна умолително. — Робин, представяш ли си колко странно е това? Как може човек да си го обясни?

— Аз не само не мога да си го обясня; аз дори не зная какво е кугелблиц.

— О, Боже мой, Робин — възкликна нетърпеливо Алберт, — това вече сме го обсъждали. Черната дупка е резултат от колапса на материя в пространство с изключително голяма плътност. Джон Уилър пръв предсказа съществуването на друга форма на черната дупка, съдържаща не материя, а енергия... толкова много енергия, толкова плътно опакована, че нейната маса привлича пространството около нея. Това се нарича кугелблиц! — Той въздъхна и продължи: — Аз имам две предположения. Първото е, че цялата тази структура е

артефакт. Кугелблиц е заобиколена от черни дупки. Според мен, за да привличат свободна материя, каквато няма много, така че тя да не падне в кугелблиц. Второто ми предположение е, че може би ние наблюдаваме липсващата маса.

Подскочих.

— Алберт — извиках, — разбираш ли какво означава това? Ти искаш да кажеш, че някой е направил този кугелблиц? Искаш да кажеш... — Отново подскочих и не довърших изречението.

Не довърших изречението, понеже не можах. Част от причината беше, че в главата ми се въртяха прекалено много ужасни представи. Защото ако някой беше направил кугелблиц и ако той беше част от тази „липсваща маса“, тогава очевидното заключение беше, че някой се меси в законите на Вселената и се опитва да спре разширението и да предизвика свиване по причини, които не можех (тогава) да предположа. Другата причина беше, че паднах.

Паднах, защото краката не ме държаха. Чувствах страхотна болка отстрани на главата, точно около ухото. Пред очите ми притъмня.

Чух гласа на Алберт да вика:

— О, Робин! Не обърнах достатъчно внимание на твоето здравословно състояние!

— Моето какво? — попитах аз. Или по-точно се опитах да попитам. Не излезе добре. Устните ми изглежда не искаха да оформят думите както трябва и неочаквано много ми се доспа. Онази първа бърза експлозия на локализирана болка дойде и отмина, но остана едно далечно чувство на болка, о, да, на голяма болка, не много далечна и бързо приближаваща.

Казват, че съществува селективна амнезия за болката. Човек, не си спомня за извадения болен зъб, освен, почти с умиление, като някакво комично скапано изживяване. Казват, че ако не било така, никоя жена нямало да има повече от едно дете. Предполагам, че за повечето от вас това е вярно. Сигурен съм, че за мен това също е било вярно дълги години, но не и сега.

Сега си го спомням наистина много ясно и, да, почти с хумористично чувство. Случилото се в главата ми си беше осигурило собствена анестезия и изживяното бе неясно. Но аз си спомням особено ясно тази неяснота. Спомням си изплашените разговори и как

ме пренесоха на дивана. Спомням си продължителните диалози и боцканията на иглите, когато Алберт ме инжектираше и вземаше проби от мен. И си спомням риданията на Еси.

Тя люлееше главата ми в скута си. Макар че говореше на Алберт и главно на руски, чух достатъчно пъти името си, за да разбере, че говори за мен. Опитах се да я потупам по бузата.

— Умирам — промълвих аз... или се опитах да промълвя.

Тя ме разбра. Наведе се над мен, дългата ѝ коса се разпиля върху лицето ми.

— Скъпи, скъпи Робин — тихо каляваше Еси, — вярно е, умираш. По-точно умира тялото ти. Но това не означава край за теб.

През годините на съвместен живот сме разговаряли на религиозни теми. Познавах нейната вяра. Познавах дори моята. „Еси — исках да кажа аз, — никога досега не си ме лъгала, не трябва да го правиш и сега, за да облекчиш смъртта ми. Няма нищо.“ Но единственото, което излезе от устата ми, беше:

— Наистина ли!

Сълзи капнаха на лицето ми, докато тя ме люлееше и напяваше:

— Наистина не означава край, най-скъпи ми Робин. Има шанс, много добър шанс...

Положих огромни усилия.

— Няма... живот... след смъртта — казах аз силно, с най-добрата артикулация, която успях да си наложа. Може би не беше много ясно, но тя ме разбра. Наведе се и ме целуна по челото. Почувствах устните ѝ да се движат по кожата ми, когато прошепна:

— Да. Има живот след смъртта.

Или може би каза: „Живот след смъртта“.

[1] Съответно 10^{-9} , 10^{-12} и 10^{-15} секунди. — Б.пр. ↑

[2] Фюуг — период, през който пациентът страда от загуба на памет, често започва нов живот и след възстановяване не си спомня нищо от периода на амнезия. — Б.пр. ↑

[3] Раздвояване. — Б.пр. ↑

[4] Хомеостаза — постоянство в състава и други свойства на кръвта, клетъчно-тъканните течности и на ред физиологични функции. — Б.пр. ↑

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ИМА ЛИ ЖИВОТ СЛЕД СМЪРТТА?

А звездите продължиха да плуват. Те не се интересуваха какво става с едно двуного млекопитаещо интелигентно... е, почти интелигентно... живо същество, просто защото това случайно бях аз. Винаги съм поддържал егоцентричния възглед за космологията. Аз съм в центъра и всичко останало се простира от една или друга моя страна. „Нормално“ е това, което съм аз. „Важно“ е онова, което е свързано с мен. „Значимо“ е онова, което аз възприемам за такова. Този възглед поддържах аз, но не и Вселената. Тя си продължаваше така, сякаш изобщо не бях от значение за нея.

Истината е, че точно тогава не бях от значение дори за себе си, защото се намирах извън живота. Много хиляди светлинни години зад нас на Земята генерал Манцберген преследваше друга банда терористи, които бяха отвлекли една совалка, а комисарите бяха хванали мъжа, стрелял по мен. Аз не знаех това, а дори и да го знаех нямаше да ме интересува. Много по-близо, но все пак толкова далеч от нас, колкото е Антарес^[1] от Земята, Джел-Клара Моинлин се опитваше да разбере какво й казват хичиянците. И това не го знаех. А съвсем близо до мен моята деена Еси се опитваше да направи нещо, което никога по-рано не бе правила, макар че тя беше създавала процеса, с помощта на Алберт, който съхраняваше цялата процедура в запаметяващото си устройство, но нямаше ръце, за да я приложи. Това щеше много да ме интересува, ако знаех какво правят.

Но не можех да го знам, разбира се, защото бях мъртъв.

Обаче не останах такъв.

Когато бях малък, майка ми ми разказваше приказки. Имаше една за човек, чиито сетива поради някаква причина след мозъчна операция се объркали. Не си спомням от кого е, от Верн, Уелс или някой друг от онези най-големи писатели от Златния век... някой от

тях. Онова, което си спомням, е лайтмотива. Човекът излиза от упойката, вижда звук, чува допир и накрая пита: „Какво мирише виолетово?“

Тази приказка съм слушал, когато бях малък. Сега бях голям. Това вече не беше приказка.

Беше кошмар!

Впечатленията от сетивата ми ме заливаха и аз не можех да кажа какви бяха тези впечатления! И сега не мога да ги опиша по-добре, отколкото бих могъл да опиша... смерглич. Знаете ли какво е смерглич? Не. И аз не зная, защото току-що измислих тази дума. Това е просто дума. Тя няма никакво значение, докато не ѝ се припише такова, както нямат значение цветовете, звуците, наляганията, копнежите... милиард качествени понятия за впечатленията, които достигаха до мен. Не знаех какво означават те. Или какво бяха. И дали ме застрашаваха. Не знаех с какво да ги сравнявам дори. Може би така се чувства новороденото. Съмнявам се. Не мисля, че някой от нас би оцелял, ако беше така.

Но аз оцелях.

Оцелях поради една-единствена причина. Беше невъзможно да не оцелея. Това е най-старото правило в библията: не можеш да накараш бременната жена да забременее и не можеш да убиеш някой, който вече е мъртъв. Аз „оцелях“, защото всички части от тялото ми, които можеха да бъдат умъртвени, вече бяха мъртви.

Представяте ли си картината?

Опитайте се да си я представите. Критикуван. Заплашен с физическо насилие. И преди всичко съзнаващ, че съм мъртъв.

Между другите приказки, които ми четеше майка ми, беше и „Ад“ на Данте и понякога се чудех как е могъл Данте да предвиди как ще се чувствам, защото иначе откъде е взел описанието на ада?

Колко дълго е продължило това не зная, но ми се стори цяла вечност. После всичко изчезна. Ослепителните светлини се отдалечиха и избледняха. Ужасяващите звуци затихнаха, сърбежите, киханията и силното разстройство намаляха.

Дълго време нямаше изобщо нищо, като в пещерите край Карлсбад^[2] в онзи страшен момент, когато изгасват светлините, за да ти демонстрират какво означава „тъмно“. Нямаше никаква светлина. Нямаше нищо, освен някакво далечно объркано мърморене, което

можеше да е и циркулация на кръв в чукчетата и наковалните на вътрешните ми уши.

Ако имах уши.

А след това мърморенето заприлича на глас и думи. И някъде много отдалеч чух гласа на Алберт Айнщайн:

— Робин? — Опитах се да си спомня как се говори. — Робин? Робин, приятелю, чуваш ли ме?

— Да — извиках, без да разбера как. — Тук съм! — Сякаш знаех къде е това „тук“.

Последва дълга пауза. После отново дочух гласа на Алберт, все още слаб, но по-близо.

— Робин — каза той, разчленявайки всяка дума, като че ли говореше на малко дете. — Робин. Чуй ме. Ти си спасен.

— Спасен?

— Да, спасен — повтори той. — Аз те спасих.

Не отговорих. Нямах какво да кажа.

— Сега ще те уча какво трябва да правиш, Робин — продължи Алберт, — малко по малко. Бъди търпелив, Робин. Скоро ще можеш да виждаш и да чуваш, и да разбираш.

Търпелив? Какво друго ми оставаше? Нямах никаква алтернатива, освен търпеливо да изслушвам неговите уроци. Вярвах на стария Алберт, дори тогава. Повярвах на думата му, че ще научи глухия да чува и слепия да вижда.

Но имаше ли някакъв начин да се научи мъртвия да живее?

Нямах особено желание да съм жив през следващата малка вечност. Според времето на Алберт и на цезиевите часовници, с които се установяваше единно време във всички достигани от човека части на Галактиката, бяха изминали, каза той, малко повече от осемдесет часа. Според неговото време. Не и според моето. Според моето това нямаше край.

Макар да помня много добре, някои неща не са ми съвсем ясни. Не поради липса на капацитет. От липса на желание, а също и заради скоростта. Нека да обясня. Обменът на битове и байтове в запаметяващото устройство става много по-бързо, отколкото в органичния живот, който напуснах. Той замъглява миналото със слоеве

от нови данни. И, знаете ли, това е справедливо, защото колкото по-отдалечен е този ужасен преход от моето „сегашно състояние“, толкова повече ми харесва.

Макар и да не изпитвам желание да издиря някои от най-ранните части на тези данни, първата, в която желая да погледна, е голяма. Колко голяма ли? Голяма!

Алберт казва, че се държа антропоморфно^[3]. Сигурно. И какво лошо има в това? В края на краищата по-голямата част от живота си съм прекарал сред хора, а старите навици трудно се забравят. Така че когато Алберт ме стабилизира и станах... предполагам, че единствената дума е всеобхватен... визуализирах себе си като човешко антропоморфно същество. Приемайки, разбира се, че това същество е по-огромно от галактиките, по-старо от звездите и има знанията на всичките милиарди човешки същества, живели преди него. Видях нашата Локална група — Галактиката ни и нейните най-близки съседи — като един малък тромб в съсирващото се море от енергия и маса. Можех да видя всичко. Но онова, което исках да видя, беше моят дом, майката Галактика и до нея М-31 и Магелановите облаци, и всички други малки облаци, и мъглявини, и туфи, и мъхове от изтичащ газ и звездна светлина. И антропоморфната част от моето същество е... че се пресегнах да ги докосна, да ги хвана в шепата си, да прекарам пръсти по тях, като че ли бях Бог.

Всъщност не бях бог, дори не приличах достатъчно на бог, за да мога наистина да докосна някои галактики. Не можех изобщо да докосна нещо, нито имах с какво да го докосна. Всичко беше илюзия и оптика, като паленето на лулата на Алберт. Там нямаше нищо. Нито Алберт, нито лула.

Нито съществувах аз. Наистина нямаше нищо. Не можех да действам като бог, защото не съществувах осезаемо. Не можех да създавам небеса и земи нито да засегна дори най-малка част от тях по някакъв физически начин.

Но можех чудесно да ги виждам. Отвън или отвътре.

Можех да стоя в центъра на моята родна система и да гледам, да надничам покрай Масей 1 и 2, покрай милиони и зилиони други групи и галактики, простиращи се по необятните простори до оптичните краища на Вселената, където летящи звездни купове се отдалечаваха по-бързо от светлина и не можеха да се видят... И отвъд тях, макар че

онова, което можех да „видя“ отвъд оптичната граница, всъщност не беше нищо повече от хипотеза в хичиянските паметни, от които черпех информация.

Защото, разбира се, това беше всичко. Стариият Робин не се бе увеличил неочаквано до безкрайност. Това бяха само частични останки от Робинет Бродхед, който в този момент не беше нищо повече от хаос от битове верижна памет, плуваща в море от запаметени данни в библиотеката на „Истинска любов“.

Един глас прекъсна моя унес за безкрая и вечността.

Беше Алберт.

— Робин, добре ли си?

Не исках да го лъжа.

— Не. Дори никак.

— Ще се справиш, Робин.

— Надявам се — отвърнах аз. — ...Алберт?

— Да?

— Не те обвинявам, че полудяваш, ако това става с теб.

За момент настъпи тишина, след това избухна силен смях.

— Робин — каза Алберт, — ти още не си видял какво ме накара да полудея.

Не мога да кажа колко продължи това. Не зная дали концепцията „време“ означава нещо, защото на електронното ниво, където живея, мащабът на времето не се покрива добре с нищо „реално“. Много време се прахосва. Съхранената в запамятаващите устройства интелигентност няма ефективността на човешкия ум. Един алгоритъм не е добър заместител на връзката между невроните, по която се предават нервните импулси в човешкия мозък. От друга страна в областта на субчастиците, където фемтосекундата е единица за време, която може да се почувства, процесите протичат много по-бързо. Не е трудно да се пресметне, че сега живея между десет и хиляда пъти по-бързо, отколкото преди.

Разбира се има обективни мерки за реално време, под което аз разбирам скоростта, с която протича времето на „Истинска любов“. Еси отбелязва минутите много грижливо. Подготвянето на един труп за добро полусъхранение в нейната верига „Живот след смъртта“

отнема много часове. А за доста по-доброто съхранение във ветрило за данни на онзи особено важен труп, който в случая бях аз, й трябваше много повече време. След като свърши своята част от операцията, тя седна и зачака с питие в ръка, което не пиеше, и се опита да разговаря с Оди, Джейн и Доли, които не чуваше, макар понякога да отговаряше по нещо, което те не чуваха. Това парти провеждаха на „Истинска любов“, докато чакаха да видят дали изобщо е останало нещо, посредством което могат да се свържат с покойния Робинет Бродхед. Не беше весело. Продължи повече от три дни и половина.

За мен, в онзи свят на спин^[4] и чар, и цвят, и забранени орбити, където бях пренесен, това беше... е, може да се нарече вечно. Така изглеждаше.

— Онова, което задължително трябва да направиш — посъветва ме Алберт, — е да се научиш да използваш твоите входи и изходи.

— О, чудесно! — извиках благодарен аз. — Това ли е всичко? Прекрасно! Изглежда съвсем проста работа!

Алберт въздъхна.

— Радвам се, че си запазил чувството си за хумор, Робин — отвърна той, а след това тихо добави: — Защото страшно много ще ти е нужно. Страхувам се, че сега трябва да се захванеш за работа. Иначе ще ми е трудно да продължа с охраната...

— С какво да продължиш?

— Да те защитавам, Робин — поясни нетърпеливо той. — Да ограничавам твоя достъп, така че да не бъдеш подлаган на прекалено голямо объркване и дезориентация.

— Алберт, ти добре ли си? Аз видях цялата Вселена!

— Ти видя само онова, до което ти дадох достъп, Робин. Това не е всичко. Но не мога вечно да контролирам твоя достъп. Трябва да се научиш сам да правиш това за себе си. Така че когато станеш готов, ще намаля малко контрола.

Събрах сили и воля.

— Готов съм.

Но не бях събрал достатъчно сили и воля. Няма да повярвате колко е болезнено. Цвъртене, тракане със зъби, оплаквания, искания отвсякъде нападаха моите... е, нападаха онези места в непространствената геометрия, за които все още мислех като мои уши. Беше истинско мъчение. Беше така лошо, както онова първоначално

излизане гол на белия свят. Не! Беше по-лошо! В онзи първи взрив от усещания, който съм изпитал при моето раждане, е имало едно благоприятно обстоятелство: не съм можел да идентифицирам шума и болката. Сега не беше така. Вече познавах болката.

— Господи, Алберт — изписках аз. — Какво става?

— Това са само достъпните за теб запаметяващи устройства, Робин — каза той успокоително, — Само ветрилата от борда на „Истинска любов“, плюс телеметричните сензори, плюс някои входове от сензорите на кораба и екипажа.

— Накарай ги да спрат.

— Не мога. — В гласа му се чувстваше истинско състрадание, макар че гласът в действителност не съществуваше. — Ти трябва да го направиш, Робин. Ти трябва да избереш паметите, до които искаш да имаш достъп. Избери само една от тях и блокирай останалите.

— Какво да направя? — попитах по-объркан от всякога.

— Избери само една, Робин — повтори търпеливо той, — Някои са наши запаметяващи устройства за данни, други са хичиянски ветрила, а трети са други неща. Ти трябва да се научиш как да осъществяваш връзка с тях.

— Връзка?

— Да се консултираш с тях, Робин. Сякаш са справочници в библиотека, книги, наредени на лавици.

— Книгите не викат по читателя! А тези крещят!

— Разбира се. Така те могат да бъдат видени... точно както книгите на лавиците могат да се видят. Но ти трябва да гледаш само онази, която искаш. Има в частност една, която, според мен, ще те облекчи. Опитай се да я намериш.

— Да я намеря? Как да я търся?

Чу се звук, подобен на въздишка.

— Добре, нека опитаме една хитрост, Робин. Аз не мога да те насочвам, като ти казвам нагоре, надолу или в страни, защото предполагам, че засега нямаш отправна точка...

— Абсолютно вярно!

— Съществува един стар трик, използван от дресьорите, за да накарат някое животно да изпълнява сложни заповеди, които то не разбира. С него един цирков артист успяваше да накара кучето си да

отиде сред публиката, да избере определена личност и да вземе от него определен предмет...

— Алберт — помолих го аз, — не е време да ми разказваш твоите дълги брадати анекдоти!

— Не, това не е анекдот. Това е психологически експеримент. Той дава добри резултати при кучета... не зная дали някога е използван с възрастни хора, но нищо не ни пречи да го изпробваме. Ето какво ще правиш. Започни да се движиш в някоя посока. Ако посоката е правилна, аз ще ти казвам да продължаваш. Когато престана да ти казвам да продължаваш, ще спреш. Търси. Опитвай различни неща. Когато новото нещо, което вършиш, или новата посока, в която търсиш, е вярна, аз ще ти казвам да продължаваш. Можеш ли да го направиш?

— А ще ми дадеш ли захарче, когато свърша, Алберт? — попитах аз.

Холограмата тихо се изкикоти.

— Най-малкото електронен аналог на захарче, Робин. Сега започвай.

Да започна да търся! Как? Нямахме смисъл да питам, защото ако Алберт можеше да ми каже с думи „как“, нямаше да се налага да опитваме трика на дресъора. И така, започнах... да върша разни неща.

Не мога да ви кажа какво точно върших. Може би ще мога да ви поясня с някоя аналогия. Като ученик в часа по естествени науки ни запознаха с електроенцефалографски скенер, който показва генерираните от мозъка алфа вълни. Казаха ни, че е възможно да накараме вълните да се разпространяват по-бързо, да стават по-големи... да се увеличава честотата или амплитудата им... но не можеха да ни кажат как да го правим. Всички деца се изпробвахме и фактически всеки успя да ускори следата на синусовата крива на екрана, но нямаше двама души, които да кажат, че са го постигнали по един и същи начин. Един каза, че е задържал дъха си, друг, че е напрегнал мускулите си, трети, че си е мислил за ядене, а четвърти, че се е опитал да се прозее, без да отваря уста. В действителност никое от тези неща не беше извършено. И всичките бяха подействали. Онова, което аз върших сега, също не беше реално, защото нямаше нищо реално, с което да го направя.

Но аз се движех. По някакъв начин се движех. И през цялото време Алберт казваше:

— Не. Не. Не. Не, това не е. Не. Не...

А след това:

— Да! Да, Робин, продължавай да го правиш!

— Продължавам!

— Не приказвай, Робин. Просто продължавай да го вършиш.
Продължавай да го вършиш.
Продължавай да вършиш продължавай да вършиш продължавай... не.
Спри.

— Не.

— Не.

— Не.

—

Не... да!

Продължавай да вършиш продължавай да вършиш продължавай... не...
да! Продължавай да вършиш... стоп! Това тук, Робин. Книгата, която трябва да отвориш.

— Тук? Това нещо тук! Този глас, който звучи като...

Спрях. Не можех да продължа. Виждате ли, аз приех факта, че съм мъртъв, че съм само запаметени електрони във ветрило за данни, способен да разговарям само с електронна памет или с неживи личности като Алберт.

— Отвори книгата! — заповяда той. — Остави я да ти говори!

Тя не се нуждаеше от разрешение.

— Здравей, Робин, любов моя — поздрави ме неживият глас на скъпата ми жена, Еси... странен, напрегнат, но несъмнено нейният. — Сега се намираме в чудесно място, нали?

Не мисля, че нещо, дори разбирането за собствената ми смърт, беше за мен такъв ужасен шок, както откритието, че Еси е между мъртвите.

— Еси — извиках аз — какво се е случило с теб?

И веднага се чу гласът на Алберт, загрижен, бърз:

— Тя е добре, Робин. Тя не е мъртва.

— Но тя сигурно е мъртва! Тя е тук!

— Не, мило момче, в действителност не е тук — отвърна Алберт.
— Нейната книга е тук, защото тя частично въведе себе си в памет, като част от експериментите по проекта „Живот след смъртта“. И също

като част от експериментите, в резултат на които аз съм в настоящия си вид.

— Мръсно копеле, накара ме да мисля, че е мъртва!

Той отвърна тихо:

— Робин, ти трябва да преодолееш тази мания за телесна биология. Има ли значение, ако в допълнение на версията, под която е съхранена госпожа Бродхед тук, все още се извършва метаболизъм на органично ниво?

И тогава прозвуча странният глас на Еси:

— Бъди търпелив, Робин. Бъди спокоен. Всичко ще бъде наред.

— Много се съмнявам, скъпа — възразих тъжно аз.

— Повярвай ми, Робин — прошепна Еси. — Слушай Алберт. Той ще ти каже какво да правиш.

— Най-трудната част мина — увери ме Алберт. — Извинявам се за травмите, които преживя, но те бяха необходими... мисля аз.

— Ти мислиш.

— Да, само мисля, Робин, защото това никога не е било правено преди и ние работим пипнешком. Зная, че за теб беше голям шок да се срещнеш по такъв начин със запаметен аналог на госпожа Бродхед, но това ще ти помогне да се срещнеш с нея на живо.

Ако имах тяло, с което можех да си послужа, щях да бъда изкушен да го ударя... и ако Алберт имаше тяло, което да ударя.

— Ти си по-луд от мен — извиках.

Чу се тихо кикотене на призрак.

— Не съм по-луд, Робин. Само съм луд. Ти ще можеш да й говориш, както аз говорех с теб, докато ти беше още... жив. Обещавам ти, Робин. Всичко ще мине благополучно... смятам.

— Не мога.

Пауза.

— Не е лесно — призна той. — Но си помисли. Аз мога. Така че не мислиш ли, че ти също можеш да го постигнеш, просто като компютърна програма, както го правя аз?

— Не ми се присмивай, Алберт! Разбирам какво казваш. Ти смяташ, че аз мога да се покажа като холограма и да общувам в реално време с живи хора! Но аз не зная как да го направя.

— Да, наистина още не знаеш, Робин, защото съответните подпрограми още не съществуват в твоята програма. Но аз мога да те

науча. Ти ще можеш да се показваш. Може би без тази естествена грациозност и подвижност, каквито имат моите изображения — похвали се той, — но във всеки случай съвсем приличен. Готов ли си да започнеш да се учиш?

Гласът на Еси или онзи глас, който беше деформирано копие на нейния, прошепна:

— Моля те, направи го, Робин, защото те чакам с нетърпение.

Колко уморително е раждането! Уморително за новороденото дете и още по-уморително за страничния наблюдател, който не го изживява, а само слуша безкрайните мъки.

Те бяха безкрайни и изпъстрени от постоянното гълчене на акушерките.

„Ти можеш да го направиш“, обещаваще копието на Еси от едната ми страна (ако си представим за момент, че имам „страна“) и „по-лесно е, отколкото изглежда“, твърдеше гласът на Алберт от другата. Няма двама души във Вселената, чиято дума да съм готов да приема с по-голямо доверие от техните. Но бях изчерпал цялото си доверие. Не ми беше останало нито капка и бях изплашен. Еси? Това бе абсурдно.

Защото виждах каютата така, както Алберт винаги я е виждал. Нямах перспективата на две фокусиращи се очи и чифт уши, разположени в конкретни точки от пространството. Виждах и чувах всичко едновременно. Много отдавна онзи стар художник, Пикасо, бе рисувал така картините си, с безразборно разхвърляни части от човешкото тяло. Всички нарисувани, но в произволен ред, така че нямаше една преобладаваща форма, която може да се познае, а безпорядъчна мозайка от части на човешкото тяло. Бях посещавал Лондонската галерия „Тейт“ с Еси и бях разглеждал такива картини. Дори ми бяха доставяли известно удоволствие. Бях много забавни. Но да виждаш реалния свят, разпръснат по такъв начин, като части на разглобена машина... това никак не беше забавно.

— Позволи ми да ти помогна — прошепна аналогът на Еси. — Виждаш ли ме там, Робин? Заспала съм на голямото легло. Будувах много дни, Робин, за да прелея твоето старо органично „аз“ в чудесно ново ветрило и сега съм изморена, но виж, премествам си ръката да се

почеша по носа. Виждаш ли ръката? Виждаш ли носа? Разпознаваш ли ги? — После се чу призрачно кикотене. — Разбира се, че ги виждаш, Робин, защото това съм аз.

[1] Свръхголяма червена звезда от първа величина в съвездието Скорпион. — Б.пр. ↑

[2] Дълбоки варовикови пещери близо до Карлсбад, Ню Мексико, сега част от национален парк. — Б.пр. ↑

[3] Човекоподобно. — Б. пр. ↑

[4] Вътрешен момент на количество на движение на микрочастица, който има квантова природа и не е свързан с преместването на частицата като цяло (физ.). — Б.пр. ↑

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

ХИЧИЯНЦИТЕ ИЗЛИЗАТ ОТ УБЕЖИЩЕТО СИ

Трябваше да мисля и за Клара — ако тогава знаех достатъчно за нея, за да я мисля, не точно за Клара, а за Уон (в действителност едва ли си струваше да мисля за него), а също за Капитана и неговите хичиянци, за които си заслужаваше човек да мисли. Но тогава и това не знаех. Вече наистина бях всеобхватен, но още не бях станал по-умен.

И, разбира се, бях ангажиран със собствените си проблеми, макар че ако Капитана и аз се познавахме и можехме да правим сравнение, щеше да бъде интересно да видим чии проблеми са по-големи. Проблемите и на двамата ни бяха прекалено големи, прекалено много, за да могат да се решат.

Физическата близост на двамата пленници беше един от проблемите му. За неговите костеливи ноздри те воняха. Бяха физически отблъскващи. Отпуснати, едри. Полюшващи се тлъстини и провиснали меса обезобразяваха чистите линии на телата им... единствените толкова големи хичиянци бяха малкото умрели от израждане — най-лошото заболяване, което познаваха. Но дори и мъртви, те не миришеха така лошо. Дъхът на хората беше гранив от гниеща храна. Гласовете им стържеха като циркуляри. Гърлото го заболя от налягане да произнася кънтящите срички на техния отвратителен, несъвършен език.

Според възгледите на Капитана пленниците бяха опасни не на последно място и поради това, че не можеха да разберат по-голяма част от казаното от него. Когато се опитваше да им обясни на каква опасност бяха изложили себе си... да не говорим за хичиянците в тяхното убежище... първият им въпрос бе: „Вие хичиянци ли сте?“

При всичките си проблеми, Капитана се дразнеше и от това. (В действителност същото раздражение бяха изпитали съществата на

платноходката, когато научиха, че хичиянците ги наричат „блатни“. Капитана знаеше това, но не му обръщаше внимание.)

— Хичиянци! — простена той и помръдна корема си. — Да. Няма значение. Пазете тишина! Стойте спокойно!

— Ох — промърмори Уайт-Нойс, имайки предвид не само физическата миризма. Капитана го погледна и се обърна към Бърст.

— Отърва ли се от техния кораб? — попита той.

— Разбира се — отговори Бърст. — На път е към пристанището, но какво ще правим с онзи кугелблиц? (Той, разбира се, не употреби думата кугелблиц.)

Капитана помръдна навъсено корема си. Беше уморен. Всички бяха уморени. Работиха на границите на силите си в продължение на дни и вече започнаха да се проявяват последиците. Капитана се опита да подреди мислите си. Платноходката беше скрита. Онези странстващи човешки същества бяха спасени от най-ужасната непосредствена опасност, кугелблиц, и техният кораб, включен на автопилот, бе изведен настрана. Капитана знаеше, че бе извършил всичко, което се очакваше от него. Не мина без жертви, мислеше си той, тъгувайки за Туайс. Беше му трудно да повярва, че при нормален ход на нещата нямаше да продължи да се радва веднъж в годината на нейната любов.

Но направеното не беше достатъчно.

Бе напълно възможно, разсъждаваше Капитана, в този момент да няма вече такова нещо като „достатъчно“. Можеше също да е твърде късно той или цялата хичиянска раса да е в състояние да направи нещо. Но Капитана не можеше да се примири. Докато съществуваше някаква възможност, той трябваше да действа.

— Покажете картите от техния кораб! — заповяда той и се обърна към грубите купчини от тлъсти същества, които бе пленил. Говорейки с най-прости думи като на дете, той каза: — Погледни тази карта!

Една от малките неприятности на Капитана беше фактът, че най-хилавият и следователно най-малко физически ужасяващ от неговите пленници беше най-неприятен.

— Ти стой настрана! — заповяда Капитана и посочи с костеливия си юмрук към Уон. Неговите бълнувания бяха по-

безсмислени от тези на жената. — Тебе питам! Знаеш ли какво означава това?

Жената поне разбираше, че трябва да говори бавно. Налагаше се да повтаря само по няколко пъти, преди Капитана да схване отговора.

— Това е черната дупка, към която бяхме тръгнали — каза Клара.

Капитана потрепери.

— Да — потвърди той, като се мъчеше да произнесе правилно непривичните му съгласни. — Точно така.

Бърст превеждаше на другите и Капитана виждаше как жилите пулсират по техните крайници от ужас. Капитана избираше внимателно думите си, спирайки се да ги провери в паметите на предците си.

— Слушай внимателно — продължи той. — Това е много опасно. Много, много отдавна ние открихме, че една раса от Убийци е избила всички технологически развити цивилизации във Вселената... най-малкото в нашата Галактика и в някои съседни...

Е, този разговор не протичаше бързо. Капитана трябваше понякога да повтаря всяка дума по десет и повече пъти, преди тлъстите същества да разберат какво казва. Много преди да свърши гърлото му пресъхна, а останалите членове от неговия екипаж, макар да знаеха не по-зле от него каква опасност ги грози, направо дремеха. Но той не спря. Онази карта на екрана със отрупани енергийни източници и петократна предупредителна сигнализация не му даваше мира.

Убийците извършили своето кърваво дело едно хилядолетие преди на сцената да се появят хичиянците. Отначало хичиянците помислили, че са просто чудовища от праисторическата ера и не са пострашни от хичиянския еквивалент на тиранозавъра.

А след това открили кугелблиц.

Капитана се поколеба, огледа екипажа си. Следващата част беше трудна за казване, защото водеше до едно очевидно заключение. Жилите му пулсираха и той продължи:

— Това са били Убийците. Те са се оттеглили в черна дупка... но особена черна дупка, защото тя била съставена от енергия, а не от материя, тъй като самите Убийци не били от материя. Те били само от

енергия. Вътре в тяхната черна дупка те съществуват само като някаква стояща вълна в енергийно море.

Капитана повтори това няколко пъти, по няколко различни начина. Той виждаше как се оформят въпроси. Но се страхуваше, че логическото заключение не е между тях. Въпросът бе изказан от жената и той беше следният:

Тъй като Робин, съвсем естествено, имаше други грижи, тогава аз не можах да обсъдя с него подробно въпроса за кугелблиц. Статистическите данни около него са интересни. Температурата му се изчислява на около три милиона градуса по Келвин, но това не ме тревожеше. Тревожеше ме плътността на енергията. Според стария закон Стивън-Болцман плътността на радиационната енергия на черното тяло е равна на куба от температурата, а броят на фотоните нараства линейно с температурата, така че вътре в кугелблиц енергията нараства на четвърта степен. При един градус Келвин тя е 4,72 електронволта на литър. При три милиона градуса е три милиона на четвърта степен пъти по толкова... о, около 382 320 000 000 000 000 000 000 електронволта/литър. А в онова нещо имаше много литри. Какво е значението на това ли? Цялата тази енергия представлява организирана интелигентност. Убийци. Цяла вселена Убийци, всичките съхранени в един кугелблиц, очакващи да се изпълнят техните планове и Вселената да бъде преработена според техните изисквания.

— Как може същество, съставено само от енергия, да оцелее?

На това можеше много лесно да се отговори. Отговорът бе: „Не зная“. Капитана знаеше, че съществуват теории, според които Убийците някога са били същества с физически тела, но по някакъв начин са се освободили от тях... но дали теориите имаха някаква

връзка с действителността не можеха да кажат дори най-старите безтелесни умове.

Фактът, че е трудно да оцелеят същества само от енергия, обясни Капитана, е довел до последното и най-лошо нещо свързано с Убийците. Вселената не била гостоприемна към тях. Затова те решили да я променят. Направили нещо да създадат много допълнителна маса във Вселената. Накарали разширяването на Вселената да спре и да започне свиване. Скрили се в тяхния кугелблиц... и зачакали.

— Често съм слушал за тази липсваща маса — каза възторжено плененият мъж. — Когато бях малък, Мъртвите говореха за нея... но те бяха луди, всъщност.

Жената го спря.

— Защо? — попита тя. — Защо искат да направят това?

Капитана замълча, уморен от усилията да се опитва да разговаря с тези опасни примитивни същества. Отново най-добрият отговор беше: „Не зная“, но имаше предположения.

— Безтелесните умове смятат — бавно заговори той, — че физическите закони на Вселената са определени от случайни флукутации в разпределението на материята и енергията в първия момент след Големия взрив. Възможно е Убийците да възнамеряват да се намесят в този процес. След като разрушат Вселената и отново я възстановят, те могат да променят тези основни закони... отношението на масите на електрона и фотона, на гравитационната сила към електромагнитната... всички закони... и да създадат Вселена, в която могат да живеят по-комфортно... но ние не можем да кажем, дали е така.

Мъжът все по-трудно се сдържаше. Накрая той избухна в грачещи звуци, които постепенно се превърнаха в разбираеми думи.

— Хо-хо! — разсмя се Уон и избърса сълзите от очите си. — Какви сте страхливци! Плашете се от някакви си същества, които са се крили в черна дупка, за да направят нещо, което ще се случи след милиарди години! Нас какво ни засяга това?

Но жената разбра какво иска да каже Капитана.

— Млъкни, Уон! — скара му се тя и мускулите на лицето ѝ придобиха почти хичиянско изражение. — Според теб Убийците нямат никакъв шанс. Но те вече са идвали веднъж и са изтребили всички,

които са смятали, че могат да достигнат до такава цивилизация, която да попречи на плана им. Възможно е да дойдат отново!

— Точно така! — извика доволен Капитана. — Много добре го каза! И опасността идва от вас, варварите... хората — коригира се той, — защото има вероятност да ги върнете. Като използвате радио! Прониквате в черни дупки! Обикаляте из Вселената и стигате чак до техния кугелблиц! Те сигурно са оставили сигнални системи, които да ги предупредят, ако се появи технологически развита цивилизация... и тези системи много скоро ще се задействат, а може и вече да са се задействали!

Когато накрая пленниците разбраха казаното от Капитана, Уон захленчи от страх, а Клара пребледня и се разтрепери. Дадоха им пакети с храна и им казаха да почиват, а екипажът се струпа около Капитана, за да разбере поради каква причина сухожилията на челюстта му се издуват като змии, но той успя да каже само:

— Не е за вярване! — Трудно бе да накара тлъстите да разберат, а той да разбере тях бе невъзможно. — Те твърдят, че не могат да убедят другарите си да спрат.

— Но те са длъжни! — извика ужасен Уайт-Нойс. — Те са интелигентни, нали?

— Интелигентни са — съгласи се Капитана, — иначе нямаше да могат да използват нашите кораби. Но аз мисля, че са луди. Те нямат никакъв наказателен закон.

— Не може да нямат никакъв наказателен закон — усъмни се Бърст. — Никое общество не може да живее без наказателни закони!

— Техният закон е принудата — отвърна мрачно Капитана. — Ако някой от тях се намира на място, където наказателните органи не могат да го достигнат, той може да прави каквото си пожелае.

— Тогава да ги принудим! Да проследим всеки кораб и да го спрем!

— Колко си глупав, Уайт-Нойс — каза Капитана и поклати глава. — Да ги преследваме! Да се бием с тях! Да водим сражения в Космоса! Можеш ли да си представиш какъв шум ще се вдигне... и можеш ли да допуснеш, че Убийците няма да го чуят?

— Тогава какво? — промълви едва чуто Бърст.

— Тогава — реши Капитана, — ние трябва да се разкрием. — Той повдигна ръка, за да прекрати дискусията и се разпореди.

Такива заповеди членовете на екипажа никога не бяха чували, но приеха, че Капитана е прав. Полетяха съобщения. На дузина места в Галактиката отдавна бездействащи кораби получиха дистанционно управлявани команди, оживяха. Дълга телеграма бе изпратена на мониторите близо до централната черна дупка, където живееха хичиянците. Първото предупреждение премина през Шварцшилдовата бариера и започнаха да излизат подкрепления. Това беше херкулесова задача за малобройния екипаж, а отсъствието на Туайс се чувстваше по-силно от всеки друг път. Най-после всичко беше свършено и корабът на Капитана пое курс към мястото на срещата.

Когато се сви на топка, за да спи, Капитана усети, че се усмихва. Не беше весела усмивка. Беше гримаса, предизвикана от прекалено болезнен парадокс, за да реагира по друг начин. По време на целия разговор с пленниците се бе страхувал, че те могат да достигнат до нежелано заключение. След като научиха, че Убийците са се скрили в черна дупка, те лесно можеше да заподозрат, че хичиянците са направили същото и така основната тайна на хичиянската раса да бъде разкрита.

Разкрита! Той бе направил много повече от разкриването на тази тайна. И изцяло на собствена отговорност, без по-високостоящите да одобрят или забранят, Капитана бе разбудил спящата флота и бе извикал подкрепления отвъд хоризонта. Тайната вече бе разкрита. След половин милион години хичиянците излязоха от скривалището си.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ГЕОГРАФИЯТА НА РАЯ

Къде бях в действителност? Трябваше ми много време да си отговоря на този въпрос, защото моят наставник го отхвърли като глупав.

— Въпросът „къде“ е глупава човешка грижа, Робин — отговори кисело той. — Концентрирай се! Научи се как да действаш и как да чувстваш! Остави философията и метафизиката за онези дълги вечери на бездействие с лула в ръка и чаша хубава бира.

— Бира, Алберт?

Той въздъхна.

— Електронният аналог на бирата — отвърнали сепнато — е достатъчно „истински“ за електронния аналог на човека. А сега обърни внимание, моля те, на входните сигнали, които ти предлагам. Те са видеоизображения на вътрешността на каютата за управление на „Истинска любов“.

Направих, разбира се, както ми каза. Аз имах не по-малко желание от Алберт да свърша с курса на обучение, така че да продължа самостоятелно... онова, което беше възможно да върша в това ново и ужасно състояние. Но при моите странни фемтосекунди имах достатъчно време да мисля и върху този въпрос, докато най-после намерих отговор.

Бях в рая.

Просто си представете. Имах всички известни ми райски условия. Червата не ме боляха... всъщност няха черва. Ужасът от смъртта бе преодолян, защото ако дължах нещо на смъртта, вече го бях изплатил и бях оставен на мира. Макар и да не ме очакваше истинска вечност, бях много близко до нея. Знаем, че данните, съхранени в хичиянските ветрила, датират отпреди половин милион години без съществено влошаване... защото имаме оригинални хичиянски ветрила все още годни за употреба... а това е много повече от фемтосекунди. Никакви земни грижи. Никакви грижи изобщо, с

изключение на онези, които сам можех да си избира. Рай! Истински рай!

Вие може би не вярвате, защото не приемате, че едно съществуване в безплътната бъркотия на битове данни, запаметени във ветрило, може да съдържа в себе си нещо наистина „райско“. Напълно ви разбирам, защото на мен също ми беше трудно да го приема. Да, „реалността“ е... „наистина“... нещо субективно. Ние, хората от плът и кръв, „наистина“ възприемаме действителността само от втора или трета ръка, като аналогия, представена ни от нашите сензорни системи върху нервните окончания на собствените ни мозъци. Алберт винаги го е твърдял. Беше вярно... или почти вярно... не, беше повече от вярно, в някои отношения, защото ние, безтелесните, имаме по-голям избор от реалности от вас.

Но ако все пак не ми вярвате, не мога да ви се сърдя. Колкото и да си повтарях, че е рай, не го намирах за много райско. Никога по-рано не ми беше идвало наум колко ужасно неудобно е... във финансово, юридическо и в много други отношения, не на последно място и в семейно... да си мъртъв.

И така, да се върнем на въпроса. Къде всъщност бях? Как къде, в действителност бях у дома. Веднага щом съм си отишъл... е... щом съм умрял, Алберт от разкажание поел обратен курс. Пътувахме доста време, докато се върнем на Земята, но аз не върших нищо специално. Просто се учех да се преструвам на жив, макар фактически да не бях. През цялото време на обратния полет се упражнявах, защото беше много по-трудно да се родиш в запамятаващо устройство на ветрило, отколкото по стария биологичен начин... трябваше активно да участвам в раждането, нали разбирате. Всичко около мен беше много по-огромно. В известен смисъл бях ограничен до ветрило с данни, хичиянски модел, с обем не повече от хиляда кубически сантиметра и в този си вид бях изваден от гнездото и прекаран през няколко митници обратно на старото място на Тапанско море така лесно, както вие бихте пренесли допълнителен чифт обувки. В друг смисъл бях по-огромен от галактиките, защото можех да ползвам данни от всички ветрила в света. По-бърз от сребърен куршум, по-подвижен от живак, мълниеносен като светкавица... Можех да отида навсякъде, където бяха ходили хичиянци и хора, чиито памети са съхранени в запамятаващи устройства, а това включваше всички места, за които

някога бях чувал. Слушах легендите на блатните от платноходката и участвах с първите хичиянски изследователи, които са пленили австралопитеките, в търсенето на интелигентна форма на живот. Бъбрех с Мъртвите от хичиянския рай (бедни неразбираеми нещастници, толкова лошо и набързо съхранени от недобри специалисти, но все още спомнящи си какво е да си жив!) Всъщност няма значение къде съм ходил. И без това нямате време да ме изслушате. И всичко това беше лесно.

Човешките дела бяха по-трудни...

По времето, когато се връщахме на Тапанско море, Еси имаше възможност да си отпочине и да се упражнява да разбира какво съм видял. И двамата успяхме да преодолеем част от травмата, причинена от моята смърт. Не искам да кажа, че съвсем я преодоляхме, но поне можехме да разговаряме.

Отначало аз само говорех, защото се срамувах да правя опити да се показвам пред милата си жена като холограма. По-късно Еси ме скастри:

— Слушай, Робин! Това вече не се търпи! Тези разговори с теб са като по телефон. Излез на място, където мога да те видя!

— Да, направи го! — заповяда другата Еси, включена в моята програма, а Алберт ѝ заприглася:

— Просто се отпусни и позволи това да стане, Робин. Подпрограмите са си на мястото.

Въпреки поддръжката на всички, трябваше да събера целия си кураж, за да се покажа. Когато го направих, скъпата ми жена ме огледа от горе до долу и каза:

— О, Робин. Изглеждаш отвратително!

Може да ви се стори, че не звучи много мило, но аз знаех какво искаше да каже Еси. Тя не ме критикуваше. Тя ми съчувстваше и полагаше усилия да не заплаче.

— По-късно ще изглеждам по-добре, скъпа — успокоих я аз и изпитах желание да я докосна.

— Наистина ще изглежда по-добре, госпожо Бродхед — подкрепи ме сериозно Алберт, от което разбрах, че той стои до мен. — Сега аз му помагам, а едновременното проектиране на два образа е трудно. Страхувам се, че и двата са деформирани.

— Тогава изчезвай! — заповяда тя, но Алберт поклати глава.

— Робин се нуждае от още упражнения... пък и смятам, че може би ще искате да направите някои подобрения в програмирането. Например, средата. Не мога да дам на Робин среда, ако аз самият не я притежавам. Подобрения са необходими също за пълна анимация, за реакция в реално време, съвместимост между кадрите...

— Да, да — изстена Еси и се зае да направи тези подобрения.

Всички се заловихме за работа. Оставаше още много да се свърши. Особено от моя страна.

През живота си съм се тревожил за много неща и почти всичките са били погрешни. Тревогите около смъртта не са ме напускали през целия ми физически живот... както и вас. Страхувах се да не изчезна. Не изчезнах, но си навлякох куп нови проблеми.

Един мъртъв човек, разбирате, няма никакви права. Той не може да притежава собственост. Не може да се откаже от собственост. Не може да гласува... не само в парламентарни избори; не може да гласува, дори когато се отнася до акциите, които притежава в стотици създадени лично от него корпорации. Когато е малцинство... дори да е влиятелна личност каквато бях аз, например, в транспортната система, която изпраща нови колонисти на планетата Пегис, даже няма да искат да го изслушат. И тогава бихте казали; по-добре, че е мъртъв.

Не исках да съм такъв мъртвец.

Не беше от скъперничество. Като консервиран интелект не се нуждаех почти от нищо. Нямах никаква опасност да ме изключат заради неплатени сметки за комунални услуги. Имаше нещо много поспешно от това. Пентагонът бе заловил космическия кораб на терористите, но те не престанаха да съществуват. Всеки ден имаше бомбени атентати и отвличания, и стрелби. Две други стартови спирали бяха атакувани и едната повредена. Един танкер с пестициди съзнателно бе потопен край брега на Куинсланд и сто километра от Големия бариерен риф умираше. Водеха се боеве в Африка и Централна Америка, и Близкия изток. Капакът на парния котел само бе открянат съвсем малко. Човечеството се нуждаеше от още хиляда транспортни кораба с размерите на „С.Я.“, а кой щеше да ги построи, ако аз мълчах?

Затова ние излъгахме. Новината, че Робин Бродхед е получил мозъчно-съдов удар, бързо се разнесе, но в лъжата, която бе добавена към нея, се казваше, че непрекъснато се подобрява. Е, не беше съвсем

лъжа. Не в истинския смисъл, който се подразбираше, естествено. Но почти веднага след като се върнахме у дома, аз можех да говоря и се свързах, само гласова връзка, с генерал Манцберген и някои хора в Ротердам. Една седмица след това започнах, от време на време, да се показвам... увит в дълги кабинетни халати, набавяни ми от любезното и неизчерпаемо въображение на Алберт. След един месец той позволи на екип от пиезовизията да ме заснеме — загорял, макар и слаб, как плувам в морето с малка платноходка. Екипът от пиезоввизията, разбира се, беше мой и клиповете, които се появиха по новините, бяха повече изкуство, отколкото репортаж, но много добро изкуство. Не се решавах да се срещна лице в лице с никого. Но и не се налагаше.

И така, общо взето, вие виждате, че не бях съвсем изключен от земните дела. Ръководех си бизнеса. Правех планове да намаля напрежението, подхранващо терористите, и ги изпълнявах... но това не беше достатъчно за премахване на проблема, а само държеше предпазния вентил малко по-дълго отворен. Имах време да слушам тревогите на Алберт за странните обекти, наричани от него кугелблиц, и ако тогава не знаехме какво точно представляват те, това вероятно също беше добре. Единственото, което ми липсваше, беше тяло и когато се оплаках за това на Еси, тя каза твърдо:

— Всемогъщи Боже, Робин, това не е краят на света за теб! Колко много други имат същия проблем!

— Превърнати в база данни? Не са много, струва ми се.

— Но все пак проблемът е същия — настоя тя, — Представи си: млад мъж участва в състезание по ски скокове, пада и си счупва гръбначния стълб. Какво следва? Парализа, нали? Тяло, което не служи за нищо, което носи само несгоди, което трябва да бъде хранено, обличано, къпано... всичко това ти е спестено, Робин. Но важната част от теб е все още тук!

— Разбира се — съгласих се аз. Не добавих, че от всички хора на света Еси най-малко трябваше да бъде убеждавана, че по моята собствена дефиниция „важните“ части включваха някои аксесоари, на които държах особено много. Но дори и при тях имаше плюсове, които можеха да бъдат противопоставени на минусите. Ако вече нямах, например, полови органи, отпаднаше проблемът с моите неочаквано заплели се сексуални връзки.

Такива работи, разбира се, не трябва да се казват. Вместо това Еси каза:

— Горے главата, мили Робин. Не забравяй, че засега си само първо приближение на крайния продукт.

— Какво означава това? — попитах аз.

— Беше много трудно, Робин. Признавам, че запаметяващото устройство „Живот след смъртта“ е доста несъвършено. Научих много в разработването на „Новия Алберт“. Никога по-рано не съм правила опит за пълно съхранение на цяла и много ценна личност, за нещастие умряла. Техническите проблеми...

— Разбирам, че си имала технически проблеми — прекъснах я аз. — Но точно сега не ми се слушат подробности за риска, липсата на опит, изключително сложната операция по преливане на „моето аз“ от разлагащото се ведро на собствената ми глава в басейна на запаметяващата матрица.

— Сигурно. Почивай, скъпи Робин. Вече съм в състояние да направя по-фина настройка. Повярвай ми, приятелю, могат да се въведат подобрения.

— В мен?

— В теб, разбира се! Също така — каза тя и намигна — и в много незадоволителното копие от мен. Имам сериозни основания да вярвам, че то може да стане много интересно за теб.

— Страхотно! — възкликнах аз. И пожелах повече от всякога поне временно да имам някои части от тяло, защото страхотно ми се прииска просто да прегърна скъпата си жена.

А междувременно, междувременно животът си течеше. Дори ограниченият живот на моя приятел Оди Уолтърс и неговата сложна любов.

Гледан отстрани, животът на всички изглежда еднакъв. За Оди животът, който водеше, не му се струваше ограничен. Аз реших много бързо един от техните проблеми. На всеки дадох по десет хиляди акции в транспортната фирма на планетата Пегис, „С.Я.“, и принадлежащите ѝ предприятия. Джени Йе-ксинг не трябваше повече да се безпокои, че е уволнена. Тя можеше отново да стане пилот, ако реши, или да се вози като пътник на „С.Я.“ ако предпочита. Същото можеше да стори и Оди. Освен това той можеше да се върне на Пегис и да стане шеф на бившите си шефове в групата за търсенето на нефт.

А можеше и просто да се излежава, потънал в лукс, до края на живота си. Същото можеше и Доли. Но, разбира се, това ни най-малко не решаваше другите им проблеми. Тримата се мотаеха из апартаментите за гости. Накрая Еси предложи да им отстъпим „Истинска любов“ за едно пътуване където пожелаят, докато си изяснят какво точно искат. Така и направихме.

Не бяха глупави... като нас. Ние, може би, постъпихме глупаво. Те умееха моментално да различат подкупа, когато видеха такъв. Тримата разбираха, че искам от тях да си държат устите затворени относно сегашното ми неприятно нематериално състояние. Но те знаеха какво представлява един приятелски подарък и че това условие също влиза в прехвърлянето на акции.

И какво са правила тримата на „Истинска любов“? Мисля, че не ми се ще да го кажа. По-голямата част от онова, което са правила, си е лично тяхна работа. Помислете. В живота на всеки има случаи... включително и във вашия и съвсем определено в моя... когато онова, което вършите или говорите, не е нито важно, нито красиво. Вие се превивате от болки в стомаха или имате краткотрайна и ужасяваща мисъл, не спазвате обещание, лъжете. Нищо от това не е от значение, но не искате да се излагат на показ тези страни от живота ви, в които изглеждате смешен или достоен за презрение, абсурден или подъл. Обикновено тези неща се скриват, защото няма начин някой да ги види... но сега, когато съм всеобхватен, винаги има някой, който може да ги види, и този някой съм аз. Може би не веднага. Но по-рано или по-късно. Тъй като паметта на всеки се прибавя към базата данни, нищо не остава в тайна.

Това се отнася и за скритите безпокойства на Оди Уолтърс. Неговите действия бяха мотивирани и безпокойствата му подхранвани от онова очарователно и желано чувство — любовта. Неговата любов беше разбита също от любов. Той обичаше жена си, Доли, защото се бе научил да я обича, докато бяха женени... Така според неговото виждане трябваше да постъпват женените хора. От друга страна Доли го бе изоставила заради друг мъж (в случая на Уон използвам термина произволно), а Джени Йе-ксинг се бе появила да успокои Оди. И двете бяха привлекателни личности. Но му бяха много. Оди бе моногамен, като мен. Ако искаше да се помири с Доли, трябваше да изостави Джени... а тя беше много мила. Той й дължеше някакво уважение...

наречете го любов. Но между него и Джени стоеше Доли. Двамата бяха планирали съвместен живот и той нямаше никакво намерение да го променя, така че това също можеше да се нарече любов. Усложнена от някакво чувство, че трябва да накаже Доли, задето го бе изоставила, и някакво възмущение от Джени, задето пречи... ако си спомняте, аз ви казах, че това са достойни за презрение и абсурдни страни. Усложнени още повече от противоречивите чувства между Доли и Джени...

Сигурно са изпитали облекчение, когато — обикаляйки самоцелно по голямата елипса на една комета, която ги тласкала към астероидите под ъгъл към еклиптиката — разговорите, които водели в момента, били прекъснати от едно възклицание на Доли и потиснат писък от Джени. Оди Уолтърс се обърнал към екрана и видял голям куп от кораби, огромни и многобройни, много, много по-големи от най-големия, виждан някога от човешко същество в слънчевата система на Земята.

Не ще и съмнение, че са си изкарвали акъла. Но не повече от нас. По цялата Земя и навсякъде в Космоса, където имаше човешки същества и комуникационните средства предаваха новината. И навсякъде бяха шокирани и обхванати от ужас. Това беше най-лошият кошмар за всяко човешко същество през последното столетие.

Хичияниите се връщаха. Те не се криеха. Приближаваха се открито... и бяха толкова много! Оптичните сензори в орбиталните станции откриха повече от петдесет кораба... и то какви кораби! Дванадесет или четиринадесет колкото „С.Я.“. Около една дузина други още по-големи — сферични структури като онази, която бе погълнала платноходката. Имаше триместни и петместни, и някои междинни — като онези, на които Върховното военно командване гледаше с подозрение и смяташе за кръстосвачи. И всичките идваха право към нас откъм Вега^[1]. Бих могъл да кажа, че отбранителните системи на Земята бяха изненадани и хванати неподготвени, но това ще бъде нагла лъжа. Истината беше, че Земята нямаше такива системи, които си заслужаваше да се споменат. Имаше патрулни кораби, естествено. Но те бяха построени от земни хора за защита от други земни хора. Никой не бе помислял да ги използва срещу

полумитическите хичиянци. И тогава те изпратиха послание към нас. Беше на английски. В него се казваше:

— Хичиянците не могат да позволят повече да се извършват междузвездни пътувания или комуникации, освен при условия, които те ще поставят и ще контролират. Всички други трябва веднага да се преустановят. Те идват да ги спрат. — Това беше всичко, което предаде говорителят, преди безпомощно да поклати глава и да изчезне от екрана.

Прозвуча като декларация за обявяване на война. Така и беше схванато. Във Върховното военно командване, в намиращите се на орбита гарнизони на другите нации, във военните съвети по целия свят свикаха извънредни заседания и конференции, и сесии. Някои кораби бяха спрени за превъоръжаване, други бяха пренасочени към хичиянската флота. Орбитални оръжия, които не бяха използвани от десетилетия, бяха проверени и приведени в готовност... безполезни като арбалети, но тъй като те бяха единственото, с което можехме да се бием трябваше да бъдат готови. Объркване, шок и реакция заляха света.

Но никъде объркването и изненадата не бяха по-големи от тези сред членовете на моето щастливо домакинство. Защото Алберт веднага позна лицето, което предаде хичиянския ултиматум, Еси само миг по-късно, а аз още преди да я бях видял. Беше Джел-Клара Моинлин.

[1] Звезда от първа величина на съзвездието Лира. — Б.пр. ↑

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

ЗАВРЪЩАНЕ НА ЗЕМЯТА

Джел-Клара Моинлин, моята любов. Моята изгубена любов. Тя беше там, на екрана на пиезовизора, и не изглеждаше по-стара от последния път, когато я бях видял, преди години и десетилетия... не изглеждаше и по-добре, защото и двата пъти беше толкова силно разтревожена, колкото може да е разтревожен човек. Да не говорим, че беше и бита — веднъж, от мен.

Но макар да бе много изморена и това да й личеше, моята Клара разполагаше с още резерви. След като предаде посланието към човешката раса, тя се обърна към Капитана и кимна.

— Ти жаза го? — попита неспокойно той. — Предаде ли пожеланието, точно както аз инжтруктирах?

— Съвсем точно — отвърна Клара и пак кимна. — Твоят английски става все по-добър. Можеш и сам да им говориш, ако искаш.

— Много е важно, за да рискуваме — каза Капитана раздражен и се обърна настрана. Половината от жилите по тялото му сега пулсираха и се гърчеха и това ставаше не само с него. Преданият му екипаж беше също толкова обезпокоен, колкото и той, и на комуникационните екрани, които свързваха неговия кораб с останалите от огромната флота, можеха да се видят лицата на други капитани. „Това е огромен флот — размишляваше Капитана, докато разглеждаше екраните, на които бе показана гордата армада, — но защо трябва да е мой?“ Не беше нужно да пита. Знаеше отговора. Подкрепленията от вътрешността на ядрото възлизаха на повече от сто хичиянци и поне половината от тях имаха право да се смятат за по-старши от него, и ако пожелаеха, можеха спокойно да командват обединения флот. Но не искаха. Те оставиха флота да е негов, защото по този начин отговорността падеше върху него... и ако сбъркаше, той щеше да се присъедини към безтелесните умове.

— Колко са глупави — промърмори Капитана и неговият оператор трепна в знак на съгласие.

— Да заповядам прегрупиране на строя? — попита — Това ли искаш да кажеш?

— Разбира се, Шоин. — Капитана въздъхна и погледна мрачно как операторът предава заповедта на другите капитани. Формата на армадата бавно се промени, товарните съдове, които можеха да поемат хиляда метра сферичен товар и да го отнесат навсякъде, останаха зад транспортните и по-малките кораби. — Човешка жена Клара — извика Капитана. — Защо не отговарят?

Тя повдигна предизвикателно рамене.

— Вероятно обсъждат посланието — отвърна Клара.

— Обсъждат посланието!

— Нали ти обясних — каза възмутено тя. — Има дузина различни големи страни, главите на които трябва да се съберат, да не говорим за стоте други по-малки.

— Сто страни! — Капитана изстена и се опита да си го представи. Не успя...

Да. Това беше много, много отдавна, особено ако се измерва времето във фемтосекунди. Оттогава се случиха много неща! Толкова много, че макар да съм всеобхватен, ми е трудно да ги възприема всичките. Още по-трудно ми е да си спомня (било с моята собствена памет, било с някоя друга) всеки детайл от всяко събитие от онова време, макар че, както видяхте, мога да си спомням доста много, когато пожелаея. Но онази картина не излизаше от паметта ми. Клара, смръщила черните си вежди, докато наблюдава хичиянците да нервничат и да отпадат духом. Уон, изпаднал в кома и забравен в един ъгъл на каютата. Хичиянският екипаж, потрепващ и съскащ. И Капитана, който гледа с гордост и страх престроената си армада, тръгнала на мисия по негова заповед. Той правеше най-големия залог. Не знаеше какво ще се случи след това... очакваше нещо... страхуваше се почти от всичко... мислеше, че нищо не може да го изненада, каквото и да се случи... докато не се случи нещо, което много го изненада.

— Капитане! — извика Монгрел, наблюдаващата. — Идват други кораби!

Капитана се оживи.

— Ах! — възкликна той. — Най-послед отговориха! — Беше странно, че хората правеха това физически, а не посредством радиото,

но те по начало бяха странни. — Корабите установиха ли връзка с нас, Шоин? — попита той и лицевите мускули на оператора трепнаха в знак на отрицание. Капитана въздъхна. — Тогава трябва да сме търпеливи — допълни той и заразглежда дисплея. Корабите на хората се приближаваха, без да са в някакъв разумен ред. Изглеждаше, в действителност, че са били отклонени от задачите, които са изпълнявали, и набързо, небрежно... почти безразсъдно са били изпратени да посрещнат хичиянския флот. Два бяха достатъчно близо за установяване на връзка. Два други се намираха по-далеч, а един се носеше стремително в обратна посока. Капитана изсъска от изненада.

— Човешка жена! — изкомандва той. — Ела тук и ги инжруктирай да бъдат внимателни. Жиж какво става! — От най-близкия кораб се отдели един по-малък обект, примитивно нещо, движено от химическа тяга, прекалено малко, за да побере дори един човек. То се ускоряваше право към центъра на хичиянската флота. Капитана кимна към Уайт-Нойс, който моментално изкомандва нещо по връзката със свръхсветлинна скорост и най-близкият товарен кораб се изнесе извън зоната на опасност. — Те не тряжва да са жолкова бежраждни! — каза строго Капитана. — Може да се жблъска!

— Няма да е случайно — отвърна тъжно Клара.

— Какво? Не разбира!

— Това са ракети с ядрени глави — обясни тя. — Отговорът, който очакваше да получиш Те не чакат да ги нападнат. Първи атакуват!

Сега ясна ли ви е картината? Представете ли си Капитана, застанал там с изпъкнали сухожилия и провиснала челюст, втренчен в Клара? Той хапеше твърдата си, тънка долна устна и поглеждаше към екрана. Там беше неговият флот с огромния керван транспортни кораби, стояли скрити половин милион години, така че той можеше... с голямо съмнение... с голям риск за себе си... да предложи на човешката раса да извозва наведнъж и безплатно по няколко милиона души в скривалището на хичиянците, далеч от Убийците.

— Стрелят? — повтори той като в унес. — Искат да ни наранят? Може би да ни убият?

— Точно така — избухна Клара. — Не го ли очакваше? Ако ти искаш война, те ще я приемат.

Капитана затвори очи, почти не чуваше ужасното съскане и вълнение на екипажа, докато Уайт-Нойс превеждаше.

— Война — промърмори той, без да може да повярва и за първи път мисълта да се присъедини към безтелесните умове не му се видя страшна, а съблазнителна. Колкото и да е лошо, едва ли можеше да е по-лошо от това.

А междувременно...

Междувременно нещата отидоха много по-далеч... но, за щастие на всички, не съвсем. Ракетата на бразилския изследователски кораб беше много бавна, за да достигне хичиянците, които побягнаха. Докато корабите заемат отново позиция за стрелба... много преди някой друг кораб да може да дойде по-близо, Капитана успя да обясни на Клара, тя отново застана на комуникационния пулт и предаде съобщението, че това не са нашественици, нито десантно-диверсионен отряд, че флотът изпълнява спасителна мисия... и обясни причината, която навремето разтревожила хичиянците и ги накарала да избягат, и заплахата, грозяща хората.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

КАКВО Е ИЗПЛАШИЛО ХИЧИЯНЦИТЕ

Всеобхватен, сега аз мога да се надсмивам над онези жалки някогашни страхове и опасения. Не и навремето, може би. Но сега, ах, сега! Мащабите са по-големи и много по-вълнуващи. Съхранени са паметите на десет хиляди хичиянци, умрели извън тяхното убежище, и аз имам достъп до всичките. Чел съм ги почти всичките. Продължавам да ги чета, когато има нещо, което искам да изследвам по-задълбочено. Като книги от библиотека.

Те са повече от обикновени книги. Онова, което правя с тях, не може да се нарече точно „четене“. То е по-скоро като припомняне. Когато „отворя“ някоя от тях, аз отварям целия изминат от личността път. Чета отвътре навън, сякаш е част от мен. Не беше лесно да се науча да върша това и честно казано, откакто станах всеобхватен едва ли съм научил нещо много лесно. Но с помощта на Алберт и с прости текстове за упражнение се научих. Първите памети, до които имах достъп, съдържаха само... данни. Четенето не беше по-трудно от ползване на логаритмична таблица. След това получих достъп до старите, съхранени от хичиянците Мъртви, и някои от първите във веригата от ателиета на Еси „Живот след смъртта“, които наистина не бяха много добре съхранени. Изобщо не се съмнявах коя част от онова, което мисля, съм аз.

Но след като изгладихме недоразумението с Капитана и се консултирах с техните собствени записи, осъзнах всичко. Контактувах с последната любов на Капитана, която хичиянците наричаха Туайс. Да си осигуря „достъп“ до нея беше като да се събудиш на тъмно и да си облечеш костюм, който не виждаш... и при това малък. Работата не беше в това, че тя бе от женски пол, макар че беше огромна нелепост. Не беше и в това, че тя бе хичиянка, а аз човек, а в онова, което знаеше и винаги бе знаела, което нито аз, нито който и да било друг човек бе предполагал. Може би Алберт е предполагал... възможно е точно това да го бе подлудило. Но дори Алберт не се досети, че съществува раса

Убийци, пътуващи между звездите, която се крие в кугелблиц и чака раждането на нова... и по-добра за тях... Вселена.

След първоначалния шок станахме приятели с Туайс. Тя наистина е приятна личност, след като преодолееш изненадата от необичайното в нея, а ние имахме много общи интереси. Хичиянската библиотека от съхранени интелекти не е само от хичиянци или хора. В нея има много стари вечно недоволни гласове, които някога са принадлежали на крилати същества от планета в слънчевата система на Антарес и голи охлюви от кълбовидните купове. И, разбира се, имаше блатни. Ние с Туайс отделихме много време за тяхното изучаване. Както и за легендите им. Аз, разбира се, разполагах с достатъчно време при моите нервни реакции, протичащи за фемтосекунди.

Имам достатъчно време дори да посетя самото убежище на хичиянците и може би някой ден ще го сторя. Не за дълго, обаче. Междувременно Оди и Джени Йе-ксинг отидоха там, помагайки в пилотирането на една мисия, която ще трае шест или седем месеца... или, според както ние измерваме времето тук, няколко столетия. Когато се върнат, присъствието на Доли вече няма да е проблем. Доли е щастлива с нейната кариера в пиезовизията. А Еси е така добра да не се показва прекалено щастлива, тъй като ѝ липсва физическото присъствие на моята мила личност. Все пак тя изглежда добре се е пренастроила. Онова, което обичаше най-много (след мен) беше нейната работа, а сега има много неща за вършене — да подобри „Живот след смъртта“, да използва процесите за производство на храната „ЧОН“ за изработване на по-важни органични продукти... като например, тя се надява това да стане не след дълго, човешки органи за хората, които се нуждаят от такива, така че да не се налага никой да отнема органите на друг човек... И, като си помислиш, разбираш, че повечето хора са щастливи. Ние заехме от хичиянците огромни транспортни звездолети и извозваме месечно по един милион души с цялото им движимо имущество на петдесет чудесни планети. Също като някогашните пионери в покритите фургони, които са пътували към светлото бъдеще... Особено за мен.

И там беше Клара.

Най-после се срещнахме, разбира се. По мое настояване и във всеки случай, в крайна сметка, тя не можеше да бъде държана настрана. Еси използва стартова спирала да я срещне на орбита и лично да я придружи в нашия собствен самолет до Тапанско море. Сигурен съм, че с това тя допринесе за създаване на един малък проблем в етикета. Но в противен случай Клара щеше да бъде обсадена от хора от медиите, които щяха да искат да разберат как се чувства човек като „пленник на хичиянците“ или „отвлечен от дететовълк Уон“ или някакви други изрази, които те ще използват... Предполагам, че тя и Еси са се разбрали доста добре. Не е трябвало да си скубят косите. Във физически смисъл аз не съществувах, за да се бият за мен.

Упражнявах най-хубавите си холографски усмивки и най-добрите си холографски образи и я чаках да дойде. Клара влезе самичка в голямото преддверие, където чаках... Еси бе проявила такт да ѝ покаже пътя и да изчезне. Когато ме видя спря и ахна. Разбрах, че е очаквала да приличам повече на мъртвец.

— Здравей, Клара — казах аз. Не беше особено сърдечно приветствие, но при дадените обстоятелства какво трябваше да кажа?

— Здравей, Робин — отвърна Клара. Изглежда и тя не можеше да измисли нищо друго. Стоеше и ме гледаше, докато не я помолих да седне. А аз, разбира се, я гледах по онези многофазови начини, по които гледаме ние, електронно съхранените интелекти. Но при всички тези начини на гледане тя изглеждаше страшно хубава. Уморена — да. Преживяла бе трудни времена. Скъпата ми Клара нямаше класическа красота, нямаше тъмни и дебели вежди и силно, мускулесто тяло... но, да, тя изглеждаше чудесно. Предполагам, че това оглеждане я изнерви, защото Клара се окашля и заговори:

— Разбрах, че се каниш да ме направиш богата.

— Не аз, Клара. Просто ще ти върна твоя дял от онова, което двамата спечелихме.

— Изглежда то доста се е умножило. — Клара се усмихна. — Твоята, хм... твоята жена казва, че мога да получа петдесет милиона долара в брой.

— Можеш да получиш много повече.

— Не, не. Във всеки случай има и още... изглежда, че ще получа и акции в компании. Благодаря, Робин.

— Няма за какво.

А след това отново настъпи тишина и тогава... ще повярвате ли?... следващите думи, които излязоха от устата ми, бяха:

— Клара, трябва да зная! Мразеше ли ме през цялото това време?

Този въпрос, в края на краищата, ме бе измъчвал в продължение на тридесет години.

Дори тогава той ме порази със своята абсурдност. Как подейства на Клара не мога да кажа, но тя остана за момент с отворена уста, преглътна и поклати глава.

А след това започна да се смее. Смееше се високо, с широко отворена уста, със сълзи. Когато престана, изтри ъгълчетата на очите си и каза:

— Слава Богу, Робин! Поне нещо е останало непроменено. Ти си умрял. И имаш скърбяща вдовица. Светът е пред най-голямата си промяна. Някакви ужасни същества вероятно ще разрушат всичко, а... а... а ти си мъртъв. И се измъчваш от проклетото си чувство за вина!

Аз също се засмях.

За първи път през, Боже мой, половината ми живот последната малка следа от вина беше изличена. Трудно ми бе да определя как се чувствах. Много отдавна не се бях чувствал така свободен.

— Зная, че звучи глупаво, Клара — казах аз, като продължавах да се смея. — Но за мен това беше много време и аз знаех, че ти си там, в черната дупка, и времето тече забавено... а не знаех какво мислиш. Предполагах, че ти, не зная, може би... ме обвиняваш, че съм те изоставил...

— Как бих могла, Робин? Аз не знаех какво се е случило с теб. Интересува ли те какво всъщност чувствах? Чувствах се ужасена и вцепенена, защото знаех, че те няма, и мислех, че си мъртъв.

— И — усмихнах се аз, — накрая се връщаш и виждаш, че наистина съм мъртъв! — Видях, че тя е по-чувствителна на тази тема от мен. — Няма нищо — казах. — Всъщност всичко е наред. Аз се чувствам чудесно и така е с целия свят!

Наистина се чувствах чудесно. Искаше ми се да мога да я докосна, разбира се, но това бе започнало да ми се струва като част от

далечното, отминало детство. Настоящото беше, че тя бе тук, в безопасност, а Вселената беше открита пред нас. И когато го споделих с нея, тя отново посърна.

— Ти си ужасен оптимист — избухна Клара.

Бях истински изненадан.

— А защо да не съм?

— Убийците! Те ще дойдат някога и какво ще правим тогава? Щом са могли да изплашат хичиянците, на мен ще ми изкарат акъла.

— Ах, Клара — възкликнах аз, най-после проумял. — Разбирам какво имаш предвид. Искаш да кажеш, че положението е както беше с нас, когато знаехме, че хичиянците се намират някъде и могат да се върнат, и знаехме, че те са способни да направят неща, които не са по нашите сили...

— Точно така! Ние не сме равностоен противник на Убийците!

— Не — казах аз и се ухилих, — не е вярно. Ние не бяхме равностоен противник и за хичиянците... тогава. Но когато дойдоха... вече бяхме. С малко късмет ще имаме време да се подготвим и за срещата с Убийците.

— И какво ще стане? Те ще си останат наш враг!

Поклатих глава.

— Не враг, Клара. Просто друг наш силен съюзник.

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

ГЕЙТУЕЙ Ш. 1998. Изд. Бард, София. Биб. Избрана световна фантастика, No.48. Роман. Превод: [от англ.] Георги СТОЯНОВ [Heeshee Rendezvous, Frederik POHL]. Художник: Петър ХРИСТОВ. Формат: 125x195 мм. Страници: 288. Цена: 2600.00 лв. (5.50 лв.).

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.